

פִּירוּשׁ הַמִּשְׁנָה

חברו הרב המובהק החכם השלם האלוף ותנאן כמחר
עובדיה מברטנורה אשר נפשו אותה ועש
בירושלם עיד הקודש תכב כאשר
נודע בשערים שמו כי
יהיה השם עמו :

לפי שנתן בלשון חס יום

אחת העד : הכבוד מאיר : במשפחתו הצעד :

פה ויניציא

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ט

פירוש המשנה
לרבי עקיבא
על פי רבי
אברהם אבן עזרא
על פי רבי
אברהם אבן עזרא
על פי רבי
אברהם אבן עזרא

אשר מנורת ישראל

פירוש המשנה
לרבי עקיבא
על פי רבי
אברהם אבן עזרא
על פי רבי
אברהם אבן עזרא
על פי רבי
אברהם אבן עזרא

Jan 1900

Jan 1900

אברהם אבן עזרא
פירוש המשנה
לרבי עקיבא
על פי רבי
אברהם אבן עזרא
על פי רבי
אברהם אבן עזרא

אמר מאיר בר יעקב איש פרעניץ

במה

אתרצה לפני חלמי לפא ולטמש לפני גבורי חיל כי אם להנריל תורה ולהאריך
ובפרט שבועותינו שרכו נתמעטו הלכבו ורבו הגלויות באופן שכמעט נאכזח
החכמה מפל וכל ואין איש שם על לב זולתי אחד מעיר ושנים ממשפחה גם רעת ותבונת
גדרו הלכו ויאברו מהוך חקהל נכרחו החכמה אפסו הסופרים וגם המכהב נאכה אכרתי
עת לעשות משנה התורה הזאת שתברו הגאון איש ירא לקים החכם הכולל ויתמהו מנערתו
זקנים וישישים כי ספר זה קדש קדשים החכמים פתי הבאיר עיני אשר בה ימצא כל נגוע
מזור לככתו וכל שונה ויבין ושב רפא לו / אז מוקתי כגבר חלצי וחשתי ככל יכלתי להוציא
לאור משפטו ולהדפיסו בתכלית חיופי קטן חכמות שיחא מצוי בחק כל אדם וקרא בו יוסס
הילוח ובטמו הגדול הכיתי ואדע כי לא אבוש להקרא לשתר מסייעין ליה ואחלה פני השם ותע
שיצילני משניאות יבקני מנסתרות קלות וחמורות ובאולי אם ימצא בו שניאות חידע בטוב
ודפוס לאיתמה על גה לבן אגי מפול תחינתי לפני כל בר אוריין אשר יאוש בן ספר קזה שאם
ימצא בו טעו' שידנני לכף זכות כה אם המצפת להדפי' ספרים אחרי כאטר עם לבבו ולתרכיך
תורה בישראל / הדום רגלי התלמידים מאיר בר יעקב מכשפתת פרענעונוי /

מאמתי

קורין את שמע בערבי משעה שהכהני
 נכנסים לאזור בתרוסתן עד שיק
 האשמה הראשונה דבריו אליעזר וחכמים אומרים עד הצות
 רבן גמליאל אומר עד שיעלה עמוד השחר מעשה ובאו בניו
 בבית המדרש אמרו לו למה את שמע אמר להם אם לא
 עלה עמוד השחר הייבן את שלקוחות ולא זו בלבד אמרו אלא
 מה שאמרו חכמים עד הצות מצותי עד שיעלה עמוד השחר
 הקטר חלבים ואבירים מצותן עד שיעלה עמוד השחר וכו'
 הנאכלים ליום אחד מצותן עד שיעלה עמוד השחר אם כן למה
 אמרו חכמים עד הצות כדי להזהיר אדם שן העיריה ב
 כאמתי קורין ארש שמע בשחר כשיהיה בין הכלל לבין רבי
 אליעזר אומר בין הכלל לכרתי וגומר עד הנין החסמה רבי

מאמתי קורין
 משנה
 שהכהנים נכנסים לאזור
 בתרומתן כדאי שמתאו
 וטבלו הין יכולים לאכול
 בתרומה עד שישיבו ש
 שמען דהינו זאת הככה
 והא ללא תני משעת זאת
 הככה וילתה אלא חרקה
 קול שאס נטמאו הככה
 כטומאה טהרת תלויה
 בקרבן כגון זב ויגודע
 אין הכפרה ויעכתי
 מלאכול בתרומה לכתת

וכא השמש וטהר ואחר יוכל מן הקדשים ביאת שישו מעכתי מלאכול בתרומה ואין כעדת
 מעכתי מלאכול בתרומה עד כוף השמורת הראשונה שליש הראשון של לילה שהלילה
 בחלק שלש משמורת ומשם ואלך לח מקדי תו זמן קש דשכינה ולא קרינה ביה בשכך ומקמי
 זאת הככים בני יומא הוא ולא זמן שכינה והמקדיונים וקודים קש של ערבית מעבוד יום
 מומים אהא דרבי יהודה דאמר לקמן בפהת שלת השחר תפלת המכה עד פלו המכה
 שהיא שעה ורביע קודם הלילה וקל דעבד כרבי יהודה עבד וניוד כשכלה זמן הונחה מעביל
 זמן קש של ערבית עד שיעלה עמוד השחר דכל הלילה מקדי זמן שכינה והלילה כדון גמליאל
 שנס חכמים מודים לו ולא אמרו עד חנות אלא כדי להרחיק את האדם מן העברה ומיהו
 להחלה משגיגה עובת קש של ערבית דמתכוונת דהינו מנחת הככה לומר למעשה וכש לישן
 עד שיקרא קש ויתפלל מעשה ובאו בניו מכות המשתה בני דג אשכחון לרבך דאמרו
 עד חנות והכי קאמרו ליה הא דפליגי דכין עלך דוקא קאמרו עד חנות ויהי לך ויכש
 הלכה כרבים הו דלמח רבנן כותך סבורא להו והאי דקאמרו עד חנות כדי להרחיק את האדם
 מן העברה ואמרו להו רבנן כותי סבורא להו והאי דקאמרו עד חנות כדי להרחיק את האדם מן
 העברה ומי יכים אתם לקיות ולא זו בלבד כלה מלתה דלג היא דאמרו לבניו הקטר חלבים
 של קרבנות ואנשים של עולה תמיד של בין הערכים שזרק דמו ביום מכוה להעלות הכתמים
 כל הלילה דכתת היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר וכל הנאכלים ליום
 אחד כגון תודה וזבח וזאש וכיונא בהן שהן כאכלים ליום וליילה זמן אכילתן עד שיעלה
 עמוד השחר והוא המביאין לרבי כוסת אכ למה אמרו חכמים עד חנות נקש ובאכילת קדשים
 אכל בהקטר חלבים ואבירים לא אמרבו חכמים עד חנות כלל ולא קביו ליה הכא אלא להודיע
 שכל דבר שהיה עליו כבוד כל הלילה כדי להרחיק את האדם מן העברה שלא יבא לאכלן
 אחר שיעלה עמוד השחר ויתחייב כדתוכן בקש שלא יאמ עדין יש לי שרות ותעבדו עובתה (כ) בין
 נכלת לבין חסות תפלת למעו לבן שככית פי אחד גות כמר שכנעה תכלת ויש בה מקומה
 שלא קלט הככה ויתאמר לבן בין תפלת לכרתי טבע התכלת קיום לגון של כרתי כייש
 קורין סודש כלעו עד שלש שיעית ביום עד סוף שעה שלישיה שהיא רביע היום כגון שהיה
 והלילות שיון ולעלם זמן קש הוא עד רביע היום בין שהימים ארבעים בין קרבים וכן הוא דתנן
 לקרין תפלת השחר עד חרבע שיעית ביום היו עד שליש היום וישעית דקטע לפי ששלוש היום
 הוא ד שיעית כזמן שהימור והלילות שיון וכל מוקים שכוכי כו משה כן יבך שיעית ביום על

ברכות פרק ב

דרך זה אתה נדיך למשכ ולרין זו הנכתי מפרושי רמכם וכתקבל לוי

ומצוי לדי יחושע דלמו עד
ג טעו ביום שכן דרך בני
מלכי שאין יעמוד ממוטתן
עד טוף עצה מלכותית
ורמח דקמ ונתקן עד
שעה שכל בני חכם עומד
קמטתם קממו והלכה
כדני יהושע ומהו
לכתולה נדי לכון לקצי
קט עם הכן הקמה כמו
מהיו הותיקים עשו: לא
הפסיד כלומר לא הפסיד
מלבד לפניה ולאחריה
אלא אע"פ שעבר עוכמה
קורא ומכרך לפניה
ולאחריה כארס שקורא
בתורה אע"פ שלא ינא ידו
חוכת קט בעוכמה יש לו
קכול שכן קורא בתורה
(ג) יטו על גדיה דכתי'
בשכך דרך שכינה
יעמודו דכתי' ונקומך דרך

ר' הושע אומר עד שלש שעות שכן דרך מלכים לעמוד בשלש
שעות הקורא מכאן ואילך ל"ג הפסיד כארס הקורא בתורה
ג ביה שנתא אומרים בערב כל שישו וקראו ובבקר יעשו
של ובשכך ובקיסך ובה אומר כל ארס קורא דרכו שנתא
ובלכתך בדרך אכל להטאמרו ונשבבך ובקוסך בשעה אבר
ארס טובכים ובקעת שבגי ארס עסדים אר טרפח אני היתום
בדרך והטיית לקחת בדברי בית שכאי וסכנתי בעצמי
הלמטים אמר לו כדמית לשב בעצמך שעברת על דברי
מלל ד קשור סנדק שמים לפניו ואחת לאחריה ובקעת
כברך שמים לפניו ושמים לאחריה אחת ארובה ואחת קטנה
כקום שאמרו לחארך אינו רשאי לקצר לקצר אינו רשאי
להארך לחתום אינו רשאי שליח לחתום ושלח לחתום אינו
רשאי לחתום ה מוכרין יצאת מצרים כלילת אמר ר' אלעזר
בן עזריה הרי אני כבן שבעים שנה ולא זכיתי שתאמר יצאת
מצרים כלילת ער שדרשה בן זומא שנא למען תזכור את יום
עאתך מארץ מצרים כל ימי חייך חיים חיים כל ימי חייך
הלילת וחכמים אומרים יש חייך העולם חתובל יס ויך להבית
ליבות המשיח

פרק ב

היה קורא בתורה והגיע זמן הסקרא אמרו
לבו יצא ואם לאו לא יצא בפרקים שואל
שואל חכבוד ומשיב ובאמצע

קומה: כדרכן בני בסימם
בין בשינה בין בשכ"ב בין כה"כ: כדני היית דאוי היית להודן ואם היית מת היית מתחייב
ד) שמים לפניה וינר אור וההכה ואחת לאחריה אמת וי"ל: וכפירי מנכך שמים לפניה ומכר
עדי' ואהבת עולם ושתי' לאחריה אמת ואמונה והשכינה: אחת ארובה ואחת קברה אשתי סלמתי
קאי וינר אור ארובה שפוטת בברוך וחוטמת בברוך וכן מעדיני ערבי: אהבה קברה שקטת
בברוך ואינה פוטמת בברוך: להטעם בברוך: שלא לחתום בגון ברכת הפירות וברכת הענות
מוכריו ויגאלת מנדים כלילות פרש כיבית: אומה איותה בקט של ערבית: ארבע שאין לילת וכן
בבית: דכתי' ודאיתם אותי: פרט לכסות לילה: אומרו אותה כלילת מפני ויגאלת מנדים סגתי
כגן שבעי שכה הייתי נראה זקן ולא זקן ממש אלא שהלכנו ששמתינו יום שמו אותי גשיא כתי'
שידאה זקן ודאוי לבשיאות ואותו היום דרש בן זומא מקרא זה: ולא זכיתי: לא נשמתי לשכתי
ודומה לו בתלמוד פטר בבית כותשם בהא וככה ד' אלישור לרנכן כלומר נכחה:

היה קורא

בתורה פרש קט: והגיע זמן קריאת שמע: אם כוון לנו ינא לדבריו הוסיף
מנות גדיבות כוכה נדיך לפרש אם כיון לנו שיחא שתכין לכאת ידו חכמי
והאומר מנות אין נדיכו כוכה ממש אם כיון לנו לקרו' כקודמתן וכהלכתך לאשמי קורא לכניס
שאינו קורא התנות כקודמן אלא קורא ככענתך כדי להכין בחסדות וישתת דבקדושה כו
לא ינא וזמן קימא לן כמד ענות נדיכות כוכה: בפרקים לקמן כמתמתן משרש מה הן
הפרקים: שואל

נרכות פרק ב

ג

שואל מפני היראה ומשיב דברי ר' מאיר ר' יהודה אימר באמצע שואל מפני היראה ומשיב שלום לכל אדם והלכה כרבי יהודה ב הכבוד ובין חכמים בין ברכה ראשונה לשניה בין שניה לשמע ובין שמע לוהירה אם שמע בין והירה אם שמע לוואמר בין ויאמר לאמת ויצא ר' יהודה אומר בין ויאמר לאמת ויצא לא יפסיק אמר ר' יהושע בן קרח למה קדמה שמע לוהיה אם שמע אלא כדושיקבל עליו עול מלכות שמים תחלה ואחר כך יקבר עליו עול מצורת והיה אם שמע לוואמר שוהיה אם שמע כוהג ביום ובלילה ויאמר אינו נוהג אלא ביום ג הקורא ארבע שבע ולמה השמע לאונו יצא רבי יוסי אומר לא יצא קרא ולא דקדק באותיותיה רבי יוסי אומר יצא רבי יהודה אומר לא יצא הקורא לספרע לא יצא קרא ושערה יחזור לכיום ששעה ו ואין הלכה כרבי יוסי ולמה כרבי יהודה שאמרו לא יצא ד חאומניקורין בראש האילן או בראש הנדבך מה שאינן רשאים לעשות כן בתפלה ה התיק פטור כקרית שמע בלילה הראשון עד מוצאי שבת אם לא עשה מעט מעשה ברבן במילא שקרא בלילה הראשון שבשאר אמרו לו תלמידיו לא למדתנו רבינו שחת פטור כקרית שמע בלילה הראשון אמר להם איני שומע לכם לבטל מסני מלכו שמים אמילו שעה אחת

שואל מפני הכבוד שואל בשלום חכם ככד שראוי להקדים לו שלום כגון רביו או רבו או גדול ממנו בהכונה ומשכ ויין כל שמשיב להם שלום אם הקדימו לו ו כאמצע הפרק שואל מפני היראה חכם שהוא ירא מפניו שמא יהרגו ויין כל שמושיב לו שלום אכל מפני הכבוד לא דבני יהודה אומ' באמצע הפרק שואל בשלום מי שהוא ירא ממנו ומשיב שלום למי שמוטל עליו לכבודו ומשיב שלום לכל אדם שהקדים לו שלום והלכה כרבי יהודה ובכל מקום שאסור להפסיק כך אסור לדבר בלשון הקדש כמו בשאר לשונות: בין ויאמר לאמת ויצא לא יפסיק דכתיב וה' אלהים אמת

ד רחץ

הילכך אין מפסיקי בין אבי האלדיכם לאמתו כן הלכה והיה אם שמוע כוהג בין ביום ובין בלילה דכתיב זה ולמדתם אותם את בניכם ויתת כוהג בין ביום ובין בלילה ויאמר אינו כוהג אלא ביום דחית ביה פד' צינית שאינה כוהגת בלילה דכתיב ודחיתם אותו: ד יוסי אומר לא דכתיב שומע השמע לחזק מה שאתה מוציא מפיך כבר שומע בכל לשון שאתה שומע והלכה כתיב ולא דקדק באותיותיה להוכיחן בשפתיו ופה כשתי עינות שהענה השביעה מתחלת באת שהענה הראשונה כגמית כגון על לכבד עשכ בשדך ואבדתם מהרה אם אינו כותף ריחו ביניהם להפרידם כמנא קורא אותם שתי אותיות אחת דבי יוסי אומר יצא והלכ' כר' יוסי ומהו לכתתה צריך לדקדק באותיותיה וכן יהיה שלא יביח הכד ולא יכיד הכח ולא ירפה החוק ולא יחזק הרפה וצריך להתייזין שמתכדו שלא יאבדוהו כחומר תשכדו בשין כלומר כדי שתדעו שכר שהרי אין ראוי לשמש את הרב עבד לקבל פד' הקורא למפרע הקד' פסוק שלישי לפני ושני לראשון וכונא בזה לא יצא דכתיב והיו הדברי' בהיותן יהו כלומר כמו שהן מדורי' בתורה ומיהו אם הקדימו פד' ויחמד לפד' והיה אם שמוע ופד' והיה אם שמוע לשמע כל דאין זה חשוב למפרע וינא שהרי אינן מדורות כן וז' אחר זו בתורה: יחזור למקום שטעה אם בין פרק לפרק טעה שאינו יודע באי זה פרק הפסיק ולראש אי זה פרק יחזור חוזר להפסק ראשון שהיו והיה אם שמוע ודמכ' אומ' שהוא והלכה כר' ויאם באמצע הפרק פסק שידע הפרק שפס' בו אכל אינו יודע באי זה מקום מאותו פרק פסק חוזר לראש אותו הפרק היה קורא וכתבתם ואינו יודע אם הוא בכתבתם של שמע או בכתבתם של והיה אם שמוע חוזר לכתבתם של שמע ויאם נסתפק לאחר שהתחיל למען ידעו אינו חוזר שעל הדגל לשכחו הוא הולך: נדבך שורה של כנין אכנס

ברכות פרק ג

כמו כדרכי האבן גלל בעזרא ואעפ"י דמסתפ' דלמא כפלי ולא מנו מכוחי לא הצריכוס חכמי לרדת
דק"ש לא בעי כוכה אלא פסוק דאשון בלבד מה שזיכין דשאי לעשות כן בתפלה דכלות דחמי היא
וכעיא כוכה הילכך יודעי למנה ומתפללי (ה) חתן שכשז פתולה פטור מק"ש לילה דאשכח משום
דטריד שמיא לא ימצאנה בתולה ואכי שמעתי שמעירח שמיא יעשה כדות שפכה בכעלתו וטרדה
דמנה היא ודחמנ' אמ' וכלכתך כדרך כלכת דידך הו"ז דמחויבתהא דמנה פטריד: אם לא
עשה מעשה אם לא בעל ועד מוכחי שבת שהם ד' לילי טריד משם ואלך לבונס בה ותו לא טריד
ואעפ"י שא' עשה מעשה חייב בק"ש

ו רחץ לילה הראשון שמתה אשתו אמרו לו תלמידיו לא
למרתנו רבינו שאבל אכור לרחוץ אמר להם איני בשאר כדל
אדם אכטנים אני והלכה ככ"ג ו וכשמת טבוי עכר קבל עשי
תנחומין אמרו לו תלמידיו לא למרתנו רבינו שאין מקבלין
תנחומין על העבדים אמר להם אין טבוי עכר בשאר כל העכרי
כשר היה ח חתן אם רצה לקרות קרית שכע לילה והאשון
קורא רבן שמעון בן גמליאל אומר לא כל הרועה לשול ארז
השם ישול

ז דחץ לילה הראשון שמת
אשתו ואעפ"י שאכל אכור
בדחיה: אסמכים איני קר
ומזיכין לשון נכה ואיכה
בערא אם לא היה רוחץ
ואין אכור בימי אכלו לא
דחיה של תעמוג (ח) לא
כל הדוג' ליתול את השם
יתול: אם לא הוחזק חכם
ופדוש בשאר דברי איני ו
לא גאיה שמראה בעגמו
שיכול לכונן לבו ואין הלכ'
כדשנ' וחזינן לקצת
מרבית דאמרי דהאידידה
כל אדם יקרא ק"ש כלילה
הראשון שזיכין שבדודות
הללו אין מכוננים כל כך
בשאר ימים אם לא יקרא
כלילה א' מחוי ויחד כיוהרא שמראה עגמו שהוא מכונן ככל שעה לא השת' משום דטריד במנה

פרק ג מי שמתו טוהל לפניו פטור מן התפלה וכן הרשולין
גושאי הסטרה וחלופיהם תלמידי חלופיהם ארז
שלפני הסטרה ואת של אמר המטח את שלמטח צורך בזך
פטורין ואת שאין למטח צורך בתם חייבין אלו ואלו פטורין מן
תפלה ג קברו את המת חזרו אם יכולין להתחיל ולגמור
ער שלא יגיעו לשורה יתחילו ואם לאו לא יתחילו העומדים
בשורה הפנימים פטורים והחצונים חייבין ג גשים ועבות
וקטנים פטורין מקרית שמע וכן ממילין וחיובין

מי שמתו

מוטל לפניו אחד מן הקרובי שחייב להתאבל עליהם מוטל עליו לקברו: פטור
מק"ש משום דטריד טרדה דמנה: וחלופיהן שכן דרך שמתחלפי לפי שהכל
דוכי לזכות במנה: זאת שלפני המטה המזומני לכשאה כשתגיע המטה אלכם: וזאת שלאחד המטות
כלומר בין אותם שלפני המטה ובין אותם שלאחד המטה אם המטה נריכה להם פטורין ואותן
שאין המטה נריכה להן כגון ההולכי ללנות את המיני כלבד לכבודו חייבי: ואלו פטורים מן
התפלה דלאו דאודית היא כמו ק"ש ואד מפני שהיא נריכה כוכה יתרה: (ב) להתחיל ולגמור פדש
א' של ק"ש לשורה שהיו עשוי שודות שודו סביב האבל לכחמו בשזכס מן הקבר: ואם לאו שהיה הדרן
קרוב מן הקבר עד המקום שבו עשוי השורה ואין פכאי להתחיל ולגמור עד שלא יגיע לשורה:
הפנימי הדואי פני האבלי והחצוני שאיכס דואי פני האבלי (ג) כשי ועכרי פטורין מק"ש אעפ"י שהיא
מנות עשה שהזמן גרמא וכל מנות עשה שהזמן גרמא כשים פטורין מלא לחייבן האול אית
בה מלכות שמים קמ"ל: והפלין מנות עשה שהזמן גרמא הם דלילה ושבת לאו זמן תפלי כיכה
וסלא הואיל ואתקוש תפלין למזוה כשי כחייבו קמ"ל: קטבי אפי קטן שהגיע לחכך לא הטיילו על
אכיו לחככו בק"ש: לפי שאיכו מכוני תמיד אכלו בעצות ק"ש ולא כתפלין: משום דסתם קטן
אינו יודע לשמור תפלוו שלא יפסי בהן: וחיובים

ברכות פרק ד

ד

וחייבין בתפלה ובמזוזה ובברכת הביון ד בעל קרי
 מהרהר בלבו ואינו מברך לא לפניו ולא אחריה ועל הסוון
 מברך לאחוריו ואינו מברך לפניו רבי יהודה אומר מברך
 לפניו ולאחריהם ה היה עומד בתפלה ונוכר שהוא בעל
 קרי לא יפסיק אלא יקצר ירך לטבול אם יכול לעלות ולהתכנסת
 ולקרוא עד שלא תנץ חכמה יעלה והבט ויקרא ואם לאו יהככה
 במים ויקרא אבל לא יתכסה לא במים הרעים ולא בכי המשרה
 עד שיטיל לתוכן מים וכסה ירחיק מהם ומן הצואה ארבע אמות
 וזו שראה קרי ונדה שפלטו שכתב זרע וחם שמששת שראה
 נדה צריכין טבילה ור' יהודה פוטר ואין הלכה כר' יהודה

פרק ד הפלת השחר עד חצות ר' יהודה אומר עד ד' שעות
 תפלת הסנחה עד הערב רבי יהודה אומר עד פלג
 הסנחה תפלת הערב אין לה קבע ושל מוספין כל היום ר' יהודה
 אומר עד שבע שעות הלכה כר' יהודה ב' ר' חנניא בן הקנה היה
 מתפלל בכניסתו לבית הסדרש וביציאתו תפלה קצרה אכרו לו

מה

דכתיב על הצדק הטובה אשד כתן לך והאדן לא נחלה לנכסו ולא אששית (ד) בעל קרי עושה תקן
 שלא יקר בעל קרי בתורה בין שראה קרי לאכסו בין לדבנו עד שיטבול ולא מפני טומאה וטוהו
 שאין דברי תורה מקבלי טומאה אלא כדי שלא יהיו תלמידי חכמים מניין אצל כשיתיהן כבודם
 מהיהוד קש בלבו כשהגיע זמן המקדש ואינו מברך לפניו ולאחריה ואפי' בהרהור כיון דברכו
 לאו דאורייתא לא מנכנסו דבכך ועל המון מברך לאחוריו לחיוב דאורייתא ואינו מברך לפניו
 ולא חייב דאורייתא וכבר נפסקה ההלכה דבטלה לטבילות ובעלי קריין קווי קש כדרכן
 ועסקי בתורה וניתללי ומנכרי כל הנכנסין ואין מעריע דב' (ה) לא יפסיק תפלתו לגמרי אלא
 יקצר כל בדכה ובנייה ולקרות עד שלא תנץ החמה שהעיקרין מרדקקים על ענין לגיווד אותה
 פש הכן החמה דכתי' ירחן עב שמש יתכסה במים והוק מים עכוני שאין לבו דוחה את העיוה
 אבל כלולים לא במים הרעים מים סרוחים מים הנוסדה מים שזורים בהן פסחין עד שיטיל
 ליתוכן מים חסורי מחבא והכי קרניו ולא יקרא אבל מי דגלי עד שיתן לתוכן מים ושעיר המים
 שיטיל למי דגלים של פעם אחת דביעית וכמה ירחיק מהם המי דלים שלא הטיל ליתוכן מים
 וכן הנזאה לאמות ודוק כשהיה לבדדים או לאחוריו אבל לבניו ונדהין כולא שכיניו (ו) זכ שראת
 קרי אפי' שטמא טומאת שבעה משום זיבה ואין טבילה זו מטה דתיחסי הכי נייך טבילה לדברי
 תורה כמתקנות שרא משום קרוי וכן נדה אם באה להתפלל ופולטת שכבת זרע הדי היא כבעל
 קרי ושכתב זרע מטמא האשה בכלי יתנו כל שלשה ימיו לאחר תשמיש ולאחר נוכחן כבר הסדית
 כגופה ואין דאין עוד להי' ולד כוכר ממכה כדה שפלטו תשמיש ששמה איתמול קודם שראתה
 והמששמת מטמא שראתה כדה אחר ששמה כריכ' טבילה ור' יהודה פוטר קף במשמשת שראתה
 כדה פטר רבי יהודה והעב דמעקו בת טבילה הוות ואיב' למימד דלא קפצא חובה טבילה מיכה
 וכבר כתבנו לעיל דבטלה לטבילות מפני שהיתה תקנה שאין רוב הכסוי יכולו לעמוד בה :

תפלת השחר

עד חצות שכן תמיד של שחר קרב עד חצות לרבנן ולר' יהוד אינו קרב אלא
 עד ארבע שעות ביים ועד ד' שעות אינו עד סוף שעה רביעית שהוא שלישי
 היום כוונן שהיוס יב שערין וכן זמנה לישלס עד סוף שליש היום לפי חזון וקטן כדכתבין
 לעיל

ברכות פרק ד

לְעוֹנֵי קְשׁוּלָה כְּדִי יִהְיֶה: תפלת המנחה עד הערב עד שתחשך. עד פלג המנחה זמן ממש
 קטנה הוֹמַט שְׁעוֹת ומנחה עד הלילה שהם כ' שָׁעוֹ. ומנחה ממש פלג המנחה שהוא חצי שַׁעַר וְזוֹ
 שָׁעָה וְדוֹכֵיב וּפְסָק הַהֶלֶב כִּזְבָּה דַּעֲבָד כְּמוֹד עֲבָד וְדַעֲבָד כְּמוֹד עֲבָד וְהַדּוּנָה לַעֲשׂוֹת כְּדַבְּרֵי חֲכָמֵי
 וְלֹהֲתַפְלֵל תַּפְלַת הַמִּנְחָה עַד הָעֶרֶב יַעֲשֶׂה וְכַלְבָּד שֶׁלֹּא יִתְפַּלֵּל עֲרֵבִית בְּזִמְנָה זֶה שְׂכִינֵן שִׁמְחֵיב
 אוֹתוֹ יוֹם לַעֲבֹן שֶׁנִּתְפַּלֵּל בּוֹ מִנְחָה אֵינּוּ יִכּוֹל לְהַחֲסִיבוֹ לִילָה וְלֹהֲתַפְלֵל בּוֹ עֲרֵבִית וְאִם נָח לַעֲשׂוֹת
 כְּדַבְּרֵי ד' יְהוּדָה שֶׁלֹּא לְהַתְפַּלֵּל מִנְחָה אֲחַל עַד פֶּלַג הַמִּנְחָה שֶׁהוּא שָׁעָה וְדוֹכֵיב קוּדֵם הַלֵּילָה עוֹשֶׂה
 וּמִשָּׁם וְאַלְךָ יוֹכֵל לְהַתְפַּלֵּל עֲרֵבִית אֵין לָהּ קֶבֶע וְאֵין לָהּ קֶבֶע וְלֹא קִתְּנֵי
 זְמַנָּה כֹּל הַלֵּילָה לֹא שְׁמוּעֵיכֶן דַּתְּפִלְעֵי עֲרֵבִית דְּשׁוֹת לִפְנֵי שֶׁהִיא כְּכַגֵּד הַקִּרְבַּת אֲחֵרֵי וּפְרָדֵי שְׂקֵרֵי
 כֹּל הַלֵּילָה וְהַכֵּן דְּשׁוֹ כִּכְהוֹ שְׂכִינֵן שְׁמוֹרֵק הַדָּם כִּדְנָה הַקִּרְבָּן אֲעַפְּ שִׁטְמָאוֹ אֲחֵרֵי וּפְרָדֵי אוֹ שְׂאֵנֵי
 וּמִיָּהוּ הַאֲדָכָא קְבֻלוֹה עֲלֵיהֶן כְּמוֹנֵה וְשֶׁל מוֹכְפֵי כֹּל הַיּוֹם אִם אֲחֵרָה אֲחֵר שְׁבַע יָנָא אֲכַל כְּקַדְּ פּוֹסַע
 יִכֵּן הַלְכָּן

מה מקום כלומר מה
 טיבה: שלא תאדע תקלה
 שלא יבא מכשול על ידי
 כדמפרש בבביתא. שלא
 אכשל בדבר הלכך נשמחו
 חברי הדי דעה שתבא על
 ידי שאנדוס להם שיכשלו
 : אכי נותן הודיה על
 חלקי מודה על הטובה
 שחלק לי ששם חלקי מ
 מיושבי בית המדרש ושתי
 תפלו הללו בכניסתנו לבית
 המדרש וביציאתנו חונה
 על כל איש ואיש לחמדם
 דהכי אמינן בבביתא
 בכבדתו מה הוא אומר
 וביציאתו מהו אומר משמע
 דחוב למודיכהו(ג) מעין

מזה מקום לתפלה זו אמר להם בבגיסתי אני שהפלה של
 תארע תקלה על ידי וביצאתי אני נוחן חודיה על חלקי ג רב
 גמליא אומר בכל יום מהפלה ארם שמונה עשרה ר' יחזעו אומר
 מעין שמונה עשרה רבי עקיבא אומר אם שגרה הפלתו ב
 יחפלה שמונה עשרה ואם לאו מעין שמונה עשרה והלכה ברבי
 עקיבא ר' אליעזר אומר העושה הפלת קבע אין הפלתו
 החנוכים ר' יחזעו אומר ההלך בכקום סכנה בתפלה תפלה
 קצרה אומר חושע השם את עכך את שארית ישראל כל פרשת
 העבור יהיו צרכיהם לפניך ברוך אתה ה' שומע תפלה ה
 היה רובך על החסור ירד ואם אינו יכול לירד יחזיר את פניו ואם
 אינו יכול להחזיר את פניו יבחן את לבו כנגד בית קדש הקדשים
 היה יושב בספינה או בקרון או באסרא יבחן את לבו
 כנגד בית קדש הקדשים - ח רבי אליעזר בן עזריה אומר אין
 תפלת המוספין אלא בחבר עיר וחכמים אומרים בחבר עיר ושלח
 בחבר עיר ר' יהודה אומר משכו כל כקום יושב חבר עיר חידוד
 פטור מתפלת המוספין והלכה כחכמים אין

שמנה עשרה אית דמפרישי בגמ' שאזמ' כל ברכה וברכה מן האמצע יבאנו וחותם על כל אחת
 ואחת ואית דאמרי הכיכונה האדיכו לדעת דרכיך. שהיא ברכה אחת שיש בה מעין כל הכוונות
 האמצעיות של י' וחומם באי' שומע תפלה: שגורה בפניו שהוא למוד ודגיל בה: והלכה כד' עקיבאי'
 שמי שאין תפלתו שגורה בפניו או בשעת הדחק מתפלל אדם ג' ראשונות ונ' אחרונות. והבינו
 באמצע שהיא מעין כל האמצעיות שבתות ויש שדריך לומר הכלה בחזקן הדיעה (ד) העושה הפלתו קבע
 שתפלתו רומה עליו כמשאיו ולשון קבע שאומר חק קבוע עלי להתפלל וכריך אני לבאת ומונה
 מתפלל תפלה קצרה ומה היא תפלה קצרה שאומר הושע ה' את עמך וכו' בכל פרשת העבוד אפי'
 בשעה שהן פוזשי לעבודה יהיו נרכיהם גלויים לפניך לדחם עליהם. פרשת לשון פרישה: העבוד
 של עבודה ואין הלכ' כד' הושע לא התפלה שמתפללי' במקום סכנה היא נרכי עמך מדוניכו
 ומתפלל אותה אדם כשהוא מהלך ואינו מתפלל לא ג' ראשונות ולא ג' אחרונות וכשיעבוד מקום
 הסכנה ותישב דעתו נריך לחזור ולהתפלל תפלה בתקנה אם לא עבדה עונתה(ה) היה דוכן
 על

ברכות פרק ה

ה

על המזון ירד אין הלכ' כסתם משכ'ו לא בין יש לו מני יאחזו חמורו בין אין לו מני שיאחז חמורו
 לא ירד מפני שאין דעתו מיושבת עליו כשהוא יורד: יחזור פניו לכד' ירושלם שכ' והתפללו אילין
 דרך ארס: ז' יכוין את לבו כנגד בית קדשי הקדשי' שכ' והתפללו אילין א' המקום: או באחד
 עני הדבה קשודי ומהודקי יחד ומשיטו' אותן בכהד וכני ארס הולכי עליהם וכלשו' מקדא קדוין
 דשפודו: ח' אין תפלת המז' כפי' לא בחכר עיר בחכורת העיר כלומ' כנבוד ולא בחיוד: בחכר
 עיר ושל' בחכר עיר בין כנבוד בין בחיוד: ד' יהודה אומ' ומשמו של ד' לעזר בן עזריה ואיכ' בין
 יתן לר' יהודה ויחד הד' בעיר שאין שם עשירה לתן אכ' דר' אעזר דאמ' לא תקמה לא בחכר עיר
 יחד זה פטור ולר' יהודה אין יחד פטור לא כשהוא בעוקם עשירה שש' פטור: והלכ' כחכמי'

אין עומדין

לחתפלל אלא מהוד' כובד ראש חסידים
 הראשונים' חיו שוהין שעה אחת וכתפליין
 כדי שיכונו את לבם למקום אפי' המלך שואל בשלומו לא ישיבנו
 ואפילו נחש כרוך על עקבו ללא יפסיק ב' מזכירין גבורת
 גשמים בתחיית המתים ושואין הגשמי' בברכת השנים והמדלח
 בחונן הדעת ר' עקיבא אומר אומרה ברכה רביעית בפני עצמה
 רבי אעזר אוכר בחוראה: ואין הלכה כר' עקיבא ולא כר' אליעזר
 ג' האוכר על קן צפור יגיעו ר' המלך וער' טוב יוכר שמך
 מודים סודים משהקן אותו העובר לפני התיבה ושעה יעבר' אחר
 תחתיו לא יהא סרבן באוהרה: שעה מנין הוא מהחיל להתחלת
 הברכה ששעה בח' ד' העובר לפני התיבה לא יענה אחר
 מכהנים אמן מפני הטרף ואם אין שם כהן אלא הוא לא ישא
 את כפיו ואם הבטחתו שהוא נושא את כפיו וחוזר לתפלתו רשאי
 ה' להתפלל ושעה סימן רע לו ואם שלוח צבור הוא סימן
 רע לשולחו מפני ששלוחו של אדם כמותו אמרו עליו על רבי
 חנינא בן דוסא כשהיה מתגלל על החוליות יאומר זה חיוה מת
 אמרו לו מנין אתה יודע אמר להם אם שגורה הפלתי בפי יודע
 אני שהוא מקובל ואם לא יודע אני שהוא מטרף: פרק ו'

אין עומדין

מתן
 כבוד
 ראש הככב' ומורא דכתי'
 עבדו אתה בירא ועבדוה
 זו תפלה היא: שיהי שעה
 אחת במקום שכאן ל'
 להתפלל: אפי' המלך שוא
 בשלמו' דוק מלך ישראל
 אבל מלך מזמנו העולם
 פוסק שלא יהרגו: אפי'
 נחש כרוך על עקבו דוק
 נחש שרוב פעמים אינו
 נושך אבל עקרב או אספ'
 מן הדברים שודאי נושקי'
 וממית' פוסק: ב' מזכירין
 גבור' גשמים משיב הרוח
 שאינן לשוכ' אלא לשון
 הזכרה ושכח: ומפני
 שהגשמי' אהת' מנבדותיו
 של הקב"ה דכתיב עושה

גדולו ואין חקר הנותן מטר על פני ארץ משום הכי קדו' להנבדו גשמי': ושאלה ותן טל ומזר
 לשון בקשה בברכת השני' מתוך שהן פרכסה קבעו שאתן בברכת פרכסה: והבדלה במופאי שבת
 בחוכן הדעת שהיא ברכה דאשכ' של מול' וכיושלמי אמרו מפני מה תקנו הבדלה בחוכן הדעת
 שאם אין דעת הבדלה מכין וכן הלכה: ג' על קן צפור יגיעו ר' המלך כמו שהגיעו ר' המלך על קן
 צפור ונודת לא תקח האם על הבני' כן חוס' ורחם עלינו: וישתק' אותה שעושה מנותנו של הקב"ה
 דמתי': והן אינן אלא נודת מלך על עבדיו: ועל טוב יוכר שמך: משמע על טובתך מודה לך
 ועל הדע' לא כדק': והרי אינו חייב לברך על הרעה כשם שמברכי' על הטובה: מוני' טודו'
 דמחוי' כמקבל עליו שתי אלוהות ומכרש ביהושלמי הדא דתימ' כנבוד אבל בחיוד תחזקי' הם:
 ולא יהא סרבן באותה שעה כדרך שאר יורדים לפני התיבה שברוך לשרב פעם ראשונה אבל זה
 לא יסרב כשאומר לו לך רד לפי שנאמר הוא שמתא' התפלה מיוספתת כל כך: ד' לא יעבה אדם
 אחד ההכיס בסוף כל ברכה: כמו שאר הנבדו עינים מפני התיורף שלא תברך דעתו וישעיה
 לפי שש' הוא נרד' להתחיל ברכה שנים ולהקרות להן מלה ביה' ואם יענה אמן לא יעבל לכוין
 י לוחי

ברכות פרק ו

ולחזור לתפלתנו מהר ולהתחיל הכרז שראינו שיתחיל: לא ישא את כפיו שיזא לא יוכל לכוין ולחזור לתפלתו להתחיל שום שלו שתהא דעתו מטורפת מאמתא דבבורא: וזאת הכוונה כלומר אם נעונו הוא שלא תהא דעתו מטורפת ונאימת הנכוד - (ה) אם שגורה תפלתו הדורה כפי במרובה ואינו כשכל בה: שהיא מטורפת שהחולה מת כמו אך ערוף טורף: פי אחר לשון טורף: לו תפלתו בפניו וכלומר התפלה שהתפללו עליה מטורפת וטרודה ממנו ואינה נוקבלת:

פרק ו כיצד מברכין על הפירות על פירות האילן אוסר

בורא פרי העץ חוץ סן היין שעור היין אוסר בורא פרי הגפן ועל פירות הארץ אוסר בורא פרי הארבע חוץ סן חפת שעל השת הוא אוסר הסוציא לחם סן הארץ ועל הירקות אוסר בורא פרי האדמה ר' יהודה אוסר בורא כיני דשאים. ב ברך על פירות האילן בורא פרי האדמה יצא ועל פירות הארץ ב"ה העץ לא יצא על כולם אם אסר שהכל נחיה יצא ג על דבר שאין גרולו סן הארץ אוסר שהכל על החוסף ועל הצובל ועל הגובאי אוסר שהכל על החלב ועל הנבינה ועל הבצים אוסר שהכל ר' יהודה אוסר כל שהוא סן קלח אין מברכי עליו ר חיו לפניו מינים הרבה ר' יהודה אוס' אם יש ביניהם כסין שבעה מברך עליו והבמים אוסר' מברך על אורה מהם שירצה. ח ברך על היין שלפני המזון פטר את היין של אחר המזון ברך על הפרפרת שלפני המזון פטר את הפרפרת של אחר המזון. י ברך על חפת פטר את הפרפרת על הפרפרת לא פטר את חפת. יא חת שבאי אומרים אף לא מעשה קרה. ו חז

כיצד מברכין חוץ מן היין שממך

חשיבותו קבעו לו ברכה לעצמו וכן הפת: בורא מיני דשא' לפי שיש בכלל פני האדמה דשא' וזרע' כגון קטניות ורבי יהודה בעו היכר ברכה לכל מין מן ואין הלכה כר' יהודה זהא דתמן על הירקות אומר רבנן הכי מלי ריקו שדרכן לאכלן חוץ ואכלן חוץ או שדרכן לאכלן מבושלי ואכלן מבושלים אכל אותן שדרכן לאכלן חוץ חוץ מבושלים או שדרכן לאכלן מבושלים ואכלן חוץ אינו מברך

עליהן לא שהכל יורקו שאוכלו אותן בין חוין בין מבושלי מברכו עליה כפה בין חוין בין מבושלי: ב) בירך על פירות האילן כו כל היכה דכי שקלי פירא אייתה לעפק ואותו העפק עצמו: וזוהר ומוביא פרי לשכה האחרת מקרי אילן ומברכי על פירותיו בורא כפי העץ אבל היכ' דכי שקלת ליה לפרו לא ישרא עפק שיחוד ומביא פרי לשכה האחרת אין מברכי על הפירות אלא בורא פרי האדמה: ועל כן אם אדם שהכל יצא ואפי' על הפת ועל היין ומיהו לכתחלה אין לאכול שום פרי אם אינו יודע תחלה שיברך עליו ברכה הראויה לו: ג) כובלות פירות שבעלו מן האילן קודם שנתבשלו כל דרכן: גובאי חבני טהורי מין קללה כובלות וגובאי פ' קללה הן בוא' ואין הלכ כל יהודה: ד) מין' חטה ושעורה גפן ותפחה ורמון וית ותמר דהיי עדימי האילן וכשיעמה כתי ארץ ישראל מברך על חיזה מהן שיכנה דמניו עדין והלכ כחכמים: (ה) פטר את היין שלאחר המזון הכי מלי בשבעות וימים טובי' דגנילים לקבוע על היין לאחד המזון וכשברך על היין לפני המזון אדעתה דהכי ברך אבל בשאר ימים שאין דגילי לקבוע עצמן על היין שלאחר המזון אין היין שלפני המזון פטר היין שלאחר המזון וכל לאחד המזון דתמן בתמינתו הינו לאחד שסלקו ידיהם מן השת קודם שיברכו ברכת המזון: פרפרת כל דבר' שלפני' בו את הפת סגן כשד ובני' דגני' קרוי פרפרת ופסמי' שהיו מביאים פרפראו קודם פסגה להמשיך האכילה וחורוים ומביאים פרפראות אחרו לאחד הסעודה אחר שמשכו ידיהם מן הפת: מעשה קרד כגון הדיפות ערש כרמל וקחם שכתבשל במים כגון הלביבות וכיוצא בהן ואית דמפרשי פרפרת דמתנית פת הנכונה בקערה שאין בה מראה לחם דמברכים עלה בורא מיני מוכות והשתכחה דאנעדיך לאשמעין

ברכות פרק ו

ו

לאשמועינן נדך על הפרפרת לא פט את הפת אע"ג דהיא כמי מין פת אבל מעש' קדר' פטר וכ"ס
פכרי כ"ס שז"ס נדך על הפרפרת לא פטר את הפת כך לא פטר מעש' קדרה ואין הל"כ כ"ס :

ו היו יושבין לאכול כל אחד ואחד מברך לעצמו הסיכו אחד מברך
לכולן בא להם יין בתוך המזון כל אחד ואחד מברך לעצמו לאחר
המזון אחד מברך לכולם ואו' על המוגמר אף על פי שאין מביאין
את המוגמ' לא לאחר הסעודה ו הביאו לפניו מליח בתחלה
ופרט עמו מברך על המליח ופוסט' את חפת שחפת טפלה לו זה
חבלל כל שחוא עקר ועמו טפלה מברך על העקר ופוסט' אר'
הטפלה ח אכל האנים וענבים ורמונים מברך אחריו
שלוש ברכות דברי רבן ג' כליאל וחכמים אומרים ברכה אחת
ד' עקיבא אומר אפילו אכל שלק חוא מוגמ' מברך אחריו שלש
ברכות השוחח מים לצמאו אומר שהכל נהיה בדברו ד' טרפון
אומר בורא נפשות רבות

כ"ס ו מצטרפין כמי לוימו' : בא להם יין בתוך המזון כל אחד מברך לעצמו הוי"ו ואין בית הבליע'
פניו ואין לב המסוכים פוכה אל המברך ח"ל לבלוע מה שנפיהם איכיו חיש"כ שמא יחכך כש"כ
לעגו אמר : והוא אומר על המוגמר המברך ברכת המזון הוא מברך על המוגמר בורא עניו בשמו'
ואע"ג דאי' רעדיף מניה אפי' הכי כיון דאתחיל בחדא עביד לאדך : לאחר הסעודה לאחר ברכת
המזון דהשתה לאו מברכי הסעודה הוא אפי' הכי כיון שהתחיל בברכות אחרונות גומדן : מוגמר
דגיל' היו להביא אחר הסעוד' עניו בשמי' במתנה על האש לריו טוב : ו מליח כל דבר מלוח
שהפת טפלה לו מיי שאכל אכילה ג' מפירו' מתוק' ביותר אוכל אחריו דבר מליח למתך הלימו'
הנדבקות בגופו מחמת רוב הפירות ומשכי שאינו יכול לאכול המליח לכדו אוכל מן הפת עמו
ח"ל המליח עקר והפת טפלה לו : ח מברך אחרים ג' כרכו דכל שהוא משבעת המיני' מברך
אחריו ג' רכ"ו ד' ל' דואכלת ושבעת וברכת לאו חלחם כלכד קאי ח"ל אכל שבעת המינים
המוזכרים לעיל בפרשה ונהאי קרא שלש ברכות רמיו וברכת זו ברכות הזו על הארץ זו ברכת
הארץ הטוב זו בונה ירושלם וכן הוא אומר הנה הטוב הזה וחכמים אומרים ברכה אחת מעין שלש
ברכו' אם עבדים תאכיל רמונים זיתו ותאכיל אכל מברך על הענן ועל פרי הענן ועל ארץ חמדה
טובה וכו' וחזקתם על הארץ ועל הפירות ובראש ישראל חזקתם על הארץ ועל פירותיה וברכה זו
עגמה מברך על היין אף שפוטח בה על הגפן ועל פרי הגפן ועל כל דבר הנעשה מחמת מינוי
דגן במקום על הענן ועל פרי הענן אומר על המחיה ועל הכלכלה וחזקתם על הארץ ועל המחיה :
אפילו אכל שלק של ירק והוא מוגמ' שמוך עליו למזון מברך ג' ברכות דואכלת ושבעת אכל מאן
דאכיל קאי והלכה כחכמי' שאי' מברכי' ג' ברכו' ח"ל אהם ועל שבעת המיני' ברכה אחת מעין שלש
ועל' כל שאר דבר' בורא כפשו' דבו' ומסדונס פי' מסדונס כיון לחם ומי שאי' אפשר להתקיי' בלא הם
ועל' כל מה שנברא להיוות בהם כפ' כל חי כלומר על כל מה שבעולם שגם אם לא נבראו יכולי'
הבריות להתקיים ולא נבראו כי אם לתענוג ולתוספת טובה ומפני שיש בברכה זו שתי ענינות
הינן ברכ' ארוכה ופומתת בברוך וחומתת בברוך כדאית' בירושלמי שחזקתו בה ב'א' חי העולמי'
: השותה מים לכמאז דוק' מברך שהכל אכל השותה מים לבלוע מאלל שכתב לו נבראו וכיוצא
בזה אינו מברך : ד' טרפון אומר בורא כפשו' רכו' מברך לפני שתיית המים ואין הל"כ כ' טרפון ח"ל
לפניהם מברך שהכל ולאחריה בורא כפשו' רכו' :

ברכות פרק ז

שלשה שאכלו לולא
לפדומן ומד
לכרך כלשון רבים ככרך
שא כלנו משלנו: דמאי
פירות עמי הארץ קרויים
דמאי כלומר דא ומאי
עעשירים הן אולא לפי
שהן חשודי על המעשרות
ואסרו חכמים לאכול
מפירותיהן עד שיעשר:
ואם אכל ולא בער מכרך

פרק ז

שלשה שאכלו כמות חייבין לזמן אגלויס
ומעשר ראשון שנשלח תרומתו ומעשר שני
והקדש שנפדו והשמש שאכל כוית והכוית כזבין עליהם אבל
אכל טבר ומעשר ראשון שלא נשלח תרומתו ומעשר שני
והקדש שלא נפדו והשמש שאכל פחות ככז' הנפדי אף כזבין
עליהם ב נשים ועבדים וקטני אף מוכנין עליהם עד כסוף
מוכנין עד כוית ר יחודה אומר עד כביצה ג כיצד מוכנין
בשלשה אומר גברך בשלשה והוא אומר ברכו בעשרה אומר
גברך לאלוינו בעשרה והוא אומר ברכו אחר עשרה ואחר עשר
רבוא בכמה אומר גברך לה אלרינו כסאה

עליו ולא היו מנוה הבא כעצירה דרוכ עמי הארץ מעשרי הכס: שנטלה תרומתו ואלעפ שלא נטלה
ומכזו תרומה גדולה כגון בן לוי שהקדים את הכהן ולקח המעשר בשבילן קודם שנטל הכהן
תרומה גדולה והכהן היה לו לטול תרומה גדולה תחלה אחד מחמשי דרמחל קרייה ראשית
כמנא את תרומה גדולה של כהן בתוך המעשר הזה אחד מחמשי שבו לכד מתרומת מעשר שני
הלוי להשלים תרומה ומעשרו ואשמעינן מתי דהכא דפטור הלוי מלהפריש ממנו תרומה
גדולה דכתי' והרמותם ממנו תרומת המעשר מן המעשר: מעשר מן המעשר ארמתי לך ולא
תרומה גדולה ותרומת מעשר מן המעשר: ומעשר שני והקדש שפדו כגון שכתן את הקרן ולא
פתן את החומש שהבעלו מוספי חומש וקמלן תבא דאין חומש מעכב: והשמש שאכל כוית דמהו
דעמא כגון שהשמש אין לו קביעות אלא הולך ונא אין מומחים עליו קמל וכול הני אשמעינן
דלעג דרעו לאסור אין כאן כרחה בעברה: והכוית מן הגזים שהביא מתוך אשור מכותא ומשאה
אכרתי ויושב אותם בערי שומרון וכתגידו מאימת האריות שהיו אוכלים בהם כמעשה בספס
מלכיה והיו שומרים תורה שכתב וכל מנוה שהחיוקו בה מדקדקים בה יותר משרחל לשיכך היו
מאמינים בהם בקצת המנות עד שדקו אחריהם ומבאו להם רמות ובה כראש הר גריזים שהר
עובדי אותה ומאו עשאו כגוים גמורים לכל דבריהם הילכך האדכה אין מומחי על הכוית: אבל
קמל דגן שלא נטלה ממנו תרומה ומעשרו קרוי טבל ופי' טבל טב לא ואין גרדך למו טבל דאריות
אלא חפי טבל דרכן כגון דגן שנמח בעצין שאיכו טכול אלא מדרכין אין מומחי עליו: ומעשר
ראשון שלא נטלה תרומתו לחו תרומת מעשר קאת דהאי טבל גמור הוא אלא כגון שהקדו לח
את הכהן בכרי לחיה שנתמרח והוקבע לתרומה מן הערה ונטל מעשר ראשון תחלה וח' מחמשי
שבו היא ראויה לתרומה גדולה לכהן וכל זמן שלא כהן ממנו תרומה גדולה: ו' חף על פי שהפריש
תרומת מעשר אין מומחי עליו ואם היה מקדמו בשבליים קודם שתתמרח לא היה גרדך להפריש
תרומה גדולה כדכתבין לעי: ומעשר ב' והקר' שלא נכרוו אין כל שלא נפדו כלל דהא מלת דפשיט
היא אלא שפדו ולא נפדו הכלכתן כגון שפדה מעשר שני בגרוטאות של כסף או במטבע שאין
עליו נורה ורחוק אליו ונת הכסף בדבר שיש בו נורה והקדש שחללו עג קרקע ולא פדאו בכסף
ארחמל' ומתן את כסף: והשמש שאכל פחומכוית משנה שאיכה דריכה היא אלא אידי דהדר
לרובא ללודך הדר כמי לחא: והככרי בגר שחל ולא טבל ויורי וואשמעינן דכל כמה דלא טבל
גוי הוא ולעולם איכו גר עד שימול ויטבול ב וקטני אין מומחי עליה דוין קטני שאין יודע' למי
מכרכי אכל קטן היודע למי מכרכי מומחי עליו ואיכו מרכוית דאמרי דלא אמרו קטן היודע למי
מכרכין מומחי עליו לא כן י' שכה ויוס אחד שלא הביא שתי שערות והוא הכקר קטן פורח אכל
בגבר מוהכי אין מומחי עליו וא' יודע למי מכרכי וכירו שלמי מיימי הלכה למעשה דאי מומחים
על הקטן כלל עד שידל ויביא שתי שערות וכשי' מומכו לעגמן ועבדי' מומחים לעגמן אכל כשי' עים

זרבות פרק ח

ז

עבדי לא משום פרישות: עד כוית וכן הלכה ולא כר' יהודה דאמר עד כנינה נ' בשלשה והוא אומר ברכו דהא בלאו ידידיה איכה זמון וכן כלם: אחד עשר יום רבוא הק' ריש' ד' עקיבא היא דהו' ינה מנינו ככית הכנסת: משהגיעו לעשרה אין חלוק בין רבי למועטי הכ' כמי אין חלוק:

במאה והוא אומר ברכו באלף אומר ככרך לה' ישראל באלף והוא אומר ברכו ברכו באלף אומר ככרך לה' ארדנו אלדו ישראל אלדו הצבאות ברבוא והוא אומר ברכו בענין שחוא סברך כך עונין אחריו ברוך ה' אלדינו אלדו ישראל ארי הצבאות יושב הכרובים על המזון שאכלנו ר' יוסי הגלילי אומר לפי רוב הקהל הן סברין שנ' במקלות ברכו ארים ה' סככו ישראל אכר ר' עקיבא מה מצינו בבית הכנסת אחר מרובין ואחר מועטין אומ' ברכו את ה' ר' ישמעאל אומר ברכו את ה' הסבורך, ד' שלשה שאכלו כאחד אינן רשאין ליחלק וכן ארבעה וכן חמשה, ששה בחלקין עד עשרה ועשרה אינן בחלקין עד שיהיו עשרים, ה' שתי חבורות שהיו אוכלות בבית אחד בזמן שמקצתן רואין אלו את אלו הרי אלו מצטרפין לחסוק ואם לאו כוסמנין לעצמן ואלו כוסמנין לעצמן, ואין מברכין על היין עד שיתן לתוכו מים דברי ר' אליעזר וחכמים אומר' מברכין,

במאה והוא אומר ברכו באלף אומר ככרך לה' ארדנו אלדו ישראל אלדו הצבאות ברבוא והוא אומר ברכו בענין שחוא סברך כך עונין אחריו ברוך ה' אלדינו אלדו ישראל ארי הצבאות יושב הכרובים על המזון שאכלנו ר' יוסי הגלילי אומר לפי רוב הקהל הן סברין שנ' במקלות ברכו ארים ה' סככו ישראל אכר ר' עקיבא מה מצינו בבית הכנסת אחר מרובין ואחר מועטין אומ' ברכו את ה' ר' ישמעאל אומר ברכו את ה' הסבורך, ד' שלשה שאכלו כאחד אינן רשאין ליחלק וכן ארבעה וכן חמשה, ששה בחלקין עד עשרה ועשרה אינן בחלקין עד שיהיו עשרים, ה' שתי חבורות שהיו אוכלות בבית אחד בזמן שמקצתן רואין אלו את אלו הרי אלו מצטרפין לחסוק ואם לאו כוסמנין לעצמן ואלו כוסמנין לעצמן, ואין מברכין על היין עד שיתן לתוכו מים דברי ר' אליעזר וחכמים אומר' מברכין,

פרק ח

אלו דברים שבין בית שמאי ובית הלל בסעודה בית שמאי אומרים סברך ערל היום ואחר כך סברך על היין ובית הלל אומרים מברך על היין ואחר כך סברך על היום ב' בית שמאי אומר נוטלין לירי' ואחר כך מחנין את הכוס ובית הלל אומרים מחנין את הכוס ואחר כך נוטלין לירי'.

אלו דברים שבין בית שמאי ובית הלל בסעודה בית שמאי אומרים סברך ערל היום ואחר כך סברך על היין ובית הלל אומרים מברך על היין ואחר כך סברך על היום ב' בית שמאי אומר נוטלין לירי' ואחר כך מחנין את הכוס ובית הלל אומרים מחנין את הכוס ואחר כך נוטלין לירי'.

לעצמן והיחיד יחלק מהן דהיינו כמי שקבע בחובת זמון עשה בחלקים כדי וזמן לבאין וכדי זמון לבאין עד עשרה אבל עשרה אין בחלקין דאחיבו ליהו בזמון שיש בו הזכרת השם עד שיהיו עשרה ואז יחלקו לשתי חבורות אם רגו: ה' ואם לאו חלו מומכים לעצמן וכזמן ששום אחד משיש לשתי החבורות אעפ' אין דואי חלו אתא השמש מנרפן: אין מברכי' על היין בורא כרי הגפן עד שיתן לתוכו מים לפי שהיה יינם חוק מאד ולא היה ראוי לשתייה בלא מים הילכך אכתי לא אשתנו למעלות ולא זו מברכתו הראשונה ומברכי עליו בורא כרי העץ כענבו ואין הלכה כר' אליעזר:

לעצמן והיחיד יחלק מהן דהיינו כמי שקבע בחובת זמון עשה בחלקים כדי וזמן לבאין וכדי זמון לבאין עד עשרה אבל עשרה אין בחלקין דאחיבו ליהו בזמון שיש בו הזכרת השם עד שיהיו עשרה ואז יחלקו לשתי חבורות אם רגו: ה' ואם לאו חלו מומכים לעצמן וכזמן ששום אחד משיש לשתי החבורות אעפ' אין דואי חלו אתא השמש מנרפן: אין מברכי' על היין בורא כרי הגפן עד שיתן לתוכו מים לפי שהיה יינם חוק מאד ולא היה ראוי לשתייה בלא מים הילכך אכתי לא אשתנו למעלות ולא זו מברכתו הראשונה ומברכי עליו בורא כרי העץ כענבו ואין הלכה כר' אליעזר:

אלו

ברכות פרק ח

מוציא את הכוס כדי שלא יקבלו המשקים שאחורי הכלי טומאה מחמת הידי וכמנא ואחורי הכלי
 טמאים מחמת אותן משקים ומשתמש בו באסור: וכה סברי אין אסור להשתמש בכלי שאחורי
 טמאן הילכ' מוציא את הכוס תחלה ושורי אותו ואחכ כוטלי לידים שאם אתה אומ' כוטלי לידים
 תחלה ואחכ מוציא את הכוס גזרה שמה יהיו אחורי הכוס טמאי' שמתיר להשתמש בכלי שאחורי
 טמאי' ולא יהיו נגובות יפה ויטמאו אחורי הכלי המשקי' שבידיו ואיתן משקי' שבעשו תמלא
 יחזרו ויטמאו את הירדים וכמנא אוכל לידים מסוככות: ג

ג בית שפאי אוכרים סקנח ידיו בכפה ובכניחורו על השולחן
 ובית הלל אוסרים על הכפת. ד בית שפאי אוכרים מברך
 את הבית ואחר כך נוטלין לידים ובית הלל אוכרים נוטלין לידים
 ואחר כך מברכי' את הבית. ה בית שפאי אוכרים גרוסין
 ובשמי' והברלה. ובית הלל אוכרים גרו ובשמי' וכזן והברלה.
 בית שפאי אוסרים שברא סאור האשובית הלל אוכרים בורא
 מאורי האש. ו אין סברין לא על חנר ולא על הבשמים
 של גוים ולא על חנר ולא על הבשמים של כתיים ולא על חנר
 ולא על הבשמים שלפני עבודתו וכן אין סברין על חנר עד
 שיאורו לאורו. ז מי שאכל ושכח ולא ברך בית שפאי
 אובר יחזור למקומו ויברך ובית הלל אוסרי' בירך בכקום שנוצר
 עד אימתי הוא מברך עד כדי שיתעכל המזון שבכפו. ח בע
 להם יין לאתר המזון ואין שם אלא אותו הכוס בית שפאי אוסרי'
מברך

מקח ידיו במפ' מנטולת
 מים ראשוני ומניחה על
 השלחן ומקנח בה ידיו
 תמיד מוזהמת התבטיל
 ולא יניחה על הכפת
 שהיא יושב בה גזרה שמה
 יהיה הכסת ראש' לטומא'
 ויהיה משקה טופח כמפה
 מחמת נגוב הירדים ואותו
 משקה כשכונע בכפת
 בעשה ראשון דלעולם ה
 המשקי' יבעשי תחלה וחוור
 ומטמא את הידו' כשמקח
 בה תמיד בתוך הסעודה
 אבל בשלחן ליכה למגור

הכי שאסור להשתמש בשלחן שהוא שני לטומאה וכה סברי מונע להשתמש בשלחן שהוא של
 לטומאה הילכך לא יניח המפה על השלחן שמה יטמאו המשקים שנמכה מחמת **שלחן**
 יחזרו ויטמאו את האוכלים ואם יניח על הכפת אין לחוש כי אם שמה יטמאו ידיו ומשם
 שיטמאו ידיו שאין להם עקר מן התורה דאין נטילת ידים לחלוין מן התורה ולא יטמאו אוכל'
 שיש להם עקר מן התורה דראשון עשה שני בחולין מן התורה: ד בש אומרי' מברכי' את הבית
 מקום שאכלו עם מברכי' אותו משורי אוכלי' שכתפרדו עליו ואחכ כוטלי לידים מים אחרונים
 דפעמי' שהשמש עם הארץ ומכח הפירורי' שיש בהם כזית ואם אתה אומר כוטלי לידים תחלה
 כמנא אתה מפסיד את האוכלי' שמים אחרוני' כתיים עליהם ונמאבים וכה סברי אסור להשתמש
 בשמש עם הארץ ושמש תח איבו מניח פירורי' שיש בהן כזית אלא מסיר אותם ואם כתי' המים
 על גבי פירורי' שאין בהם כזית אין בכך כלום דפירורי' שאין בהם כזית מתיר לברך כיד והלכה
 ככש בזה שמתיר להשתמש בשמש עם הארץ: ה כד מוזן מי שאכל בשבת במכח והשיכלו ועדין
 לא גמר סעודתו ואין לו יין אלא שיעור אחד: ו בש אומרי' כד מוזן בשמים והכדלה דכע הכדלה
 בסוף האסוקי' יומא מאכריכי' ליה כי היכי דלא להוי עליה כמשאוי לא כחלקו אלא על הכר ועל
 הכשמי' דכש אומ' כד מוזן ואחכ בשמי' וכהא' כד ובשמי' כי הדדי דברכו שאנו יכולים לעשותם דלא
 מחזו כמשאוי כגון כד ובשמי' מקדמיין להו לברכת המזון: זשא שברא מאור האש שברא דמשמע
 לשעבר ולא בורא דמשמע להכא: מאור האש ולא מאורי האש דברא כהורא חיבה כבדא וכהא'
 בורא כמי משמ' לשעבר מאורי האש שהרבה גזוכי' בשלהבת אדומ' לבנה וירקוקת: ז לא על
 הכר ולא על הבשמים של גוים כד משום דלא שבת שהגוי עשה מלאכה לאורו וקומ' לך אוד שלא
 שבת אין מברכי' עליו והאיל' ובעברה כו עברה: ו בשמי' שלגוים כבשמים שהם במסכה שגויה

ברכות פרק ט

ג

מסוכיכה לסעודה מימינו: והא דתנן כסיפ ולא על הכר ולא על הכשמי ש'על מה טעם קאמ' מה יועם אין מברכי על בשמי של גוים לפי שמתם מהבת גוים לעז ואי מברכי על בשמי של עז: ולא על הכר של מת' דלא אתי עביד לאורה אלא לכבו' בעלמ': ולא על בשמים כל מת' דלעבורי ריחא עבדו: ולא על כר ובשמי דנע' לפי שאמרוין בהנחה: עד שיאזינו לאורו שיהנו מחורו ולא שיהנו ממש אלא ש'דלו כל כך שיוכל ליהכות אכידה ו שיתעכל המזון שחמצינו כל זמן שאינו רעב וממת אותה האכילה הוא סימן שלא כתעכל המזון ודוק בשבח אמר ב"ה דאינו חוזר אבל כמודד דכרי הכל יחזור למקומו ויכרך: ח

מברך על היין ואחר כך מברך על המזון שאין כר' המזון טעונה כוס וכה כברי ברכת המזון טעונה כוס: וכו' אמין אחר ישרא המברך וא'עפ שלא שמע הזכרת השם אלא סוף הנכרה דמסתמא לשמי' בריך: אלא ה' שמע כל הנכרה שמו' בריך להר גרמיוס:

מברך על היין ואחר כך מברך על המזון ובית הלל אומר' מברך על המזון ואחר כך מברך על היין עונין אמן: אחר ישראל הכברך ואין עונין אמן אחר הכותי המברך עד שישמע כל הברכה:

פרק ט

הרואה מקום שנעשו בו נסים לישאל אומר ברוך שעשה נסים לאבותינו במקום חזו במקום שנעקרה מסנו עבוד זרה אומר ברוך שקער עבוד זרה מארצנו: ב על היוקין ועל הזועות ועל הכרקים ועל הרעמים ועל הרוחות אוכר ברוך שכחו מלא עולם על ההרים ועל הגבעות ועל הימי' ועל הההרות ועל המהברות אום' ברוך עושה בראשות ר' יהודה אום' הרואה את הים הגדול אומר ברוך שעשה את הים הגדול בוסן שרואה אותו לפרקים על הגשמים ועל הבשורות חשובות אומר ברוך חשוב והמטיב ועל שמועות רעות אומר ברוך דיקחאמת: ג בנה בית חדש וקנה כלים חדשי' אומר ברוך שחיינו: מברך על הרעם מעין השוכרה ועל השוכרה מעין הרעם הצועק

הרואה

מקום שנעשו בו נסים כגון מעברות ים סוף וכמלו ארכין ומעברו' הידן ואכן שישב עליה משה ע"ה כשעשה מלחמו בעמלק ודומיהן ואינו יא

דרכו כגון הני דאמרוין מתינו כולי עלמ' לברוכי אבל אביסא דיקיד כגון הרואה מקו' שנעשה לו בו כס איהו חייב לברוכי ברוך שעשה לים כס בניוקס הזה וכמו וכן כנו מיביי לברך ברוך שעשה כס לאבותי במקום הזה וכל הכי ברכו דמותי נעו הזכרת שם ומלכות דכל ברכה שאין בה הזכרת השם ומלכות איהו ברכה: ב זיקי' ככז הכר' כמי שפומת הרקיע וזרה כחן ממקום למקו' אויביו ככז שכרה כמו שיש לו וכז ארין: וזעות שהארץ מודעושת ורועשת: רעמים קול' הנשמע ברקיע מעבני' שפסכי' מים מזה לזה כמה דתימה לקול תינו המזון מים בשמים: ועל הרוחות שבאים בהעשה חזק ואיכס מנוי' אלא לפרקי': ברוך שכחו מלא עולם ואי' בעי מברך ברוך עושה מעשה בראשית שכל אלו מעשה בראשית הם דכתי' בקי' למטר עשה אבל על ההרו ועל הגבעות וכו' אומר במשה מעשה בראשית דוק' דלא מני לברוכי עליהו שכחו מלא עולם שאיבן כראים ברות העולם אלא כל אחד ואחד במקומו: הים הגדול וס אוקיכוס שמקיף העולם ברוך שעשה הים הגדול שמתוך גדלו ואחיבותו קובע ברכה לעגמו: לפרקי' משלשי' יום לשלשים יום: על הגשמים כו' מברך הטו' והמטיב והוא דאית ליה ארעא בשותפו עם אחרינו דהכי מושמ' הטוב והמטיב הטוב לדדיה והמטיב לאחרינו אבל כי לית ליה ארעא כלל אומר מודים אכחנו לך הא' דינו על כל טפה וטפה שהורדת לנו וכז' אס יש לו קרקע לבדו מברך שהחיינו: ג בנה בית חדש וקנה כלים חדשי' בין יש לו כיונא בהס בין אין לו כיונא כהן מברך שהחיינו: על הרע' מעין הטובה מפרש בגמרא כגון שבעו מים על ארנו ושטפו תבואתנו של שנה זו וא'עפ שרוו המי' פכי האדמ' וכעשית שדהו משנחת לשכיס

ברכות פרק ט

לשנים הכחות השת' מיהא רעה היא ומבדק דיין האמת: ועל הטובה מעין הרעה כגון לאשכח
מניחה אע"פ דרעה היא דאין שמענה מלכא מונטנו במכות ויסורי' ושקיל לך מיכיה השת' מיהא
טובה היא ומבדק הטוב והמטיב:

הצועק לטעבר חריוז תפלת שוא כיצר היהא אשתו מעוברת
ואמרי: ירצון שתלך אשתי וזכר הריז ותפלת שוא היה בא בדרך
ושמע קול צווחה בעיר ואמרי: ירצון שלא יחיו לו בני ביתי
חריוז תפלת שוא: ד הנכסל לדרך מתפלל שתי' ארת בכניסת
ואחת ביציאתו: בן עזאי אום' ארבע שתי' בכניסתו ושתי' ביציאתו
וכותן הודאה לטעבר וצועק לעתיד לבא והלכה כבן עזאי ה
חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה שנא'
ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך בכל
לבבך בשני יצירי' ביצר טוב וביצר רע: ובכל נפשך אפי' הוא נוטל
את נפשך ובכל מאדך בכל מכוונך דבר אחר בכל מאדך בכל
סרה וסרה: שהוא מודר לך חוי מודרה לו במאר סאר, לא יקל
אדם את ראשו כנגד שער המזרח שהוא ככוון כנגד בית קדשי'
הקדשים לא יכנס להר הבית בסקלו וככנעלו ובפוגהו ובאבק
שעל רגליו ולא יעשנו קפנדריא וריקיקת קל וחומר, כל חתם
הברכות שהיו במקדש היו אומרים מן העולם משקלקלו חמינין
ואמרו אין העולם אלא אחר התקינו שהיא אומרי' מן העולם ועד
העולם והתקינו שיהא אדם שואל את שלום חברו בשם שמו
והנה בעו בא סבית לחם ויאם' לקצרה' ה' עכסם ויאמר לו וברכה
ה' ואומר ה' עכך גבור החיל ואום' אלהיכו כי יקרה אכך
לעשו' ליהפרו תורתך ר' נתן אום' הפרו תורתך עת לעשות לך

הנועץ לטעבר המתפלל
על מה שכבר היה חריוז
תפלת שוא דמאי דהיה
היה: שתי' בכניסתו ושתי'
ביציאתו בכניסתו אומר
שתכניסני לבר זה לשלן'
ככס אומר מודה אני
לפניך שהכנסתי לדרך
זה לשלן' הרי כ' בכניסתו
קש לבית אומר ש
שתיניאני מדרך זה לשלן'
לאחר שיש אומר מודה
אני לפניך שהנחתי מ
מדרך זה לשלום וכל כך
למה מפני שדרך שיתן
אדם הודאה לכוואו על
מה שעבר עליו מן הטוב
ויתפלל על העתיד שתבא
לו טובה: ה' מייב אל'
לכך על הרעה כשמוכרך.
דין האמת על הרע חייב
לברך בשמחה וכל טוב
כשם שמוכרך בשמחה ה'

סליק מסכת ברכות

הטוב והמטיב על הטוב: דבר אחר בכל מדרך ככל מדות המדות לך בין מדה טובה בין מדת
פועלנות: לא יקל אדם ראשו לא ינה קלות ראש: כנגד שער המזרח חזן להר הבית אשר
בחומה הקמוכה אשר לרגלי הבית למזרח: לפי שהוא מכוון שכל השערים מכוונים זה כנגד
זה שער מזרח שער עזרת נשים ושער עזרת ישראל ופתח האולם והיהכל ונית קדש
הקדשים בניי בית ראשון: באפוקדנו אזור חלול שנותנים בו מעות פירוש אחר נגד שלום
על נשדו לקבל היועה שלא לטבח שאר בגדים ונכא' לאדם לבאת באותו נגד לבדו: קפנדריא
ליכנס בפתח זה ולבאת בפתח שכנגדו כדי לקצר הלכות דרך שם ולשון קפנדריא ארמקופנא
דרי אעול בהא כלומר בעוד שאני נדוך להקיף שורות של בתים אקצר מהלכי ואכנס דרך כאן:
ורקיקה אמרה בהר הבית מין ממנעל ומה ממנעל שאינו דרך בויון אסור רקיקה שהיא
דרך בויון לא כש: כל חותמי ברכו שבמקדש המבדק אום' כסף כל ברכה ברוך ה' אלהי ישראל מן
העולם ועד העולם חוכן הדעת וכן בכלם והשני' אומרים בשכמלו שאין עוני' אמן אחר כל ברכה
שבמקדש דכתי' בעורף קומו וברכו את ה' אלהיכם מן העולם ועד העולם ואז אהב ויברכו שם כבודך
כלומר שעובדי' בשכמלו ואשמע' הכ' דבמקדש ראשון לא היו אומרי' לא ברוך חלדי' ישראל מן העולם
ולא יותר ולא היו אומרי' ועד העולם: משקלקלו המיני' שאין מאיני' בתמיית המת' ואמרין אין פולס
אלה

פאה פרק א

ט

אלא זה התקינו עשרא ונבית רובי שהיו אומרימן העולם ועד העולם לומר ששני עולמות העולם
 הזה והעולם הבא להנביא מלב המיכו שכופרי בתחיית המתים: שהיא אדם שואל לשלח אחרו בשם
 בשמו של הקנה ולא אמריכו מזלול הוא בכבודו של מקום כשביד ככו הכריות להנביא שם שמים
 עליו ולמדו ומבעו שאמ לקיבוריה עיכוס וכי יעמ כושא מדעתא דנפשיה קעבד ולא גמריכו מביה
 תשמן המלאך שאמ לנדעון ה' עמד נביר החיל וכי יעמ לא שא המלאך בשלו ג' דעון ולא בדכו לא
 בשלימותו של מקום הודיעו שהשכירה עמו ולא גמריכו מביה תש וזומא לבנו כי זקנה אמר'א תבזו
 את בעו לאמר שזדעיתו עשה אלא למוד מזקני אומתך כי יש לו על מי להסמך שבעת לעשות
 לה הפרו תורתך: ד' כתן אומר הפרו תורתך פעמי שמכטלי' דכרי תרה כדי לעשות לה' אף זה
 המתכוין לשאל בשלו אחרו והו רכזו של מקום שכקש שלו ורדפהו מויד להפר תרה ולכשו'
 דכר הכל אסור:

פרק א

אלו דברים שאין להם שיעור מדאורייתא אבל מדרכי ש
 להם שיעור דהא תנן בסוף
 אין פוחתין לפאה מששים:
 הפאה שאדם חייב להכניח
 בסוף שדהו לעניי' בדכתי'
 לא תכלה פאת שדך כ
 בקנך: והככורי' דכתיב
 דאשית בכור אדמתך ת
 תניא בית האריך ולא כתב
 תורה בהם שיעור: והאריזן
 שחייב אדם להראו צערו
 בשלש רגלי' דכתיב שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך: ואת הרחיה אין לה שיעור דכל אומת
 דבעי עייל ומתחיו וכפיו: פ' אחר עולת רחיה ושלמי חגיגה שחייב להביא בדכתי' ולא יראו פני
 דיקה אין לה שיעור מדאוריית' דכתי' איש כזתבת ידיו לא שחכמי' כתבו בה שיעור העולה מענה כסף:
 והגיגה שתי כסף וגמילות חסדי' דבגוסו כג' בקור חולי ולקבור מתי' וכיוצא בהן: אבל גמילות חסדי'
 דבגומכו כג' פדיון שבוי' ולהכניש ערומי' ולהאכיל את הרעבי' וכיוצא בהן יש להן שיעור שיתן בכל
 פעם שתבא מצוה כזו לידו חמישית מן הרווח שבכספו ותו לא מחייב דהכי אמריכו המבזבז אל
 יבזבו יות' מחומש: הילכ' מכבי ליה לכנס לאפרושי חמסית הרווח בכל עת כדי שהיא מצוי כל זמן
 שיבא גמילות חסד לידו שיקיימו ובהכי כפיו ידי חובתיה: ואת' אין לה שיעור דכתיב והגית בו
 יומם ולילה: ואת' כנגד כלם שוקל כנגד כלם: כ' אין פוחתין לפאה מש' מדרכבן ארבע שאמרו
 אין לפאה שיעור מדאורייתא כדאמרינן הכל לפי גודל השדה אם שדהו גדולה ועניים מועטו: כותן
 ומוסף על ששים לפי גודל שדהו: ואם שדהו קטנה ועניים מרובים מוסף על ששים לפי רוב
 העניים: ולפי העבודה אית' דגדסי עבודה כויו' כלומר לפי רוב עבודת ידכה לעניים לשון ועבודתך
 תרבי ורמכס פי' לשון עביה כלומר מה שיתעבה הארץ ואית' דגדסי עבכה כבית' ופירשו גודל
 הגרני' וקטנן שאם היו השכלי' של שדה במקום אחד מלאז' וטובו' ובמקום אחר כמות דקות
 לא יביא הפאה כלה מן הרע' לא ישער שזי' לרע ולרפה ג' מתחלת השדה ומאמצעה ואין כריך
 להניח פאה בסוף שדה דכתי' לא תכלה פאת שדך' לקנור אמרה תורה תן פאה וצ' שיש לך
 עדין קמה לקבור: וכלבר שיתן בסוף כשעורו ארבע דרבי קרא בתחלה וכאמבע שיש תורת פאה
 למה שכתן ממ' לא מופרז אלא אב' כותן בסוף השדה תשלום שיעור אחד מששים עם מה שכתן
 ג א ז i באמצע

אלו דברים שאין להם שיעור מדאורייתא אבל מדרכי ש
 להם שיעור דהא תנן בסוף
 אין פוחתין לפאה מששים:
 הפאה שאדם חייב להכניח
 בסוף שדהו לעניי' בדכתי'
 לא תכלה פאת שדך כ
 בקנך: והככורי' דכתיב
 דאשית בכור אדמתך ת
 תניא בית האריך ולא כתב
 תורה בהם שיעור: והאריזן
 שחייב אדם להראו צערו
 בשלש רגלי' דכתיב שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך: ואת הרחיה אין לה שיעור דכל אומת
 דבעי עייל ומתחיו וכפיו: פ' אחר עולת רחיה ושלמי חגיגה שחייב להביא בדכתי' ולא יראו פני
 דיקה אין לה שיעור מדאוריית' דכתי' איש כזתבת ידיו לא שחכמי' כתבו בה שיעור העולה מענה כסף:
 והגיגה שתי כסף וגמילות חסדי' דבגוסו כג' בקור חולי ולקבור מתי' וכיוצא בהן: אבל גמילות חסדי'
 דבגומכו כג' פדיון שבוי' ולהכניש ערומי' ולהאכיל את הרעבי' וכיוצא בהן יש להן שיעור שיתן בכל
 פעם שתבא מצוה כזו לידו חמישית מן הרווח שבכספו ותו לא מחייב דהכי אמריכו המבזבז אל
 יבזבו יות' מחומש: הילכ' מכבי ליה לכנס לאפרושי חמסית הרווח בכל עת כדי שהיא מצוי כל זמן
 שיבא גמילות חסד לידו שיקיימו ובהכי כפיו ידי חובתיה: ואת' אין לה שיעור דכתיב והגית בו
 יומם ולילה: ואת' כנגד כלם שוקל כנגד כלם: כ' אין פוחתין לפאה מש' מדרכבן ארבע שאמרו
 אין לפאה שיעור מדאורייתא כדאמרינן הכל לפי גודל השדה אם שדהו גדולה ועניים מועטו: כותן
 ומוסף על ששים לפי גודל שדהו: ואם שדהו קטנה ועניים מרובים מוסף על ששים לפי רוב
 העניים: ולפי העבודה אית' דגדסי עבודה כויו' כלומר לפי רוב עבודת ידכה לעניים לשון ועבודתך
 תרבי ורמכס פי' לשון עביה כלומר מה שיתעבה הארץ ואית' דגדסי עבכה כבית' ופירשו גודל
 הגרני' וקטנן שאם היו השכלי' של שדה במקום אחד מלאז' וטובו' ובמקום אחר כמות דקות
 לא יביא הפאה כלה מן הרע' לא ישער שזי' לרע ולרפה ג' מתחלת השדה ומאמצעה ואין כריך
 להניח פאה בסוף שדה דכתי' לא תכלה פאת שדך' לקנור אמרה תורה תן פאה וצ' שיש לך
 עדין קמה לקבור: וכלבר שיתן בסוף כשעורו ארבע דרבי קרא בתחלה וכאמבע שיש תורת פאה
 למה שכתן ממ' לא מופרז אלא אב' כותן בסוף השדה תשלום שיעור אחד מששים עם מה שכתן
 ג א ז i באמצע

פאה פרק ב

באמצע ובתחלה כן עוכים בירושלמי ורעכס פי' וכלכר שיתן בסוף כשעור פאה הנדוכה לכל
השדה שגיד שנית בסוף השדה אחד מששים הוץ מיתה שהיחם בתחלה ובאמצע: אם שייר קלס
אחת בסוף השדה והיחם חיתו לפאה סומך עליו וכל מה שהיחם באחור ובתחלה תורת פאה
עליה ואם לאו שלא היחם אפילו קלס אחד בסוף השדה לפאה הרי מה שהיחם באמצע ובתחלה
אינה חשובה פאה חלה דין הפקר יש לה: ופליגי אדר שמעון דאמ' דמח' היא חשובה פאה אלא
משטר בעל השדה בהכי והלכ' כר' שמעון: ד כל דבר שהיא אוכל למעוטי סמיחי כתיב שפע
היא אוכל עי' הדחק לאו אוכל מקרו ואין חייבי בפאה דכתיב ונקדרכם ואין קנייה אלא נדבר
הרחמי לאיכה: ונשמר למעוטי הפקר שאין לו שומרי' שאיכו חייב בפאה דכתי' לעבי ולגר תעוב
אותם פרט להפקר שכבר נעוב: וגדוליו מן הארץ למעוטי כמיהן ופטרויות שאין להם שרש
בארץ וגדוליהם מן האויר שאין חייבי בפאה דכתי' קניו ארבעם: ולקייטו כאחד למעוטי תאנח
ויכונא בה ען האלכו שכלקטיים הפירות שמתגשלים בהם האשן ראשון דכתיב קניו משמ' לבי
הפקדו הכנה בחד: ומכניסו לקיום למעוטי ורק שאיכו מתקיים אלא מתעפש מיד דכתי' פאת'
שדך בקנך ואין הידך קנר: והתבואה והקטנית תבואה ממושת המיניס חכים ושערה:
וכסמת שנותל שעל ושיפון:

<p>קטנית פולין ואפסוס ועד' גדומיהן: בכלל הזה להתחייב בפאה כשישאלנו בהם כל התבוא' הללו: ה האונאן שהפרי שלו אדום וקורין לו בלעז קדולי' אלוים: ומכס' פי' שהוא במח שמעבדים בו הערויות וקורין לו כערכי פועלי' והאשכולות שלו ראויין לאכילה: ולא לית' אלו שענה התבא</p>	<p>והקטניות בכלל חוח' ה ובלילן האת החרובק והאנוחין והשקדים והגפנים והרמונים והזיתים וחתמרים חייבין בפיאת' ו לעולם הוא נותן משום פיאח ופטור מן המעשרות עד שימרח ונותן משום הפקר ופטור מן המעשרות עד שימרח ומאסל לבחמה ולחיה ולעופות ופטור מן המעשרות עד שימרח וגושל מן הגורן חורע' ופטור מן המעשרות עד שימרח וברבי' עקבא בהן ולוי' שלקחו את הגורן המעשרות שלחם מפתחים עד שימרחו המקדיש והמורה חייב במעשרות עד שימרח הגזבר' פרק ב ואלו שפסיקין לפיאה הנחל והשלחית ורזין מיוחד הדרך הרבי' ושביל הרבים ושביל היחיד חכבוע ביס' החמה ובימות הנשמי' והכור והגדר</p>
---	---

חייבי בפאה ולא מיני' אלו דומיהן קאמ': ו לעולם הוא נותן משום פאה מי שלא
היחם פאה כשדה במחור חייב להפריש מן התלוש והפאה שמפריש מן התלוש ונותן לעניים
פטורה מן המעשרות עד שימרח שיעשה כרו' וכבוד של תבואה אבל אם בא להפריש פאה אחר
המדות כגיד שפריש עד שימרח קודם המרוח ונותן משום הפקר ופטור מן המעשרות
אלא הפאה שנטלה קודם המרוח ונותן משום הפקר ופטור מן המעשרות: משום הפקר
המעסקיר תבואתו ובא אחר זוכה בה אין הזוכה בה חייב במעשרו דכתי' ובא הלוי כי אין לו חק
ונחלה עמך יבא הפקר שדך ידו שיון אבל המעסקיר תבואתו לאחר המרות אין ההפקד הסוא
פטור מן המעשר: מאכיל לבעה כו' ואפי' הוא עבמו מותר לאכול אכילת ערואי קודם ערואי אבל
הכהמה אוכלת אפי' אכילת קבע: כושל מן הגורן חורע כו' דמן העיר חורע פטור מן המעשר
אפילו לאחר מרוח דכתי' עשר תעשר ואכלת חורע לא קרינא ביה ואכלת עיהו מדרבנן חייב
סברי' ליה לר' עקיבא דקודם מרוח פטור או המעשר אפי' מדרבנן ואין הלכ' כר' עקיבא: שלקח
את הגורן שקנו תבואה מן הגורן וקצתו חכמי' שהיו חייבי' להפריש תרומו ומעשרות ולתת אותם
לכהני' ולויים אחרים כדי שלא יהיו קופצים לקניות תבואה או מן לגנות ולגרות ואם קנו קודם
מרוח שפדין לא היוקנעה תבואה זו למעשר המעשרות שלהן: שמקדיש ופודה המקדיש גרמו
וסדאן

פאה פרק ב

מפדלו מיד הזנבר והוא גדיש או קמה שלא הוקבע למעשר כשהיה ביד ההקדש חייב הפודה להניח ממנו המעשרות אבל אם כעמרח הגורן ביד הגזבר הואיל וכשעה שהיה ראוי שיוקבע למעשר דהיכו בזמן המרוח היתה ביד ההקדש אין הטודה חייב להניח ממנו מעשרות שההקדש פטור מן המעשרות:

אלו

מפסיקין בין שדה לשדה ויהיו כחשני' כשתי שדות לענין שאם הכיח פאה באחת מהן על חכרתה לא עלתה לו לפאה דכתי' פאת שדך שלא יכחי פאה משדה לחכרתה: הנחל כהר: והשלולית חמת המים שמחלקת שלל לאגפיה שאמות אחרות של מים שותן ממנה: ודרך היחיד ד' אמו: ודרך הרבים י' אמה ומשם סופ' נקט לה דבעי למתני כיפא שכל אלו אין מפסיקי' באלן וקמל דלפי' דרך הרבי' שהיא רחנה י' אמה אינה מפסקת באלן: שביל הרבי' ושביל היחיד שכל וזטר טובא דשקיל כרעא ומכח כרעא ואשמעין דלפי' שביל דרבי' אם הוא קבוע למוות החמה ולמוות הנשמ' כלום שמהלכ' בו אפי' בזמן שהשדות זרועו ד' אמו הגשמי': מפסיק בין השדות הזרועו ואילו לא לא מפסיק: הכור שדה שאינה זרועה והאדמה לא תשם מתדמיי' וארעא לא תבור:

והניד חרישה כמו כירד לכס כירד זרע אחר כגון ששתי השדות זרועי' חטי' וכונייהם קרקע זרוע מין אחר ושעור רוחב הכור והכיר זרע אחר כדי שלטה תלמים של מענית המישישה: והקונר לשחת מפסיק דקסב כל לשחת לאז קנייה היא דלא חשבי' לה. אינחל' דקנייה שחת תבואה ש שלא הכיאה שלישי וקונרי' אותה להאכיל לבהמות

והניד זרע אחר והקוצר לשחת מפסיק רבירבי מאיר וחכמים אומרים אינו מפסיק אלא אם כן חרש' ב אמת המים שאינה יכולה להקצר באחת רבי יהודה אומר מפסקת וכל ההרים אשר במעדר ועדרון אף על פי שאין הבקר יכול לעבור בכליו הו' נותן פיהא לכל' ג הכל מפסיק לזרעים ואינו מפסיק לאילן אלא גדר ואם היה שער בותש אינו מפסיק אלא נותן פאה לכל' ד ולחרובין כל הרואין זה את זה אם רבן גמליאל בזהנין היו בית אבא בזהנין פאה אחת לוחים שהיו להם בכל רוח ולחרובין כל הרואין זה את זה ר' אלעזר בר' ערוק אומר משמו אף לחרובין שחיו להם בכל העיר. ה חורע את שרהומק אחד אף על פי שהו' עושחו שתי גרנות נותן פאה אחת זרעה שני בינון אף על פי שעשאון גורן אחת נותן שתי פיאות' החורע את שרהו

שני

אין הלכה כר' מאיר: ב חמת המים שאינה יכולה להקצר באחת שהיא רחבה ככ' עד שהעמוד באמצע אינו יכול לקנור מכאן ומכאן ר' יהודה אומר מפסקת ופליג' איתך דאמ' לעיל על שלולית דהיכו חמת המים דככל ענין מפסיק ור' יהודה סבר דאם יכולה להקצר באחת אינה מפסקת והלכ' כר' יהודה: וכל ההרי' אשר במעדר ועדרון הר שחזו וזקף ואין בקר בכליו וכולו לעבור שם: ומפסיק בין שתי השדות הוא כותן פאה לכל כלומר כותן פאה אחת לכל שתי השדות ולא חשיב הפסק הואיל והם כעדרו' במעדר כלומר שכני אדם חופרי' אותו הר ככל' שחופרי' בו את הקרקע אין זה הפסק שהרעותה אומ' אין זה קרקע בור לא למחר חופרי' אותו במעדר וזרעו אותו ושתי השדות הם אחת: ג הכל מפסיק לזרע' מפרש בגמ' כירושלמי דהכל לאתווי' סלבי' שהיה עובד על פני כל השדה: אם גרין הוא לעקור את המחרישה מנד זה כדי לת' ג' אותה לנד זה מפסיק: אלא גדר גבוה י' אמו: שעור כותש ערפי האן קרוין שעור ופירוש שעור כותש שהנופות של אלו מתעברו זה עם זה למעלה מן הגדר כעלי זה התקופע במכתש: ד כל הרואים זה את זה כל זמן שהעמוד אבל אחד מהאלנו' יכול לראות האלן האחר אע"פ שיש ביניהן גדר אינו מפסיק ולקוצ' פאה מאלן אחד על חכרו: לוחים שהיו להם בכל רוח פאה אחת היו כותבי' על כל חויתיה שהיו להם לנד מזרחה של עיר ופאה אחרת על כל חויתיה שהיו להם לנד מערבה וכן לד' דהוית:

דמות:

ii

z

g

התל

ל 10

ל 10

ל 10

פאה פרק ג

מחמת: שהיה להם ככל העיר אין נותני כי אם פאה אחת לכלן ארבע שאין דוא' זה איתנה ונתן
הלכ' כר' אלעזר כר' גדון שאמ' משמואל הלכ' כרכן גמליא: ה

שני מיני חטין עשאן גרין אחת נותן פואה אחת שהי גרנו' נתן
שתי פואות. ו כעשה שזרע ר' שמעון איש הכנענה לפני
רבן גמליאל ועלו ללשכת הגזית ושאלו אמר נתום הלבלד
כקיבל אני מרבי מיאשא שקבל כאבא שקבל מן הזוג' שקבל
מן הנביאים הלכה לכשרה כמיני בזרע את שרהי שני מיני
הטין אם עשאן גרין אחת נותן פאה אחת שהי גרנות נותן שתי
פאות. ו שרה שקצרה גוים קצרהו לכטין קרסמה נסלי'
שברתה הרוח או בחכה פטורה קצר חציה וקצרו ליכטים חציה
פטורה שחובת הפאה בקפה. ה קצרה ליכטים חציה וקצר
הוא חציה נותן פאה מכה שקצר קצר חציה וסכר חציה חלוקת
נותן פאה לכל קצר חציה והקריש חציה הפודה מיד הגובר הוא
נותן פאה לכל.

פרק ג

מלבנות התבואה שבין הזיתים בית שסאי אום
פאה בכל אחד ואחד בית הלל אוס' מאחד על
הכל ומורים שאם היו ראשי שורות מעורבין שחוא נותן פאה
מאחד על הכל. ב המסכר את שדהו ושייר קלחים לחים
ר' עקיבא אומר' נותן פאה מכל אחד ואחד חכמי' אוסרים מאחד
על הכל ומורין חכמים לרבי עקיבא בזרע שבת או חרול
בשלהו מקומות שהוא נותן פאה מכל אחד ואחד. ג
הסחליק בצלים לחים לשוק ובקיים יבשים לגורן נותן פאה
לאלו לעצמן ולאילו לעצמן וכן באמנון וכן בכרם הסדל נותן
מן המשתאר על מה ששייר והסחליק

שני מיני חטין כגון ש
שחמתית ולבנה: ו
הלבלד הסופר: הזונות
הם כל אותם שנים שנים
המזכרים נפק דמוסת
אבות שקבלו שכיב מפי
שנים מפי שמעון הנדיק:
ז שרה שקצרה גוים
לעבדן ולא שקצרה
פועלי גוים לישראל:
דלו הוי כאל קצרה ישראל
: כרסמה כמליס דרך
הכמלה למתוך קכה ה
השכלת מלמטה ולה
קורים קרסום לשון
יכרסמכה חזיר מיער:
פטורה דכתיב גבי פאה
ונקרכס ער שתהיו א
אתם הקוצרים: שחובת
קציר בקמה כלומ' חובת
הפאה של זה הכיחה
בקמה וכהי דאם כלה
שדה חזרה פאה לעמרי'
וחייב להפריש פאה מן

העומדי הכי מלי היכ' דכלהו הוא אבל הכ' לא כלה ח הלוקח נותן פאה לכל שחובת הפאה
ממה שקצר כשאר כזה המני שקנה הלוקח והוי כאלו לא מכר לו אלא מה שנשאר בשדה אחר
שינתיא ממנה הפאה שראוי להנתיא מאותה שדה: וכן הפודה מיד הגובר מנתיא חן החני שפדה
הפאה הראייה לשדה כלה:

מלבנות

ערונות מרובעו וכשכיל שבעשו' כדפסוי' הלכתי קרויין מלבנות: שדין הזית'
וזה לכל שאר אלו וקטן זית' לא משמשין דאש' זית' שחיבי' בפאה לא מפסקי
לכה וכש שאר אלנות שאין חיבי' בפאה דפשיט דלא מפסקי: בשא פאה מכל אח' וזאח מכל מלבן
ומלבן הוזיל ועומדות הערונ' פסקי ואין מתעברו' זו עם זו קסכרי' כש' דמפסקי זית' באל
היכא דראשי שורות מתעברי' מזה לזה דלא מפסקי וכומן שהאלכו מרוחקי זה מזה עד שנקרק
בית סאה שהוא כ' אמה על כ' אמה אין בו' י אמות מודים בה שנותן פאה לכל מלבן ומלבן דהוזיל
והאלכו מרוחקי מראין הדברי' שלא בשביל האלכות כעשו המלבנות וכומן שהאלכו רבופי' יש עשר
אלכו כפחות מבית סאה מודו' י' כש שנותן פאה אחת על הכל: לא כחלקו לא כשיש עשר אלא כבית
סאה: ב המכמר מלקט שדהו מקומות מקומות דמחוי כחומד לשון וכמוי חכרנריותיו
שקצר התבואה שמתבשלה ראשון ראשון בשדה: ושייר קלמיו למי' אותן שלא כתבשלו: נותן פאה
לכל

לכל אחד ואחד כשחוזר ללקיץ הקלמי לחי' ששייר דכמוד מפסיק ולאו אמתלת דקצירה חשיבא:
 בזרע שבת ירק שקורי' לו ח'טו כלעו: שהוא כותב פאה לכל אחת ואחת מפני שאין דרכן לזרע
 מהן שדה אחת לפיכך חשבו כל אותן ערוגות כאלו כל אחת מתן שדה אחת ושבת והרל מייבם
 בפאה חעפ שאין כהגי' פאה לירק: משם דלזרע עבדי וכמיני ורע' השיבו והלכה כחכמי: ג
 המחליק בכלי' חית דמפשי לשון ואנכי איש חלק על שם שכשנתלשו כשאר הנוקוס חלק וחית
 דמפשי המחליק כמו המחלק שבוטל חלק מן הכנלים לחי' למכרן בשוק וחלק אחד ממיני יבש'
 לגור לקיום כותב פאה לאלו לעבמן דכשני מיני חטי' דמו: וכן בכרם וכן המחליק בכרם דינו
 כמחליק בכנלים: המ דל כותב מן המשווייר על מה ששייר בזמן שהכנלי זרועים דכופי נוטל מהם
 אחד ומכתיבם כדי שהכשאר יתגדלו בדיוח ויעשו גמים וזהו הקרא מדל גדולה ושולף אותם
 מנוקוס ותנן איהו מדל מוטל אחת ומכתיבם ואותם שעוקר ליתן רוח לכשאר ח'יבם חייב'
 בפאה לפי שתקנת הכשאר היא הילכך כותב פאה מן הכשאר לבד והנעקר פטור מכלום דלא
 חשיבא קצירה:

המחליק מאחת יד כלומ'
 מעבין אחד או כלו לגורן
 או כלו לשוק ומכב פי'
 מאחת יד ממקום אחד
 שהחלק שנטל למכור
 בשוק אינו נוטל אותנו
 מכאן ומכאן אלא כלו
 מחד אחד: ד
 האמהות של כנלי כנלים
 גדולי שמניחי אותן לגדל
 זרע ומתקן שמשתהין
 כארץ לא חזו לאכילה אף
 עי' הדחק ולכך פטור דנו
 יוסי ואין הלכה כמותו
 מלכנו הכנלי שבין הירק
 סכר דבי יוסי דירק כזרע
 אחר דמי שאין דרך כמי

והמחליק מאחת יד נותן מן המשוואר על הכל, ד האסחות
 של בצלים חייבות בפאה ורבי יוסי פושר מלבנות הבצלים שבין
 הירק ר' יוסי אומר פאה מכל אחת ואחת וחכמים אומרים מאחת
 על הכל, ה האחק שחלקו בנותנין ב' פאות חזרו ונשתתפו
 בנותנין פאה אחת שנים שלקחו את האילן נוהנין פאה אחת
 לקח זה צפוניו וזה ררוסו זה כותב פאה לעצמו זה נותן פאה
 לעצמו המוכר קלחי אילן בתוך שדהו נותן פאה מכל אח' ואחד
 אמר רבי יהודה אימתי בזמן שלא שייך בעל השדה אבל אם
 שייך בעל השדה חוץ נותן פאה לכל, ו רבי אליעזר
 אומר קרקע בית רובע חייבת בפאה רבי יהושע אומר העושה
 סאתים ר' טרפון אומר ששה על ששה שפחים ר' יהודה בן בתירה
 אום' כדי לקצור ולשנות והלכה כדבריו רבי עקיבא אומר קרקע
 כל שהוא חייב בפאה ובביכורי, ולכהוב עליו פרוכל ולקנות
 עכו נכסים שאין להם אחריות בכסף ובשטר ובחוקה, ו
 הכותב נכסיו שכיב מרע שיר קרקע כל שהוא מתנתו מהנהר

לא

אדם להיות מכתיב כנל בין הירק ותנן לעי' כפ' שכי דזרע אהד מפסיק ואין הלכ' כר' יוסי: ה
 שלקחו את האלן מהרף אלנות דחשיב בפ'ן שחייבים בפאה המוכר קלחי אלן שרשי נמחים
 שחיבי' בפאה ולא מכר לו הקרקע כותב הלווקח פאה מכל אחד ואחד: בזמן שלא שייך כלומר
 אם לא התחיל בעל השדה לקצור או ללקט פיירות אז הוא דחייב הלווקח ליתן פאה אבל אם
 התחיל בעל השדה לקצור שדהו קודם שמכר את אלנו שכשאר מן השדה שלא כקצר או שלא
 בלקט בעל השדה הוא הכותב פאה על הכל דמכי אמתל בקצירה אז בלקיטת הפירות חייב
 בפאה של כל השדה: ור' יהודה לפינשי מלתייה דת'ק אתא וכן הלכה: ו קרקע בית רובע מקום
 שראוי לזרעו בו רובע הקב ופירושו כו שהוא עשיר אמות ומחנה על עשר אמות ומחנה בקירוב:
 העגשה סאתים ר' יהושע לא אויל בתר זריעה אלא קרקע המוניחה סאתים שהם י"ב קבין: לקצור
 ולשנות דרך הקצור' אוחו מלא כפו מן הקמה וקוצר כדכתי' שלא מלא כפי קוצר ואם יש בקמה
 כדי למלאה כפו שכי פעמי' חייב בפאה: קרקע כל שהו חייב בפאה דלא פאת שדך כל שהו משמע
 מלאה אפלהו: וככורי' דכתיב בהו אדמתך והבי' מלי' ככורי' חטה ושעורה אבל ככורים של
 אלן

פאה פרק ד

אלן אינו חייב אלף אם כן יש לו קרקע שש גזירה אמות סביב לחלן שהוא שער ירקיע :
 ולכתוב עליה פרוכזול הלל תיקן פרוכזול כשראה שהיו מכנסים מלהלוות לצנינים מפני
 הסביעית שמטמאת החוב תיקן שיהא מוסר שטחתיול כד וכות מוסר חבי לכס פלו ופלו הדייב
 כל חוב שיש לי שאגבנו כל זמן שארנה ומשכתבו לו שטר זה שוב אין שביעית ומטמאת חובו ודוק
 בשם קרקע כל דהו ללוה דאז חשיב כאלו החוב גבוי כבר ביד כד ותו לא קריכא ביה לא יגוש
 ונחביב לקרקע כל שהוא כאלו שיה כל החוב דאין איכפה לקרקע : ולקבו גמה ככסין שאין
 להם אחריו דמעטלי בקאי אגב קרקע ככסף בשטר בחוקה כדתנן בפך דקדושים ושם מפוש :
 ז . שכיב מרע השוכב על מטעו מחמת חולי : שיר קרקע כל שהו כל הני שיר קרקע כל
 שהוא דתנן במתני מלאן ועד סוף פרקין לאו דוקא קרקע דהה מטעלי כל שהן אלא אידי דתב
 ריש גבי פאה וככודים ופרוכזול קרקע כל שהוא תבא ככל הכך כמי קרקע כל שהוא מתנתו
 קיימת אם קבו מידו על המתנה אפס שצמד מחלו אינו יכול לחזור בו הואיל ושייד לעגמו כל
 שהו גלי דעתיה דלאו מחמת מיתה כתב המתנה :

לא שיר קרקע כל שהוא
 וכתב לא שתו קרקע כל שהוא אברה כתובתה רבי יוסי אומר אם
 קבלה עלה אף על פי שלא כתב לה איברה כתובתה . ח
 הכותב גבסיו לעבדו יצא בן חורין שיר קרקע כל שהוא לא תבא
 בן חורין רבי שמעון אומר לעולם הוא בן חורין עד שיאמר וחי
 כל גבסו נתובין לאיש פלוני עבדו חרץ סאהר מריבוא שבחן .
פרק ד הפאה ניתנת במחור לקרקע ברלית וברקל
 בעל חבי סוריד וסחלק לעניים ר שמעון אומר
 אף בחליקי אנודים אפי' תשעים ותשעה אומרים לחלק ואחד אומ'
 לבזוז לוח שומעין שאמר כהלכה . ב ברלית וברקל אפי'
 כן אפי' תשעי' ותשעת אומרי' לבזוז ואחד אום' לחלק ליה שומעין
 שאמר כהלכה . ג נשל מקצת פאה חורק על השאר אין
 לו בה כלום נפל לו עלי' ופירש טליתו עליה מעבדין אהתה היסבנה
 וכן בלקט וכן בעומר השכחה . ר פאה אין קוצרין אותה
 במגלות ואין עוקרין אותה בקרדומות כדי שלא יבו איש את
 רעהו . ה שלש

לא שיר קרקע כל שהוא
 לעגמו ממטמה לא שכיב
 איש כפשיה ערעילאי
 ואם לא שהיה מושב ודאי
 צימות לא היה כותב כל
 צכסיו הילכך אם עמד
 חוזר ואפילו קבו מידו :
 וכתב לאשת קרקע כל
 שהו אברה כתובתה ב
 בשכיב מרע מיירי שמחלק
 ככסיו לבנה וכתב לאשתו
 חלק בין הכסין ושמה
 איהי ושתקה ולא אמרה
 כתובתי איני גובה או כ
 כינא ביה אברה כתובתי
 רבי יוסי אומר אם קבלה
 עליה שתהא שנתפת בין
 הכני אפי' לא קבו מידה

זהו לא נוה שכתבו כך בפניה אברה כתובתה ושוכ אינה יכולה לחזור בה ואין הלכה כרבי
 יוסי : ח . הכותב כל ככסיו לעבדו שכתב כל ככסיו נתנו לפלו עבדי הרי העבד בכלל הככסו
 ונתן לו את עצמו והא דקאמ' עבדי הינו עבדי שהיה כבר : שיר קרקע כל שהוא לא יבא בן חורין
 דכל היכ' דנכית לשוורא אמרינן לדודיה כמו שיר וכי חמ כל ככסו לך אשאר ככסי קאמ' ולמנושי
 ליה קאמי ולא שמרדיה כיון דלא חמ ליה עבמך וככסו ואפי' אין לו שום ככסו' אלא העבד והקרקע
 ששיר ממ' לא יבא לחרות דכיון דאין מתקיים דבור כל ככסו דהא איתא חזן ונטל ליה דלא
 פלגינן דבורא והוי בטל לגמרי ולא קנה לא עצמו ולא ככסיו : ר שמעון אומר לעולם הוא בן
 חורין בין אין לו ככס' אסרי' אלא העבד והקרקע ששיר וכן יש לו ככסו אסרי' לעולם הוא בן חורין :
 ומוקמינן דבור כל ככסו בעבד לבדו כשאין לו ככסיו אחרים ולא אמרינן דמה שאמר חזן בטל
 דבורא שאמר כל ככסו דפלגינן דבורא ועקיימינ' ליה בעבד ויבא בן חורין : חזן מאחד מדכורא ולא

פאה פרק ד

יב

פירש מה הוא משייר. דהתם אעריבין דאחד מרבנן דקאמר הונו עבד ואיהו לא חשיב ליה אלא כחזר מרבנן כנכסי' ואעבד דשוי טפי ואין הלכה כר' שמעון:

הפאה

נתנת במחומר דכתיב לעני ולגר תעזוב הנח לפניהם והם יבואו: כדלית נפן המודלית על גבי עבדים או על גבי חלבות: מוריד ומחלק דכתי' תעזוב אותם אותם שאין בהם סכנה אמת עזוב לפניהם ואי איתיה עזוב אותם שיש סכנה בעל ימיתם אלא מוריד מן האן ומחלק להם בחליקוי אגונו על שם שאלכות של אגונום חלק' ואין בהם קשרים כשאר חלבות קרויין חליקוי אגונו: ואין הלכ' כר' שמעון אפי' תשע ותשעה חריש קחי כפאה הכנת במחומר: ב כדלית וכדקל שמונת בתלש: ג כטל אחד מן העניים ימקנת פאה שלקט כבר וזרק לו על השאר כדי לקנות חין לו בה כלום אפי' במה שלקט דקובסי' אותו ומנאי' וממנו התלש והמחומר: ד כפל לו עליה כו' אעבד דארבע אמות של אדם קונות לו כסמטא וכדדי רש' הרבי הכא כשדה חברו לח תקיפו ליה ובכך שיקכו לו ד' אמותיו איכמי כיון דכפל עליה גלי דעתיה דכפילתס כיח' ליה דלקמי כד' אמות לח ביחא ליה דלקמי:

ה שלש אבעות ביום בשחר וזבחות וזבמחה רבן גמליאל אומר לא אמרו אלא כדו שלא יפחיתו רביעיקבא אומר לא אמרו אלא כדו שלא יוסיפו של בית גמר היו מלקטין על החבל ונותנים פאה מכל אוסן ואוסן. ו בכרי שקצר את שדהו ואחר כך גתיר פטור מן הלקט ומן השבח ומן הפאה רבי יהודה מחייב בשכחה שאין השבח לא בשעת העמור. ז הקדיש קמה ופדה קמה חייב עומרין ופדה עומרין חייב קמה ופדה עומרין פטורין שבעת חובת. היתה פטור. ח כוצ' בו המקדיש פירחיו עד שלא באו לעונת המעשר ופדאן חייב' משבאו לעונת המעשר ופדאן פטורין הקדיש עד שלא גמרו ונסת' הגזבר ואחר כך פדאן פטורין שבעת חובתן היו פטורין. ט מי שלקט את הפאה ואמר הרי זו לאיש פלוני עני רבי אליעזר אומר זכרו לו דחכמים אומרים יתבנה לעני שנמצא ראשון הלקט והשכחה והפאה של בכרי חייב במעשרות אלא אם כן הפקיר. י איתרו לקט הגזבר בשעת הקצירה היה קוצר מלא ידות תלש מלא קמצו הנהוקרן וכל מירו לארץ. הרי הוא של בעל הבית תוך חדר ותוך הסגל לעניים אחר חיר ואחר הסגל לבעל הבית

דאש

הללו אין פוחתים מהן ואין מוסיפים עליהם: של בית כמר שם מקום כדכתיב את בית כמרם - קושרים חבל כנדר הקמה וקושרים והולכים עד שיכלה החבל ומזמינים פאה לכל החבל ומחירים שקושרי ומזמיני פאה והים מכל אומן ואומן כלומר מכל שורה ושורה ועל זה מוכידי אותן לשבח: ו בכרי שקצר את שדהו וכד' דבתי גבי לקט ופאה וקצרבס פרט ל' אקצרהו גוי' וגבי שכת' כתי' כו' יתקנוד קניקו גשכחת עומר מכאן אמרו בכרי שקצר שדהו ואחכ נתגויר פטור: שאין השכחה שא בשעת עמור ובשעת עמור מיהא גר הוה ומייב בכל המנו' ודכנן פכרי הויזיל זאיב' שכת' בעמוד שאיכא שכחה בקמה בדכתי' גשכחת עומר בשדה לרבות שכחת קמה את שאיכא בשכחת קמה ישא גשכחת עמור והאי בכרי שקצ' שלא היה בשכחת קמה דאות' שעה בכרי הוה אעפ' שעכ' שיתכתיב יכ' בשכחת עמור ואין הלכ' כר' יהודה: ז קמה ופדה עומרי פנורס דמקרא דמעטרי קציר

פאה פרק ה

גוים ממעטרי' בני קצור הקדש ללאו קצירך הוא ולענין שכהה פלגיו ר' יהוד' ורנכנן כהקדוש קציה
 ופרה עומרי' כי היכי דפלגיו בככרי שקבר שדהו ואחר כך כתביר: ח עד שלא באו לשכת
 המעשרות הינו מידוח כשהוא משה פכי הכרי ברחת אס באותה שעה היו כיד הנזכר פטורי ואס
 לאו אין ההקדש פטורין ונמרו הנזכר שנגמרו בעודן ביד הנזכר: ט ר' אלישור אומר וכה לו
 פלוגת דר' אישור ורנכנן בעשיר שלקט פאה לזכותה לעבי דר' אלישור סבר אמרי' תרי מנו מנו
 דאי בעי מפקר לכסיה הוי עבי וחוי ליה השת' כמו חוי ליה ומנו דחי בעי וכי לכפסיה וכו'
 כמו לחכריה ורנכנן סברי חד מנו אמרי' תרי מנו לא אמרי' אכל מצי' לעבי דכרי הכל וכה לו
 והלכה כחכמי': שלככרי חייב כמעשרו דהואיל ואין הנכרי חייב בלקט שכהה ופאה הוולתו
 כשאר תבואה של נכרי שחייבת כמעשר אלא אב הפקיר לעבי' ולעשירי דהפקר פטור מן המעשר
 ומתכו' ד' מאיר היא דאמ' אין קצין לגוי בארץ ישראל להפקיע מן המעשר ואין קן הלכה:
 הנושר בשעת הקצירה שכלי הנפול בשעת הקצירה: הכהו קון כל הי' דנושר מחמת אונס אימ
 לקט דכתי' ולקט קצירך אין לקט אלא מחמת קציר: ערך היד אכשר קאי כלות מתך היד ונשר
 מתוך המגל ונשר דהנושר מתוך היד ומתוך המגל לעניים אכל הנושר מאחר היד מכלכוד ידו
 ועל אחר המגל מכח תבועת המגל לבעל הכית דאין זה כדרך קצירה:

ראש היד וראש חסנל רביי שבעאל אוכר לעניים ר' עקיבא אמי
 לבעל הבית יא חורי הנפלים שבתוך הקבץ הרי חן של
 בעל הב' שלאחר הקוצר' העליונים לעניים וחתה חתיני' של בעל
 הבית רבי מאיר אוסר הכל לעניים שספק לקט לקט
 גריש שלא לוקט תחתיו כל הננוע בארץ חרי
 הוא של עניים הרוח שפורח את העסר' אוסר'
פרק ה
 אותה כסה לקט היא ראויה לעשות ונותן לעניים רבן שמעון בן
 גמליאל אום' נותן לעניים בכרי נפלה ב שבלת שבקציר
 וראשה מניע לקסח אם נקצרה עם הקס' חרי היא של בעל הבית
 ואם לאו חרי היא של עניי' שבלת של לקט שנתקרבח בגריש
 מעשר שבלת אחת ונותן לו אמר ר' אליעזר וכי הי' חן העני חזה
 מחליף דבר שלא בא ברשותו אלא כזכח את העני בכל הגריש
 ומעשר שבלת אחת ונותן לו אין

ראש היד כשירו מלאה
 מיש שכלום בין ראשי א'
 אכנעונו לפס ידו הכנושר
 משם וכן הנושר מראש
 המגל רבי ישמעאל אומר
 לעניים דמי לתוך היד
 ולתוך המגל ורבי עקיבא
 אומר לבעל הבית דמדמי
 ליה לאחר היד ולאחר
 המגל והלכ' כר' עקיבא:
 יא חורי הנפלים
 דרך הנפלי לכנוס תבוא'
 בחוריהן: שבתוך הקמה
 עד שלא התחילו לקצור
 של בעל הבית שאין לעבי'

בקמה כלום: שלאחר הקציר' לאחר שהתחילו לקצור חיישי' שמא הביאו שם הנפלים מן הלקט
 הילכך חטוי העליוני' שבחוריהו שכלי העליונים לעניים דיש שם מן הלקט אכל חטוי התחתונים
 לבעל הבית דמן הקמה היה ואלו הן עליונים כל שהן לבני' ואלו הן תחתונים הדיוקים שכושים
 להשמיר וככרי' שהם ישי' ד' מאיר אומ' הכל לעניים שאי אפשר לגורן בלא ידקון ושמה או הירוקי'
 מן התבואה חדשה שקצרו עכשיו שיש בה חלק לעניים שספק לקט לקט דכתי' לעבי ולגר תעשול
 הנח לפניהם משלך והלכה כר' מאיר:

גריש
 שלא לוקט תחתיו מי שאסף והגדיש את העמרים למקום אחד כמתוך השדה שערין
 לא לקטו שם העניים את הלקט: כל הכנועית' בארץ לעניים דקכמה רנכנן לכו
 שהגדיש עג' הלקט ואפי' הגדיש חטוי עג' לקט של שעוריהו כל הכנוע מן החטוי' בארץ לעניים:
 והרוח שפורח את העמרים עג' הלקט: כדי נפילה כדי שער שגדיל ליפול בשעת קצירה שהם
 ארבעה קצין לכור ורע והכור הוא' ל' סאין ומשום דאמ' תאן אומדי' כמה לקט ראויה לעשות קמל'
 ששכ

פאה פרק ה

יב

רשע אין דער צדק אומד שכר קצוב ועמוד : כדי כפילה בשלמי סוף של זרע רגיל לישול ממנו
 בשעת קצירה ד' קצין וכך יתק' לעניים : ב שכולת שבצדיר שיר בקצירתו שכולת אחת שלא
 קצר ולא ש אותה שכולת מניע לקמה אם אותה שכולת כקצרת עם הקצו הרי היא של בעל הבית
 שהקמה מנילית לה דלא קריון בה לא תצוב לקחתו מבער שכולת אחת ונותן לו לפי שחייב ליתן
 לו דבר מתוקן כמו שהיתה שכולת של לקט היטור' מן המעשר וזעם שצדקן לא כצדקן חל עם
 מעשר עליו כמו מעשר דאשון שהקדמו בשכלין שחל עליו עם מעשר אעפ' שצדקן לא כצדקן
 וכיכר הוא עושה מביא שתי שכלי' מגדושה שנתעברה בו שכולת של לקט וחומר על אחת מהן
 אם זו לקט מוטב ואם לאו הרי מעשרותיה קבוע' בזה הכותב ונותן לו את הראשונה וכיורשנו
 פריך וכיורש שמה זאת הטיה שקבע עליה המעשרו של לקט היא וכיון שהיא פטורה מן המעשר
 אין המעשרות קובע' בה אין מפרישים מן הפטור על החייב ומשי שלוקח שכולת שליטת וזונו'
 ואם הטיה שקבעתי בה המעשרו היא לקט ואינה יכולה להיות מעשר הרי זו השליטת מעשר
 על היתום : חומר ר חליעור וכי היצד העני הוא מחליף דבר שלא בא ברשותו ר' אישור לדבריהם
 דרבנן קח' להו לדרכו דפליגימי עלי בעשיר שלקט פ'ה לעני שאני חומר זכה לו וצדקן אחריתי
 דלא זכה לו היצד העני הוא מחליף דבר שלא בא ברשותו דהא אין בעל השדה יכול לזכו לו את
 הלקט לפי דבריהם ומכא' דלקט זה לא בא ברשותו של עני אלא לדבריהם מזה ח' את העני בכל
 הגד' ש'מ' להחזיר עמו להחזיר שמה ונתנה ומנחת חותה שכולת שהיא לקט בזה ליד
 העני ויכול להחליף בחצ'ו ורבנן אמרי הכ' עשו את שזיכו וזכה כוכה ואשתי להאי שכולת של
 לקט לאו בזה לידו על עני' קצב' דלא זכה בה לענין זה שכול' להחליף באחרת הלכ' כחכמי :

ג אין מגלגלן באופן דבריר מאור וחכמי' כחירון מפני
 שאפשר' ד בעל הבית שחיה עובר ממקום למקו' וצריך
 לישול לקט שבחמה ופא' ומעשר עני יטול וכשיחזור לביתו יושלם
 דבריו רבי אליעזר וחכמים אומרים עני היה באותה שעה
 המחליף עם העניים בשלו פטור ובשל עני' חייב שנים
 שקיבלו את השדה באריכו' זה נותן לזה חלקו מעשר עני וזה
 נותן לזה חלקו מעשר עני המקבל שדה לקצור אכור בלקט
 שכחה ופאה ומעשר עני אמר רבי יהודה איסתי בזמן שקבל מכנו
 לכחצרה לשליש הרביעי אבל אם אכר לו שלישי כה שארה
 קוצר שלך מותר בלקט ובשכחה ובפאה ואכור במעשר עני
 ו המוכר את שדהו הכוכר מותר והלוקח אכור לה
 ישכור אדם את הפועלים על כנת שילקט בנו אחיו בני שאני
 מניח את העניים ללקוט או שהו' טניח את אחד ואחד לא או
 שהוא מסייע את אחד כהן הרווח גול' את העניים על זה נאמר
 אל

מיס נגלגל מן הכני' להשקית את השדה או להרביעה עד שהיא משקה טובח עליה בשעה
 שהעניים באים בשביל הלקט מפני שהיא מפכה לעניים וחכמים מתירו מפני שאפשר שיזמו
 ההפך של עניים בזה ויתן בעל השדה כפי השימו' שיזמו עליו ולר' מר' דהו' אין יוגלגלם
 שת' לבעל הבית הפסדו ומוטב מן העניים : ד עני היה באותה שעה ופטור מלשלם והלכ'
 פאכמיס : ה המחליף עם העניים מתן תבולה או פירות לעני : בחלקו מה שלקט : שלו
 פטור מן המעשר מה שכתן לו העני שהיא של לקט שכחה ופאה : ושל עניים חייב מה שכתן בעל

פאה פרק ו

הבית לעניי מהבנותו וקייב לפצה קודם שיתן הנהגה לעניי ששים שקבלו את הגדה והם עניים :
 בחיובות למחנה לשלם ולרצות וכן כשיש כח להטות והעל הבית עניי הכור בלקט של שדהו
 דכתיב לא תקלט לעניי הרה וכו' שלא יקלט הלקט שלו וחיוב להפדים מעשה עבד ולתת אונתו
 לעניי אחר ודוק כל אחד על חלקו כעשה כעל הבית ולא על חלק חברו הולכך ונתתם ליהן זה
 לזה מעשר עניי : שן לה מונכו ליוחנה שזה כמותו חבל אם חל למה שחתה קוצר חין לו חלק
 אלא בתלוש חייב לקוט שכחה ושזה הכל על כפי הגדה : ועני שזכחת עידי בתלוש בשעת עמוד
 מזה כאן פיזור דלא קדימן ביה קדיקך האילול ולא זכה לא בתלוש ונר אנתנייר לחבר הקינה דחיוב
 בשכחה לעני לר' יהודה היינו משום דקריב ביה שדך וימי מחאי וימינו לא מחיובינך בלקט מאחר
 שעקרו כמותו : ו המוכר שדהו שזכר לו שדה וקמנה אבל נוכר את הקמה בלבד ושייר
 הגדה לעניו שיהי אסודים בלקט שכחה ופאה שאלו זה חבי קוייל שדך והגל זה חבי קורא
 קדיקך : המוכר מותר בלקט שכחה ופאה חס הוא עניי : על מנת שילקט כנו אחרי ששל ודי קן
 הפועל מכנה לו מן השכירות וכמנא פודע מוכו משל עניים :

אל תסגובול עולי כמות
 א תקרו עולם לא עולים
 אית דמפדשי אלו עולי
 מכרים שלא תשכה א
 האהודית שנתוד שכתבה
 ליונאי מכרים ואית ד
 דמפדשי עולי אונביאדם
 שירדו מככסהים וקרי
 להו עולים לשון כבוד
 כדרך שקודים לעורסני
 כהוד : ו ולא שחוו
 בעל הבית וכנון דבעל

אל הסגובול עולים : ו העומר ששכחהו פרעלים והיא
 שכחו בגל הבית שכחהו פועלים עמרו עניים בפניו או שחפחו
 בקש חריזה אינו שכחה : ח הסעמר לכובעו ולכוססאו
 לחרה ולעפרים אין לו שכחה סכנו ולגורן יש לו שכחה
 הסעמר לגריש יש לו שכח ככנו ולגורן אין לו שכחה זה הכלל
 כל המעמר למקום שהו גמר כלאכה יש לו שכחה ככנו ולגורן
 אין לו שכחה לכקום שאינו גמר כלאכה אין לו שכחה סכנו
 ולגורן יש לו שכחה :

פרק ו בית שבאי אוכרים הבקר לעניים הבקר ובית הלל אומ' אינו הפקר עד שיופקר אף

הבית כשהו דקאי גביה וחי ביה אבל בעל הבית בעיר היו שכחה אע"פ דלא שכחו בעל הבית :
 ח לכיבעו לעצות מהן כמין כותבי ראש שדך היו דנילו לעשות עטות של שולין ולשים
 בראש : לכומסאו חיים גבוה וכולטו למעלה ככוכעות את ככפילמיה שחינו כל כל כך כמה
 דתימ הלח הוא כנום עמדי : ולחזרה קנר מעט ועמר כדי לגלגל עשה לעצות הרה קטנה
 פג נחלו : פ"א יש שקנר' התבואה ומונדיש' אותה במקום חדר עה שתחבף וחו כנאשים אותה
 למקום שדש' התבואה ומקום הדישה בקרא גורן ומה שנגדיש' ענן דקדיק בקרא כוכש' כדמות
 כוכש' שמשו בראש ומה שנגדיש' בחפירה בארץ בקרא כומסאו לש' כמון עמדי ומה שנגדיש'
 בענולה כדמות אכן הרים בקרא חדרה על שם שהחזרה גמלה : ולעמנו עשה עמדים קטני
 וסופו לעצות משמים ושלשה עמוד אחר : אין לו שכחה כלומר מה ששכח בזה נשכה שמוליך
 לאחד מן המקומו הללו חייב שכחה דכתיב עקבך כשדך ונשחת עימך כשדה מה קביל
 שאין אחריו קביל אף עימך שאין אחריו עימו וכו' אלו שיש אחריו עימו : תיכנו ולגורן יש לו
 שכחה המוליך מאחת מהמקומו הללו לגורן ושם עימך באחת מן המקומו הללו הוא שכחה :
 המעמר לגדים ורובה שישאו בנותו מקום יש ירוש איתם יש לו שכחה : ותיכנו ולגורן ואם כמלך
 עליהם ח"כ ומליכס למקום אחר לרש איתם חין לו שכחה :

בית שמאי
 אומרי הבקר לעניי מי שהפקיר לעניי ילכו לעניי דין הפקר יש לו ופטורי מן
 המצוה דכתיב בלקט ופאה לעניי ולגר תעזוב אותם מה על תעזב אותם למד
 על

על שיכה אחרת להיכו הפקר שהיא כוונה: לעניים ולא לעשירי אף מה שכתבנו קום אחד לעניים ולא לעשירי:

אף לעשירים כשחטה ד
דכתיב והשכיבת תזמטל
ונטשתה מה תל ונטשת
למד על כטישה אחרת
דהיכו הפקר שהיא כ
כשניעת מה שניעת
לעני ולעשירי אף הפקר
לעניים ולעשירי: כ
לנפה ג-ד אבני הדור
זו על זו בלא טיט: ולכל
כלי המחוייבים: כשחמיר
אינו שכהה פלוגתיהו ד
דכש ובה בעמוד שהחיק
בו להוליכו לעד ונתנו
בנה הנפה או בנה ה
הגדיש ושכחו שס שנית
שמחי חומיר אינו שכהה
שהדי זכה בנזכה חומיר
שכהה והא דנתן לקמן

אף לעשירים כשמישה כל עומריה טרה של קב קב ואחד שר
ארבעת קבין ושכחו בית שביא אומריו אינו שכהה ובית הלל
אוב' שכהה: ב העומ' שהוא סכוך לנפה ולגריש לבקר ולכלי
ושכחו בש' אומריו אינו שכהה ובית הלל אומריו שכהה: ג
ראשי שורות העומר שבנגרו בוכיה העומר שהחזיק בו
להוליכו אר' העיר ושכחו בורים שאינו שכהה: ד ואילו
חן ראשי שורות שנים שהתחילו באכבע השורה זה פניו לצפון
וזה פניו לדרום ושכחו לפניהם ולאחריה את שלפניה שכח ואת
שלאחריהם אינו שכהה יחד שהחזיק בראש השורה ושכח
לפניו ולאחריו שלפניו אינו שכהה ושל אחריו שכחה מפני
שהוא בכל תשוב זה הכלל כל שהוא בכל תשוב שכחה ושאינו
בכל תשוב אינו שכהה: ה שני עומרים שכחה ושלשה
אינם שכחה שני צבורי זיתים והחרובין שכחה ושלשה אינן
שכהה שני הוצני פשתן שכחה ושלשה אינן שכחה שני גרורים
פרט ושלשה אינן פרט שני שבלם לקט ושלשה אינן לקט אלו
כרברו בית הלל: ועל כולן בית שביא אומרם שלשה לעניים
וארבעה לבעל הבית: ו העומר

כמתני' העומר שהחיק בו להוליכו לעיר ושכחו מודי' בה לבש שאינו שכהה זהו כשלא הכיחו אבל
הנפה או הכל הגדיש: פירוש אחד בש' חומיר אינו שכהה אפי' בעמוד של החזיק בו כלל לא היו
שכהה החזיק והכיחו אבל דבר המכונים עתיד לזכרו ובה חומרים שכהה כל זמן שלא החזיק בו
ויחיד' בה שאם החזיק בו ית' הכ שכחו שאינו שכהה כדאמרין בסו' חן: ג ראשי שורות העומר
שכנגדו ומוכיח לקמן במס' פ' לה: ד שנים שה נחילו ומאונבע שורה של עמרים זה
הפק פניו לכפון וזה הפך פניו לדרום: ושכחו לעניהם לאחר שהתחילו לעומר דלנו עומר
ושכההו היו שכהה דקדי' ביה לא תשוב לקדמו: ולאחריהם אינו שכהה אם כשהכחו פניהם זה
לכפון וזה לדרום והתחילו לעומר כשאי עינור אחד בוכיהם ושכההו: יאינו שכהה לפי ששניהם
בוכיהם על זה ומתוך כך כשכה: יחד שהתחיל מראש השורה השת' מפרש להא דנתן לש' ראשי
שורות העומר שכנגדו ומוכיח כן שיש כאן עשר שורות של עשר עמרים מעודי' כשורות
מנספין לדרום והתחיל לעומר בראש שורה אחת ושכח עומר אחד לאחיו היו שכהה כיון שעבר
מתנו ועמד עומר הכוון לו קדי' ביה לא תשוב לקדמו אבל אם שכה עומר אחד או שנים ככוף
השורה דהיכו לפניהם והחזיקו לעומר והתחיל לעומר מתחלת שורה שניה לא היו שכהה דלא קדי'
ביה לא תשוב שאינו חומר דעתו לעשות שורה אחרת מאותם שהיח' ויחדר למעבר והיכו דנתן
העומר שכנגדו ומוכיח שהעמרים שרו' אחרו' מוכיחו על או שהיח' שלא ישכח שראיין להתחשב
עמין בשורה אחרת: ה הוכני פשתן כמו שכעקר הכש' חון הגדה נקרא הוכני שעינוד
כמו הוכן שני גרמי עכש' חלו כדכתיב' וטעניו' מ' ע' דכתי' לעני ולגר תעניו' חותם חד לעני
וחד לגר היו שנים ובה חמרי שלשה לעניים וארבעה לכה דכתי' לגר ליתם ולאחמה יהיה היו

שלשה לעניים: ו העומר

פאה פרק ו

ו העומר שיש בו סאתים ושכחו אינו שכה שני עומר וזו
 סאתים רבן גבליאל אימר לבעל הבית וחכמים אומרים לעניים
 אכר רבן גבליאל וזי מרוב העמרים יופיכח של בעל הבית וזו
 הורע כחו אכרו לו יופי כחו אמר להן וכח אם בזבן שהוא עומר
 אחד ובו סאתים ושכחו אינו שכחח שני עמרים ובהם סאתים
 אינדין שלא יהא שכחה אכרו לו לא אם אמרת בעומר אחד
 שהוא כנדיש תאמר בשני עמרים שתזן ככריכו ו קסח
 שיש בה סאתי ושכחה אינ' שכחח אין בה סאתי אבל היא ראויה
 לעשות סאתי אפילו היא של טופח רואין אותה כאלו היא עמח
 של שעורים ח הקכה מצלרת את העומר ואת הקכור
 העומר אינו כציל לא את העומר ולא את הקכה איזו היא קסח
 שהיא מצלת את העומר כל שאינח שכחה אפילו קלח אוד'
 ט סאה הבואה עקורה וסאה שאינה עקור וכן באילן חסום
 וחבעלי אינן מצטרפין לסאתים אלא של עניים הם ד יום אומר
 אם באת רשורת העני באסעע אינן מצטרפין ואם לאו הרי אלו
 מצטרפין י' תבואה שנתנה לשחת או לאלוהיה זון
 באגודי השום ואגודת

העומר שיש בו סאתים אינו שכחה דכתיב
 לא תשיב לקחת עומר שכחה יכול להגביהו כלו
 כחתי ולשאת חיתו על כתפו וכל זה של בית
 סאתים שאי אתה יכול להגביהו כלו כחתי:
 אמרו לו יפה כמו כדלמדין שנים שכחה
 שלש אינן שכחה: לא אם אמרת בעומר אחד שהוא
 כנדיש דין הוא שעומר אחד שיש בו סאתים לא
 יהיה שכחה מופכי שהוא כנדיש ואין שייך שכחה
 כנדיש: תלמי בשני עמרי שהם כמו שחר עמרים
 קטני: ככריכות כאגודי

קטנות: ו קמה שיש בה סאתים ושכחה אינה דילכיו שכחת קמה משכחת עומר
 מה עומר שיש בו סאתים אינו שכחה אף קמה שיש בה סאתים אינה שכחה ושכחת קמה ולכתיב
 לה מקרא דכתי ושכחת עומר בשדה לרבות שכחת קמה: טופח מין קטנית דין מאלד וקורים לו
 בערבו ור' לוי אבוקיה של שעורי איירי שכחתו ובעשו דקוח כטופח ורבי הכי דרזי איתן כאלג
 הן גסין כשאר שעורי ואם כשנחשבו איתן גסין כשאר שעורי יהיה בהן סאתים אפי' שעכשו וסאת
 שדופות אין בהם סאתים לא היו שכחה ואין לפרש דשל טופח ממש יחשבו כאלו הם כשעורים
 הגסין אלא כשעורי שכחתו ובעשו כטופח דכתיב אפילו בירושלמי דרזים את השדופות כאלו הן
 מלאות: עכוה של שעורי יבנה בניו כיון עבדה כבית כלומ' גרודי שעורי: ח הקמה מצלת
 את העומר קמה שלא שכחה שהיתה בדר עומה ששכחו מצלת נבל העומר דלא הוי שכחה דכתיב
 כי תקבד ושכחת עומר עומר ששכחתו קבד הוי שכחה ולא עמר ששכחתו קמה: ואת הקמה
 אם שכח קמה והיו ראשי עבלי' שלה מחוברי' לקמה אחרת שלא שכחה ואת הקמה שלא שכחה
 מצלת על הקמה השכחה המחוברת אליה ולא הוי שכחה: העומר אינו מניל אף היה עומר
 שכח או קמה שכחה בדר עומר שאינו שכח אין העומר שאינו שכח מניל לא על העומר ולא
 על הקמה השכוחים: ט עקורה תלושה ושאינה עקורה מחוברת לקרע: אינן מצטרפי'
 לסאתים וכימא דלא הוו שכחה אלא אם שכחן הוו שכחה ודון כשכח שניהם דאם שכח עקורה
 ולא שכח שאינה עקורה היתה שאינה עקורה מצלת על העקורה שאינה: וכן באלן סאה פירות
 תלושי אבל סאה מחוברת אינן מצטרפין והיו שכחה: והשנים והעבלי' סאה קמה של שום וסאה קמה
 של בעלי' אין מצטרפי' לסאתי קמה אי כתיב סאה שום עקור וסאה שום שאינן עקור וכן סאה בעלי'
 עקור וסאה בעלי' שאינן עקור אין מצטרפי': אם באת כגון שיש לקט כין סאה לטאה וכן בכל יום
 פרט בין סאה לטאה אבל ככרי' ה' אין לא משכחת דש' עני באמצע דאין לקט ופרט כן אין הלכ'
 כד יוסי: ט שכתבה לשחת לקטור בעודה לחה להאכיל לבהמה: לאלומה לקטור כדי לאסור
 בה עמרים אחרים כמו מאלמי' אומי': אגודי השום שומין שלקטן כדי לאגוד בהן שומי' אחרים:
 ואגודת

פאה פרק ז

טו

ואגדת השם והנבלי' אס
 שכתב אינן שכתה דלדך
 שומין ונבלי' שמוסין מהן
 אנודות קטנות והזרים
 ואנודי' כחמש או שש מלא
 הקטנות לאגודה אחת
 ועל אותן הקטנו קאמר
 דלא היו שכתה משום
 דהיו כמעמ' למקו' שאינו
 נמ' מלאכה דאמרין לעו'
 בכוף כדן גדיש דלא היו
 שכתה : לוף רמב' אומר
 שהוא מין ממיני הנבלי'
 ר' יהודה חומר אין להם
 שכתה לכל הטמוני' דכתי'
 שדך מה שדה בגלוי אף
 כל בגלוי פרט לטמון :
 וחכמים אומרים יש להם
 שכתה כתי' שדך דנושעמ

ואגרות חשום והבעלים אין להן שכתה וכו' הטמונים בארץ
 בגון הלף והשום והבעלים רבי יהודה אומר אין להם שכתה
 וחכמים אומרים יש להם שכתה , וא' הקוצר בלילה והמעמר
 והסוכא יש להם שכתה ואם היה מתכוין לישול את הגס הגס אין
 לו שכתה , אם אכר הרי אנו קוצר על כנת כרה שאנו שוכח אנו
 אטולי' יש לו שכתה ,

פרק ז

כל זית שיש לו שם בשדה אפילו בזית הנטופח
 בשעתו ושכחו אינו שכתה בכח דברים אמורי'
 בשבו ובמעשיו ובסקימו בשמו שהיה שפכוני' או בישיבו ב
 במעשיו שהוא עושה הרב' בסקומו שחו' עובר בעד הגת או בעד
 הפרצה ושאר כל הזיתים שני' שכתה ושלשה אינן שכתה ר' יוסי
 אומר אין שכתה לזיתים , ב זית שנמצא עומד בין שלש
 שורות של שני מלבנים ושכחו אינו שכתה זית שיש בו סאתים
 ושכחו אינו שכתה בכח דברים אמורים בזמן שלא התחיל בו
 אכר' אם התחיל בו אפי' כזירת הנטופח בשעתו ושכחו יש לו
 שכתה כל זמן שיש לו תחתיו יש לו בראשו רבי מאיר אומר
 משתלך המחבא , ג אחזה

גלוי וכתיב קצירך דמשמע כצוי גלוי הוי מעוט אחר מעוט ואין מעוט אחר מעוט אלא לרבות
 ומדכתיב את הטמון ופי' טמון דבר שהכחל ממונו הו' טמון תחת הקרקע כמו הזבן והבבל והשום
 והלפת וכיוצא בהן ואין הלכ' כל ר' יהודה : יא הקוצר בלילה והמעמר בלילה והבומא בין
 בינו ובין בלילה : אם היה נותכנין לישול הגס כיון דמתכוין לישול הגס אין דקין אין להם
 שכתה : עמ' מה שכתה אינו נוטל שלן שכתה דמתנה על מה שכתה בתורה ומגאו' בטל :
בלזית
 בזית הנטופח בשעתו על שם שהיה נוטף שמן קראו לו כטופה אעפ' שאינו נוטף
 בכל שנה הואיל והעלו לו זה על שהוא נוטף בשעתו אס שכחו אינו שכתה
 דכתיב ושכתת עומר בשדה עומר שאתה שוכחו לעולם יבא זה שאתה וזכרו לזאת זמן : שפכני
 שזיתיו שפכבו שמן הרבה : בישיבו שהוא מבייש כל שאר אלנות מרוב השמן שזבא ממנו יותר
 מסכריו שהוא עושה הרבה זיתים מרובי' : שבים שכתה סתם מתיבית' כבה דאמרי לעיל שכי' לעבוי'
 ר' יוסי אומר אין שכתה לזיתים לא אמר' יוכי אלא בזמן שזבא אדריכוס קיסר והחריב את כל הארץ
 ולא היו זית' מנויין אבל בזמן שזיתים מנויין מודה ר' יוסי דיש שכתה לזית' וכן מיי' שהיו כל זיתיו
 כטופה או שפכבו או בישיבו יש להם שכתה : ב שלש שזירות של שבי מלבני' שלש שזירות של
 אלני' זית' זבין שורה ראשונה לסקיה ערוגה מרובעת כדמות מלבני' העבואה שבין הזית' דתבן
 לעיל בדיש פ' וכן בין שורה שניה לשלישית ושכתה אלן אמנע שנשזרה האמנעית אינה שכתה
 שהאלכו שפכבו הסתרוהו והמי' לחפיהו בקש או עמדו עכיים כנגדו דתבן לעו' דאינה שכתה :
 ב' דלא אמתי' דלעו' קמהדר דתבן בזית הנטופח בשעתו ושכחו אינה שכתה ב' דלא בזמן שלא התחיל
 בו אבל התחיל בו ושכחו הרי זו שכתה עב' ש' היה בו סאתים : כל זמן שיש לו תחתיו יש לו כראשו
 אם כזכר בעל הזית' מן הזית' שכתה באן בעו' שיש לו זית' תחתיו יכול לחזור וללקטן ולא שביא
 שכתה מה שכתה בראש האן לא לאהר שכתה כראשו לו זית' תחת האן : ר' מאיר אומר משתלך המחבא
 כלומר משדך המלקט בכל מ' זבואי' הזית' אז הוי הכשאר לעבוי' כשאין לבעל האן זית' תחתיו אבל
 כל זמן שלא בדיק המלקט בכל מחבואי' הזיתים : אעפ' שאין זית' תחתיו יכול לחזור וללקט ואין
 הלכ' כד' מאיר : ג אחזה

פאה פרק ז

ג איהו פרט האמור
 בתורה ופרט כרמך לא
 תלקט: עקץ ותק: הוסבך
 בעלי קשר וכאחו בעלן
 ועל ידי כך כפל ונפרט
 הדו הוא של בעל הבית
 שלא נפרט דרך בניה:
 המניח כלכלה בשעה
 שהיא נוכח ביתן של תחת
 הענבים שיפול הפרט
 לתוכו הדו זה גזול את
 העניים דפרט נכסירמו
 זכו בעניים קודם שיגיע
 לארץ: אל תסגובל עולי
 מפורש לעבד: ד
 אי זו היא עוללת האמור

ג איהו פרט הגושר בשעת חבצירה היה בחדר עקץ
 האשכול הוסבך בעלי נפל מידו לארץ ונפרט הדו הוא של בעל
 הבית חבצירה את הכלכלה תחת חגפן בשעה שחוא בוצר הדו
 גזול את העניים על זה נאמר לא תסגובל עולם: ד איהו
 עוללת כל שאין לה לא כסף ולא נשף אם יש לה כסף או נשף
 של בעל הבית אם כסף לעניים עוללת שבארובה אם נקיצרת
 עם האשכול חריהא של בעל הבית ואם לאו חריהא של עניים:
 גרגר ויחדי רבי יהודה אומר אשכול וחבמים אומר עוללת.
 ח חכרל בפנים כשם שהוא חרל בתוך שלו כן הוא חרל
 בשל עניים דברי רבי יהודה ר' באיר אום בשלו הוא רשאי ואינו
 רשאי בשל עניו: ו' כרם רבעי בית שכאי אומרין אק' לו
 חומש ואין לו ביעור ובית חרל אומרין יש לו ב' שסאי אומרין
 יש לו פרט ויש לו עוללות וחעניו פורין לעצמם ובית חרל אומרין
 כולו לגת: ז' כרם שכולו

בתורה וכרמך לא תעולל: כתף השרביט האמצע של האשכול מחזקו כו אשכולו קטמו חרל
 וכשהו שוכניו זה על זה כמשאוי שעל כתפו של אדם היא כקרא כתף: וכשהו מפורז שרביט אחד
 לכאן ואחד לכאן אין כאן כתף: כסף הם גרמרים של ענבי המחזקו כסף השרביט שגללים
 להיות תלויים עם ענבים הרבה ועל שם שעכנו כוטרפו למטה כקרא כסף ותלשו מקרא קרא
 לאשכול שאין לו לא כתף ולא כסף עולל לפי שהוא לפי שאר אשכולות כעולל לפי היום: אם
 ספק שאריו האשכולות הקטנו התלוי בשרביט כאלו שוכנו ועל זו ואין שוכניו דהשת
 ספק אם יש לה כתף אם לאו: שארכובה יחור של זמורה שתלויין בה אשכולות הרבה והנור
 קוננה והיא כקראת רכובה ופעמים שיש בה עוללת עם האשכולות: כקרת כקנת וכמתת
 ודומתו שכיבו בו מא קרנו ומירק אחר שחיטה על ידו וכמקרא קרן מכפון בא: גרגר ויחדי כגון
 אשכול שאין לו אשכולו קטמו שוכנו ועל זו אלף הגרמרים מחזקים בשרביט עצמו ר' יהודה אומר
 אשכול דכתיב ונשאר בו עוללו כנוקף זיתו שכיס שלשה גרמרים: שכיס שלשה גרמרים עוללות
 יותר מכאן אשכול: וחבמים אומרי עוללת דלא חשיבו הגרמרי ששוכניו על זה להקרא כתף
 והלכה כחמו: ה המדל כנפטים כשהנפטים תכופים זה אחר זה עוקר מאותם שפטים
 והאחרי מתקנים ככך: כך הוא מדל בשל עניים אעפ"י שיש בהם פאה או עוללות של עניים כך
 מדל בשלהם כמו בשלו קסבר עניים דין שותף יש להם וכשם ששותף כמו שהוא מדל בשלו כך
 מדל בשל חברו וסף עניים כן: ר' מאיר או בשלו הוא רשאי קסבר עניים דין קונה יש להם בחלקם
 וכשם שהמוכר למכרו עשה אשכולות אסור ליגע בהן אף בשל עניים כן והלכה כר' יהודה:

ז כרם רבעי הכותב כל עץ מאכל כשה הרביעית מעלה הפירו לירושלם ואוכלן עם בקדושת
 מעשר שבי אף פודה אותם ומעלה הרמיה לירושלם דכתיב וכשנה הרביעית יהיה כל שדיו קדם
 הלולי ודרשיב הלולים כמו הלולים אמר רחמנה ארליה והדר ארליה: ב' אומ' אין לו חומש אעפ
 שטעון פדיון כמעשר שבי אין הכעלי מוסיפו את החומש דלא כתבה תורה כן חומש ואין לו ביעור
 אינו חייב לבערו מן הבית בבער פסח של רביעית ושל שביעית כשמעבר המצות כדכתיב
 בערתי הקדש מן הבית: וכה אומרים יש לו חומש ויש לו בער כה ילפי קדש קדש ממעשר מה
 מעשר יש לו חומש ויש לו בער אף כרם רביעי יש לו חומש ויש לו בער וכן לא ילפי קדש קדש
 ממעשר: יש לפרט ויש לו עוללות דכחולין חשבי ליה והעניים פודים לעצמן הפרט והעוללות
 שלקטו

שלקטו ואוכלו אותן במקומן ומעלין הדמי לירושלם וכה אומרים כלו לגת משום דילפי מוינער
וסבירא להו מעשר שני ממוין גבנה הוא הילכך אין לעניים חלק בו ודרכו העוללות עם שחר היין
והנעלים ונעלים הכל לירושלם: ז

שכולו עוללות ר' לעזר אומר לבעל הבית ר' עקיבא אום לעניים
אט רבי אליעזר וכו' הבצור לא תעולל אם אין בציר מניין עוללו'
אמר לו רבי עקיבא וברסך לא תעולל אפי' כולו עוללות אם כן
למה נאמר כי הבצור לא תעולל' אין לעניים בעוללות קודם
הבציר ח המקדיש כרמו עד שלא נודעו בו העוללות אין
העוללות לעניים משודעו בו העוללות העוללות לעניים ר' יוסי
אומר יתנו שכר גדוליו להקדש איזה היא שכחה בערים כר'
שאינו יכול לפשוט את ידו ולשלח וברגליות משיעבור היסבחה
פרק ח סמימתי כל ארם מותרין בלקט משילכו
הנמושו' בפרט ועוללות משילכו העניים
בכרם ויבואו ובזתים משתרר רביעה שנייה אר' יהודה והלא יש
שאינם מוכסין את זיתיהם לא לאחר רביעה שניה לא כרי שיהא
תעני יוצא ולא יחא סביא בארבעה אסרות ב נאמנים
על הלקט ועל השבחה ועל הפיאה בשעתך ועל מעשר עני בכל
שנתו ובן לוי באמון לעולם אינן נאמנין אלא על דבר שבני ארם
גוהגין בן ג נאמנין

שכלו עוללות שחין בכל
הכרם אשכול שיש לו כתרף
ונטף: אכ אין כניד וכניה
שיעור כניד ג' אשכולות
שעושין רביעית: אמר לו
ר' עקיב וברמך לא תעולל
אפילו כלו עוללות וכני
אליעזר אמר דלא תימה
הואיל ואין לעניים בעוללו'
קודם לכניד וכה בהם
בעל הבית לכך כאמר
וכרמך לא תעולל: ח
משודעו העוללות שכר
מה הוא עוללת ומה הוא
אשכול: העוללות לעניים
שחין אדם מקדיש דבר
שאינו שלו: יתנו שכר
גדולן להקדש מה ש

שמשכמו' כל טעה בתוך קרקע של הקדש והלכה כר' יוסי: בערים כרם שהגפני שלה מודלות
על גבי כלוכסות ועני' לשון חף עד שכו רעבכה: כל שאינו יכול לפשוט כלומ' לאחר שעבר מעליה
אם נזקקם שזכר אינו יכול לפשוט ידו ולטול קדיו ביה לח תשוב לקחתו: אבל רגליות הגפני'
העומדי עם קרקע שדרכו עליהם ברגל משיעבור ממנה היו שכה דכל גפן ונפן מן הרגליות
חשיבה כחומן בפני עצמו ואסור לשנו מאומן לחומן:

באמתו

הכנושות חית דמפרשי זקני' והלכיס על משענתם וזית דמפרשי לקוטו בתר'
לקוטו שמאחר שילכו בשדה לוקטים אחד לוקטים או הזקנים הללו שמאחרים
ללכת ללקט אחד הכל כבר כתויאשו העניים מאותה שדה וכל הנמצא בה איכה הוא הפקר לכל
בין לעניים בין לעשירי': רביעה שניה המטר נקרא רביעה מפני שהיא רובע את הארץ ומולידה
מנמיחה כזכר הרובע את הנקבה והיא מתעברת ממנו לשון בהמתך לא תרביעי: פ"ח רביעה על
שם שהמטר משכיב העפר ומרביבו תרגום רובץ רביע וזמן רביעה שניה בשנה ביזכות הוא ב"ב
במרחשון: שאינן מוסקים מסיקה כויתם כמו קוצר בתבואה בוצר בערבים אורה בתאיכו גוהר
בתמרים כך מוסק כויתם: ולא היא מביא אלא בארבעה אסרות דהיו שכי פובדיו' שהפוכדיין
שני אסרין ונתן חין פוחתי לעני העבד ממקום למקום מכר בפוכדיין דהיו מוזן שתי סעודות
וכיון שאינו מביא זיתים שיה ארבע אסרות דהיו מוזן שתי סעודות לו ושתי סעודות לאשתו חף
היא אינו יוצא ללקוט ואין הלכה כרבי יהודה: כאמנים העביוס לומר חמי' הללו של לקט שכחה
שפאה הן ופטורים מן המעשר: בשעתך בשעת הקציר: בכל שנתו בשנה שלישית ובשנה ששית
שמעשר עני' כוהג בהן: וכן לוי כאמון לעולם דמעשר ראשון כוהג בכל שנה וכיון דאמר של מעשר
ראשון הם לא חיישי' שמא לא הפריש אהן תרומת מעשר דכי היכי דלא כחשדו ישראל על תרומת
גדולה

פאה פרק ח

גדולה כך לא יוצדק בן לוי על ידמות מעשר : אלא על דבר שכני אדם כוהני כן כוהני לתת להם
כן גלה על דברי שאין רגילים לתת להם כיוצא בו ולקיון מפרש וחזיל :

ג נאמנין על ההט' ואין נאמנין על הקסח ולא על הפה נאמנין
על השעור של אורי ואין נאמנין עליו בין חי בין כפרשל נאמנין
על הפול ואין נאמנין על הגרסיין לא חיים ולא כבושלין נאמנין
על השסן לום של מעש' עני הוא ואין נאמנין עליו לום של זתי'
ניקוף הוא ד נאכנית על הירק חי ואין נאמנין על
הטבורי אלא אם כן היה לו דבר פועט שכן דרך בעל הבורי
להיות פועיא מלפסו ה אין פוחתין לעניים בגורן מחיה
קב הט'ם וקב ישעורי ר' סאיר אוכר הצי קב קב וחצי כוסמק וקב
גרוגרת או כנרה דבלה רבי עקיבא אוסר פרס הצי לוג וין רבי
עקיבא אוסר רביעית רביעית שמן רבי עקיבא אוסר שמיני
ושאר כל הפירות אכר אבא שאול כרו שים כרם ידח בהן מין
שתי סעורות ו מדה זו אמורה בכתנים ובלרם וכישר
חיה סעיל נוטל מחצ' ונתן כחצ' היה לו דבר פועט נתן לפניהם
והן מחלקין ביניהן ז אין פוחתין לעני העיבור מכוין
לבקו' מכר בפוגדין נכא רב' סאין בסלע לן כותהין לו
פרנסת

כאייכוס על החטון לומר
של מיעשר ענקהם שמיין
לי אכל חין כחטני לומר
קניח ופת זה של מיעשר
עני שהין לי קניח ופת
דיוין דרך לחלק מיעשר
עני קניח ופת : שעורה
של אורז אית דמפרשי ש
שבלת של אורז שלף היה
דרכס לחלק אורז של
מיעשר עני אלא בשבלים
ואית דמפרשי שעורה ש
של אורז קודם שככתס
במכתס והוסרה קלפתו
לו ולאחר דישה כשדו
בקלפתו דרך לחלקו ל
לעניים : גריסיין שוחין

ברחיים של גרוסות : כאמני' על השמן שדרך לחלק מיעשר עני בשמן ואין כאמנים לומר של זית
כקוף הוא זיתי כקוף ממתכו עניים הן שזובטי ומקספי כותי להשיר הזית ששאר מן המסוקה
וכקוף לש' ככוקף זית ואין העבי כאמן לומר שמן זה הובחצ' חזיתי כקוף ופטיד וין הנועשר לפי
שאין רגילי לעשו' שמן חזיתי כקוף אכל עני החוני קויה זה חו פתו ויזקק' שבה ובה שלקטתי
וטחתי קמת ואחיתי לחם כאמן שדרך העבי לעשות לחם מלקט שבה ופחה : ד כאמני'
העבי על הירק חי לומר של מיעשר עני הוא דירק חייב במיעשר מדרכין דבר מועט כאמני' אף
היזובשל דפעמים שבעל הבית שחכ מלעשר ומיעשר מן המבושל מתוך הקדרה : לכתבו הקדרה מן
הפרוד שמכשל בה : ה אין פוחתי' לעניים בגורן כשיחלקו מיעשר עני בגורן חין כותה לכל עב'
ועני פחות משעור זה דכתיב ואלכו בשעריך ושבעו תן לו כדי שבעו : דכלה תאכיל יבשים לאחר
שדרסי' כעגול קרוין דכלה ושוכ חין כמכרי' כמדה א' במשקל להכי תני מכה דכלה מנה הוא'
משקל מנה דיכרי' והדיכר משקל ששה מע' ומשקל המעה' זו גרנירי שעורה כרס חמי מנה וככל'
המדות האמורות במתני' הלכה כתין והלכ' כאכז שול' ולא כאמר' דברי הללושא למחלק מיעשר'
עני בגורן אכל המחלק מיעשר עני בתוך ביתו מחלק כפי רגלו ולא יתנו בו חמתי' שיער : ו
מדה זו דאין פוחתי' לעני אמרוה ככה לויים וישראל' כל אחד מהם שמחלק מיעשר עני בגורן לא
יפחות מזה השעור : היה מכול שאין דונה לחלק לעניים שבאו כל מיעשר עני שדידי ודונה להני'
מנה לקרובי העניים : מנה וחמה ומכניע לגורך קרוביו ונותן חמה לעניים שבאו וחס לאחרי'
שנטל חמה והכניע לגורך קרובי היה לו דבר מועט כלומר שלא נשאר לו כדי לתת לכל אחד'
מן העניים שבאו כשער הקרוב לעי' במתני' כותן לפניהם מה ששאר ביה ויהן יחלקו ביניהן : ז
מכר בפוגדיון כד הכמכר בפוגדיון כשהחטו כמכרי' ארבעה סא' לכלע וארבע סא' הן כד'
קבין שכל סאה היא ו קבין והסלע היא ד דיכרי' וכל דיכר ששה מע' חמה' הבלע כד מעין כמחתי'
כד קבין לכד מע' קב לכל מ' והמכ' שני פוגדיוני' הרי הככר הכמכר בפוגדיון הוא חמי קב אלא

משני שהמנוני רצה להשתכר לזכות האפיה והטחיתה אי אפשר שימכר הככר שהוא חגי קב בפונדיון כפי הערך שמכרים התבואה בשוק ארבע שאים כסלע לפיכך לא יהיה הככר הנמכר בפונדיון אלא רובע הקב בלבד וכשמחלקו תבואה לעבדי בנודן ועליו לטחון ולחפות אין פוחתו מעמי קב אבל כשמתבים לו ככר אפיו לא יהיה אלא רובע הקב שהם ז' כנים והכי מפורש בפ' כינד משתתפים בערובי:

פרנסת לינה שבת נותנין לו מזון שלש מעורות ומי שיש לו מזון שתי מעורות לא ישול מן התמחוי מזון ארב' עשרה מעורות לא ישול מן הקופה והקופה נגבית בשני' ובתחלקת בשלשה ח מי שיש לו מאתי' זח לא ישול לקט שכחה ופיאה ומעשר עני חזיו לו מאתיים ח' דינר אפילו אלף נותנין לו באחת חריזה ישול חזיו ממשוכנים לבעל חובו או לכתובת אשתו חריזה ישול אין סודיבין אותו למכור את ביתו וארץ כלי תשמישו ט מי שיש לו חמשים זוז והוא נרשא ונותן בהם חרי זה לא ישול וכל מי שאינו צריך לישול ונטול אינו נפטר מן העולם עד שיצטרך לבריות וכל מי שצריך לישול ואינו נוטל אינו מת מן הזקנה עד שיפרנס אחריו משלו ועליו הכתוב אומ' ברוך הגבר אשר יבטח בח' והיה ה' סבטחו וכן ריין שד' רין אמת לאמתו וכל מי שאינו לא הגר ולא סומא ולא פסח ועושה עצמו כאח' מהם אינו מת מן הזקנה עד שיהיה כאחד מהם שנאמר צדק צדק תרדוף וכל ריין שלוקח שוחד וטס' את חדין אינו מת מן הזקנה עד שעניו כהות שנאמר ושחד לא תקח כי השוחד יעור עיני הבמים וגו' ח

פרכסת לכה מטה וכרס וכסעית: מזון ג' מעורות שחייב אדם לאכול בשבת ג' מעורות: לא ישול מן התמחוי לפי שהתמחוי מתחלק בכל יום שהנבא' מחזירים על פתחי כעלי כתיב בכל יום ולוקחיו מהם תבשיל לנודך העניים והכלי שמשויים בו את התבשיל כקרא תמחוי: לא ישול מן הקופה לפי שהקופה מתחלקת מעש' לעש: נגבית בשנים לפי שממשכני על הכדק' ואין עושים שדרה על הכבוד פחות משנים: ומתחלקת בשלשה לפי שהיא כדיני ממוכות ודינו ממוכות בשלשה: ח

סליק מסכת פאה

פרק א הקלו' שבכראיה השיתון והריסין והעורדין ובנו' שוח ובנות שקמה ונובלות

לשנה אחת לכסות ולמוכו': או לכתובת אשתו ואפי' היא יושבת תמחוי: ואת כלי תשמישו כלי' ופי' שמשתמש בהם בשבתות וברגלי' והכי מלי כסא לישול לקט שכחה ופיאה ואינו נוטל מקופה של דקה שמתפרנס בנגעה ואינו נוטל ממה שיביד נבאי אבל אם נוטל מקופה של דקה אז אין מניחים אותו לישול אפי' לקט שכחה ופיאה עד שימכור כלי תשמישו: ט מי שישל חמשים זוז וכו' דחמשים ד' עבדין טבין כמאתים דלא עבדין: וכל מי שצריך לישול ואינו נוטל וכו' כגון שדוחק עצמו במלאכה ומסתפק במעשה ידיו כדי שלא יתפרנס מאחריו אבל אם אין מעשה ידיו מספיקין לו ומסוף עצמו בחיי נער קרובי למיתה על זה אמרו כל הכריך לישול ואינו נוטל הרי זה שופך דמים ואסור לרחם עליו על כפשיה לא חיים כש על אחרים:

הקליו

שכדמאי שהקלו חכמינו על הפירו' הללו המכרים במתני' שלא לעשרין דמאי לפי שהזקנתן באי' מן ההפקד משום דלא חשיבי ואית בהו תרי ספיקי ספק באים מן ההפקד ופטורי' מן המעשר ואפי' אם תמני לומר שנאים מן השמור וחייבי' במעשר שמיא כמעשרו דמאי הם התבואה והפירות הקצאים מעמי הארץ שהם חסודים על המעשרות והחבר הלוקח פ' ידות מעמי הארץ נדין להפריש מהם תרומת מעשר ומעשר שני בלבד אם היא שבת מעשר שני ה א s i אבל

דמאי פרק א

אבל תרומה גדולה לא נחשדו עמי הארץ עליה לפי שהיא במיתה ואין לה שער שחטה אלא פוערת כל הכרי והכל נהרי בה ומעשר ראשון ומעשר עמי אין נדיך להוציא מן הדמאי אפ"ש מעשי הארץ חשודי עליהם לפי שיכול בעל הפירות לומר ללוי או לעמי הנאי לטוב היו מעשרו הבא ראשון שאין פירות הללו מעשדי' וטוב דקימ' לן בכל דוכתא המוניא ומחברו עליו הראיה אבל בתרומת מעשר לית למומר הכי שהחובל טבל שלח הורמו ממנו מתב' כהונה הייב מיתה ומשום אסור מפרטיקן לה לתרומת מעשר ומעשר שכי כמי כדי שלא לאכלו ביומא הו' שלח לאכלו חז' לוי ושלם: השיעור תנאי' מדבריות: דומין פי הערוך פולגראין בלעז. ועוודין כדדני ועוד ובלעז מודעים: וכנות שוח תנאי' לבנו המגדלות מנ' שכי' לנ' שמים ומתגדלים בנישוי' וכמות שקיח' תאכה האורכת כערמון:

וכבלות תמורה: תמדים שאינם מתבטלים כאלן ויתלשו אותן ומכתי' אותן זה על זה עד שיתבטלו ויא' כבלות תמרה תמדי' שהפליגן הדוח קודם בשולן: גופיכי ענבים שמיכיחיה אותן כגפן כ

וכבלות התמרה והגופנין והנצפיה וביחודה האת החומץ שביחודה והכבבר' יהוד אור' כל השיתין פטורין חרץ סטר' דופרח כל הרימין פטורין חרץ סרימי שקסונה כל בנות סקסו פטורין חרץ מן החוסיםט' ב' חרמאי אין לו חובט חזין לו בעירו ונאכל לאונן וכבנגס לירושלם ויוצא ומאברין את מעוטו בדרבי' ונותנו לעם הארץ ויאכל כגטרו ומחליים אותו כסף על כסף נחשת על נחשת כסף

כסוף הנכדו וכקושי מתבטלים: והנצפה בלף שקודים קאפרי בלעז: האונן פרי אדום שקודים על בלעז קורכי'אולי ורמס' אומ' שהוא לן שצושה כמין אשכלות אדומות אדומות וקודין לו נכדע' סומאך ולא היה זה הפרי חשוב ביהודה: והחומץ בתחלה לא היה היין שביהוד' מחטף לפי שה מביאים ממנו ככסי' וכל החומץ שביהודה לא היה בא' לא מן התמר לפיכ' החומץ שביהודה פטור אבל לאחר שטבלו ככסי' והחומץ בא' מן היין החומץ חייב בדמאי אף ביהודה כמו בשאר מקומות: והכוסר דרעד ערננס ירושלמי כוכבר כוליאכדו בלעז: דיופרא שצויגן פירוינו שכי פשחיה בשכה דיו בלעז ויון שמים: שקמחה שם מקום: המוטופו שנתבטלו כאלן עד שנתבקש מחליין שכל אלו חשובים הן וחוקתן שאין באי' מן ההפקדי ואין הלכה כר' יהודה: ב' הדמאי אין לו חומץ הפודה מעשר שכי של דמאי אינו כותן את החומץ משום דרוב עמי הארץ מעשרי' הם הי"ב קרן דמעבב בדאוריית' איתיה בדרבנן חומץ דלא מעבב בדאוריית' יאכל: ואין לו כבוד כסוף שלש שכי' שחייב לבער כל מעשר ויעור כדכתיב בערתי הקדש מן הבית ולא תקוהו רבבך בדמאי: וכאל' לאונן דמעש' שכי' של דמאי אסור לאונן כדכתי' לא אכלתי באוני ממנו ומעשר שכי' של דמאי לא גזרבו: וככנס לירושלם ויונא וכפדה וכאכל חז' לירושלם מה שאין כן בודאי שהמחיות קולטות ואין יכולי' לפדותו ולהוציאו חז' לחומה לאחר שכנס ובדמאי לא גזר: ומחבדי' מעוטו כדדרי'אם היה מעשר שכי' של דמאי: בדרבי' במקום גדוה חיה ולכטי' אפי' היה דבר מועט ויכול להביאו בלא טורח ובלא הפסד אינו חושש לו ומכתי' אותו ליאכר בדרך במקום שהוא שם ורמס' פי' שאם בשעה שמוליך מעשר שכי' של דמאי בירושלם כאבד ממנו מעט בדרך אינו חושש לו מה שאין כן בודאי שצריך שיעבדו כלו או דמיו ולא יפסד ממנו כלום בדרבי': וכדתי' אותו לעם הארץ לאכלו בירושלם ואי'ע' שהוא חשוד לאכלו בטומיא'מה שאין כן בודאי שאי' מוסרי' אותו לעם הארץ לפי שאינו כוהר לאכלו בעהרה ויאכל' כגדרו כגדר מה שנתן לעם הארץ לוקח מככסיו ואוכר כעהרת מעשר בירושלם: ומחללי' אותו כסף על כסף אפי' יש לו כסף מעשר שכי' של דמאי והוא נדיך לו יכול לחללו על כסף חולין מה שאין כן בודאי שאין מחללי' כסף על כסף לא כבלעז' של שכי' מלכי' שיכול לחלל זה על זה אם השמי חדיף אכל' של מלך אפי' לא דלפו דרך חלול הו' ובדמאי שרי: כסף

דמאי פרק ב

יח

כסף על נחשת ונחושת על הפירות ובלבד שיחזור וימדה את הפירות דברי רבי מאיר וחכמים אומרים יעלו הפירות ויאכלו בירושלם. ג הלוקח לירע ולבהמה קמח לעורורת שמן לנהר שמן לסוך בו ארץ חכלים פטור מן הדמאי מכיבו ולחלץ פטור מן הדמאי חלת עם הארץ וחזרומע והלקוח בכסף מעשר שני ושירי חסנחו פטורין מן הדמאי שמן ערב בית שמאי כחייבין ובית הלל פוטרין. ד הדמאי מערבין בו ומשתתפין בו ומכרבים עליו ומוכנין עליו ומפרישין אותו ערום בין חשמשות האם הקדים כעשר שני לראשון אין בכך כלום שמן שהגרדו פך באצבעותיו חייב בדמאי ושהסורק נוהן בצמר פטור מן הדמאי.

פרק ב

ואלו דברי בתעשרין דמאי בכל כפים הרבילה והתמרים והתרוכים האורז והכמח האורז שבהוצא לארץ כל המשתמש ממנו פטור. ג חסקבר עליו להיות

והלכה כחכמי: ג
הלוקח לזרע לקח תבואה לזרעה פטור בדמאי דלא טבל ודאי אסור לזרוע: ולבהמה לקח מתחלה

להאכיל לבהמה פטור מן הדמאי אבל לקח מתחלה לאדם וממלך בדמאי: זקמה לערות לעבד בו עורות: מכיבו ולהלן כויב הוא סוף המקום שכבשו עולי יבבל ומשם ולהלן כבשו עולי מצרים ולא כבשו עולי בבל ולא כתייבו בדמאי לא הארבות שכבשו עולי בבל כלבד חילפך מכיבו ולהלן פטור מן הדמאי ולא חיישינן שמה מפירות הארץ שכבשו עולי בבל הוליכו. גסס. שזוקת חונה לארץ פטור עד שידע לך שהו חייב וחזקת ארץ ישראל חייב עד שיודע לך שהיא פטור: חלת עם הארץ שתקן לו גבל חכר ודעה ליתבה לבתן חנה פטור מלפני: והמדומע עם הארץ ששפלה לו סאה של תרומה לפחות ממאה סאים של חולין ששפעה הכל מדמאי עדיף תרומה ונותן הכל לכהן פטור מלפני דמאי:

הלוקוח בכסף מעשר שלקח דמאי בתענית של מעשר שני בין בתענית מעשר שני של דמאי בין במעו מעשר שני של דמאי בין במעו מעשר שני של דמאי פטור מלפני: ושירי מחנות שהקומץ למזבח והשירים כאכלים לכהנים ולא חיישינן שמה הניח עבד הארץ דכר שאיכו מתוקן: שמן ערב שין אכרסמון: זמ שמן וית מעורב עם מור ואלילות וכשמים: ד מערבין בו ערובי תחומים וחכרות: ומשתתפין בו שמושי מכוזות ואע"ג דלא חוי ליה מנן דאי בעי מפקר לככסיה הוי עני וחוי ליה דהא תנן מאכיליה את העניים דמאי השת' כמי חוי ליה: ומברכי' עליו ברכת המזון: וחומבי' עליו ואע"ג דאכל בעברה דלאו עבי הוא מנן דאי בעי מפקר לככסיה וחוי עבי וחוי ליה: ומפרישי' אותו ערום כשגא להפריש ממנו תרומת מעשר ומעשר שני יכול להפריש והוא ערום דלא בעי ברובי דאלו בעי ברובי הא בעינן והיה מחכך קדוש וליכא: בין השמאות של ערב שבת דספק חשיכה מצארים את הדמאי ואין מצארים את הודאי: זחס הקדים מעשר שני לראשון שהפריש מעשר שני של דמאי קודם שהפריש מעשר ראשון כדי לטול תרומת מעשר שני אין בכך כלום מה שאין כן בודאי דתנן ככל מנותן אשר גוימתי הא אם הקדים מעשר שני לראשון אינו יפול להתנות: הגרדי האורז: חייב בדמאי שעל גופו הוא כותבו וסוכה כשתיה: ושהסורק הכמר במצדק כותן על הנמר הוי כשמן למוך בו את הכלי ופטור מן הדמאי:

אילן

דברים בכל מקום אפילו מכיבו ולהלן אם לקחן מעם הארץ דבידוע שארץ ישראל באו דמ: כרן שאין דומתן לא בארץ ישראל: והאורז שבהל כל המשתמש מינו פטור אפי' בארץ ישראל דמכר טפי ולא אתי לאתלופי באיורו של ארץ ישראל אבל שאר דברים הוכרי'

דמאי פרק ב

במתב' איכ' מביח' בארץ ישראל דדמו לאותן שכמוה לארץ חלה להיח' דחסיני סדך לבש' עטין השיכותן למקומות שאין כיונא בהן כע' עשירי דכידוע שמארץ ישראל הן :

להיות נאמן מעשר את שהוא אוכל ואת שחו' סוכר ואת שחוח לוקח ואינו מתארח אצל עם הארץ ר' יהודה אומר אף המתארח אצל עם הארץ נאמן אמרו לו על עצמו ואינו נאמן כיצד יהא נאמן על של אחרים, ג המקבל עליו להעיר חבר אינו סוכר לעם הארץ לה יבשש ואינו לוקח פסנו לה ואינו מתארח אצל עם הארץ ולא מתארח אצלו ובבשרו רבי יהוד' אום' אף לא יגדל בחס' דקת ולא יהא פרוץ בגדיו ובשוקו ולא יהיה פסומא לסתים וכשמש בבירת הסודרש ואמרו לו לא באו אליו לבדל. ד הנחתומים לא חייבו אות' חכמי' להפריש לא כדי תרומ' מעש' וחלה החנוכה אינן רשאין לסבוק את הדמאי כל המספיקין בסד' גסרה רשאין לסבור את הדמאי אלו הן המספיקין בפרדת גסה בנות הסתונות וסוכרי תבואה, ח ר' מאיר אומר את שדרכו לחסד בגסה וסדרו ברקה שפלה דקה לגסה את שדרכו לחסד ברקה וסדרו בגסה שפלה גסה לרקה איזו היא כרה גסה ביבש שלשת קבין ובלח דינר ר' יוסי אום' סלי תאנים וסלי ענבו' וקופות של ירק כלום שותא סוכרן אכסרה פסור, פרק

להיות נאמן על המעשר' ולא יהיו פירוטיו דמאי מכאן ואילך: את שהוא לוקח עמ' למכור דאלו עמ' לאכול הא תנא ריש' מעשר את שהוא אוכל: זאת שהוא מוכר משרות קרקעיתיו: ע' עבמו אינו נאמן שהיה הו' אוכל דכר שאינו מתקן כשהוא מתארח אבל עם האר' ור' יהודה סבר שאינו מפסיד כאלמנא ככך ואין הלכה כל' והודה: ג להיות סכר לעבני טהרות הדינו פדוש ויחיו בגדיו ומשקי' שלו טהור ואפי' תמ' אינו נאמן לעבני טהרות עד

שיקבל עליו דכרי חברות אלא א"כ היה זקן יושב בשינה והמקבל עליו דכרי חברות נדך להרגיל עבמו ל' יום וא"כ יהיו בגדיו ומשקים שלו טהורי ואין קבלת דכרי חברות כפחות משלשה חברים אלא א"כ היה המקבל תמ' שאין נדך בפני שלשה ולא עוד אלא שארדים מקבלים לעבני: לח יבש דאין מוסרין טהרות לעם הארץ שאסור לגרוס טומאה לחולין שארץ ישראל אין לוקח ממנו לח אבל יבש לוקח ממנו שלא הוכשר לקבל טומאה כל' וזמ' שלא בא שמי' משקה ואינן עם הארץ לומר הטהרות הללו לא הוכשרו אבל אינו נאמן לומר הוכשרו אבל לא בטמאיו: ולא יבא אצל עם הארץ שלא יטמא ויבא ויטמא טהרות: ולא מארחו לעם הארץ אבלי וכסאיו. דכמות עם הארץ טומאתו חמורה טומאת עם הארץ עבמו דחיישינן שמא ישנה עליהן אשתו כרה ובגדי עם הארץ מדרס לפרוש': אי כמי' לכך אמרו לא מארחו אבלי בכסות דממגע עבמו ויכול לומר טפוי ממגע כסותו: אף לא יגדל כהמה דקה שאסור לגדל כהמה נארץ ישראל שלא ילא כשרות אחרים: ולא יהא פרוץ בכדורים שסופו לבא לידי חלול: ולא יהא פרוץ בשחוק דשחוק וקללת ראש מר גבלין את החדס לגרוה: ומשמש תלמידי חכמים בבית האדרש: לח באו חלו לבבל דאין עביהם כונע לטהרות ואין הלכה כר' יהודה: ד הכמתמים כמתם חכר שלקח תבואה מעם הארץ שהיא דמאי לא חייבו אותה חכמים להפריש אלא כדי יעזמת מעשר שהיא אחד טמאה אבל לא מעשר שכי מתוך שטוטרי המלך וכנשיו חובטים אותן ככל שעה ואומרים להם מכרו טולו לא הטריוח ועליהם חכמי' במעשר שכי שטרחו מרובה שגריך לאכלו כידושלם ודוק כשמוכר לחבר שהלוקח יפריש מעשר שכי אבל אם מוכר לעם הארץ חייב להפריש מעשר שכי קודם שימכור: החכמי' שמוכרי' מעט מעט בחמות אינן רשאין למכור את הדמאי הואיל וכן משתבחי' ירנה עליה' מוטל לתתן איכמי' מפני שגבילי' למכור לתינוקות שלא יאכלו סתנוקות דכר שאינו מתקן: כל המטפשי' שמוכרי' בשופע הרבה ביחדי כמדה גסה לקמן מערס סתה היא מערה גסה: רשאי' למכור את

את הדמאי דרך המוכרי הדכה כיוצא להוסיף על המדה ולכן נקרא משמימי שששי עדה גדולה ומוסיפים על המדות ומשום הכי לא הירלו עליהם להסדיר את דמאיו אלא על הלוח מהם :
 סיטונות הם הסמרי הגדולי הקוני תבואה מנעלי התבואה ומוכרי אותה להנכנס במדה גסה :
 ה את שדרכו להסדוד נדקה ומדרו בגסה גריסל עפלה דקה לגסה ופטר כשהוא מוכר בגסה ולא אמריכו כיון דדרכו לעוד נדקה מייב אף כשמודד בגסה : וכלל דיבר עדה שיז כה מה שהגו שום דיבר לפי שלא היתה מדה הושה ללא שהשער משתנה תמיד לכך שצדו כדמי חכמים לא במדה ולא כשמשקל אלא לפי האומד שטור דשוי כמוכר בגסה וזין הלכה כר' יוחי :

פרק ג

מאכלין את העניים דמאי ואת האכסניא דמאי רבן גמליאל חייה מאכל את פועלי דמאי גבאי צדקה בית שמואי אומר גזוזת את המעושר למשונו מעש' ואת שאינו מעושר למעושר במצאו כל תאמם אובלין מתוקן וחכמים אומר גובין סתם ומתולין סתם ותרומה לתקן יתקן ב תרומה לחוסם עליו ירק לחקל בסמטא לא ישלך עד שיעשר הלוקח ירק מן השוק ונסלך להחזיר לא יחזיר עד שיעשר שאינו סחור אלא סניין חזיר עומר ולוקח וראה שטען אחר יורה ססנו סתרי להחזיר בפני שלא משך ג הסוצא פירות ברך ונטלן אובלין ונסלך להעניע לא יעניע עד שיעשר ואם מתהלה נטלן בשביל שלא יאבדו פשוט כל דבר שאין אר' רשאי למכור דמאי לא ישלח לחברו דמאי רבי יוס סתרי בוראי ובלבר שידענו .
 ד החולין היום לשוחן כותי או לשוחן עם הארץ בחוקין למעשרות ולשבעית לשוחן גברי דמאי הספקד פירותיו אצלו חכותי או אצל עם הארץ בחוקתן למעשרות ולשבעית אצל

מאכלין את העניי

דמאי ו אתי קן סבא ונרי להודיען והרבה לעצמן ועצמן : ואת האכסניא סל סל מלך ישראל העשר ממקום למקום ומתול על כה המקום לפרכסס מאכילי' אותם דמאי בזמן שהיא עוברת אבל אם לבו סס כללה חיובי לתקן : דה הים מאכיל את שפלת דמאי עניים היו וזין סלב כד' דכין דמייב בשונו עיזין כנגס פורפי' את סבא בדמאי : ואת סליב שפטר למעט ומתג' לו נוידי

פכדי מעשרותיו נמנאו כל האדם אוכלי מתוקן וכג' לעמיתו דאמרי זין מאכילי' את העניים דמאי : והרובה לתקן יתקן שלא הויתר הדמאי לעניים אלא כשאוכלי' אוכלי' את אכל כשל הבית אכל הסודות שיבואו לידם חיובי' הם לעצמן דמאי דין כמי דקטבי מאכילי' את העניים דמאי ולא תני סעבים אוכלי' דמאי כך כשב דמאי : כ לחוסם לסדי' ולחיתך וזין לו דמה כמאסה : לסקל מעשאו שלג וכבד עפלה לא ישלך עד שיעשר שאל ישכס עם הארץ ויכלל אותם כשאינם סמוקי' וכמא' כותן מכסל וזה כדן האמד דמי בגלגל נאמד אכתי לא אשמיב כמעט : הלוקח ירק מן השוק ונטל אגודות ירק כדו ששמיטן ידענה כך וכך ודו כפרוטס וליאד מוטלן כשכך עליהן להחזיר למוכר : לא יחזיר עד שיעשר ויתן לו דמי השעטר שהיא מערס' דמאי אגד היכסו כששו שלו ומתזייב עליהן לעצמן שאינו מעש' אלא מכן היא מעש' כמי פידום מחוסר כלומר כבר קחי אותם בהבחה ולא היה מחוסר אלא למכנתן כסבר היה ירוע כן וכך אגודות כפרוטס : היה עומד ולוקח ולא כטלס כידו ולא הגביהם : טוען אחר ששזוי אחר של ירקות : ג לא יגיבש עד שיעשר דאמר להגבי' מידו דבר שאינו מתוקן : שלג יאבדו ולא כעבא' לחכמי' הדין שאין אדם דמאי למכרו דמאי בגון במדה דקה דמאי וכי כדקין דלפיל לא ישלם להגדו בדמאי נדקה אבל שולח לו בגסה כיון שרשאי למכרו בגסה : ר' יוסי מתיר לשלח להגדו ודמאי אפי' כדקה וכלכד שידעש ופודה דמי אפי' כשדמאי אפיר נדקה וזין הלכס כדכו וזה : ד לטעמן כותש : לכותי שטעון התבואה טרי מן בחוקתן דלא חשירי שאל הסליפו אלו השעטרבים באכסני' סלכ' פיתקין

ענין: לטעון ככרי דמאי לכרי חסוד להחליף ולבתי דאשכחו וינה בראש הר גדי לכתתי סהא עובדים אותה כותי הרי הוא בככרי :

אכל הנכרי כפירותיו ופירות של ככרי פטורי מן המעשר וריסה מפני שהדך בני אדם להוליך קופות רבות של פטוי ולהניחן אצל הטעון ח מיישיבן שמא נתחלפה קופה זו בקופות אחרות של ישראל שהן דמאי אכל פירות ליכא למימר שמא החליטין כפירות ש של ישראל לא שמא החליטין הגוי כפירותיו לפיכך הרי הן כפירותיו של נכרי :

ורבי שמעון סבר דאף כפירות מיישיבן שמא נתחלפו בבית הגוי כפירות של ישראל אחר שכסא שישראל זה הפקיד פירותיו ביד הגוי כך יש לחוש שמא ישראל אחר מן

אצל הנכרי כפירותיו רבי שמעון אומר דמאי ח חנותן לפונדקית מעשר את שהו' נותן לה ואת שהו' נוטל מסנה מסני שחשוד' לחלוף אמ' רבי יוסי אין אנו אחראי' לדמאי אינו מעשר אלא מה שחוגג' נוטל מכנה בלבד ו חנותן לחסותו מעשר את שהוא נותן לה ואת שחוגג' נוטל מסנה מסני שהיא חשודה לחלוף את חסתקלקל אמר רבי יהודה רוצ' היא בתקנת בתה ובושה כחתנה מודה רבי יהודה בנותן לחסותו שביעית שאינה חשודה להחליף להאכיל את בתה שביעית :

פרק ד

הלוקח פירות כמי שאינו נאמן על הסעשרת ושכח לעשרן ושואו בשבת יאכל על פיו חטבה מוצאי שבת לא יאכל עד שיעשר לא כעאזא אכר לו אחד שאינו נאמן על הסעשרת מעושרין הן אוכל על פיו חטבה מוצאי שבת לא יאכל עד שיעשר תרומת מעשר של דמאי שחודה לכבוסח רבי שמעון שזורי אום אף בחול שואו ואוכלו על פיו ב חסדר את חבירו שיאכל אצלו וחו' אינו כמאינו על הסעשרת אוכל עמו בשבת הראשונה ואעפי' שאינו כמאינו על הסעשרת' ובלבד שיאמר לו מעושרין הן ובשב' שנייה אלפי' שגרר מסני הנייה לא יאכל עד שיעשר ג ר אליעזר אומר אין

החשודי על המעשרו הפקיד גב בידו ונתחלפו אלו באלו ואין הלכ' כר' שמעון: ה פונדקית שומרת הפונדק והולכי דרכי' מתאככרי' אכלה : מעשר את שהוא נותן לה דמין דבר מוצא מתחת ידו דבר שאינו מתעוקן : ואת שהוא נוטל ממנה דאעפ' דעם סחין אינו חסוד להחליף כדאמרו לעיל הפונדקית חשודה להחליף שהיא מתכוונת לטובה וכוונתה משלה שהוא יודע יפה להחד ואומרת בלבד דאין שאכיל משלי שהוא חס ויפה לחבר וזכי אכול את שלו הקר והגרוע : אין אנו אחראי' לדמאי' כלומר אין אחרינו הדמאי' עלינו לשמרם שלא יאכלו דבר שאינו מעשר לפיכ' אינו מעשר מה שהו' נותן לה ואם תקחנו הפונדקית לעצמה ותאכלנו כשאינו מתעוקן אין לחבר מזה כלום ואינו מעשר אלא מה שהוא נוטל בלבד ור' יוסי סבר דלגזול היא מתכוונת ואין הלכ' כר' יוסי : ו המתקלקל פת און תבשיל שנתקלקל : אמר ר' יהודה בירושלמי מפרש דקמיתא כמו מלתיה דר' יהודה היא והכי קאש' מפני שהיא חשודה להחליף את המתקלקל דביר' דיהודה של יהודה אומר דונה היא בתקנת בתה וכו' : כמותן לחמותו שביעית כמותן לה לחפות ולבשל בשל השביעית : שאינה חשודה להאכיל את בתה שביעית דחמיר להו שביעית ואי' חס יתקלקל לא תחליטו בפירו' שביעית והלכ' כר' יהודה :

הלוקח

פירות' בשבת יאכל על פיו דאימת שנת עליו שמתיראו לעבור עבדיה ולשקר בשבת ויתר מכחול : תרומת מעשר של דמאי להכי נקט תרומת מעשר דשמי הארץ כחשדו עליה דככרי איכה במיתה כל זמן שלא הופרש מעשר ראשון אכל תרומה גדולה לא כחשדו עליה ותרומת מעשר הויא אחד ממאה וכשחזרה לחקויה לפחות ממאה חרה ומדמעת : שואלו ואוכל על פיו דמאחר שנקרא לה שם תרומה אימת דמוע על עם הארץ ודא' לשקר והלב כרבי

דמאי פרק ד

ב

כד' שמעון שזורי: ב העדיר את תבירו שיאכל עמי דחמיר ליה קונס מה שאתה נהנה לי
אם אין איתך כושר אנלי: שנת הראשונה חל כשורת כשורי לנחור שגשח כתולה התירו לנו לאכול
עמו עשוס איכה: א

אין צריך לקרו' שם למעשר עני של רכאי וחכמים אוכרים
קורא שם ואינו צריך להפרישו, ד מי שקרא שם לתרומת
מעש' של רבאי ולמעש' עני של ודאיל לא ישלם בשב' ואם חזו כחן
או עני למכרים לאכול מצלו יבואו ויאכלו וכלבר שיוודעם,
ה האומר למי שאינו נאמן על הכעשרות קח לי כמי שחוא
נאמן וסמי שחוא כעשר אינו נאמן סמי פלוני חרי זה נאמן
חלך ליקח בכסנו ואמר לו לא מצאתי ולקחתי לך מאחד שחוא
נאמן אינו נאמן, ו הנכנס לעיר ואינו סביר אדם שם
אמר מי כאן נאמן מי כאן מעשר אמר לו אחד אני אינו נאמן
איש פלוני נאמן חרי זה נאמן חלך ליקח מסנו אמר לו מי כאן
סוכר ישן אמ' לו מי שיגלחך אצלי אף על פי שחן כגובלק ור
את זה חרי אלו נאמנין, ו החברים שנכבדו לעיר אמר
אחד של חרש ושל חבירי ישן שלי אינו מתוקן ושל חבירי
מתוקן אינו נאמנין רבי יודה אמר נאמנין.

מחבירו והמעה: ד
מי שקרא שם לתרומת
מעשר של דמאי שאמר
תרומת מעשר שאני חייב
להפריש מכרי זה יהא
מוכח כנפשו או כדרכו

פרק ה הלוקח מן הנחתום כיצד הוא מעשר נוטל כח תרומת מעשר וחלה ואמר אחד

גלה הפדישה ותרומת מעשר של דמאי דקטע למי שהישראל קורא לה שם ונותנה לכהן ולוקח
המעש' לכבשו אבל תרומת מעשר של ודאי אין האדא קורא לה שם אלא החז נותן מעש' ללוי והלא
מפריש תרומת מעשר ונותנה לכהן: לא ישלם כדי ליתנם לכהן או לעני שחצר ושכמחי שאמר
ליתן מתכו לכהן ולעני כשנת חבל כלמודי לאכול חבלו כלוח הרגילי לאכול על שלחנו שרי: וכל
שיוודע שם של תרומת מעשר או של מעשר עני שאם אינו מודיעם והם כבודים שישלו הוא
מאכילם הנה ליה כעאכיל חרמי תרומה ומעשרות שהוא אסור: ה אינו נאמן דחפי יחיה
שלקח משי שאינו כאמן מני לאשתמוטי ולמד כעמי היה כאמן: אבל כי אית ליה מחיש פלו לא
עני לאשתמוטי דהא אינו דשאי ליקח מאחד: ו איש פלו הריו זה כאמן אע"פ דלח היה דאמי
להאמינו כיון שהוא עבשו מאד קולא היא שהקלו באכסאוי משום חיי נפש ודוק כשאין מכיר
אדם שם אבל אם מכיר אדם שם לא יטול אלא מן המועצה: מי כאן מזכיר ישן שדא שחא יאכילוהו
חדש קודם שיקרב העומר ורוב עמי הארץ אין חסודים על המדש והיו כדמאי דרוב עמי הארץ
מעשרי הן הילכ לא התמידו עליהן ככ דבית שהם גומלי חסד זה לזה תעשר אתה עלי ואני מעשר
עליך: ו המקדים המביא תבואה שמקום הוול למקום היוקר אין כאמני ודאי גומלים
זה את זה ומשנת של חכרו כעיר וו כדי שיטבח חכרו את שלו בעד חזרת: ד' יהודה אומ' כאמני
הואיל רוב עמי הארץ מעשרים הן כדמאי הקלו משום חיהם של בני העיר שהיא מוכרי תבואה
ופיטית רגילי לבא שם ואין הלכ' כל יהודה:

הלוקח מן הנחתום כשהחיתום מוכר כמדה נסה הלוקח עממ חייב לתקן מה שהוא
לוקח והנחתום פטור והא דתקן לעי' כפכ שהנחתום חייבים להכריז כדי מעשר
בדמות מעשר וחלה התם מירי במקור כמדה דקח ממפני שהוא משתבר רכ' הטילו עליו לעשר
אי קמי

דמאי פרק ה

איכמו מפני התינוקו שלוקח' ממי שמוכר כדק' כדי שלא יוכלו טבלי' העיילו עליו לתקן מדה נפש ודקה מפדושי' לע' בוף פב : נוטל כדי תרומת מעט' דהיכו אחד ממאה וכדו חלה אחד ממאה : ולא שפירשם מן הככר שלקח מן הכתום אלא קובע להם מקום ומניחם מחוברי' במקומם :

אחד כמאה כסה שיש כאן חרי בצד זהו מעשר ושאר המעשר
השכר לו זה שעשיתו מעשר עיניו תרומת מעשר עליו והשאר
הלאו מעשר שני בצפונה או ברדופו וסחלול על המעות .
ב הרוצה להפריש תרומה ותרוכת מעשר כאחת נוטל אחד
משלש' ושלש' ושלש' ואו' אחד כמאה כסה שיש כאן חרי
בצד זה חולין והשאר תרומ' על הכל ומאה חולין שיש כאן חרי
זה בצד זה מעשר ושאר מעשר סכך לו זה שעשיתו מעשר עיניו
תרומת מעש' עליו והשאר חלה ומעשר שני בצפונה או ברדופו
ומחולל על המעות . ג הלוקח סך הנחתום מעשר סך
החכה על הצוננת וסך הצוננת על החכה אפי' כטפוסין הרבה
דברי ר' באיר ר' הור' אורס שאני אום . גים של אמש היו משל
אחד ושל חיות היו משל אחד רב שסען אורס בתרומת מעשר
ותיר בחלה . ד הלוקח סך המלטר

אחד ממאה ממנה שיש כאן
מכל מה שיש כאן משמע
אף עם כדי שער חלה
שהפריש עשוי מעשר וכ
וכמא' מפריש מעשר אף
מן החלה : ושאר מעשר
דהיכו עוד תשעה סמוך
לו הדיקה מקום לכל
המעשר וזאתו האחד
שקראתי לו עם מעשר
תחלה עשוי תרומת
מעשר על התשעה חלה
הכמוכים לו והשאר חלה
אחד ממאה שהפדשע ח

חלה : מעשר שבי בכפונה או בדדומו קובע לו מקום ואיך מחללו ואיכו נדק' להוכיח חיות . ב
נוטל אחד משלש' ושלשה' ושליש' היכו שליש ממאה וסאה שנוטל יש בה ג' שלישי' מהם פני' לטרומת
שהיא תרי ממאה ואחד לתרומת מעשר שהיא ח' ממאה ואומר על אותה סאה שנטל אחד ממאה
שיש כאן בין הכל דהיכו שלישי' אותה סאה : הרי הו' ככד זה חולין פ' יס' שאר חולין כמו שהיו עתה
בטבלו ככד שבי שלישי' שעמו והשאר דהיכו כ' שלישי' יהיו תרומה על הכל : מהחולין פ' יש כאן דהיכו
השליש' שאמרתי עליו שישאר חולין הרי זה ככד זה מעשר : ושאר מעשר דהיכו עוד תשעה סמוך
לשליש' זה אותם עשרה שלישים יהיו מעשר על המאה שלישים ללא דוק' עשרה שלישים פחות
כפי המניע לשבים של תרומה : זה שעשיתו מעשר הובם השליש' שקראו עליו עם מעשר תחלה עשוי
תרומת מעשר על תשעה השלישים ולא שלישי' שלם לא חסר דבר מועט ולהיכו קאמ' מהחולין פ' יש
כאן דמשל' ולא כל החולין ומתבנית איתאי כאבא לעור בן גומל דאמ' כסוף פרק כל הג' כס' שיש
לו לבעל הבית רשות לתרום תרומה גדולה כך יש לו רשות לתרום תרומת מעשר ואיכו נמי שרי
להפריש תרומת מעשר באומר בעין יפה כפ' כל המזכות באות מנה הילכך אותה שלישי' שהיא
מפריש משלם אעפ' שהיה ראוי להיות חסד מצט' בעין יפה הוא מפריש ושרי : ג וסך הנכנת
על ההמה אעפ' שהיא מעשר מן הרע על היפה סכר לה כד' לעאוי דאמ' התורם מן הרע על היפה
תרומתו תרומה ובדמאי התירו אפילו לכתחלה : ואפי' מדפוסו' הרבה ולא חיישו' שמי' איתמל קנה
הנחתום תבואה ממי שהיא מעשר והיום ממי שאיכו מעשר וכמא' מפריש מן הפטור על החייב
דנחתום מחד גברא וכן אצב' שהוא עושה מדפוסים הרבה : ר' יהודה אוסר כששניה' של אמש או
שניהם של היום ומודה ר' יהודה לר' מאיר דאפי' מדפוסו' הרבה שרי דלא חייס' לדפוסו' אבל אחד של
אמש ואחד של היום אפי' מדפוס אחד אסר שאבי אומר וכו' : ר' שמועון אוסר בתרומת מעשר דאפילו
שניהם של יום או של אמש כיון דכשני' דפוסים הוא אמרי' מתרי' גברי וכן אית התבואה ושאר החחד
עושר והאחד לא וכמא' מפריש מן הפטור על החייב : ומתיר בחלה דכחלה כפי מודו אפי' של
אמש בשל היום ואפי' מאשי' דפוסו' דאוי נמי מתרי' גברי וכן לא דישיכון שהרי אבל הנחתו' נתחייבה
בחלה שהוא נלגל מת העשה והלכה כר' שמעון : ד

דמאי פרק ה

כא

פלטור מעשר סכל שנים ושמס דברי רבי מאיר רבי יהודה
 הסמנו אמר מאת ערל הכל סודר רבי יהודה בלוקח סן
 לשחור מעשר סכל אחד ואחד ה
 הלוקח סן העני וכן העני שנתנו לו פרנסות פת או פלחי
 רב לרר מעשר סכל אחד ואחד ובתרים ובגרותות בלרל
 ואוכל ונושל אמר רבי יהודה יסתי כוסן שמתנה סרובר
 אבל כוס שמתנה פועטת מעשר סכל אחד ואחד ו
 הלוקח סן הסישון וחור הלקח סמנו שניה לא יעשר סנה עלוח
 אפי' סאותו ססונ אפי' סאותו ססן נאסן הסישון לוס ססל אחד
 חס ו הלוקח סבעל הבית וחור ולקח סכנו שניה מעשר
 סזה על זה אפי' ססתי קיסות אפי' ססתי עיררת בגל חבית שתי
 סוכר ירק בישוק כוסן סכביאין לו סננתיו כעשר סאחת ערל
 הכל וסנגו' אחרות מעשר סכל אחד ואחד ה הלוקח
 טבל ססני סקיסו' סעשר סח על זה אלעס סאם' אין אדרס רשויו
 לסבור טבל אלא לעודי ט מעשרן סשל ישראל על של
 גוים ססלי גוים על של ישראל סשל ישראל על של כותים סשל
 כותי על של כותים ר' איעזר אוסר סשל כותי על של כותים ו
 עציץ

לאחר וכוין שהיה רגיל לקבץ מאכס' הדכה הלוקח ממנו מעשר על כל אחד ואחד והלכה כר'
 יהודי: ה הלוקח מן העני המחר על הסתאי: פלחי דלכה חתוכו אל דלכה: כולל ונושל
 דרס חתמי או הגרונרות ומערכין יסד וכן ככללי ומערכים וכמא' תפרים מן החיוב על החיוב
 דקסנד יש כליה דכדך היכס אבל פרוסות של לסס ופלחי דלכה אין ככללין ואפי' לאכרושי מן
 הפטור על החיוב: כומן שהמתנה מרובה כומן שהכל כותבי' מתנה מרובה סכל המתנות שוות
 או מועלת גילה אבל כומן שהמתנה מועטת כלומר שמתנה אהת משעוה מהכרתה לא מהכחי
 כליה דללחי כל חד וחד לח עותמי דיהיה וחי' סין שניה מן הרוב תכרים על היועט כך כר'
 פי' מס' ה וו כירוסלמי: ו סטען כומר הלוקח תבונה מ' על' כתי' הדכה כיהה יסוכד
 ליוצי' כמדה גסס לא יעשר מזה על זה השמ' מה שלקח ממנו כסיהר מ' אדס אחר קכאו וחי'
 לאכרושי מן הפטור על החיוב: ואפי' מאותו ססונ כלומר מאותה קיסה דומה לו כמס' כלס
 הנינים הגדולים: ואפילו מאותו המין דסגיהס שחמתית או סגיהס לכנה: ואס אסר הסיטון
 דמ' אדס אחד קנה כאמן: ו מעשר מזה על זה דכלו מעשר או כלו אינו מעשר וכלנד
 שיהיה כמין אחד וכערך כתינו שאין יערמים מסל סכה וו על סנה אסרת: מנכות אסרת מסעך
 סכל אחת וסחת דבעלי הגנות שסח זה עישר וזה לא עישר: ח מסני מקומו ססני הוכרר'
 הודישוהו סהאו טכל: אלא לגדך כגון שכתערך לחברו הלוחין ומועטיין בטכל מדוכה שאין לטב
 זה תקנה עד שיעשר עליו ממקום אחר ודוק לחבר מועד למכור טכל אכל לח לנים האין אנה
 שכתערך לו חולין בטכל כדך הוא עשה הולך אכל חבר והוא לוקח לו טבל ממקום אחר ונושע
 לו: ט מסל ישראל על של גוים הא' תב' סכר חין קיין לגוי כלי' להפקי' מן המעשר ור'
 סאיר היא ויזכה הלכ' דקיי' לגוי קיין לגוי כחך ישראל להפקי' מן המעשר דכתיב והאריך לח
 תמכר לכחיתת הח' אס נוכח' נמותה היא: על של כותים סיחות הכומס' ודחי טכל מוכרס
 איותן דאע' כסאוכלי פירותיהן עשורו מעשרי כסאוכלי חין מעשרי דלח חיוסי על לפני פיר
 לא תתן מוכסול: ר' אלעזר אוסר מסל כותים על של כותים חיוני' דמעשר לכסיה ונתי' ויחודו

שָׂאֵי הַאֲמֵר מַעֲטָר וְהַאֲמֵר לֹא וְנִמְצָא מִכִּדְּשֵׁי מִן הַפִּטְוֹר עַל הַחַיִּיב וְזֹמֵן הוּא הַכּוֹנֵן כִּי
כֹּנְנִים גְּמוּרֵי לֵכֵל דְּכֻדִּים :

עֲצֵר נְקִיב חַרֵּי וְחַאֲרָן תֵּרֵם סְחָרָן עַל עֲצֵר נְקִיב
מַעֲצֵר נְקִיב עַל חַרֵּי תֵרֵם וְחַרֵּי תֵרֵם מִשְׂאֵי נְקִיב עַל הַנְּקִיב
תֵּרֵם וְחַרֵּי וְחַרֵּי מִן הַנְּקִיב עַל שְׂאֵי נְקִיב תֵּרֵם וְחַרֵּי
הַאֲבֵל עַד שְׂוִיעָא עֲלֵיהּ תֵּרֵם וְעֲשֵׂרֹת יֵא תֵרֵם מִן
הַרְבָּא עַל הַרְבָּא כְּדִכְאֵי עַרֵּל הוֹדְאֵי תֵרֵם וְחַרֵּי וְחַרֵּי מִן
הוֹדְאֵי עַל הַרְבָּא תֵּרֵם וְחַרֵּי תֵרֵם עַד שְׂוִיעָא עֲלֵיהּ תֵּרֵם
וְעֲשֵׂרֹת :

עֲבָר כְּקִיב כְּלֵי
שְׂמֵימִים כְּתִיב עַרֵּר ו
וְיִוֹרֵשׁ כּוֹ אִם כְּקִיב כְּלֵי
שֶׁשׁ קִטְן שְׂהִלְפֹנוּ מְכוּנֵי
הַרֵי הוּא כְּאֶרֶץ וּפִדְוֵנוּ
טַבֵּל גְּמוּר דְּאוֹרֵי: תֵּרֵם
מִן הָאֶרֶץ אֲשִׁילֹו לְכַתְּמֵלָה
כְּמִי מִנִּי לְתֵרֵם וּמִשֵּׁם
מִיִּפְכָקֵט לְשֵׁן דִּיעֲבַד :
תֵּרֵם וְחַרֵּי וְיִתֵּרֵם
דְּמִן הַפִּטְוֹר עַל הַחַיִּיב
הַפִּדְוֵי וְלֹא תֵּרֵם הוּא
הֵילְכַ יִתְּמוֹר וְיִתֵּרֵם וּמִם
כִּיִּן שְׂקֵדָא לֵה סֵה תֵּרֵם
כּוֹתֵבָה לְכֵן דְּלֹא לִיטֵי
לְלֹלוּי כְּתֵרֵם וְאִין כְּרִיךְ
לְהוֹנֵא עֲלֵיהּ תֵּרֵם

פֶּרֶק ו

הַכְּקֵבֵל שֶׁדָּה מִיִּשְׂרָאֵל בֵּין חֲנֻכָּי מִן הַחֲבֵרֵי חֵלְקֵי
לְפָנֵיהֶם הַחוּכָר שֶׁדָּה מִיִּשְׂרָאֵל תֵּרֵם וְנוֹתֵן לוֹ
אִסֵּר ר' יְהוּדָה אִימְתֵי בּוֹכֵן שֶׁנִּתֵּן לוֹ בְּמֵאוֹת הַשֶּׁדָּה וְכֵאֵתָּה הַסֵּךְ
אֲבָל אִם נִתֵּן לוֹ מִשֶּׁדָּה אַחֲרֵת אוֹ מִכֵּין אַחֵר כְּעֵשֶׂר וְנוֹתֵן לוֹ :
ב הַחוּכָר שֶׁדָּה מִן חֲנֻכָּי מַעֲשֵׂר וְנוֹתֵן לוֹ ר' יְהוּדָה אוֹמֵר אִף
הַכְּקֵבֵל שֶׁדָּה אֲבוֹתָיו מִן חֲנֻכָּי מַעֲשֵׂר וְנוֹתֵן לוֹ : ג כֵּן חֵלְקֵי
שֶׁקֵּבְלוּ שֶׁדָּה מִיִּשְׂרָאֵל כְּשֵׁם שְׁחֹלְקֵי בְּחֹלְקֵי כֵךְ חֹלְקֵי בְּתֵרֵם
ר' אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר אִף

מַעֲשֵׂר כְּמוֹ כְּסִיפָא מַשֵּׁם דְּמִדְּאוֹרֵי לֹא טַבֵּל הוּא אֲבָל מִן הַכְּקֵבֵל עַל שְׂאֵיבוּ כְּקִיב דְּמִן הַחַיִּיב
עַל הַפִּטְוֹר הַפִּדְוֵי הַתֵּרֵם הוּא טַבֵּל דְּאוֹרֵי הֵילְכַ לֹא יֵאָכֵל עַד שְׂוִיעָא עֲלֵיהּ תֵּרֵם וּמַעֲשֵׂר :
ו אִם הַדְּמֵאֵי עַל הַדְּמֵאֵי לְמֵאָה הוּא מַעֲשֵׂר וְהֵאֵל לֹא מַעֲשֵׂר וְאִין כְּרִיךְ לְתַקֵּן חֵת הַתֵּרֵם
כִּיִּן דְּסַפֵּךְ הוּא וְרֹב עִמּוֹ הָאֶרֶץ מַעֲשֵׂר הֵן מִן הוֹדְאֵי עַל הַדְּמֵאֵי תֵּרֵם וְלֹא תֵּאָכֵל דְּהוּי דְּמֵאֵי
דְּמַפְדֵּי מִן הַכְּקֵבֵל עַל שְׂאֵיבוּ כְּקִיב מִן הַחַיִּיב עַל הַפִּטְוֹר שֶׁאִם לְמֵאָה מַעֲשֵׂר כְּכֹסֵי הַתֵּרֵם
טַבֵּל דְּאוֹרֵי הֵילְכַ לֹא תֵּאָכֵל :

הַמְקַבֵּל

שֶׁדָּה לְמַחְנֵה לְשִׁלְשִׁי וְלְרִבִּיעַ כְּדֶרֶךְ הָאֲרִיסִי: חֹלְקֵי לְפָנֵיהֶם וְאִין כְּרִיךְ לְעַשֵּׂר חֵלְקֵי
בְּעַל הַשֶּׁדָּה אֲבָל מְכִיחַ לְפָנֵיהֶם חֵלְקֵי שֶׁכֵּר הַקְּדֻקָּע כְּשִׂאֵבוּ מַעֲשֵׂר וְלֹא חֵיבֵי
חֲכִמֵי לְמַקְבֵּל שֶׁעֲשֵׂר עַל חֵלְקֵי שֶׁל בְּעַל הַשֶּׁדָּה וְיִתֵּן לוֹ מֵה שֶׁפָּסַק עִמּוֹ כְּשֶׁהוּא מַעֲשֵׂר מִפְּנֵי יִשׁוּב
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כְּדֵי שֶׁלֹּא יִמְנַעוּ מִלְּקַבֵּל הַשֶּׁדָּה בְּאֲרִיסוֹת : הַחוּכָר מִקְנֵל הַשֶּׁה כְּדֵרֵב קִנּוּב כֵךְ וְכֵךְ
כּוֹרֵין לְשֶׁכֶה בֵּין שְׂהִיא עֹשֶׂה הַרְבֵּה בֵּין שְׂהִיא עֹשֶׂה מַעֲשֵׂר : תֵּרֵם וְנוֹתֵן לוֹ אֲבָל לֹא מַעֲשֵׂר דְּכֵל
חוּכָר עִמּוֹ כֵן יוֹרֵד לְשֶׁדָּה שִׁתֵּן לוֹ חֲכִירוֹת מִפִּירוֹת הַגְּדֵלִים כְּשֶׁדָּה בְּטַבֵּל וְיִהִי מַשׁוּם דְּאִין
לְהַשְׁוִתָה הַתֵּרֵם דְּאִי אֲבַשֵּׁר לְגוּן שֶׁתַּעֲקֹר אֲלֵה אֲב כְּתֵרֵם מַשׁוּם הֵכִי תֵרֵם וְנוֹתֵן לוֹ וּמַסְתַּבֵּר
דְּמַחְכֵּה לוֹ הַתֵּרֵם מִחֲכִירוֹת דְּמֵאֵי שֶׁכֵּא תֵּרֵם מַעֲשֵׂר : אִדְּ יוֹרֵד אִימְתֵי מֵה לְחוּכָר שִׁתֵּרֵם
לְכַד וְאִינוּ מַעֲשֵׂר כְּכֹסֵיבוּ לְנו חֲכִירוֹת מֵאוֹתָה שֶׁדָּה וּמֵאוֹתָה הַמֵּין אֲבָל אִם נִתֵּן לוֹ מִשֶּׁדָּה אַחֲרֵת
אִף מֵאוֹתָה הַמֵּין אוֹ מִמֵּין אַחֵר אִף מֵאוֹתָה שֶׁדָּה כְּגוֹן שֶׁזֶרַע מִקְנֵת הַשֶּׁדָּה מִין אַחֵר כְּשֶׁעֲשֵׂר חֲכִירוֹת
חֵיב אִף לְעַשֵּׂר דְּמֵי לְפִדְוֵי חֲנוּבֵי אִימְתֵי אִין דַּעַת הַחוּכָר לְקַבֵּל פִּירוֹת טַבֵּלִים חֵלְקֵי כְּשִׁפְרֵעַ לֹא
מֵאוֹתָה שֶׁדָּה וּמֵאוֹתָה הַמֵּין : ב הַחוּכָר שֶׁדָּה מִן הַכְּכִרֵי קָסָם קָסָם חֲכִמִים לְחוּכָר שֶׁדָּה מִן
הַכְּכִרֵי שִׁיחַ מַעֲשֵׂר מֵה שֶׁנִּתֵּן לוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵהָא שׁוּם יִשְׂרָאֵל חוּכָר שֶׁדָּה מִמֵּנו וְיִשְׂאֵר כּוֹרֵה כִּדְּוֵי
וְנִתֵּן כֵךְ וְכֵרֶךְ לְמַחְכֵּה לְיִשְׂרָאֵל כְּדֵמֵי מוֹעֲטֵי וְכִמְקַבֵּל בְּאֲרִיסוֹלֵא קָסָם שִׁיחַ הַמֵּין בְּחֲכִירוֹת
עַבְדָּרִיסוֹ: שֶׁדָּה שֶׁל אֲבוֹתָיו שְׂגוּלָה הַגְּוִי מֵאֲבוֹתָיו וְקִיכּוּהוּ שִׁנְעֵרְךָ לְעַשֵּׂר כְּדֵי שִׁדְּחֹק עִמּוֹ וְיִקְבַּח
מִן הַגְּוִי

מן הגוי שמתוך שהיא חכמה עליו שהיתה של אבותינו לז' ימים לקבלה מן הגוי ביותר מן הדלו
לה וכשיבד עליו המעשר יקנה וכותיה דד יהודה קיימ לן דלא פליגי תין עליה: ג כשם
שחולקי' בחולין כך חולקי' בתרומה כשמוטל בעל השדה מחנה ושליש ורכיב ממנה שהנזיחה השדה
נוטל גב מחנה ושליש ורכיב מן הערום והמעשרו המוטל עליה ונותן הוא לכל כהן ולוי שירנה:

אף המעשרות שלהן אם
היקבל כהן כל העירומה
שלו וחס לוי הוא כל ה
המעשר לוי: שעל מנת
כן ירדו לקבל שדה זו
באריסות ואין הלכה כר'
אלישר דאעג דעמ כן
ידרו כמה קנו: ד
המעשרו לבטל כהא חשי'
דכנ דפליגי עליה דר'
איעור ויודו הכיון הדעה
של בעלים מקום מעשר
שיורי שייריה: הקרנמי
לשון קריה כלומד הדיש
היושב בקריה בכפדי סכך
דרך בני הכפרים לקבל
שדה מכמי הכרבי: יכול
הוא הקרנמי וכו' הילכך
כל אחד נוטל חלקו כע
כמעשר שני וכן הלכה:
ה המקבל ויתם

אף המעשרות שלהן שעל מנת כן באו. ד ישראל שקבל
סכח וסלוי המעשרות לבעלי ר' יטמעאל אום' הקרנמי שקבל
שדה מירושלמי מעש' שני של ירושל' והכמי' אוכרים יסל הוא
הקרנמי לעלות ולאכלו בירושלם. ה חסקבלתי' לשמן
כשם שחולקין בחולין כך חולקין לתרומה ר' יהודה אומר ישראל
שקבל סכח וסלוי ותיס לשמן לסחצית שבר המעשרות לבעלי
ו בית שטאי אום' לא יסבור אדם את אחיו לא לחבר בית
חלל אחר' אף לכעשר וצנתי בהחזי נהגין כרברי בש'.
ו. שנים שובצו את כרסיהם לחלק נת אחרת אחד מעשר
ואחר שאינו מעשר המעשר מעשר את שלו וחלקו בכל מקום
שהוא. ח שנים שקבלו שדה באריסות או שירשו או
שנשתתפו יכול הוא לומר טול אתה חטים שבכקום פלו' ואני
חטים שבמקו' פלו' אתה יין שבכקום פלוני ואני יין שבמקו' פלוני
אבל לא יאמר לו טול אתה חטים ואני שעורי' טול אתה יין ואני
אטול שמן. ט חבר ועם הארץ שירשו את אביהם עם
האר' יכול הוא לומר לו טול אתה חטים שבמקום פלוני ואני חטים
שבמקום פלוני אתה יין שבמקום פלוני ואני יין שבמקום פלוני
אבל לוי יאמר לו טול אתה חטים ואני שעורים טול אתה הלח
ואני אטול את היבש. י. גרזניו שירשו

לשמן ישראל שקבל וית' מכהן או מלוי: כשם שחולקי' בוית' כך חולקי' בתרומה וחצני דלשי לבטל'
הכ' שאני דלא קבל קרקע חלח חלמות ורבנן לא עבדי ויתים כקרקעו מן למחצית שבר שימכר
השמן ויחלקו הרינו לאמנע: התעשרות לבעלים דד יהודה עבדי ויתים כקרקע ואין הלכה
כד' יהוד': ו לא ימכור אדם ויתיו ויתיו שכינלשמן האן ולא הוכשרו לקבל עומחה כגון שערין
לא הויעו ויעת המעצן שהיא מכשירתן לקבל עומחה: אלא לחכר לפרוש המוחק לטהרות ולא
ימכרם למי שאינו חכר שלא ידרוך אדם בטומאה: אף למעשר אף למי שלא קבל עליו לא לעשר
אבל לא קבל עליו להיות מוחק לטהרות יכול למכרם דכיון דאכתי לא הוכשרו אימור שחא
יאכלם קודם שיויעו ואעג דרוב וית' אין שמד' לחלוק כך בעלילה כל דהו דמינין לתלותיתלוקן:
ודמכב מוקי פלוגתיהו דכ' וכה דכ' סברי אשד לגרם עומחה לחולין שבארץ ישראל וזה סברי
מתגר לגרם עומחה לחולין שבארץ ישראל: נבוע בית הלל ותיקון המדקדק' כ'מנתי שהיו נכתי
הלל: ו אחד מעשר כאמין על המעשרות: ואחד שינו מעשר אינו כאמין על המעשרות:
המעשר מעשר את שלו מתקן החי מכל מה שגדל בכרם של שמיים: וחלקו בכל מקום שהוא
בירושלמי מפרש דהכי קאין וחלקו של חכר דהיכו שזה שאינו מעשר בכל מקום שהוא החי
הוא ומשום דאין ברידה חיישי' שחא חקי חלקו של המעשר כיד חכרו שאינו מעשר וחי חלק
חכרו כידו הילכך אעג שכבר תקן החי עכל מה שגדל בכרם חייב לתקן בתורת החי חקי חלקו

מכרו שבידו: ח טול אהיה חטין שבמקום כלו' הכא מיירי שחלקו שדה בקמותיה ועבדיה
 הממוכרי' בכרם הילכך יש כרידה ואמרו: והו חלקו המניש והמעשר מעשר את שלו ודיו ולעל
 חיירו שחלקו בתלוש והתם אין כרידה הכל קלח וקלח של שותפי היא ונריך לעשר דמיו על חלק
 מכרו שבידו: אבל לא יאמר לו טול אהיה חטין ואני מעורם דליכ למימ הכ' והו חלקו המניש אלא
 הו כחמליפס זה לזה וכמנ' זה המעשר מוכר חלקו למי שאינו מעשר: ט חכר הנאמן
 לטהרות ואין נריך לומר למעשרות: *

שירשו את אבותם גוי וכול הוא לום' טול אתה עלו ונבני' מעו' אתה
 יין ואני פירות ואם משבאו לרשות חגר אסור. יא חסוכר
 פירות בכוריא ואמר בשל ארץ ישראל הן חייב לעשר מעשרין
 חן נאמן שהמרה שאמר הוא' המרה שהתיר בשל חן הוא' לעשר
 מעשרין חן נאמן שהתיר שאמר הוא המרה שהתיר והמרה שיש
 לו שדה אחד במוריא חייב לעשר. יב עם הארץ שאמר
 לחבר קח לי אגודת ירק קח לי גלוסקא אחר לוקח סתם וחסד
 ואם אמר שלי זה חרה של חברי ונתערבו חיי' לעשר ואפילו חן
 פ"ק פ"ח

שירשו את אביהן עם
 הארץ ופירות שהניח הו
 דמיו ובחוקת טמאי' טול
 אהיה כלל שיוכשר לקבל
 טומאה ואני כובש שלא
 הוכשר לקבל טומאה לפי
 שאסור לחבר למוכר לעם
 הארץ לחי כובש כדעת' לעו'
 כפרק שני: טול אתה עו'
 ואני מעטת אע"ז דחלופי
 עו' ויין כסך אסורי בהכאה

הכא שרי ע"ד שלא באו לידו משום דירושתי נגד את אביו אינה מן התורה אלא מדברי ספריו' לא
 דמי לחבר ועם הארץ שירשו את אביהן עם הארץ דאפי' קודם שנאו לידו אסור לומר לו טול אהיה
 חטין ואני מעור' דהתם הווי' ירושה דאורית והווי' כ'אן באו לידו: יא סוריא הם האינו סבב
 דוד שלא היו מארץ ישראל כגון ארם כהרים וארם נוכח ולפי שצדין לא כבשה כל ארץ ישראל
 לפיכ' לא קדשו כקדשת האר' אע"פ שהיה כבוש של דבי' ובמקנת דוכי' היא כז' ובמקנת דיכו' היא
 כמנה לארץ והקונה פירות במוריא איכו סיב' להפריש מהן דמיו לפי שרוב פירות הנמכרי'
 במוריא מחובה לארץ הן באי' הילכך כי אם מעשרי' הן כאמן מנו דאי בעי אית של חובה לארץ הן
 והיה כאמן כדעתן בפס' מכויב ולהלן כאמן השת' כמי' כי אם של ארץ ישראל הם ועשרתם כאמן
 שהפה שאמר כשאמר של ארץ ישראל הם מייבנים במעשר הוא הפה שהתיר כשאמר עשרתם
 וכי היכי דהמכין לה במאי דאמר כשאמר של אי' הן כהמניה מי' כמה שהתיר כשאמר עשרתם:
 משלי הן מן השדה שיש לי כאן במוריא חייבי' לעשר דנפדית של סוריא גזרו על דמיו כשידוע
 שגדלו עם ואם ידוע שיש לו שדה אין כאן הפה שאמר הוא הפה שהתיר דכיון שידוע שיש לו שדה
 מסתמ' משדהו הביא הפירות ולא היה כאמן לומר מחובה לארץ הן באי' הילכ' כי אם עשרת' אינה
 כאמן דליכ' מנו: יב עם הארץ שאמר לחבר קח לי כגון שהיה החבר הזולך לשוק לקנות ירק
 לעצמו ואמר לו עם הארץ קח לי גב אגודה של ירק ולקח חבר שתי אגודות סתם ולא פירש לו חו
 לעם הארץ פטור מעשר אותה שנותן לעם הארץ דיש כרידה כשנותנה לתם הארץ שזו היא אותה
 שלקח מתחלה לזכרו ואין חבר מחליפה בשלו' פ"א מן הירושלמי עם הארץ שאמר לחבר קח לי
 אגודת ירק והמוכר חבר הוא וידוע שהו הלוקח בשביל עם הארץ הוא לוקח ולא לקח החבר
 לעצמו כלום פטור האגודה הזאת ממעש' דמיו שכיון שהמנהג' מעד וידוע של כורך עם הארץ ה'
 קונה איכו מוכר לו אלא אב' עשר דהכי אמריב' לעי' פ"ב שאסור למכור לעם הארץ לא חב' שיש
 תחלה אבל אם קנה החבר אחת לעצמו ואחת לעה ונתערבו חייב לעשר דמיו מה שמכר לו
 לעצמו איכו מעושר שהמוכר לחבר איכו נריך לעשר והקמה עליו מוטל לעשר כדאמרן לש' פ"ב
 ואפילו הן מאה ואפי' כתרעברה אחת שלו כמאה של עם הארץ: גלוסקא ככר לחם יפה:

המוטן

הסומק את חכדו שיאכר אצלו הוזה
 אינו סומקי על המעשרות אומר מערב
 השבת כח שאני עתיד להיריש לכוזר זרי הוא מעשר ושאר
 מעשר סמוך לו וזרר שעשיתי מעשר עשוי תרדמת מעשר עליו
 ומעשר שני בצונו או בררוסו ומחלל על המעות. ב
 כזונו לו את חכום אם מה שאני עתיד לשייר בשולי חכום זרי חו'
 מעשר ושאר מעשר סמוך לו זרר שעשיתי מעשר עשוי תרדמת
 מעשר עליו ומעשר שני כפיו ומחלל על הכעות ג פועל
 שאינו סומקן לבעל הבית כחול גתרת אחרת ואומר זו חשע
 הבאות אחרתי עשיתי מעש' על השעש' שאני אגבל זו עשירה
 תרדמת מעשר עליה ומעשר שני באחרונה ומחלל על המעות
 וחושך גרונת אותה רבן ספין בן גמליאל אום' לא יחשוד מפני
 שהוא סמוע סמלאכתו של בעל הבית ר' יסי אום' לא יחשוד מפני
 שהוא גמאי בית דין. ד הלוקח יין מבין הכותים אום' שני
 לתן שאני עתיד להיריש זרי חן תרדמת מעשר מעשר תרדמת
 מעש' שני סתל ושות' ה חזלו תאנים של טבל בחוך ביתו
 והוא

המומן

את יאכר
 קומ מעש
 וכו' והיא דהתכה מעש
 מותר להכרז בשבת
 אבל לא התנה אקור
 דתמן ספק משכ' מעש'
 את הדמאי הו' דלוי חסיכ
 לא והכא מיידי בהמינו
 תירו ולא הידיו דלוי
 הדיווה הו' חסדין לעיל
 פ' אוכל עינו בשבת דא
 ראשונה חף על פי שאינו
 מחזיקו על המעשרות
 אימיו היום בשבת ראשון
 של כבוד ששכ' בעלם
 והכ' כשאר שבתות: הרי
 המעשר ותרומה גדולה
 אינו נדיך להפריש דלא

כחשדו עמיו הארץ עליה כהפרישין כפך ועל אחד ממאה שמפריש למחר תומר הרי הוא מעשר
 ראשון ושאר מעש' דהיינו ט' שהיו חייב עריו כדי שיהו עצה לזאה מורה לו הלמד והלכ' אומר זה
 האחד שפצית חולה מעש' עשוי תרומת מעש' על טעמה הכפוי לו: מעשר שני יהיה כפופו אי
 צדקו ומחולל יהיה על המעות וכשכ' לפחד שאין כרוך להפריש כי אם תרומת מעשר בלבד
 ואכל ושותה את המאד: ג יאנו לו את חכום כיום השבת אחר וכו' וזין די לוכשה שתיבש
 ששכ' אבל כרוך למחר ולפי' כשכ' לאכול ולשתי' שאני עתיד לשייר מן הכום וכו' כד' ושלמי
 כרוך אם כיום מעש' תהו' שבת הדיח' על משפתי ימי ויבש' מרדע' ואם באמר לכש' אשת
 הו' לא הויה תרומ' לא לאחד שסתה ומכא' שסתה טבל ומשי' באומ' מעש' ולכש' אשת תהו' תרומ'
 וכשכ' שלא שסתה טבל וגם לא היה מדומע: כפיו כפי הכום: ג שאינו מחזיקו לכה על המעשרות:
 וחושך גרונת אסת כשכ' מלאכול גרונת אחת כנגד אות' של תו' מעש' שהפריש של יד' גוול
 את כשל הבית: לא יחשוד ויחך גרונת אסת ויחכל אס' לא יחכל מרשע עבדו ומרשע מסעדות
 כשכ' מעש' כבך מלאכתו של כשל הבית שלא יוכל לעשות מלאכה לא יחשוד ממש' שהיו תבאי
 כ' שנתה תרומת מעשר עש' כשל הבית ומעשר שני משל מיכל הילכך הוי' כשל הבית ליתן לו
 סגורגרת שהפריש לערומת מעשר: ד הלוקח יין מבין הכותים קודם שגורו על ייבן והיס'
 ייבן ודלוי טבל והכא איירי בלוקח עש' בין השעשית או שלחך מעשר ויום ושכך להפריש עד בין
 השעשיות וזו אסר להפריש דתמן ספק השכ' חף מעש' את הדיח' הילכך אסר לקנות ליתקום
 דקניעות סקום השכ' כהפריש ואסר בין השעשיות ומאום הכי לא קתי' כש' א' ומעשר שני
 מחולל על המעות דכיון דלוי' ראוי לקנות לו מקום ככפומ' חו' כד' וזו אי אפשר לחללו אבל
 לקרית' על דלוי' שאני עתיד להפריש שרי דכולי' הו' לא גיור בין השעשיות: שאני עתיד להפריש
 שכא' לא קתי' שאני עתיד להפריש למחר כדקתי' לש' גבי החמץ את חכדו דדוק כש' א' מתקן
 אלא מה שכלל ושותה היתרו להפריש למחר מותר אכלתי ושתייתו הכשאר בשולי הכום אבל
 לתקן את כל שאכר בשבת לא היתרו והכ' אינו קורא ס' לתרומת מעשר כמו ככא' של דמאי
 וכדלש' גבי החמץ את חכדו עש' דגבי דמאי דמעשרין וזן שלו קורא ס' לערומת מעשר כפי
 לתקן

לתקן את המעשר ולאכלו אבל כאן שהוא עובד ודאי נדיך ליתן המעשר לנו והלוי יקרא גם
 ליתן ומת מעשר : ועשרה מעשר ראשון ומעשה מעשר שני לאו דוק שהרי לאחד שהפריש ממנו
 שני לנגין לתרומה גדולה וכשארזו בזה לא יהיה המעשר אלא עשרה לנגין פחות מאתם ומעשר שני
 שזכה לנגין ושזכה בעשריות ואמנם עשירית : מיוול ושזכה מתחיל שזכה פה מנגון ושזכה מתחיל
 כענין מנהל לשון סכאך מהול במים וסתם מתבי חתיף כר' מאיר לאמאף בראזיות יש כנדיה זוח
 שכשאר בשולי הכוס היו כאלו הופרש מתחלה ואיכה הלכה לא קיימא לן כדכרנא יש כנדיה אבל
 בראזיותא אין כנדיה הילכך כודאי עובד לא יוכל ולא ישנה עד שפריש : ס

והוא בבית החרש או בשדה אום' מה שאנו עתיד להפריש חרי
 הן תרומה ועשר מעשר ותשע מעשר שני ודורפאי או מה שאנו
 עתיד להפריש למחר הרי הוא מעשר ושאר מעשר פסוק לו זה
 שעשיתו מעשר עשור תרום' מעש' עליו ומעשר שני בצמח או
 בדורסו וכחולל על חסעות' ו חיי לפגיו שני כלכל' של
 טבל ואומר מעשורתו זו כוונת הרשונה מעשורת של זו בו ושל
 זו בזו הרשונה מעשור' מעשורתיון מעשור' כלכלה' בחכרת'
 קרא שם' ז מאה טבל מאה חולין נוטל מאה ואחד מאה
 טבל מאה מעשר נוטל מאה ואחד כארז חולין סתוקנין כארז
 מעשר נוטל מאה ועשר ק' טבל חשע' מעש' חשע' טבל ושכונ'
 מעש' לא חפסיד כל' זה הכלל כל וסן שהטבל מרובה לא הפסיד
 כלום' ח מי שחיו לו עשר

והוא בבית המדרש כערכ
 שבת ומתירא שחז' יקדש
 עליו היום ולא יוכל לעש'
 ו כלכלות סלים :
 מעשדות זו כוונת מעשדות
 שאנו נדיך להפריש
 מכלכלה זו יהיו מוכחים
 בחכרתה : הראשונה
 מעשדות ומפריש מן הש
 השניה המעשדות של
 שתייהן : של זו כוונת של זו
 כוונת הראשונה מעשורת
 אבל השניה אינ' מעשורת

דמיוד כשאר ש' של זו כוונת הראשונה ונפטרה מן המעשדות ובי הדד ושל זו כוונת
 מפריש מזה שכבר נפטל' על זו שהיא חייבת ואין מפריש' מן הפסוק על החיוב ולא אמ' כלום וכוונת
 מן השניה המעשדות של שתייהן מעשדותיהן מעשדות כלכלה בחכרתה המעשדות החחיות
 לשתי כלכלות הללו יהיו של כל כלכלה בחכרתה הרי קרא שם מעשדות שתייהן כחכרת ומפריש
 מזה על זו ומזה על זו דככל אחת שיר טבל כדו מעשדות בחכרתה אבל אינו מפריש עליהן ממקום
 אחר שהרי קרא שם וקבע מעשור' כל אחת מהן בחכרתה' פה ועקר מעשדותיהן מעשדות כלכלה
 בחכרתה קרא שם ומפריש מאי זו מהן שירנה דהכי מפרישין למלתיה נועשדותיהן מאי זו מהן
 שארנה יהיו מעשדות כלכלה בחכרתה : ז מאה טבל ומאה חולין שנתעברו כוונתן זו כוונת
 ק' להפריש מהן מעשר ראשון ומעשר שני כדיון כל טבל וא' כוונת מן החאה רלשם חולין לתרומת
 מעשר כאלו היו טבל שהחולין כעשים כטבל ענמו לעבין תרומת מעשר בלבד אבל לא לעבין
 מעשר ראשון ומעשר שני ונמנא זה מפסיד עי' תערוכות זו אחת בלבד שחפשי מן החולין : וטבל
 דאיירי ביה הכהו' שהזרמה ממנו תרומה גדולה אבל לא הורמו מחכו מעשדות ולא תרומת
 מעשר : מאה טבל ונמנא מעשר שלא הורמה מן המעשר הנה תרומת מעשר ונתעברו כוונת מאה
 של טבל להפריש מהן המעשדות כדפרישית לע' וכוונת אחת מן החאה של מעשר שהם כעשים
 כטבל ענמו להתחייב בתרומת מעשר וכשארזו נט מפריש מהן תרומת מעשר לפי חשבון שהם
 עשר פחות עשירית של אחד ואם לא נתעבר המעשר כטבל לא היה מפריש אלא עשרה לתרומת
 מעשר שנהן השתא נפכי שנתעברו כטבל נפריש' יא פחות עשירית מאה חפסיד אחד פחות
 עשירית : מאה חולין מתוקני' ומאה מעשר ראשון שלא כטלה תרומת שנתעברו כוונת מאה לשם
 מעשר ראשון כדו להפריש מהן עשרה לתרומת מעשר שנהן ועוד כוונת מן המאה חולין מתוקני'
 כאלו היו הם מעש' ראשון דעשרה מהם לתרומת מעשר וכמנא חפסיד עשרה והא' דלא מחאריב
 הכי

כלאים פרק א

הספיר לא יצטרף לבלט ורעכס פי שקור' לו כעצמי ממש: המרדן רמכס פי' שהיא ועד דין שקור' לו כעצמי גילבאן: וטופח הוא קטנית שגרניו עגול' לבני וקור' לו קודט' מין חני ששעט טופח הוא שקור' לו גילבאן: והשעעית קור' לה כעצמי לז' יאה:

אינם כלאים זרה בזה. ב הקשות והמלפח אינם כלאים זה בזה רבי יחודה אומר כלאים זרות חזרת גל' עולמין ועולמי שרה כרשים וריוש' שרה בוסבר ובוסבר שרה חידל וחידל מערי ודלעת המערי וחרטומה ופול כערי והחרוב אינם כלאים זה בזה. ג הלפת האפון והסרוב והתרבות והתרדום והלעוג' אינם כלאים זה בזה הוכח רבי עקיב' השות' והשוכות הבצל והבעלצול והתרדום והפלטום ואינן כלאים זה בזה:

ד ובאילן האגמים והקרת' וסל' והפרישים והעורדי' אינם כלאים זה בזה התפוח והחרד הפרסק' השקד'ן והשיזוף והריסק' אעפי' שרוכין זה לזה כלאים זה בזה. ה הזנן והנפון החרדל והלפסן ודלעת יוגית עם המערית והרכוצה אעפי' שרוסין זה לזה כלאים זה בזה. ו תואב והכלב בלב הכוזב' והשועל העזים והעבאים העילים והרחלים הסוס והשיר הפרד והחסור החכור והערוד אעפי' שרוסין זה לזה כלאים זה בזה.

ז אין סביאין אילן באילן ירק בירק ולא אילן בירק ולא ירק באילן ר' יהודה מתיר ירק באילן. ח אין נשפן בקרת בתוך סדן של שקס' אין מרכיבין פנים על גבי קיה לבנת כפס' שהוא ירק באילן אין נושעין יחור של תאנה לתוך החצוב שהוא בקירו אין תוחבין זכורה של גפן לתוך האבטיה שהתא זרקת מיטיה לתוכו כפני שהו' אילן בירק אין נותנן שר' דלעת לתוך האלמית שתתא מעשרה כפני שתתא ירק בירק. ט חשיבין חשיבין

אינם כלאים זה בזה הם זרע כל אחד עם בן ועג: ב הקישיות קשווא' שקורים כעצמי פאק'ום ובלט קיקול' כדוש: והמלפפנות כקראים כעצמי כיוצר ובלט בני גיט'ול: ר' יהודה אומר כלאים ואין הלכה כרבי יהודה: סודת' וחזית' גל'ן המסא הגדלה כגני' וחסא סגדלה כהרי': עלשים של גנים ועלשי' סדה וקראי' כעצמי הכרבי: כריושן של גינה וכריושי שדה והס' הכקראים בע בעצמי כולדת' ובלט פולוש: כוסבר כך שמו כעצמי: כולי' כדלו כלעו תרנוס ירושלמי כורע ג' ככר זרע כוסבר: והרעוב' דלעת מרה שממתקין אומה כרמין כלומר באפר

חס שיש בני דרשי' אש לפיכ' קור' לה רמונה: ופול המצרי פאק'ולי כלט: והמדנו מין קיטנית וקור' לו מרוכ' לפי שתרמוליו שהרע בתוכו הן דקי' ועקומים כמרוכ' והוא ממין פול המצרי: והכפוס הוא מין כנן ועליו דמוים לעלי' הלפת הילכך לא הו' כלאים: והתרבות מין כרס שקלמים שלו דקים: תרדן כעצמי פולקח ובלטו כליטי: לעוכין כעצמי קטף ובלט' ארמוליא': השומכית שום מדכרי והוא קטן מן השום הגדל כגני': בגלגול כנל מדכרי קטן משאר כנלי' לפי כקרא' בגלגול: פלוםלום מין תרמום הוא ותרמום מין קטנית ידוע מר מחד שסולקו חיות שבע פעמי' וחול' אותו כקמח סעודה: ד אגסי' כעצמי אגוס' כלט' פי' ראש: קרוס' ממלך ק' אגסי' קטני' הדומי' לעצמי שקורי' מילין: פרישי' הם חכוי' כעצמי ספרג' ובלט' קוד' כייס: עזר' כעצמי ועזר' ובלט' כורכ'אש: חורד תתוס ישרי' תרנוס וכפתור וחזור: אפרסקים כלט' פירש'אש וכשהן קטני' דומים לשקדים: שופין הרביב ויתי' על רמון נפוח מכהון שופין: רמון כעצמי כרס פולכ' דאין כלט': ה הכנון והכפוס אעפ' שהפרי והפג' דומי' זה לזה הן כלאים זה בזה לפי שאין טעם הפרי דומה שהלכו בזה אחר טעם הפרי: לפסן פי' כעצמי דומי' כלט': ו כלט' כופרי' כלב שמגדלים בני הכפרי' והוא קטן והיה לשועל' היעלי' מין חיה וזמן מתרמין ויפלי' ערוד חמור הכר: ז אין מכאים אלא כאלן אין מרכיבין אלא שחכל בזלן מאכל מין כפרי' מיכ

מינאו אן פרק בן מאכל אכל אן פרק בן פרק כיון שאין שום אלהים עשה פרי כיון אף חסד ושרי:
 ידק בידק מין נשאלו מינו: דיהודי מתיד ידק בן ואין הלכה כר יהודה: ח שקמה אן תזכה שגדל
 ביערים: מן של שקמה לאחר שכתב ונשאלו שרשיו נאדן בקרא מן ואין נוטעי ידק לתוכו דהוי ידק
 כאלן: מינס עגב שקידון לודיא בלעט: קידה מין חלן של נשמי תרנוס קדה קביעא וכתיב מוד
 ואלהות קביעות כל נגדו תיד: ואלהות קביעות כל נגדו תיד:

חטום לפת נלגנו' תחת הגמן אם היו סקצת עליו כנגלן אינו
 חושש לא משגבלא' ולא בשום שביעות ולא בשום בעשרות
 וג' טלים בשבת חוזרע חשה ושעורה באחת חרוי ור' כלאים רבי
 יהודה אומר אינו כלאים עד שיהו שני חשים ושעורה או חטת
 ושתי שעורים או חטה ושעורה וכוכת *

חטום לפת נלגנו' תחת הגמן אם היו סקצת עליו כנגלן אינו
 חושש לא משגבלא' ולא בשום שביעות ולא בשום בעשרות
 וג' טלים בשבת חוזרע חשה ושעורה באחת חרוי ור' כלאים רבי
 יהודה אומר אינו כלאים עד שיהו שני חשים ושעורה או חטת
 ושתי שעורים או חטה ושעורה וכוכת *

פרק ב

כל טאח שיש בו רובע מסין אח' יכעט ר' יוסי אום'
 יבור בין מסין אחד בין משני סיני רבי שמעון
 אום' לא אם לא מסין אחד וחכמים אומרים כל שחוא בלא' בסאה
 קצתה לרובע: ב כמה דברים אכזרים תבואה בתבואה
 וקטניות בקטניות תבואה בקטנית וקטני' בתבואה באמת אסרו
 ורעוני נגרה שאינן גאבלין מצטרפין אחד מעשרו וארבע בנובל
 לבית

לפת ואגודה של בנונות יחד אם היו מקצת עליו מוגלן משום שבת נקטיה דאם היו כל העליון מוכוין אז
 אפשר ליטלו אם לא שזיו עבר בידים: לא משום כלאים ולא משום שביעות לא משום זרע כלאים ולא
 משום זרע נשביעית. איכמי אשילו חסרין ד' משום כלאים שרי דלאו דרך זריעה ואם היו משטית וככנס
 לנשיעית וסניא' מטיח כדרך שמוסיפי הכלכלי בלגול אין פהם משום פשימי שביעות ולא משום מעשרות
 אינו סייב לעשר בשיתלגו חותם מקום ססטימכס דכתיב וכל מעשר הארץ מוצע הארץ והאי לאו זריעה
 היא וכלכלי בשבת דתלגול דמו ואוחו כעלים המגולי' ומגולין ואף על גב דמזיו עמר ממקומו טלטול מן
 הכד לכורך דבר הייתר ואינו נוגע בדבר האסור מותר: עד שיהיו שני חטיין ושעורה טעמא דרבי יהודה
 משום דכתיב שדך לא תזרע כלאי' וסכר דקרע בלא זרע לא חקרי שדה ומשמ' לא תזרע כלאי' נהדי שדך
 שזרע ככר וכן לא תזרע כרמך כלאים לא תזרע כלאי' דהיו שני מינו זרע' בהדי כרמך ולא מתייב בכלאי
 הכרם עד שזרע חטה ושעורה וחרגן כמפלות יד ואין הלכה כר יהודה דקרא אעפ' שאינו זרע קדו שרם
 אכל אינו קדו כרם כלל חרגן הילכ הורע חטה ושעורה כאחד חייב משום כלאי זרע' ואינו סייב משום
 כלאי הכרם עד שזרע חטה ושעורה וחרגן כמפלות יד:

כל טאח

שיש בו רובע הקב דהיינו אח מעד לפאה שהבא' ו' קיין ימעט אותו מין אם המעורב
 בו עד שיפחת מרובע ויתבעל בתוך הפאה ויותר לרובע ולא מיתסר משו זרע כלאי':
 יבור מכיון שהזוקק למיטע יסיר הכל משום דמזיו כמקיים כלאים מכיון שהתחיל לברור אם לא היה כורר
 את כלו אכל תחילתו פחות מרובע שרי ואין הלכה כר' יוסי: בין ממין אחד בין שאותו רובע משוין אחד בין
 מעיני הדבה נדיך למשע: לא אמרו אלא מעין אחד דאין שכי' מייבי' מנכרטי' לשיעור רובע ומכמי' אומרים
 כל שהוא כלאים לפאה איכא בין חכמים לתק' כגון פאה שצורי שיש בה רובע שכולת' שועל וכוסמין לתק'
 נדיך למיטע לחכמי' אין נדיך למיטע דאין שכולת' שועל' יתנדך לכוסמין כיון דלא הוי כלאי' ככא' של שעיר'
 והלכה כחכמים: כ נדח' תבואה בתבואה תבואה במין תבואה ח' בקטני' הוא דאחרן ברובע לפאה
 ימעט אכל זרעו: יינס שכתערכו בתבואה או בקטנית: אחד מיעשרים וחברעה בנובל בהן לבית פאה
 ח' מין כלומר כשיעור חורע שזרע' מהן למקום שזרע' בו פאה של חטיין ושיעור המקום שזרע' בו פאה
 של חטיין הוא חמישים אמה על חמישים אמה ואין זרעו בו מרעוני' גיבה אלא קב וחצי לפי שהן דקין וכאב
 וסני' מהן י' בהן כדי לזרוע מקום שזרעין בו פאה של חטי' כענא לפי חשבון זה שאם כתערכו בפאה אחת

בלאים פרק ב

של תבואה או של קטניות או של זרעונים אחד מארבעה ועשרים של קב וחצי מרעוני נזכה שהוא אחד
ל' ובקב' ישיב למעט הילכך אם כהעגב כסאה תבואה כזכה וחצי זרעוני נזכה שהוא אחד מ' כקב
נחמי קב ומעט: כשם שחזרו להחמיר דורעונים דקי' חזרו כשיעור מועט באחד מ' ככופל מהן לבית
סאה כך חזרו להקל דורעוני גבין שכריך מהן הרבה לזרוע כבית סאה אינן אכסין לא אחד

עכד ככופל מהן לבית סאה כנון
זרע פשתן שכריך שלש סא' לבית
סאה חטין חין כריך למעט עד
שיתעצב מהן שלשה רביעי כסאה
והיכו דקתני הפשתן בתבואה
מזערפת אחד מ' ככופל מהן
לבית סא' חין דכופל מהן ג' סא' חין
לבית סאה דהכי אמרינן בירוש'
כמבא שאין כריך למעט עד
שיתעצב מהן שלש רביעי של קב
בסאה וכן הלכה: ג עד
שתלביע ושיעורא הוי כשתהא
בארץ שלשה ימים בקרקע למה
ויכנסה כריך יותר: ויוסף והפך
הקרקע בממרישה כשכיל של
ינמח הזרע: וזמ' יהא חריש של
תלמיט שהוא כריך למרוש תלמיט
תלמיט קטנים סמוכים זה לזה
אלא כתלמי הרביעה כתלמיט
שדרך בני אדם למרוש אחר

לבי' סאה ר' שכעון אוכר כשם שאסרו להחמיר כך אסרו להקל
הפשתן בתבואה מצטרפת אחד מעשרים וארבעה: ככופל לבית
סאה ג' היתה שדהו זרועה חט'ם ונכלך לזרעה זעורים
ובתין לה עד שתתלביע ויוסף ואחר כך זרע עם צמחה לה יאמר
זרוע ואחר כך אופך אלא חופך ואחר כך זרוע ככר' יהיה חורש
בתלבי הרביעי אמר שאול אום כרי' שלא ישייר זרוע לשתמטא
ד זרועה ונכלך לזרועה לא יאמר אטע ואחר כך אופך אלא
חופך ואחר כן גזטע גטועה ונכלך לזרועה לא יאמר אטע ואחר כך
אשרש אלא משרש ואחר כך זרוע אם רצה גיכס עד שחת כשפת
חורע ואחר כך משרש: ה היתה שדהו זרועה קנבוס אולוף
לא יתא זרוע וכתא על גביהם שאינן ערשין לא ללש' שני' הבואה
שעלו בה ספחי אכטס וכן כקום הגרנות שעלו בהן מינין הרבה
וכן הלחן שחעלה ביני צמחים אין כודיבין אורו לנכס אם נבש
או כוכח אוכרו לו עקור את הכל חוץ סכך אחד: ו הרועה
לעשות שדהו משר כשר ככל סך בית שמאי אום' שלשת חלבים
של פתיה ובית הלל אוכרו' שלא העול השדוני וקודבין דברי אהרן
לחיות בדברי אלו: ז היה ראש תור חטים נכנס בחוף שלש'

שעורים

שטרד הרביעה שזרע' תלמיט גדולום: כרי' שלא ישייר זרוע לבית סאה שלל ישייר בארץ מקום שאינ'
עמופק לא פחות מ' כד בקרקע שהוא מורש דהיכו רובע קב לבית סאה וחין הלכה כאבא שחול: ד
זרועה ומלך לטענה שהי' זרועה תבוא' ונכלך לטענה גבאי' גניוס לשון גנימועם השופי דפ' גיד הנפש
כלומר כזית הגפן מיוך לקרקע שלא ישייר נבזה מן הקרקע טפח: ה קנבוס חו' לוף שחי' ה' ל' מן
התלביע וחרישה מועלת בהן לפי שאתקיימים בהן שלשה שני' חו' מ' תלביע: ו אכטס נכנסו היתה לתכלת
וקורו לו בערבוי' כ"ל: ובלעו חכדי' קורו לוי' שכודתי' אותו וחור ונמח ויהי שמיח תצב סניה בקרי'
סניה אינמי מה שזמון מן הזרע הכופל בשעת קנייה קרוי ספיה: מקום הגרמות שדי' בו תבוא' וקטניות
תלתן בערבי' מ' ל' ובלעו סיכ' זריקו: חין וזריבוי' אותו לנכס דללאו הכי כופל לקרם לפי שחכמי' קט'
לתבואה והעבדי' קש' לתלתן כשזרוע למחלל אדם ומקום הגרמות כמי' קטין לו הזרעים שמחליהם חת
הקרקע ומלקי' חותו ולא חותימו לזיקים דשה: ואם ככס חו' ככס דהשתה ג' דעתיה דניחה ליה בחותם
הכסארי' שהרי עקר הכל חוץ מזה אומרי' לו עקור את הכל יפני שהוא נראה החק' יס' כלאים ככרם: כ
שעקר הכמחי' ביהו עס הכרש ככס שחתך העלו' והשרש גשאר בארץ תרנו' לא תיזיר לח מככס: ז
מזה משר ערונו' זרעונו' וכל ערונה מונין אחד לדכו: ג' תלמיט של פתיר כלומר חניט כן משר למחר ריח
שלשה תלמיט של מתדו' מ' ל' מן יפתח וישרד חדמתו וכירושלמי מכרש סהם שתי חמיות ר' ב' על שתי חמיות
אורך ואחר כך חייגר והולך יס' ירנה עד שלח יאמר ביניהן כבוק הרנד אלה כל שהו שררי' בכך הן ר' אריס
שלא כרעו ככרוביא: העול השדוני כיוולח רוחב העול שחדי' לו כן בשרון דהיו' נכקיעה שהוא דרי' כן מן
העול ש' זרעיס ב' בהר: וקרובי' דברי' אלו וכו' שיעור שלשה תלמי' של פתיר קרוב להיות שיה' למלח'
למלח העול השדוני: ז תור הוא עס ככש' של חסה שזרעונו' עשולשת כלומר כעג' וזמית לשון תרי'

צ'לאים פרק ב'

כו

אסכ נעשה לך ועל שמו קור' קרן וזית המחודדת רחש יתר ואם קרן וזית של של סת'א ורועה אט' וכנסת בתוך שדה של עשירים מותר מפני שהיא נכחה כסוף שדהו וככר שלח נורעו בערכוכיה: מותר לבחוק לו ממותו המין מותר לבחוק חבל שדה הטון שלו מחוץ המין של שדה חכירו וזמן נכחה ככללים כשדהו עשום נכחה כסוף שדה חכירו: מותר לבחוק לו תלם של פשתן שהריעה יודע שלח ורשיהו עם חלל כדי לבחוק שדהו עם טובה לנורענה

פשתן עם לזון לפי שזין חדש ע עשוי לנורע תלם חחד של פשתן שזין לו כו שום פשתן חבל של מין חחד חחד עשוי לנורע וממו תלם חחד כלכד חכילו לא זרעו חלל לכדוק שדהו חסור שהרוא חומר לנרכזו ורעו כדי ליהנו בו: חחד זרע פשתן חחד כל המיני חסור לבחוק תלם חחד שהריעה חינו יודע לכדוק שדהו הוא עשוי: מותר לבחוק בתלם של פשתן שהכל יודע שזין מתכוון לקיים הפשתן לח לכדוק שדהו חס הוא יפה לפשתן והלכה כותן: ח

שעורים מותר ספני שהוא נראה כסוף שרחו שלו השים ושל חברו מין אחר מותר לבסוף לו מאותו חסין שלו חטי' ושל חברו חטי' מותר לסמו לו תלם של שיטה ולא תלם של בין אח' ר' שכעו' אום' אחד זרע פשתן ואחר כרל הסנין ר' יוסי אוסר אף באמצע שרחו כותר לברוק בתלם של פשתן ח אין כוסבין לשרה הבואת חרדל וחריע אבל כוסבין לשרה ירקו חרדל וחריע ופוסק לבור ולכיר ולגפה ולרדף ולגדר שהוא גבוה עשר טפ' ולחרין שהוא עמוק עשרה רוחב ר' ולא לן שהוא כוסב על הארץ ולסלע שהוא גבוה ורחב ארבעה ט חרופה לעשות שרחו קרחת קרחת ככל מין עושה כד קרחו לבית סאה סקרה לבית רובע וזרע בתוכה כל מין שירצה היתה קרחת אחת או שתיים וזרע חרדל שלש לא זרע חרדל בפני שהוא נראית כשדה חרדל רביר' סאיר והזכים אוברי' תשע קרחת מותרות עשר אסורות ר' יעזר בן יעקב אובר

אשר

היינו חרדל וחריע הן מויקי' לעבואה ואם לא שבעל השד' זרעם ורועה עקומים לא היה פסול להם אחר שזרע אחד משני אלו המיני סמוך לעבואה שלו חילכ' כרחה כמקיים כללים בשדה: אבל כוסי' לשרה ירקו שאינן מויקי' לרקות והריעה חומר שלחם אחר הן ובעל הידקו' חינו מקפיד עליהן: אם הן סמוכים לרקות של לפי שאינן מויקי' להן: וסמוך לבור חס יב בתוך שד' של תבואה מקור סאינו הרשם ונורעו כות רועה חיות סמוך עם זרע חר' וכן סמוך חלל כיר והיא מיקו' חרוש: ולגפה נדר חכני' כדורו כותן חיימה בלל טיט: ולדרך חס דרך היחיד מפקת בין שתי שדות מותר לנורע מין אחד בו ומין החד' בו: מן סוף על הארץ שאין כוסב גבוה מן הארץ שלשה טפ' חס יש תחתיו זרע מותר לבחוק מנחם זרע חס' כנדר דמי: ולסלע לא חנטדק' למתכיה דאין לך מחנה גדולה מו' אלא לחסמושן דחפי כלע' בשני חרבעה רוחב דפסמות עכאן אין שיה מחינה להפסוק: ט קרחת מקום פניו סאינו זרוע כשהו' מרובע קרוי קרחת כמו בקרח' זו היינו שנמרט השער והמקום חלק: עשירים וחרבעה קרחת לבית סאה ובעל קרחת זרוע מין אחד ובית סאה היא חמ' חמה על חמ' חמה וכשאתה עשה בו כד קרחת מנחמת כל קרחה ו' חמו' טפ' ומחנה חורך על עשר חמות רוחב' כינר חס תעשה חמו' על חמו' כה קרחת תהיה כל קרחה עשר על עשר קח אחת מהן כדי שישארן כד קרחת ותחלקן לכד רנושת מנחם כל רנושה שני טפ' ומחנה רוחב על חורך עשר שלל חמה חלל ששה טפ' חס הרי ש' טפ' ובעל המיתן כל רנושה מו' לראש כל קרחת מנחמת כל קרחת עשר חמות ושני טפ' חס ומחנה חורך על עשר חמו' רוחב מקרחת בית רנובע שהרי יש בסאה עשרי' וחרבעה רכוש' של קב תן חמות לכד קרחת הרי לכל קרחת בית רנובע: כל מין שירעה ולא מנריך ר' מאיר הרמקה כלל רכיון ימנובע הן נראו ומפסוק ומנוכל' לזון מו': הית' כחורך שדה תבואה קרחת' שלבית רנובע או ב קרחה זרעם חרדל דאינו נראה כשד' חרדל בתוך שדה תבואה חבל ג' קרחת נראו כשדה חרדל בתוך שדה תבואה לפי שאין רגילות לזרוע מן החרדל שדה גדול ושאר מיני חטי' ג' קרחת' אינן נראו כשדה כיון שרגילי' לנורע מן הרבה כיהל: וחמ' חמו' ט קרחת' מותרות חריש קיהרד דקרא' ר' מאיר דזרוע כל כד קרחת' מכל מין שירעה ושכמי' אסורי' לבחוק מין חל' מין חל' לא עוש לבית סאה

כ' לראים פרק ג

כ' קדמות דהיכו חמש שורות וכל מלה מחדש קדמות ונודע קדחת לראונה של סודה לאסוף ומניח שכי
 סאלכה בורה וזרע שליטית ומניח רביעית בורה שורב חמישית ומניח סודה שניה כלה כרה וזרע וזרע
 שליטית קדחת ראשונה ושליטית וחמישית ומניח שורה רביעית כלה בורה וזרע וזרע חמישית קדחת
 ראשונה ושליטית וחמישית הרי תשע קדחות וזרעות. לכית סוף עשר חסרות פנין שיהא מפקח כי
 בין כל קדחת וקדחת כשיעור
 קדחת דהיכו בית רובע בקירוב
 והלכה כחכמי: בית כור ל כחי
 וטעמא דל' אליעזר בן יעקב לא
 אהפיש: כל שהיא בתוך
 בית רובע כגון קצוות מלאימים
 אע"פ שאינן רחוקין מזריעה עליון
 למדת בית רובע ליחס הרחקה
 בין מין ומין: אכילת הגפן מה
 שהגפן תופסת ופוללת סביבותיה
 דהיכו כדי עבודתה עולה למדת
 בית רובע להשלי' עשר אמו ושני
 טפמי' ומחנה אורך על עשר אמו
 רוחב דאמרינן לג' שהיא שיעור
 בית רובע שדרך להפסיק בין מין
 למין וכן הקבר כמו עולה וכן
 הסלע וסלע שאינו גבוה עשרה
 מיורי דאי גבוה עשרה הוי מחיב'
 ומפסי' בפני' עמו: תבוא' בתבוא'
 בית רובע היתה שדה וזרע חטיין

פרק ג ערוגה

ערוגה טחיא טשה טשה על טשה טחיא זורעים
 בתוכה חכשה זרעונו ארבע ארבע רוחו הערת
 ואחת באמצע היא לת גבול גבוה טשה זרעין בתוכה כלשח נשר
 שלש על כל גבול וגבול ואחד באמצע לא יטע ראש הלפת בתוך
 הגבול בפני שחוא כסלא אחד רבי יהודה אום' טשה באמצע: ב
 כל מין זרעים אין זרעין בערוגה וכל כין ירקת זרעין בערוגה חרדל
 ואפונים השופין מין זרעים אפונים חסלנים מין ירק גבול טחיא
 גבוה טשה ונתמעט בשר טחיה כשר בתחלתו תתלם זמאת חסין
 שהם עסוקי' טשה זרעיו להובן שלש זרעונין א' סיכון וא' סיכון ואחד
 באמצע

וידע לזרוע בה שעור' כדרך להרוק בית רובע וכלכד שלא יהו חטיין מקיפים את השעור' מד רוחו דהים
 לא מהניא הרחקה עד שהיא פתוח מרוח אחת: ירק בתבואה בית רובע וירקא במרובע הוא דנענין
 הכי אבל אם רצה לעשות שורה של ירק בתוך שדה של תבואה עושה אורך שורה של עשר חמות ומחנה על
 דוחק ששה טפמי' שהמירדו במרובע טפי מעבודה והכי אמרין כירושלמי: ד' אליעזר חומר ירק בתבואה ו'
 טפמי' דאכר לא מחמירין במרובע טפי מעבודה ואין הלכ' כד' אישיר: יא' תבואה מורה עם מנות
 כגון שזרעו ההלכתן לא שהסבולי' מתוך גדלן ככפ' וסוכני' זה עלזה וכן כלן: חוץ ודלעת זמית שעלן
 שלה ארוכי' ומתפתעין ביותר וכשהן מני' עם תבואה או ירק הן מתבככי' ומתקשרין יותר מכל שאר מיכין
 מחוץ כללי: ופול הענני' פשוטי' בלעז: וזוהא חני' את דבריהן מהדרי' שאין בהן חסככי' ומסתבכי' כדלעיל
 וזמית וכן הלכה שהכל מותר חוץ מלעתי' וזמית:

ערוגה

שהיא ששה טפחים על ששה טפחים מפורשת למטה כסוף הקיטורם: כ כל
 מין ודעם אין זרעים בערוגה הם דשכי' לעיל חמשה זרעונים בערוגה ו' זרע'
 זרעונים כשי' לה גבול טפח ה' מילי' כמיני' וירקת שדרך לזרעם ערוגות ערוגות אבל מיני' זרעים
 שהרין לזרוע ויהן שדה גדולה לא משום דמהו ככלליים: אפונים השופים אפונים חלקים שרלין
 כאלו הן משיפין ככלי' שזשפין ות' ליקי' כו הענים: פירוש אחד אפונים קטנות: גמ' לוני' נסים ונהלים
 לשון אדמי קורין לדבר גדול גמ' לונא': גבול כיוון חבבא של טיט מגובל שששין סביב לשונה לרדיסת
 ד' ל' יארס: שהיה גבוה טפח ונתחצט באזרעו כו שלש עשרה זימי' זרעונים ונתמעט מותרים הזרעונים
 שגדלים בו אפילו לאחר שתמצינו ואין כדרך לעקור משום מקיים כלליים כיון שהיה כשר מתחלתו כשפת
 ריעה וסיהו אינו יכול לזרוע בו לכתחילה לאח' שתמצינו עד שיצמידו על גובה טפח: אחד מלאן כשפת
 סתם

נלאים פרק ו

דלוש'הרו בין שורה של דלוש' לשורה של דלוש' יב' אמה וכן לעולם: ד' שפין א' אח' שוקד כ' שורות ונטש
שתי שורות קסבר שאין בריך להפסיק בין שתי שורות של דלוש' לקמת הנבל' אלא התם כדנתג' לעי' כפרקי
בשאר ידקות ובין שורות של דלוש' לשורות של דלוש' מפסיק' שמנה חמו של קמת הנבל' כלבד: ומכתי
אומרי' אס' חין בין שורה לחברתה יב' אמה וכו' חכמי כד' ישמעל' פניד' להו שפריך שיהיה בין שור' של דלוש'
לחברתה יב' אמה מיהול' ישמעל'

רבי עקיבא אובר עוקר שרי שורות ונטש שתי שורות וכניח קבת
בצלם בכקום שתי שורות ועוקר שתי שורות ונטש שתי שורות
וחכמים אוכרי' אס' אין בין שורה לחברתה שתיים עשרה אב' הלל
יקיים את חזרת של בתיים + ז' דלעת בירק בירק והבואות
נותנין לה בית רובע ה' הח' שדהו זרועה הבוא' ובקש' לישע' להוכח
שורה של דלוש'ין נורהין לה לעבודה ששה טפחים ואם חגדלת
יעקר שלפניה ריוכי אום' נורהין לה עבודה ארבע אמות אכילין
ההחכיר זו בן הגנן אכר' לחן כעינו שזו חכורח סן חננן שלגן
יחדית נורהין לה: ביררה ששה טפחים והלל'תה יחדה נורהין
לח בית רובע רבי כאיר אוכר' כשום רבוי שכעאל כל שלטר' ד'
דלוש'ין לבית כאה לא יבוא זרע לרוק בית סאה רבי יוסי בן החוסף
אפרתי אס' כשום רבוי שכעאל כל' ל' לשה דלועק לבית כור לל'
יבוא זרע להוך בית כור *

מכריך הפהק שתי אמות בורות
בין שורה של דלוש'ים לקמה של
בבל' ומכתי מתיר' לסמוך שורה
של דלוש' יב' אמה של בבל' ולא
מכרי' אף תלס' אחד כלבד כשאר
ידקות אבל יב' אמה בין שורה של
דלוש' לחברתה בעו חכמים לפי
שהדלוש'ים עלין שלהן רחבות ו
ונתפשטו הדנה כדי שלא תראה
כל השד' מעורבב' בבבל' ודלוש'
והלכה כחכמים: ז' דלעת
בירק הבא לטע' דלעת אכל' ירק
עבודת' בירק היהו ששה טפחי'
אכל' אס' נא לטע' דלעת בתבוא'
עדין להרחיב לו בית רובע כ'
כשיער עבודת התבואה שהוא
עשר אמו ושני טפחי' ומחצה על
עשר אמות והוא מקום זריעת
רובע הקב: שורה של דלוש'ים

פרק ד

קרחת הכרם בית שכאי אוכרי' כד' אמות ובית
הלל אוכרי' שש עשרה אב' כחל הכרם בית
שכאי אום' שש עשרה אב' ובית הלל אוכרי' שתי עשרה אב' וישו
היא קרחת הכרם כרם שחרב כאכעזו אס' אין הם שש עשרה
אב'

כותבי' לה עבודתה ששה טפחים וקי' א'
שורה מככר' בפני ענמה ולכח' ערכו כמו בדלעת יחידית וסאה שפתי' דנתן הכל היו שיעור רובע אכל'
שיעור אורך לא אשתרש במתני' וכרספת' בירשו דכריך שיהיה שיעור האורך עבד' אמות ומירנ': ואס'
הגדילה השורה וכנסו העכבי' בתוך ששה טפחי' יעקור' תלפניה כל היבב' שנתפשטו וכנסו בתוך שיעור'
זה: כותבי' לה עבודתה של שורת' הדלוש' ארבע אמות שברוך להרחיק הרוב' אמו מן התבואה: התחמיר
זו מן הגנן דנתן לקמן כפרק רביעי הכיטע שורה של חמש נפסי' ביר' הלל חמורי' אינו כרם ואינו כותף' לה
עבודת' וכרם ארבע אמות אלא ששה טפחי' והכ' נמי בשורה של דלוש' חין להחמיר ולית' להן ד' אמו חין
להחמיר בכלאי' זרע ויתר' מכלאי' הכרם: מנינו שזו המורה מן הגנן י' עב' דאכור כללי' וזע' קיל' מאכ' ד'
כלאי' הכרם מן הא' אשכחן דלגנן יחידית כשכח' לטע' אותה כתבואה כותבי' לה עבודתה ששה טפחים
ולדלעת יחידית כותבי' לה בית רובע שהי' חמו' ושני טפחי' ומחצה על עשר אמות חכמי' שהי' שתפשת'
והולכת' מרחוק הכ' כתי' חין לתבואה אס' לשורה אחת של נפסי' כותבי' לה עבודתה ונ' חיו' ולשורה של דלוש'
כותבי' לה ד' אמות: כל שלשה דלוש' לבית סאה ד' חזיר' שלג' חתק' חמו' שלג' יחידית כתבואה כותבי' לה
בית רובע וכבר חיהו דכותבי' לה שלשית' בת סאה: ור' יוסי בן החוסף אפרתי ככר' שלישית' בית כור חין
הלכה כדנרו כלס' אלא כנתן כלבד דלעת' השנויה כמתני' היא דלעת' יוכית כלבד' שגלי' שלה דחכמי'
ומככרי' ומכתבים טפי' אכל' דלעת' מנריה' עם שור' דלוש'ים דינן כשאר ידקות:

קרחת

הכרם ומיהול' הכרם מפרש' להו ואולי': בית שחיו' חזרי' כד' אמות אס' קרחתה כד'
חמו' מותר' לרוע' לטס' פניות' מכאן לא יבוא זרע לטס': סחכ' שחמכעזו ויום נכמים כל'
פנינו הקרחה שהי' שש עשרה אמה על' שש עשרה אמה וכן אס' הלכה הקרחה על' פני דוח' הכרם אין
נפניס'

אל שנשפוז מופט אל עפס דיין ברס יעל וזין זק קרמק הכרס דאזע קרפ מלמענט חס חרצ טכל לרפ
 ערכוביא טחין הנפבו מכתי כשארס אס יכל לכיין ככל הכרס שתי כננד ג כגון שיכיא סוט ועזתא ומגא
 הגזע מכיין שתי כננד כ וחא יעל זכ אפע שחנק איכ שכונן די זק כרס סכל חס מוכ הביק מכיין והגזע
 אינו מכיין חזק זק ברס : ספגמית כמי סיי זק כרס וכע הרקט יו חסו וזין הלכ בר חד : כ כרס
 טהא גטוע עב פחות עד אעזת

טחין בין טהא לטאה ד אמו אינו
 כרס זק רחיק וטפתיס וודע את
 כפיר זכין טחין יוכל למרנ
 כטוריס ביניהם הין סס כרס
 עליו : זחמיס סומדיס כרס
 דרואי את האמענייס כאלן חלמס
 ועצרתין המבגייס יס ביניהם
 ריוט דריוח לחס לטי עדין נמי
 ארס לטוע טארע רנאוו דרס
 כיקד ופיתן טריזיין לסתקייס
 יולהעטו כרס יטאלו כרס והעלר
 היו לעגי הילכך אלו האמענייס
 כטועני נתך דריוח דרס ליהות
 בין טור לטור רואי איתס כיו ספ
 עניס בעלמ והכנבים טעטעמס
 ליהות כרס : ג טעטעמס
 ליתכרסמס ססס ארס איתת
 בין דרסוק עטור זקב ארנש
 ומגלס חכל פמת יי או גרוא
 אפי עזוק עטור זקב ארנש
 וחיכו מכולס לך הכרס וקיענו

דלשחורא נשוע ערכוביא אפיס בו לכיין שתיס גגרי שלט חרי זה
 כרס ואם לאו אינו כרס ריבוי אום וזאני חזוא גרוא כהג רת
 תוכרסיס תריזח כרס : ב סרס שחוא נשוע על פוזיא פוזיאר
 סארבע אסור ר'מעקן אפ אינו סרס זחמיס אינרס רואן ארת
 חאמע עזת כאלו אינו ג וזין טהוא עוכר בכרס עכוק
 עשרה ורחב ארבעה אל טהא בין יקוב אופר אום חרה כפודע
 סראש חרס וקד כחא חרייה גרוא ככא טפי כרסיס חורעיס
 כתיבו ואם לזרדיחחא ספח חתת טבברס עכוקה עשרה ורחב
 ארבעה ר'גלערי יאוסס ורעיס כויתת חקמיס יאוסרס טכורח
 זכרסיס גבוטח עשרה ורחב חא ארבע ירעין כתיבו ואם היה שער
 כוחס אסור : ד גפן טרוא גטיח בנת או בנקע גורנין לח
 אבודותח חודע את חסור ר' יובי יאמר אפ זין סס ארבע אמות לא
 יכיא ורע לטס ומכית טכרס ארעין בהננו : ח חנוטע דק
 זכרס או סקיס חרייה קרס שרבעיס וחפתיס גפמיס זיכתי טחוי
 כפערות זרס על אכע זאני על חסו חרי זכרס על שיש אש
 או על טכע טבע חרייה כקדש עש עשרה אכח לכל רוח גנדחת
 ולא סריב עיקר : י זין ספתיס דאקפברס חרבר כפאעניס דאקפברס
 כחור כפאחור חלקט טח חרס חרס קפאחור אסור : י וזיה
 עיבר בכרס ונפל כנו זרעיס או שיצאו עם הזבלי או עם חסיס

הזורע

זק דריות זין וודעי כתיבו שהדי הוס כתיס סחלקו בה ד : יעזר זכין לקייזר ליעזר בין יקרב כנר כרנן
 דהכדי לזרע גנת : טאורס סכברס תל גבוה טהפוט עמוד עליו לטחור הכל וזח נמורק : וזרע כתיבו
 זכיה לא פלתי דכין על ר' יעזר לטי סכיה גבויה זין אייר הכר מקיס חכל גנת סחור הכי : מקיפה סכרי
 דכין בין הלכה : זקב היס עטור כיוטג דכין שהריו טל הנפלי טחין קרזיין עטור היו מתערגו ומכתיביס
 למחנה על גבי הטמורה זק עז זק בעלי מכתש : ד כקעב קשע טעטור כען גזחתי : כויתג לו טעודיע ז'
 טפתיס פו היס עבודת גין זידיתי : וזרע את החמר ולל אמוי בין דמחוי ככלחיס בין שהגנן הזרע י עתך
 גנת חו נתוך הקקע : חס זין סס ארבע אמות חמד כדין מרול הכרס דרפדי דלע דריוח ד חמל לעבודת
 הכרס זין הלכה כד יוסי : וכתיב עכרס סכניו הכיט יס גפמי : וזרע גמכו זלח אמרי חמיל והגניס
 סקיי חיתו מלרע דריותו זין כתיבו : ה הגאטע דק בכרס פי טעה זו מרעפי לסטכ דמך
 זה הקאטרס : ו כשאניס לו אעט סהוסך ספתי ער טלח הגיע לו חות סיה סלחי ומתעגל כבגהיס
 חכל הטאחור אסור טפוט דקטעגל אי יעלס ודכויה גבי מתיס הכרס סכמיס דכרעטיאס ולל גררה קדס
 חכל לא מתיחס ספתי עטק כל טעה לגדור זלח הספיק עד טהעיק מלתי לז קיס וזכיר מרעפי חס : סוסף
 מתיח מתיח כסמתיכר זק או חמל טל טעזח וזין החומר ככח זען עם טלח ער אל כר למה הנע עמך
 טיכס כיוח טעה חס כתיבה כלרין חני טעה משהגיע לו ולל לקטח הכי סוסף מתיח זלח סכסס טהא יכס
 מלחתי ככל חני טעה ח'ק מתיח כשהאל כתיגט כך מוסף כתי טעה ילס מלחתי כשהוא כתיכר : ז
 פס חובלי או עם חסיס כטקן כל כדמו או כפאחור חקמיס קמיס להסוף סכרס עטור יס עמכ ורע זכרס

בלאים פרק ו

ל

אף הכוונת שורה אחת בלתי נשורה אחת במדרגה משתי שורות אנך כדו שישנו כרס והשת' לא משה
בערים לא בכ' שור' של נפתי שמים כנגד שתיים ואחת יונאה וכ' חס המדרגה גבוהה עשרה אין שתי שורות
מבטורות להיות כרס לא דין גפן יחידית יש לכל שורה ושורה ואין הלכ' כד' ליפור: ג אפיפיות עני'
אוקוס חנונים שתי וערכ' ומדלים עליהם שריו הגפנים ומשכיכוכ אותן כהן כשהן ארוכות הרבה ואם
הדלה הנפן על מוק' הארני או

אסור לזרוע תחת המותר ולעש'
שאין עליו זמור' ואם ז' לא קדש:
ואם הלך החל' שגדל הנפן והני'
שריו ומלא כל האפיפיו: אסור
הזרוע שזר' תח' המות' אם היסוף
מאפי' לזה שהלך החדש עליהן:
וכן המדלה גפן על לין סרק דינו
כדין אפיפיו לפי שאדם מטלטל
על גבי גתו והיא כאלו כלו גפן
אבל לן מאכל שאין אדם מטלטל
על גבי גפנו אותה מותר שאין ה'
הנפן מודלית עליו השב' בפני
עצמו ולא היו כגפן ומותר להניא
זרע לשם: ד יחידנו למקום
שהיה תחלה יזרע המותר:

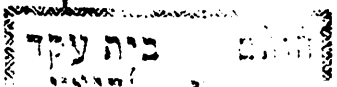
ד' אמו' כשרה ואם לאו אינו אום' אלא כנגד ר' ליעז' אוב' אף הנושע'
אחת בארץ ואח' במדרג' אם גבוה מן הארץ יטפחים אינ' מצטרפת
עכה ואם לאו הרי זו מצטרפת עכה ג המדלה את הנפן על
כקצת אפיפיו לא יביא זרע' אל תחת חמורה אם הביא לא קדש ואם
הלך החדש אסור וכן המדלה על מקצת אילן סרק ד המדלה
את הנפן על מקצת אילן סרק כמכל מותר להביא זרע' אל תחת הכוהר
ואם הלך החדש יחזירו מעשה שחלף ר' יהושע אצל ר' ישכעארי
לכפר עזי' והראונו גפן מודלת על מקצ' האנח' אם ל' כה' אני להביא
זרע' אל תחת הסת' אפ' לו מותר' ותעלהו משם לבית' חכונג'ייה
והראונו גפן שהורה סודלת' על מקצת הקורה וסדן של שקמה ובו
קורות הרב' אם' לו תחת הקורה זו אסור והשאר כוהר' ח

א זהו אילן סרק כל שאינו עושה פירות' סאיר אום' הכל אילן סרק
חוץ מן הית' והתאנח' ר' יוסי אובר' כל שאין ככוהר' נושעין שורות'
שלבוח' הרי זה אילן סרק ו פסקי ערים שבגז' אבות ועוד
וכל מדות שאמרו חכמ' בכרם אין בהם ועוד חוץ בפסקי ערים אלו
הן פסקי ערים שחרב מאמעו' ונשתירו בו חמש גפני' סכאן
וחמש גפנים סכאן אביש שם שמנה אמות' לא יבוא זרע' לשם ה'
אבות ועוד נותק' ל' כדי עבודתו מודע' את המותר' י ערים
שהוא יוצא מן הכותל סתוך הקרן וכלה' בותקין לו עבודתו וזרע' את
הסות' ר' יוסי אובר' אם אין שם ארבע אמות' לא יביא זרע' לשם' ח

ח הקנים

עזי' עם מקום: אט' לן מותר
שאין אדם מטלטל תאכנו מכני
גפנכית המביא עם מקו: סדן
של שקמה שרש של אילן שקמה
והוא לן תאכל הגדל בישר' ומותר' כן
עמנו קורות לכני' תחת קורה זו
אבל והשאר מותר שאינו רואה כל

קורה וקורה כאן בפני עצמו. ה הכל לן סרק דכבר ד' מאד כל שאר חלבות אדם מטלטל איל' גפנו
ור' יוסי סבר דכל מין שריו ל' יגיע מעכו' מדות ש' ימו' חזוני' הן ואין אדם מטלטלן ממנו גפנו והלכ' כתק' דלן
שאובו עושה פירות הוא דבטיל לגבי גפן: ו פסקי ערים מפרש לה' ואולי: ח' אמות ושד' כלות מוסף
עוד על ח' אמות דבר מועט' והיא עשית' אמה' דהיוכו טעם: י שחב' מאמכעו' כגון שטעב' יא' גפני' בצד הגדר'
וסרס' גפן האמכעו' וכעא' שבי עריון שאין ערים פחות מחמש גפנים: ח' אמות ועוד מתכו' לו עבודתו ל'
יומכן בן כורז' דל' חשיב ערים סרס' כותן' ששה טפחי' לזה וששה טפחי' לזה וזרע' את המותר' לתוך דחשיב
ליה כרס כריך שיתק' ל' אמות לזה וד' אמות לזה ואינו יכול לזרוע' לא אותו ושד' ומיהו אפי' מאן דחשיב ערים
כרס לאו לכל מלי' מדל'א כע' בפסקי ערים י' אמה' כמו בקדמת' הכרס' ועוד דהזרוע' ד' אמות בכרס' מקדש
והזרוע' מותר' פסקי ערים משה' טפחי' ואלך' לא מקדש כד' לקמן: ז ערים שהיו יונא' מן הכותל מתוך
הקרן וכלה' כגון חמש גפני' הכוונעו' כד' גדר' ואין מחזיקות את כל הגדר' לא שלש כראש' הקרן' מה' ושתיים
כראש' הקרן' השני' מה' וכאמכעו' הכותל' אין עם גפני' אלא בשני' וזאת הכותל' עומדות כותלי' לו עבודתו ששה
טפחי' ומכאן' וששה טפחי' מכאן' חזע' שאר הכותל' ואעפ' שאין אורך הכותל' ד' אמות: ר' יוסי אומר' אם אין
עם ארבע' אמו' כו' יוסי ל' עמית' דאמר' בדקדקי' דלע' גבי' גת' ונקע' אס' אין עם ארבע' אמות' והכ' קמל' דל'א
תימ' דוק' כגון נקע' שתי' מ' ארבע' רוחות' הוא דמכריך' ר' יוסי ארבע' אמות' אבל אצל כותל' שאינו מחקף
וארבע' רוחות' איש' לא ולי' אשמשכ' כח' כהא' עמדין' ר' יוסי ארבע' אמות' עשום' דיש' כאן העם' גפני' כן

פלאים פרק ז

שמי קצוות של כותל אבל גבי גת וקצת שאין שם אלא נפח יחודית אית' לא נדבאל' אלא כתיבנו דלון הלב
 בד' יוס: מ הקנים היוכאז' מן הערים שכולטין חוץ לסדר הערים: וחם עליהן לפסקן שלח הכיף
 שם מחמת שדעתו להדלות עליהן הגפן אלא מפני שחם עליהן כלכד: כנגדן מותר לפי שאין חשוכים
 האפיפירות הילכ' מותר לזרוע תחתיהן: כדי שיהלך עליהן החדש שילדה על נפן שריוני הגפן כשישם
 ויגדלו: ט הפרח היונא

ח הקנים הוציא' מן הערים חם עליהם לפסקן כנגדן כותל
 עשאן כדי שיהלך עליהן החדש אכור: ט הפרח היונא מן
 הערים רואין אותו כאילו בשוטלת הלוי' בו כנגדו אסו' וכן כדלית
 הכותח וזמר' סאלין לאלן תחיה אסו' ספקה כחבל או בגבי חות
 הספוק סו' לעשא כדי שיהלך עליו החכש אסור *

פרק ז

הסבריד את הגפן בארץ אם אין עפר על גברה'
 טפחים לא יביא זרע עליה אפי' הבריכה בדלעת
 בסילון הבריכה ב: לע אעפי שאין עפר על גבה אלא שלש אצבעות
 סוהר לחביא זרע עליה הארכובח שבגפן אין בידדן לה אלא מן
 העקר השני ב הסבריד ג' גנים ועקריהם נרא' ר' אלהי'
 בר צדוק אומר אם יש ביניהם ס' אסו' זרע ח' חרי' אלו כעטרפרות
 ואם לאו אינן כעטרפות גפן שיכשו: אסור אינה מקדשת רבי כ' צדי
 אכר

מלשון הפרחה הגפן כלומר מה
 סגדל מן הגפן מוכח וכולט חוץ
 לערים: מוטולת הוא הכרז
 טהכוכי מוידי' כחבל למטה על
 פ' החומה לחמו' כו' אס כתיב וכו'
 החומ' שר וכו' משערי חם הזרעים
 מכווכים תחת הפרח והכ' מ' יו
 כגון שגדלו וזמורות הערים יתר
 מעבודתו ופרא לחוץ דכתוך ע
 עבודתו אפי' אין שם פרח אסור:
 וכן בדלית וכן משערין כגפן י
 יחודית המודלית על גבי כוכב
 שאינה צריים אס פרהה חוץ לשפה
 טפחי' שחם עבודתה: תחתיה

אסו' תחת הזמורה אבל מן הגדלי' מכאן ומכאן מותר: ספקה ביבול שלא היתה הזמורה ארוכ' שעת
 שאין לחלקן קצה כדאשה חבל אנמי להצריך אותה כדי שתספיק עד הליל' תחת הזמורה אכור התק
 הספוק מותר אבל אם עשה הספוק כדי שיהלך עליו החדש אסור לזרוע תחתיו:

המבריד

את הגפן בארץ וצורת ההכרחה חוץ לשפה טפחי' דכתוך ששה טפחי' אפי' בזה על
 גבה ג' טפחי' אסור משום עבודת גפן יחודית: לא יביא זרע עליה אבל מן הגד מותר
 זרע' לגדלי' לא משתרשי אלא שעשין העפר תוחח ומלקין וסודו' הכותל כשזרע' אכלו אבל אין השרש'
 שלהן מהלכין מן הגד וטעם' ללא יביא זרע על הגפן המעבר כת אפי' חוץ לעבודתה לפי שהגפן דרך ונכנס'
 שרשי' הזרעים בגפן והיא הרכבת אלן בידך אבל שחר לגינת שאין רכין שרי: אפי' הבריכ' בדלעת או כבל'
 שתחב הגפן בתוך הדלעת או בתוך הסלון אסור משום דשרשי' הזרע' כוקבו ומשלשין עד הגפן כשאין א'
 גבה שלשה טפחי' עזר ומשום זרע' כללעת לא מתער כגון שהדלעת יבשה: סלון ככור ומחכ' וסלון אהל
 הוא ובסלון של חרס דוק מיירי דבסלון של מתכת אין נרדף עזר ש' אשה טפחי': הבריכה כסלת קשה דלעת
 דך מתפלש וכפתח מן השרשי': הארכובה שבגפן גפן עקומה וכפתת על גבי קרקע וחודרת וזקופת כחן
 ארכובא עקומה כשכא' למדוד ששה טפחי' שהעבודת גפן יחודית מודדין מן העקר השבי' מחקום שהיא
 חוזר וזוקף והכי מלי' כשאין העקר הראשון כראה אלא רומה כאלו היא כעושה במקום כפיתתה חבל אס
 העקר רחושן כראה וכבר שהיא שרש הגפן העקומה אין מודדין אלא מן העקר הראשון: ב המכריך
 שלש גפני' דרך המכריך כשיוכאוב שתי זמורות ונגפן אחת הופר בארץ ומשכיב הזמורה תחת הקרקע כדאשת
 נומא ומוכח' החשה מנד' אחד ובעצירת גפן נמח' משלש גפנים עשים ששה והוא הדין דהוא מ' למחש'
 המרכיב שתי גפני' ושלש דבהכי' הו' כרכ' דהא חיכ' שתיים כנגד' שתיים ואחת יוצאה וכו': ועקריהן גדלי'
 שלא השכיב כל הגפן דרך קצת לאכ' לא היו שלש עופו' שש גפני' אלא שהניח העקר ועשה מגפן אחת שתי
 גפני': אם יש בין גפן לגפן לית' תיבות מוארכבנה ולא יתיר' משיכה מעטרתי' ואת' ששתים ויכונן מרש' אחד
 חשיבו כשתי גפני': גפן שיכחה חבורה אסור לזרוע בתוך עבודתה משום מרחית העין ואם זרע' אנה
 מקדשת ולא מעצ' כחוף שאינה לז' וע' תחתיה דאיכ' למחש' למדאית העין סכל הגפני' כר' י' כינאי' אלא
 אפי' כהין דנכר שהיא יבשה אכור ועוס' הנס בחוף חיכ' גפני' שמושרי' עליהן: ונרא' כינאי' וה' אינן יבש' ו'
 נער

כלאים פרק ז

לא

במזבחותי קוֹטְפוֹן וְאֵלֶּיךָ שָׁלוֹם דְּמוּת לַגֶּן אֶדֶן וְאֵינִי מִקְדָּשׁ לְפִי שָׂאִינוּ מִן זֵדִי: אֵף עַל גְּבוּי הַנֶּפֶס
 אִם זָדֵעַ עַל גְּבוּי הַנֶּפֶס הַמְּוֹכַרְתָּ כִּקְדָשׁ וְאֵין עַל גְּבוּי עַד שֶׁלֹּא תִפְסִיחַ אֲחֵר וְאֵינוּ מִקְדָּשׁ וְאֵין הַלֵּכָה
 כִּי מֵאִיר וְלֹא כִי אֶלְעָמֵר כִּי לִדְבָר שֶׁמֵּצִי: ג אֵלוֹ אִסוּרֵי הַמָּקוֹם לְזִדְעָה בּוֹלָא מִקְדָּשׁ שֶׁמֵּצֵעַ זֵד
 אֵין הוֹדֵעַ יוֹשֵׁן שְׂרִיפָה: מוֹתֵר מִרְכָּן הַכֶּרֶם כִּגֵּן הָאֵל דִּתְכַן לְעַל קִרְתֵּי הַבְּרֵיהִי אִינֵה אִם לֹא הִיוּ שֶׁסָּלַל
 מִן אִתָּה וְזָדֵעַ שֶׁעָבַר אִתּוֹ לֹא קָדֵשׁ:

וְכֵן מוֹתֵר מִחֹל הַכֶּרֶם יֵב אִתָּה
 אִם לֹא הִיוּ שֶׁסָּלַל אִף אִתָּה ו
 וְהוֹסִיף לְאִמּוֹתֵי מֵן הַכֶּרֶם זָדֵעַ
 אֵת הַמוֹתֵר לֹא קָדֵשׁ: מוֹתֵר
 פִּסְקֵי עֵרִים דִּתְכַן בְּפִרְקֵי לְעַל
 אִם יֵשׁ עַל לְאִמּוֹת לֹא יוֹשֵׁא זָדֵעַ
 לְשֵׁם וְאִם הִרְמִיק שֶׁהָ עֵרֵים
 מִכָּאן וְשֶׁהָ טִפְחֵי מִכָּאן וְזָדֵעַ
 הַמוֹתֵר לֹא קָדֵשׁ וּפִסְקֵי עֵרִים ד'
 דִּקְדָּשׁ לְכַוֵּן וְלִעֲשֶׂה שֵׁשׁ עֵרִים
 מִכָּאן וְעֵרִים מִכָּאן וְכֵשׁ בְּעֵרִים
 אִתָּה: מוֹתֵר אִפְיֻדוֹת דִּתְכַן
 בְּפִרְקֵי לְעַל לֹא יוֹשֵׁא זָדֵעַ אֵל
 תַּחַת הַמוֹתֵר אִם הִבִּיא לֹא קָדֵשׁ
 אֵל תַּחַת הַגֶּן כִּגֵּן זָמִירָה ש'
 סִמְעִינְתָּ חֹךְ לְעִבְדוֹת הַגֶּן זָדֵעַ

אוֹסֵר אֵף עַבֵּר גֶּן אֶדֶן וְאֵינוּ מִקְדָּשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּר עֲדוּק גְּאוּבֵר
 מִשִּׁבּוֹ אֵף עַל גְּבוּי הַגֶּן אֲחֵר וְאֵינוּ מִקְדָּשׁ ג אֵין אוֹסֵרִין
 תֵּלֵא מִקְדָּשֵׁי מוֹתֵר חֲרָבִן הַכֶּרֶם מוֹתֵר מִחֹל הַכֶּרֶם מוֹתֵר פִּסְקֵי עֵרִים
 מִית אִפְיֻדוֹת אֲבֵל תַּחַת הַגֶּן וְעִבְדוֹת הַגֶּן וְאֵרְבֵּעַ אֲבוֹ שִׁבְכֵרֵם
 הִרְאִי לֹא בְּקִרְשֵׁי הַר הַמַּסְכָּךְ אֵל גְּבוּי עַל גְּבוּי הַבּוֹאֵתוֹ
 שֶׁל חֲבִירוֹ הִרְי וְהַ קִּרְשׁ יוֹחֵב בְּאִחֲרוֹתוֹ רִ' יוֹטִי וְשִׁבְעוֹן אִי־מֵרִים
 אֵין אִדֵּם מִקְדָּשׁ דָּבָר שָׂאִינוּ שֶׁלֹּא אֲחֵר רַבִּי יוֹסִי בְּעִשְׂתָּה בְּאִחֵר שׁוֹרֵעַ
 אֵת כִּרְסוֹ בְּשִׁבְעִית וְכֵאֵל מַעֲשֶׂה לְפָנֵי רַבִּי עֲקִיבָה יֵאָסֵר אֵין אֲרִים
 מִקְדָּשׁ דָּבָר שָׂאִינוּ שֶׁלֹּא ו חֲמָנֵם שׁוֹרֵעַ אֵת חֲכֵרֵם רֵעָא כִּלְפָנֵי
 קוֹעֵרוֹ אֵף בְּמִרְדָּ עַד בִּסַּח חֵיָא נוֹחָן לְפִרְעִים עַד שְׁלִישִׁיתֵר מִכָּאן
 קוֹעֵר כִּרְכּוֹ וְהוֹלֵךְ אֶפְלוֹךְ לֵאחֲרֵי הַמּוֹעֵד מֵאִי־תֵי הוֹעֵה נִקְרָא אִנֵּם
 מִשִּׁישְׁקַע ז הַרוּחַ שֶׁעָלָה אֶת הַנֶּפֶס עַל גְּבוּי הַבּוֹאֵה
 וְגִרּוֹר מִיד אִם אֲרַעְזוֹ אִינֵם מוֹתֵר הַבּוֹאֵה שֶׁהִיא נוֹשָׂה תַּחַת הַגֶּן
 גֶּן בּוֹיָךְ מִחוּר וְאֵינוּ מִקְדָּשׁ מֵאִי־תֵי הַבּוֹאֵה מִתְקַדֵּשׁ מִשְׁחַרְשֵׁי
 זָעֵבִי

תַּחֲתֵי: וְעִבְדוֹת הַגֶּן שֶׁהָ טִפְחֵי טַהֵם עִבְדוֹת הַגֶּן יְחִידִית: וְעִבְדוֹת הַכֶּרֶם אֲרֵי־עֵמוּת: ד ה
 וְיֵשׁ בְּתַחֲתֵיָהּ לְשֵׁם לֵן אֵת תְּבוּאֹתָ וְאֵינוּ לְמִזְבֵּחַ לֹא דִלִין לֵינָה דְגִרְמֵי שֶׁאֵי־הִדְקָא עֲבִיר מַעֲשֶׂה בִידֵי
 אֵין אִדֵּם מִקְדָּשׁ דָּבָר שָׂאִינוּ שֶׁלֹּא לְעֵי לְשִׁי אִסוּרֵי שְׂרִיפָה כִּגֵּן הַמּוֹתֵר מִלֵּב וְזֵם בְּקִדְרֵי חֲבִירוֹ אִו
 בְּשֵׁל בְּשֵׁר כִּתְלֵם שֶׁל חֲבִירוֹ דְּלוֹסְרֵן דְּשִׁאֵי כִלְאִים דְּכִתְיֵי בְּהוֹ לֹא זָדֵעַ כְּרִמָּךְ כִּלְאִים דְּעִשְׂמֵעַ כְּרִמָּךְ וְלֹא
 כֶּרֶם אֲחֵר וְרִבְבָן אֲחֵרֵי לֹא תוֹרֵעַ כְּרִמָּךְ אֵין לִי אֵלֵךְ כְּרִמָּךְ כֶּרֶם אֲחֵר מִכָּן תֵּל כִּלְאִים מִכֵּל מִקּוֹם וְאֵין הַלֵּכָה
 בִּי יוֹסִי וְלֹא כִי שִׁמְעוֹן וְלֹא כִי עֲקִיבָה בְּשִׁמְעוֹן אֵין לִי כֶּסֶם קִטְיִין גְּמוֹר שֶׁהִכֵּל הַפֶּקֶד וְאֵינוּ חֲשׁוֹב כְּשֵׁל: ו
 הֵאֵנִם גְּבוּי כֶּרֶם עו: וְיֵשׁ מִלְּפָנֵי שְׂחָד הַכֶּרֶם לְכַעֲלֵי כֶּשֶׁהוּא זָדֵעַ: קוֹנְרוֹ אִפְיֻדוֹת בְּמוֹעֵד וְאֵף עַל פִּי
 שָׂאִינוּ דָבָר הַזֶּה שֶׁאֵין אִדֵּם אֲחֵר דָּבָר שָׂאִינוּ שֶׁלֹּא אֲעֵשֶׂב מִפְּנֵי מִרְאִית הַעַיִן הַתִּירוֹ לְקַנּוֹר כְּמוֹעֵד שֶׁלֹּא הִיא
 בְּרִאָה כִּי־קִיִּים כִּלְאִים בְּכֶרֶם: וְאֵינוּ אִם הוּא יֵרֵא שֶׁמֵּאֵי יוֹסִף מֵאִתּוֹם בְּמוֹעֵד אִו הוּוֹ דָּבָר הַאֲכֵר דְּאֵעֵב
 דְּהֵאֵנִם לֹא אֲכֵר דִּלִין אִדֵּם אֲחֵר דָּבָר שָׂאִינוּ שֶׁלֹּא מֵאֵי הַנּוֹסִיפָה מֵאִתּוֹם לֵאחֲרֵי שְׂחָדָה לְכַעֲלֵי קָדֵשׁ לֹא
 גִּרְע מִלְּכַשׁ אֲחֵר אֵלְקָטְנוֹ אִו שְׂעִרְתוֹ הִרְחֵל לְפָנֵי דִתְכַן לְעֵי שְׂקָדֵשׁ: עַד שֶׁלִּישׁ אֵית דְּמַפְרָשֵׁי עַד שֶׁלֵּשׁ בִּשְׁכֵי
 הַמוֹעֵלִי שֶׁאֵל לֹא מֵנָה פּוֹעֲלֵי אֵלֵךְ בְּשֵׁלִישׁ וְיֵתֵר עַל שְׂכָרֵן הִרְאִי יִתֵּן כְּדֵי שִׁיעֲקוּרֵי הַכִּלְאִים מִיד וְיֵתֵר עַל זֵה
 לֹא יִתֵּן אֵלֵךְ קוֹנֵר כִּדְרָכוֹ אֲעֵשֶׂב שֶׁהִכְלָאִים מִשְׁתַּהִיִן בְּכֶרֶם וְאֵית דְּמַפְרָשֵׁי עַד שִׁלִּישׁ מוֹנֵה שְׁשׁוּן פִּירוֹת הַכֶּרֶם
 וְעִבְדוֹת הַשְּׂדֵה יִתֵּן לְפּוֹעֲלֵי כְּדֵי לְעַקּוּרֵי הַכִּלְאִים מִיד וְיֵתֵר מִשְׁלִישׁ שׁוּוֹ פִּירוֹת הַכֶּרֶם וְתְבוּאֹת הוֹרֵעַ לֹא יִתֵּן
 לֹא יִתְּנוּ עַד שִׁקְנוֹר כִּדְרָכוֹ: מ אֲמִיתֵי נִקְרָא אִנֵּם כִּלְמוֹ מֵאִתּוֹתֵי קִדְרֵי הַכֶּרֶם עַל שֶׁם הֵאֵנִם לְהַשְׁכֵּחַ כְּשֵׁל
 לְאִסְרוֹ בְּזוֹרֵעָה מִזִּמְתִּיקָעָה שֶׁם הַכְּעֵלִי מִן הַכֶּרֶם וְיִקְרָא עַל שֶׁם הַזֶּן מֵאִתּוֹהָ שֶׁעָה תֵּהִיֵה הַכֶּרֶם חֲשׁוֹבָה כְּשֵׁל
 וְיִקְדָּשׁ כֵּל שֶׁזָרַעְתָּה: ז הַרוּחַ שֶׁעָלָה שֶׁמַּעֲדָה רוּחַ שְׂעֵרָה מִיַּעֲרִימִין רוּחַ עֲלֵטוֹלָא:
 וְגִדּוֹ כְּמוֹ גִּדְדָה בְּתַחֲתֵיָהּ לְמוֹתֵר וְיִלְקֹט: וְכֵן בִּירֵךְ הַכּוֹמֵעַ תַּחַת הַגֶּן מִיּוֹמֵד הַתְּבוּאָה וְהִירֵךְ לְמוֹמֵן:
 וְאֵינוּ מִקְדָּשׁ אִם לֹא הִיחִיר אִינוּ מִקְדָּשׁ דֵּהֵא דִתְכַן לְעַל תַּחַת הַגֶּן אֲחֵר וּמִקְדָּשׁ הִינוּ כְּשֶׁעָקֵד הַתְּבוּאָה
 תַּחַת הַגֶּן אֵיכֵל כְּשֶׁעָקֵד הַתְּבוּאָה עוֹמֵדֵת מִן לְגִפֵּן וְנוֹטָה תַּחַת הַגֶּן אִינוּ מִקְדָּשׁ: מִשְׁתַּשִּׁיטָה מַעֲשֶׂה
 שִׁתְּפִשְׁטוֹן עַד שֶׁיִּבְרָקֵעַ וְאֵית דְּגִרְמֵי מִשְׁתַּשִּׁיטָה כְּלוֹמֵר שֶׁשְׂתִּבִּיא שְׁלִישׁ דְּמִמֵּךְ אֵת וְתְבוּאֹת הַכֶּרֶם וְפָחוּ מִשְׁלִישׁ
 לֹא מִקְדָּשׁ

בלאים פרק ה

לא תקדו תבואה : ועבדי משיעשו כפול הלכן שאם ורע תבואה או דק ככלם שלא הניש עבדיו לה
כפול הלכן ועקר הזרע קודם שיניש העבדי להיות כפול הלכן הדי זה לא קדש וכן עבדים שבעשו ככל
הלכן חרע כגדן תבואה או ירק ולקט הזרע קודם שישריש או קודם שיכיא שלים למאן דגרים ומסתכלים
הרי זה לא קדש : תבואה שיכסה כל נדבה ועבדי שפסלו כל נדכן וכטעמן נכד התבוא שיכסה כל נדבה
או זרע נכד הנפנים שיכשו כל

וענבים משיעשו כפול הלכן תבואה שיכסה כל צרכר וענבים
שבשלו כל צרכן אין מתקשרות : ח עציץ נקוב מקדש נכד
ושאינו נקוב אינו מקד ור' שמעון אומר זה חוץ אורחין ולא כקדש
המעביר עציץ נקוב בכרם אם חוסיף במאתים אסור *

פרק ה

כלאי תרם אסורין מלזרוע ולקיים ואסורין
בהנאה בלאיזרעיים אסורים מלזרוע ומלקיים
ומותרין באכילה וכל שבין בהנאה כלאי בגדים סותרין בכל דבר
ואינו אסורין אלא מללבוש כלי בהנח מותרים לגדל ולקיים ואין
אסורין לא מלהרביע כלאי בהנח אסורין זה בוח * ב בהנח קט
בהמ' וחיה עם חיה בהנח עם חיה וחיה עם בהמה טמאה עם טמאה
ואתורה עם טהורה טמאה עם טהורה וטהורין עם טמאין אסורין
לחרוש ולמשק ולהנהיג * ג חמנהיג סומן את הארבעים
וחושב :

אסורין ולא מקדש' לא יביא זרע לתוכו לכתחלה ואם הביא לא קדש
דלא היו מזרע בארץ ואין הלכ' כר' שמעון : המעביר עציץ נקוב בכרם עציץ נקוב שיכשו תבואה שהי זה
שליש והעבירו בכרם שיכשו עבדי כפול הלכן ולא הכימו בארץ אלא העבירו עמית הנפסל כלכל אם הוכימו
הזרע' בדרך העברתו חלק ממאתים על מה שהיו תחלה אסור הזרע שנעבדו חבל הנפסל לח קדשו כיון שלא
הכימו בקרקע ולעיל בפ' כרם שחרש פירשנו כיצד רואים אם חוסיף אחר ממאתים :

בלאי

הכרם אסורין מלזרוע אבל אינו לוקה משו' כלאי הכר' עד שזרע שני מיני זרע שהן כללית
זה בזה וזרעם בכר' דהכי משת' קרא זרע כרמך כללית לא חרע ב' מיני זרע שהן כללית
בתוך כרמך ואם זרע בכרם לוקה שני משום כללית זרע' וכללית הכרם ומלקיים אם רוחה אותם ומיני
מלעקדם אסור לא שמיני לוקה לא אף עושה מעש' : ואסורין בהנאה דכתי' פן תקדש עוקד אש חלמך שהן
טעמיו שריפה ואסורין בהנאה : לא ללבוש וה' להעלות עליו דכתי' לא יעלה עליך : לא להרביע להכניס
כמכחול כשפופרת אבל מותר להכניס לדיר ולהעמיד זה אבל זה שני מיני זכר מתיין זה ונקבה מתיין אחד
כללית בהמה אסורים זה עם זה בגון הכלבים מן הסוס שאיניהן חמור עם הכלב' מן החמור שאיניהן כוס
ומתני' איתני' כמאן דמאן אין חושש' לזרע האב דלמאן דמאן חושש' כל מיני פרדות אסורין ומותרין זה כוס
וכיור ושלמי רכו' להוכיח שאסור לרכוש על פרדה מן' וחומר ומה אם כנגד' שאתה מותר ללבוש זה על נמי
זה אתה אסור בתערוכתך בהמה שאתה אסור להכניג וזעם זו לא כש' שאתה אסור בתערוכתה ומתן אש
והכתיב וידכבו איש על פרדו ויכוסו אבל בני דוד כשכחדו אמתן ומשכינן אין למדן מן המ' כותי ומשכינן
והכתי' והרכיבו את שלמ' מבני על הפרדה אשר לי ומשכינן היא בריה מששת ימי בראשית הויה ומיהו מיל
להו' לרכנן קשי' קמחי דקמן שרנכבי לפניהן על פרדות ואין מוחה בדבר אלא שיהיה ר' שלא להכניג יד
שתי פרדות השמא אחת יתה' נולדה מחמור ואתה כוס והאחרת טמאה ואינה חמור : ב בהמה עם
בהמה וחיה עם חיה כו' אף על גב דלא תחרוש כשור וכחמור אמ' רמח' ילפינן שור שור משבת דה' ללכ'
בהמה וחיה ועוף : ולמשך ולהכניג למשוך את שדרכו למשוך ולהכניג את שדרכו להכניג גמל ארמיס
במשיכה וחמור ארמיס בהכניג ומיהו בין בעמל בין בחמור חייב בין מושך בין מכהיג : ג והיחש
בקדן חייב החייל וחלו ונחמתיה חשיב כאלו מכהיג : ד מאיר פוטרי היושב בקדן דלאו מדי קעביד ואין
הלכ' :

הלכה כד' מאיר: והנ' שהיא קטורה לרבותיהם אם שני מוסי' קטורי בקרון וקטר עם חמור אף על גב דכלל חמור קאזיל אסור ולא חויב לרמור כמתן דליתיה: ד אין קטורי סום כנדי סקרין כשהקטר מושכות בקרון אין קטורי סום כנדי או אחריו של קרון כדו' שילמוד למשך לפי שפעמים הסום שאחר הקרון דיהף את הקרון ומכהיגו כגופו: לובדקם חמור של לוד והוא גדול וערין משאר חמורים ודומה לגמל אף עפ' שאזיהין חמור מותרים זה עם זה

שאלו של זה חמור ואזני של זה חמור וקמל דלא אמריכו' אתי כד סום ומשתמש כנד חמור וכד ס חמור ומשתמש כנד סום דכיון דאמריכותין שוות אין חושש' לרוב האב אבל הכולדי' מן החמור עם הכולדי' מהסום אסורי' זה עם זה כיון שאינו של זה ממין הסומים דבתיב ואינו של זה ממין החמורים ורע האם אזילי' והיה סן שני מיני' והלכ' כד' יהודה: ה פרוטות מין פדלו' שאין אדם יכול לעמוד עמהן ולבדר על דוי סומי' אי זה מהם אמר חמור ואי זה מהם אמר סום הילכך אסורי' זה עם זה: זהרעך מונכ' סלם מין אף ואמם

חיישב בקרון סופג את הארבעים ר' מאיר פוטר החשלישית שהיא קטורת לרצועות אסור ר' אב קרשרין את הסום לא לצדדי הקרון ולא לצדדי הקרון ולא את חלובקם לגמלים ר' יהודה אומר כל הנולדים מן הסום אעפי' שאביהן חמור מותרין זה עם זה וכן הנולדי' מן החמור אעפי' שאביהם סום מותרין זה עם זה אבל הנולדי' מן הסום עם הנולדי' מחמור אסורין זה עם זה: ה הפרוטות אסורות וחרסך מת' וארזי' השהה חיה ר' יוסי אום משמאות באהל כדמ' הקופר וחולדת' חקניים חיה וחולדת' חסניים ר' יוסי אום בית קמאי אמרי' משם בית במשא וכעשה בסנע ו שור בר סק בחסור ור' יוסי אום מן חיה כלב מן חיה ר' מאיר או' סק בחסה חויר מן בהמה ערוור מן חיה תשיל והקפו מין חיה האדם מותר עם כלם לרשוך ולחרוש ולחנות

אין אסור ששור' כלאים אלא צמד זפשתים ואינז מטם בגנעי' לא צמר ופשתים אף הכתנים לובשין לשמש

פרק ט

סום וכלל' ערבי קורין למסויא כקדם דמך' ודומה לו כבי' הרמאי': ארכי השדס חיה הגדלה בשומת וכמתן חבל גדול יובל מן הארץ עגלה בו אטמם סיה אטמה ידוע והוא ידעתי הכתיב בתורה ומחברד בטבורי באותו חבל והוא מן הארץ ונדרתו צורת אדם בערבוק וידים ורגלי' ואין כל כריח רשעה לקרב אליו כי הוא הורג וטורף כל הקרב אליו וכשרוני' לבוד אותו מורי' כחני' נחבל עד שנספקו ובעק' בקול מר ומת מיד ולאו רמות באינז כי עם אנכי השדה נביתך: מטמא באהל באדם דכתי' וכל אשר יגע על פני השדה באדם שגדל בשדה: הקופר ארץ שגופו מלו' קובי' וכשארם נוגע בו כופל עגמו ומככים ידיו ורגליו ובטבו וכעשה ככדור וקורין לו בלעם ארצו: חולדת' הסמאי' חולדת' הגדלה בסנה: כוית במשא דמספקא להאס מין חים ומטמאה בכלתו ככוית ומטמאה בני' סומאה חמורה במשא לטמא אדם כנכלת בדרים כנכלת בהמה טמאה או מין ארץ הוא ומטמא ככבדשה אבל אינז מטמא במשא כנכלת בהמה אלא בנעם כשרץ ואין הלכה כד' יוסי' לא בלכתי השדה ולא בחולדת' הסמאי': ז עוד הכר שד הגדל במדבר: מין בהמה וחלבה אסו' ואינו טעון כסוי דכברי' רבין עקרו מן הישוב היה לא שברח למדב' וכעש' עוד בר: מין חיה וטעון כסוי וחלבו מותר קסבר עקרו מן המדבר היה וסימכי' שטמו' חכמי' להכר בין בהמה לחיה במשא חיות בארץ מוז משור הכר ואין הלכ' כד' יוסי': כלב מין חיה כפק' מיכה לכותב כל חיה שברשתה לאחר או למקדיש כל חיה שברשתה ר' מאיר אמר מין בהמה ואין הלכה כד' מאיר: ערוור חמור הכר: ואדם מותר אס כלן דכתי' לא תחרוש בשור ובחמור אבל אתה חרש באדם ושור באדם וחמור:

אין

אסור משו' כלאי' לא נמר ופשתים דכתי' לא תלכס שטמנו נמר ופשתים שטמנו כלל נמר ופשתים' פדט כלל זפרט אין בכלל אלא מה שפדרט נמר ופשתים אין מירי' אסרינא לא זמור הוא נמר רחלי' ואילנים דכלב דכתי' ומשע' מלך מויאב היה נוקד והשיב למלך ישראל משה אלף כרים ומאה שק אילנים נמר אין לך קרוי נמר סתם לא נמר אילנים אבל שאר נמר כדון ליתן לו עם לווי' נמר גמלים נמר אדככים נמר עזי': ואינו מטמא כננעי' לא נמר ופשתים דכתי' והנבד' כיהיה זה נגע נדע כנבד' נמר או כנבד' פשתים' וי' הכתי' לנכשי' לשמש במקדש לא נמר ופשתים דבגדי' ככסי' ביע' שש וכד' והוא פשתין שטמנו בר כנד' כלמ' קסס

בלאים פרק ט

קנה ויהי מכל גרעין ואין שני קני' עשירי מגרעין אח' ולא ככט כתי' תכלת וארנון ותולעת שני ותכלת כמר
בבוע בדם הלזון וארנון כמר כגוב בכבוע אדום ששמו ארנון והוא לחפץ כלענו ותולעת שני הוא כמר כבוע
בבוע אדום שקרוי כרמזי: שטרפן שערבן: מותר לערב עממן פשתן לפי שחיו רחלי' תכתול כדוב של
גליל וכן פשתן וקנבוס שנתערבו והרוב מן הקנבוס מותר להביא כמר ולערב עממן: כ השירים
זה הכלך ויבי' של משי הן והכלך

גדל בכדרכי הים ותבניתו כתבני
הזבד והוא דך ביותר ודומה ל
לכמ' אבל אסורי' דאיתי' לאחלושי
בגמר ופשתים ומשני שלא היו
מנווין בנייהם לא היו מכירי' בהן
ואתי' לאחלושי הילכ' אסורי' משני
מלאית העין אבל האדכ שהמשי
מכו בנינו והכל יודעי' וזוכריהם
בו אין אכור שום מין של משי כ
כמר או בפשתים וכן הקנבוס
מיו בנינו כמר בין בפשתי' שהכל
מכירי' בו: הכרוס והכסמית אין
בהן משום כלאי' לפי שהן עשויין
לשכיבה והתורה אמרה לא יעלה
עליך אבל אתה מותר להניעו
תחתך והני מלי כשהן קשין ו
דקני' וכתובי' על גבי אנטבא או
הן מותרי' כשאין בשריו מגיע בהן

אבל אם הן רכות או מלאי' או אפי' דקני' ומונחי' עג' מטה אפי' עשר מנעות זו עג' זו וכלאי' תחתיהן אבן לישן
עליה לפי שכפשי' תחתיו וכדרכי' על בשרו. אין עראי' לכלאים דלבישת עראי' לבישה היא: אפילו עג'
עשרה ואעפ' שאינו כהנה מן - כלאי' ואפי' לגנוב בהם את המכס דאיתי' לקנת מרבתי' ספירטו כגון במקום
שהיהודי' פורעי' מכס ולגנב כלאי' כדי שלא יכיר שהוא יהודי' ולי' כדל' לגנוב את המכס לפי שהן אדם נושא
מכס מנגדים שהוא לנכס וסמך משה זו דבר שאין מהסוין אסור ופלג' אחרדך פתמא דתנן מוכרי' כמות
עוכרי' בדרבן: מטפחו הירוס שמנבני' בהן כשנוצלי' את הידי': מטפחו הספרי' שנותי' עג' סת: ומטפחית
סג' שמנבני' בהן כל נפשו אחר שרחץ ור' אליעזר אומר מטפחות ידים לפי שפיעמו מהם כה ידיו ומטפחית
ספרי' פטיו' שחשימה בחיקו ומתחיים מטפחו הספג' כענינים שרואה את רבו ונוהגתקי' בה והלכה כד' אלעזר
מטפחו ספרי' היוגלתי' בני אדם ופודרי' עליהם מטפחת כדי שלא יתלכלכו בנדויהם: אסורו מפסח בלאים
ונבא יודה תק' לפי שיש להן בית רחש ולכובש' אותן דרך מלבוש והכי מוכח בירושלמי: ד הכריזו
היוני' שהיות' כקבר בהם אין בהם משום כלאים דהתי' ביות' חפשי' כיון שמת אדם כעשה הפשו' מן המנות'
וזה דעת חמור היא קשה יותר וזכרים וכשתות הילכ' אפי' בשרו כונע לא חשיב שחז' תבדך כותח' על כשרו
ודין' כשהכלאים רכירים וכרחי' בה חבל בנ' שחבד בו כלאים לא יעשו' מורדעת לחינוך דהוי' שח' שח' יקח
מיומו שלחיו לבגדו החול' ואין הכלאים ככרי': ה מוכרי' כמות מוכרי' כדרכי' לוכשי' בני' כלאים
להראות לקניה' מדת חריבו ורהבו ובלבד שלא יתכונו להכחית' ואעפ' דהם מתכוונ' הילכ' אסור - אדוית' כ'
לא ויתמונ' שחי' לפתילה וכן הלכה: והנכועי' היהמתי' על עממן: מפסלין בחיק' כותבים החקל' על
כתפיהן והכלאים מוכחי' בקבהו ואין כתפיהן כונעו בכלאים: ו תוכרי' כדרכי' מוכחי' הכלאים על
הכרטי' ועל ה שוקים כשהן נפוחי': ו הכרטי' והכרדסין שניהן עשויין ממזר ומכרי' בהן את המסות
לא שאו דקין ולו עבין: דלויט קיין כתי' שוקים קל'יש כלעז: מעל חפיון מעל ששמו מכס לת הנפול'

כלאים פרק ט

ל

עד שיכדוק שמה יש פשתן ומצרכי בהן: הכלי מחוק הים וממדינת הים מחוק הים שהוא במדינת הים: שחוקתו מן הקבוע משנה ונכפית כדלעיל כמות שלא היה הפשתן מנוי בכל מקום אבל כמות הים שהפשתן מנוי בכל יוקו כלן כדכתיב דרוך הילכך הלוקח כגדי תפודי מן הגווי בזמן הזה לא יכנס עד שיכדוק יפה: הגדל ומעל של זרע ומעלי של עור ומחופים כפני כלבדים או כנמר עד ומגיע עד הידך כעין חיותן

שיכדוק ר' יוסי אומר אף הבאי מחוק הים וממדינת הים אינן צריכין בדיקה מפני שחוקתן בקבוע ובעל של זרע אין בו משו כלאי * ח אין אחר משום כלאים אלא טווי וארון שנאמר לה תלבש שעטנז דבר שהוא שוע טווי ונזר' שסעו' בן אלעזר אומר נלו וסלה הוא את אביו שבשמים עלי * ט לברים אחרין בפני שהם שועים פיה שר' צמר בשל פשתן אסור מפני שהם חזרין כארזי ר' יוסי אומר משיחות של ארנמן אסורו מפני שהוא מולל עד שלא קושר לא קושר סרט של צמר בשל פשתן לחגור בו את מתניו מעל שחציתו באמצע * י אהות הגרדן ואותו הכובסין אסורות משום כלאים החוקה תכפה אחת אינה היבחר ואין בה משום כלאים והשומטה בשבת פטור עשרה שני ראשיה לצר

כאריז ומשום הכי אצטריך קרא למעדי כלאים כנגדית לפי שזוית תכלת אצטריך דכתיב פתיל תכלת טווי וצור וכן חוטי לבן ומשמחכרין יחד בשתי תכופות הווי כלאים גמורים דאורית והא דתנן הכי אין אסור משום כלאים אלא טווי וארזי שכל תלבס שצבא לזו למדרש ארזי מצטבא דאריז מיתר וכפין דרשינן משה דתף שתי תכופות הוי חכור ולא מייית שעטנז אלא משום טווי ודאיתיה לאחד מדכותי שפי שוב טווי תמיד לבד והשעטנז לבדו וכח כלום ואכ"כ כח דהיו שניהם ארזי יחד והכי מתעב לישב דמתני שפיר טפי וסבי משמע כדלעיל ופירושיה דרבה מראית לרובעי בפי' שיש טווי וכח וכלהו איתיה לכו מרוב לבד מסאי דלית ליה פרכא: כלן ומלח עקום ומעקום דרכי אכתי ששמים עליהן אלא יליתו מעיכך: ט הלכדין צמר טרוף בלא טווי וארזיה ועשי' ומחוכבד ואם טרוף צמר ופשיטי יחד ועשה מהן כנד אסורי מדרכן דרוף מן הערה הווי מרדך של צמתן שוע טווי וכח אבל מדרכן כחד מיהו פניו או שוע או טווי או כח והך כיון שהן שועין אסורי מדכרין: פוף על צמר ושל פשתן הארזי אף שמשליטין הכנד רגלי לעשות על צמתו נ' ד' הווי עב כדו שיתקיים הכנד והווי קרוי פוף ואם הכנד של פשתן אסור לבעז' פוף של צמר: מפני שחזר' לארזי מסככי את הארזי: פא דועין לארזי: משיחות של ארנמן יתרים וחכל' של צמר נבוע ארנמן: אסורו למגור עם חלוק של פשתן: מעי שהוא מול' עד שלא קושר שדרכן למכר במלילה הסגור של צמר עם הלוקח של פשתן קודם שיקשר בה מתניו: לא יקשור סרט של צמר בשל פשתן שלא יעשה אדם חגורות של צמר וחגורות של פשתן ויקשרם זה בזה אעפ' שהרנועה בהמצע כגון רכועה של צמר שישחות של פשתן כדלעיל אחד ומשיח' של צמר כדלעיל האחר וכשהווי חוגר בה קושר שני ראשיה של צמר ושל פשתן זה בזה דאי לא הכי פשיט' דשני שהרי מעשי' בכל יום דנגדו של צמר משיח' תחתיהם שורות על לא' שהן תשוי' בפשתן: ו' אהות הגרדן דרוך הערני והכובסי' לרשום הם הכע' ועל הכנד כעשה דוקא כדי שלא יתלבש של אחד בשל חכור והוא הכנד של צמר והאחות של פשתן או אעב' אסור משום כלאים: תכופה אחת תחתיה אחת שחזר המצט כנגד פעם אחת כלנד: אינו חכור לטוויא ולטהרה ואם כעמא אזה מהם לא כעמא חכור ואם היה על אחד מהם לא היה על חכורו: ואין בה משום כלאים אם אחד של צמר וא' פשתן ומכרן כתכופה אחת: והשומטה בשבת על מנת לזר' ולתפור פטור ולא הוי כקורב' על מנת לתפור שתי תפודי דחייב: עשה שני ראשיה לבר אחד כגון שהעביר המצט פעם אחת ולא העביר כל הזמן והעביר המצט פעם שנית וכמלאו שני ראשי לבר אחד וקשרן דלם לא קשר שני ראשי

שבעות פרק א

סמוע יחד אינו מתקיים: עד שישלש שבועים ויחזיר ויכניס נ' פעמי' ואין הלכה כד' יחזיר
השק והקופה מנטרפי לכלאים אם חתיכה בנד נמר ויחזרת לשק והתכת בנד פשתים מחזרת לקמח
ונחזר יסד בשתי תכיפות מנטרפו אע"פ שהן מחזרין לשי' כליו ולא אמרי' התי לחזרה קחיה אי' לחזר
קאי אינן מחזר ויהי אם מחזרין לשחר כלו דהוי דינן כמו שק וקפה:

מסכת שביעית

עד

אמתי חורשי' בשדה האן לקמן מפרש אי' זהו שדה
אלן: ערב שביעית שנידך להוסיף
משנה ששית על השביעית באסור
עבודת הארץ ולקמן ילפינן לה
מקראי: כל זמן שהיא יפה לפני
כלום שהחמישה יפה לפני הוי
משקן הקרקע לכורך הפרי של
ששית ולא לכורך שביעית: עד
העדרת דעד העדרת יפה לפני
ותו לא זמן העבר ואף כד' כמתקן
לכורך שביעית בשל' לכן שאינן
אן עד השבח ומשנה זו היא משכ'
ראשונה ואינה הלכה לדין ובית
דין נאמרו על שני פסקים הללו
שהם פסח בשדה לכן ועברת ב
בשדה אן והתירוס ומותר לחרוש
עד דה של שביעית: ב
לכית סאה קרקע שהוא חמישים
אמה על חמישים אמה: ככר דבלה
התאמי' הישנים עשויין במצולה

פרק א

לעד אחד חיבור ויש בה משום כלאים וחשומטה בשבת ויחזיר
יהורה אומר עד שישלש השק וקופה מעשרפין לכלאים: *
נשלמה מסכת כלאים: ונפנה כתחיל מסכת שביעית:
עד איכתי חורשין בשד' האן ירב שביעית ב' סמא
אומרים כל זמן שהוא יפה לסי' ובית הלל אומר
עד העצרת וקרובין דבריו אלו לחיות כדבריו אלו * ב אמה
שדה האילן כל שלשה אילנות לבית סאה אם ראיין לעשות כס'
דבילה של ששי' מנה באיטלקי חורשי' כל בית סאה בשבילן פתח
מיכאן אין חורשין להן לא כלא האורה וכלו חוצה לו * ג
אחד אילן סרק ואחד אילן סאבל רואין אותן כלא הם תאנים אב
ראיין לעשות ככר דבלה של ששים כנה באיטלקי חורשין כל בית
סאה בשבילן פתח מיכאן אין חורשין להם אלא לערבן * ד
היה אחד עוש' ככר דבלה וב' אין עושין או שנים עושין ואחד אה
עושח אין חורשין להם לא לערבן עד שיהיו משלשה ועד חטמ
הוי עשרה מעשר' ולמעלה בין עושין בין שאינן עושין חורשין ב
בית סא' בשבילן שנאמר בחריש ובקציר חטבו אין ער' לית חרש
וקציר של שביעי' אלא חריש שר' ערב שביעית שהיא נבנה
בשביעי' וקציר של שביעי' שהוא יוצא לכוצאי שביעית ר' ישמעל
אומר

באטלקי כמנה של איטליה' של יון ולפי שהיה כך ביו ימיה משערי' *
והתורה תאה דיכר' והדינר' ש' מש' ומש' כל חצה יו שערות דיכוניות: פחות מכאן מככר של ששק'
מכה אין חורשי' כל בית סאה אלא תחת האילן לכד' וחובה לו כמלוח חורה וכלו הולקט תתי קצירי' אורי'
כמו גודס בתמרי' וכוכר בענבים: ואלו הםל שמתן כו מה שהו' לוקט ושחר השדה חשיב שדה הלבן ויחז'
חורשין וזויה אלא עד הפסח: ג אחד אלן סרק שאינו עושה פירות וכוטוי' שלשה לבית סאה: ח
ראיין לעשות רואין כל אלן ואלן בפני עצמו אם אלן של תאנה כוונת כוהיה עשה ככר דבלה ולמה ששית
בתאנה על ששירועיה גסין ועשה הרבה: ל כרכמן מלא אורה וכלו חובה לו: ד עד שיהיו משלשה
ועד תעשה כלו רואין זה שאמרנו הונו משלש' ועד תעשה אכל' אם היו עשרה או יותר אף על פי שאינן עושין
חורשי': ש כחריש ובקציר תשבות מריש' קאי' דתגן אין חורשי' לכן אלא ברכן ומיין ארץ חורשים כל הכית'
סאה של כחריש ובקציר תשבות ואם אינו עושין לשבת כרהשית שככר כחור' שש' יוניס תעבוד ובבית סאה
מלאכתך ולא לשמונה שככר כאמר שש שני תורע' שדך וש' שני תחזור ברכך תהו ענין לחסור כ' בקי'
ערב שביעית ונפח' למה לכן ומעדרת למה אלן והי' קחת קרח כהרים שקצירו חסור וזויה זה מריש'
של ערב שביעית שצו' ובקציר שחריש' חסור וזויה זה קציר של שביעית שצו' לחסור שביעית כד' תשבו'
שפשי' ש' דלו' בשביעית חו' שער' חריש' חסור חריש' חסור חריש' חסור חריש' חסור חריש' חסור חריש' חסור
משתי קרח כשצויה ואת' לחסורין מה חריש' חסור' חריש' חסור' חריש' חסור' חריש' חסור' חריש' חסור'
שנות בקציר של חריש' ולא קציר העומר שהוא נובה דכעין קציר' לשמה שזה חובה את השבת' ה

שביעה פרק ב'

לר

מדי אלו מנטרפי ונחשתי כאלו הן של איש אחד ומחשתי כל בית סאה בשבילן: וכמה יהא בנייהן בן אן לנאן: בתלף בקר וכלו נמד בקר עם העגול והיכו ד אמתיה אבל פחות מכאן למעקד קיישי ואין חורשי בשבילן: כטועיות לירות ולקוי: קרי אלן: והכח קמלן דאעב דשלס לנר לבית סאה קרוי שדה ארן ומחשתי כל בית סאה בשבילן כטועיות לירות מין חורשי עד שהיו עשרה שדה שטועיות במקום אחד כחומה ואין מפוזרות אין חורשי אלא נרכן

משום דכשמתחדו נראה כחודש לנודך האלן אבל היכא דקיימן במקום אחד נראה כמתקן את הארץ לנודך שביעית ולא לנודך האלנר: שורה ערנוס חומה שורה: שורה גדר סביב: ז הכטועיות והדלושי מנטרפי לבית סא' בדלעת ויכתי דוק קא איירי כמתני' שהיא גדלה כאלן ולא בשאר דלושין וכדרי' שהיו ה הכטועיות רבות על הדלושי כגון שהיו הכטועיות ששה והדלושים ארבעה מנטרפי לעשרה וחורשי' כל בית סאה בשבילן: דשכנ' אומ' אפי' היו כל העשר' דלושי חורשי' כל בית סאה בשבילן לפי שהן כ כטועיות והלכ' כדשכנ': ח על שיחולו עד שיכאו לחולין בשנה הרביעית עד שיפאן פרואן בשנה הרביעית עד שיפאן חולין מלאהן

אומר מה חרש רשות אף קציר רשוי יצא קציר חצומר: ח שלשה אלנו' של שלשה אנשים היו לו מצטרפין חורשין כל בית סאה בשבילן וכמה היא ביניהם רבן גמליא אומר כדי שיחא הבקר עובר בכליו: ז עשר נטיעות ספחרו בחודך בית סאה חורשין כל בית סאה בשבילן עד ראש השנה היו עשויות שורה ומוקפות עשרה אין חורשין להם לא לצרכן: ז הנטיעות והדלושים מצטרפין לחודך בית סאה רבן שמעון בן גמליאל אומר כל עשרה דלועים לבי סאה חורשין כל בית סאה עד ראש השנה: ח עד אומתי בקראו נטיעות ר' אעזר בן עזריה אום' עד שיחולו ר' יהושע אום' בת זשבי' ד' עקב' אום' נטיע' כשסא אן' שנגסם והוציא חלופין משש ולמשה כנטיעה משש ולמעלה כאלן דבריר' שמעון:

פרק ב'

עד אומר חורשי' בשרה הלכן ערב שביעית עד שתכלה הליתח כל זמן שבני אד' חורשים ליטע בסקשא' ובמלעו אר' שמעו' נתת תור' כל אחד ואחד בידו אלא בשר' הלכן עד הפס' ובשר' האילן עד עצרת: ב מזבלין ומעדרין במקשאות ובמדרעות עד ראש השנה וכן בבירת' השלחין מביילן מפרקין מאבקין מעשבין עד ראש השנה ר' שמעון אום' אף נוטל הוא את העולא סן האשכול בשביעית: ז מסקלן עד ראש השנה

בשנה החמישית: כטועיה כשמה בת שנתה קרויה כטועיה ותל' פ' כשמה כל זמן שבני אדם קוראים לה כטועיה ואין קוראים לה ין והלכ' כר' עקיבא: שגמס שנחתך: הלישין גדולי' לטון ונעו מהליף: ככטועיה בין לעבין חרישה בין לעבין ערלה והלכ' כר' שמעון:

עד

אמתי: שדה הלכן שדה של תבואה וקטנית שאין בו אלן: הלימה לחלומית הקרקע ממשת הגשמי: מקשאות ומדלעו קסאוי ודלושי' אבל משס ואלן מחוי כמתקן שדהו לנודך שביעית: כתי תערת כל אחד בידו זה אומר כלתה לימה בתוך שלי וזה אומר כלתה לימה בתוך שלי: לא בשדה לבן שעתי' לזרעה אחד החרישה וכדך שתהא רוב לימה קיימת שאין חורשים אלא עד הפסח: וזדה אלן שהיא כטועיה כבר אין כדך שתהא רוב לימה קיימת שאין חורשי אותה אלא כדי שירדו הגשמים בעומק הקרקע הילכך חורשי' כה עד עצרת וכל העשבות הללו דחיות סן כדאמר' לעילי' בלש' שדן וכתי' דיכו במנו על שני פרקי הללו ששה פסח ועצרת ובטלוב ומועד לחדוש עד דה של שביעית: ב מזבלין מכניסין להם זבל: מידר' חופר' בעקרי האלכות שכל דבר שהוא לנודך שריות של ששית מועד בתוספת שביעית ודבר שיחולו אלא לנודך תקון האלן אסור אלא אב' הוא דבר שאפי' שביעית ענמה אין אסורו אלא מדברי כופר' ובתוספת שביעית לא נזיר: כית השלסי' שאין די לה בניו גשמי' וכדך להשקותה ערנוס והוא עוף והוא משלחי: מיכלין חותב' היכלת עומון הכולדיון באלן: מפרקי' העליון מעל האלן להקל חשיליו: מאכין שרשי' המגולין מכסו אותן באבק: מעשין תחת האלן להמית התולעי' הגדלי' בו: אף נוטל את העליון שביעית ענמה ותל' לא אמ' אלא מפרקי' את העליון בתוספת שביעית לבד ואין הלכ' כר' שמעון:

ג מסקלי' מבידו את האכני': מוקרמ' כמו מקרבמון בכף לשו יבדממה חזיר מיער כלומ' כורח' ומוטב' 8 3 ח

שביעית פרק ב

וחתכי הענבי היבש מן האלן: מזרדי הענבי הלמי כהם מרעבי דגילי לקצנן ומימי מקצת מהן וחד זירוד: מפסלן שנוטל את הפסולת. וימ מפסלן לשון פסל לך שחיתכי כל הענבי שנאלץ כדי שיתענה: כורדה וכפסולה של חמישית וכו' תתן לא שרי אלא עד רה של שביעית ור' יהושע סבר כשנת חמישית כן ששית מה חמישית ככנסת לששית כך ששית ככנסת לשביעית וכמו שמורדין של חמישית כששית כך מורדין של ששית כשביעית ודני שמעון

אומר מעברת ואלך שהו כאשר בעבודת הארץ כאשר בני כורוד ופסול ושלש מחלוקין בדבר והלכו בתן: ד מזהמי את הכטיעו כשקלפת האן כושרת מדבקים שם וכל להכדילו כדי שלא ימות האן וימ מהמין שיושמי הלכו בדבר שריתו רע כדי שירחו העולעי מן הרים או שיומנו: וכורכי ימ שכורכים דבר סני האלן בקין עפסי החמה וכמורף מפני הככה וימ כורכי הענבי וזעם וקושרין אותם למעלה כראשה שלא יהיו כנושי על ארץ: וקושרין אותן ימ לשם כשריה אשר תרגו אשר קטמו וימ שוכר הראשי כמו קטנס ראשו: ועטו להם כתי דגילי לעשות אלן גדר

אמה סביבותיו וממלאו אותי עטר וימ שעשו לו סכה מלמעלה להגן עלי מן החמה או מן הגנה: על הכוף של האלן אבל לא על העקר שלא יעשה כשביעית כדרך שעושה בשאר השני ואין הלכו כר אלא כר נזוף אלא אסור להשקות האלן כשביעית בין על הכוף בין על העקר: ה סכין חתה הפנין פירות שלא כנו בשולן סכין אותם בשמן כשהן מחוברי אלן למהר בשולן ופעמים שמכחי אותן ומשיינים שמן בתוך הנקב איכמי מנקבי הפנין כדי שיכנסו בהם גשמי ויתבטלו וזהו: פנו ערב כשביעית פירות שאין מתבטלין עד תשרי של שביעית אין סכין ואין מכחי אותם כששית מאחר שאין כנומר בשולן עד שתכנס שביעית ואפילו במקום שנהנו שלא בסוף אחר תקן: ור' יהודה פליגי בין מקום שנהנו לסוף למקום שלא נהנו לסוף דבמקו שלא נהנו לסוף לא מיוזא סוכה עבודה ושרי ר' שמעון מתיר באלן שהוא מלא פירות שביעית לעשות בני מלאכה במונחי שביעית מפני שהוא ראוי בעבוד האן אעפ שהשירו קדשי בקדושת שביעית והלכה כותב: ו מכריכין כששית ומרת הגפן בארץ ומכחי אותה בעפר: מרכיבי מביאי ענף של אלן ומרכיבי אותו ענף אלן אחר שהוא מיינו: פחות משלשים יום בגמר כוכם דה מוכחי דהך ל יום דקליטו לתוך ג' וימים דר' יהודה ושתי שבתו דר' יוסי ור' שמעון נרכי קודם שלשים יום דמוספ שביעית דבעי' בתקלות הכטיעה קודם תוספת שביעית וכלהו סדרי להו תוספ' שביעיל יום הילכ לתק דחמ אין קליטה פחותה חל' יום נדיך שלשי' דקליטה ושלשי' דתוספת לר' יהודה דאע' נמי' היא קליטה נדיך ג' דקליטה ול' דתוספת לדברי ר' יוסי ול' שמעון דאמרי שתי שבתו נדיך שתי שבתות לקליטה ול' לתוספת ופירוש קליטה שהיא הכטיעה כקלטות וכאחת כשריה בארץ והלכה כר' יוסי ול' שמעון: ז האורז בלעז ריש: דוחן מילוז: והפרגין כעין דמון מלא זרעה וזרע שלו ויחשקש בתוכו וקורין לו בערבי כשש' ובלעז פא' אורז: והשומשמן כמין זרע הדיך ובארץ ישראל מוזו הרבה וקורין לו בערבי כומס: מתעשרין לשעבר במעשר שנה שעברה אם הייתה שנה ראשונה וזשיה של שמיטה מעשר שני ואם שלישית מעשר פני: ומתירים כשביעית כיון שהשמיטה

ההשקפה שנתפשה לפניה של סביבת אין בהן קדושת סביבת: **תעשיית** למכה הכאה נכבד לקיטתן כיון דכאונה סנה השקפה ואם היא פכה שביעית אין מתעדין כלל זיש להן קדושת שביעית אף על גב דכאלן אזלינן בתר חכמה וזירק בתר לקיטה וכתבואה וזייתו בתר שלום כלומר כשיבאו שלום בשלין או כתיבכו במעשרות מכל מקו באורז ודוחן ופרגין ושומשמיין דאין לוקטין אותן כאחד ואין מביאין שלום בשלין כאחד אין הלכיה כסן

ואתעשרין לשנה הבאה: ה' ר' שמעון שזורי אמר פה המצו שזרעו לזרע בתחלה כיוצ' בתוך ר' שמעון או' אפנין תגמלונין ביוצ' בתוך ר' אהרן אומר אפנין תגמלונין בשתרמלו לפני ראש השנה: ט' תבצלים וחסרפים ופול המצוי שסנע מהם מים שלשים הם לפני ראש השנ' מתעשרין לשבעה ומוותרין בטביעות ואם לאו אסורין בטביעות ומתעשרין לשנה הבאה ושל בעל סמנע סחס זים שתי עובי דבריר פאיר חכמים אומרים שלט: י' הרוריעין שקייסן לזרע אם הקשו לפני ראש השנה ונפסלו מאוכל ארס בזה לקייסן בשביעי' האם לאו אסורי לקייסן צ' שבעי' התמורה של חס' אסורות בשביעי' וסרביעין בעפר לבין דבריר' שמעון רבי הלעור' בן יעקב אומר ספרסן באורזו בשביעית רבי שמעון אומר אבל אין בסמנע:-

פרק ג

מאיכתי מציאו זבלי לאשפתות משימיקו עוברי עבודה רביר רבי מאיר רבי יוחנן אומר משיבש סמחוק ראש' אומר משיקשר: ב' ער כסתובולין ער שלט שלט אשפתות לבית סאה של עשר עשר משפלות של לחן לתך סופסוק על השפלות ואין סופסוק על האשפתות ר' שמעון אומר

אלא אחר השרשה דבשכה אחת אשרשת כל השדה סהרי בכת אח' וזרעי אותן: ח' שול המנהל פאשולי כלפי: שורעו לזרע כרו להוביח ממנו זרע לזרוע ולא ל' לאכילה כיוצא בהן בתר השרשה באורז ודוחן כיון לעבין מעשרות כיון לעבין שביעית ודקא שריעו לזרע אבל זרעו לזרע אזליה צתד לקיטה כדק: ה' תגמלונין הנסוה: משתרמלו שוקטו ונעשו כיון כיס ודוגמנו כתרמילנו שהוא כיוס של רועים: ט' הכבלי הסדימי' שאין עושי זרע כשאר כבליס ופול המכרי שורעו לזרע דלוי זרעו ל' לזרע וא' תבין לעל דאזלינן ביה בתר השרשה אפי' לא' תבין ססן מים: ט' שבעה זרעין מים שלשים יום יצאו מיתרית וירקית הברכות של כל מים ונעשו כשדה בית העל

משמקית בניו נשמו הילכך מתעשרי' לשבער: ושל נעל שדה שהיא בעינן ומלוחלחת ואין צריך להשקותה וזמ לירק גריכה השקפה ממש הכי קתני שמנע מהן מים שתי עכוות וזין השק אותה שרגילי להשקות קרי פיה והלכה כרבי: י' הוקטו כתיכנסו ונעשו קטין: אסור לקיימן בשביעית ספרות שביעית אסור להכניס לזרע: התמרות הנין ק' דם סיפתה דומה לתמרה וכמוהו קטס ראשו ועלתה בו כתמרה בע' לזב הגולל פי' אחר התמרות כעין לזובי גפני: מרבנן בעפר לבן כלומר משקין שדה לבן וכן הלכה שמשקין שדה לבן ערב שביעית כדי שיבאו ירקות בשביעית ולא עוד אלא שמשקין אותה בשביעית כדי שיבאו ירקות למנאי שביעית: ממרסי' באורזו משקין עפר האורז ומערכי' אותו במים כמו נכתבו למרס' ביומא: אבל לא תכסין שאין מותכי' העלין של האורז תרגום לא תמור לא תכס' והלכ' כר' שמעון:

מאמתי

מונאי' וכלי' לאשפות דרך עובדי אדמה לכנס הובל למקום אחד בשדה ועושה שם אשפה גדולה עד שהיא עפורה בשדה לזבלה: משיפסוק שכרי עבירה לעבוד את הארץ בשנה שביעית וקודם שיפסוקו עובדי עברה אסור שלא יאמרו מעברי עבירה הוא ולזבל שדהו הוא מונאי' ויש ספרים שכתוב בהן עובדי עבודה והיא היא: משיבש המתוק משיביה ויש הזבל סכות מתיקה לפירות: משיקשר כשמתחיל להתכנס מתעבה וכעשה ק' ג' וקרובי' דכריהו להיות שים ובידושלמי מפרש משיבש המעק סדקין שבקעה כשהמטר יורד מתמלאי' מים ואינן מתיכשי' אלא לחצר וזמן וכדראי' מעק על סם מתק' לו רגבי' כחל: כ' משפלות קופות שמוניאי' בהם וכלי' שכל משפל מחוץ לתך שהוא משאוי של ממו וסלתך הני כיר טו' סאין: מוסיפי' על המשפלות כותב באשפה אחת משפלי' כמו שהוא רוצה ואין הקישי' על האשפות לעשות יותר מש' אשפות בכית סאה שלא ידא' כמזל את השדה ר' שיעון אומר אף

שביעית פרק ג

על האשפה מוסיפו שכיון שיש ציבור גדול במקו אחד לא מחויי כמובל ואין הלכ' כלם : ג ויתר מכאן מן קופו
מותר והיכו דר' דר' דר' שהשת' את לשמוע' דר' דר' דר' אפי' איני' משפלו וכלבד שלא יהיה נה פחו מן דר' דר' דר'
יש מעט וכל באשפה ופדא דמדוי דר' דר' דר' מוסיף האשפה דר' כמובל קהל דר' מחוי כמובל הואיל ואיש
מפדו : עד שיעמיק ג' שיעמיק מקו' האשפ' או יגביה משאר הקרק' ג' עפמי שיהיה ככד דלכנס הובל למקו'
אחר הוא עושה ולא לזבל את

השדה : עושה אדם אתו וכלו אומר
אותם ג' אשפות של שלשי משפלות
יכול לבנות אותם אשפה אחת
ולחסיף עליהן כמו שירצה דל'
תמי' כי היכי דחסור ויתר מנ' א'
אשפות לבית סאה הי' חסור ויתר
משאר ג' אשפות במקום אחד : ר'
מאיר חוסר בירו שלמי' מוכח ד'
דביותר מכשיעור בלבד אחר ד'
מאיר אבל ככשיעור השתא בנ'
מקומו מותר במקום אחד לא כג'
וחי' הלכ' כל מאיר : היה לו דבר
מועט שאין לו להזניא בפע' אחת
כשעור המפורס' לעיל מוזניא אותו
מעט ומוסיף עליו והולך : ר' לעד
בן עזריה אומר שמה לא יהיה לו
זבל ויתר וכו' כמובל שדה עד
שיזניא עשר משפלות כאחת או
עד שיעמיק ג' או יגביה ג' שכיון
שאותו מקום משונה משאר השדה

לא מחוי כמובל וכן אם כתבו על הסלע שאינו ראוי לזריעה : ד המדייר שדהו לשון דיר של כה' הוסיף
שאי' לו מקו' שפול להעמיד בה מיתו' לא שם ואינו מתכוון לזבל שדהו בענין זה ודעינו לכנס הובל לאשפות
אח' : סהר כמו סחר היקף של מחיבה כניב הנאן : עוקר ג' רוח' כשנתמלאת הסחר וזבל עוקר מן הסחר
ג' רוחות ויוקפן לנד אהר' של אמנעית ומדייר שם כמו כן בית התיבה ועושה אשפות בתוך שדהו חשפות
לבית סאה כדאמרן : כמבא מדיר בית ארבעת סאי' סחיתים מכד זה של מחיבה אמנעית ובחיתים מכד
אחד וחשמעית ממני דר' דייר בית ד' שאין קודם שיעשה ממנו אשפות אבל טפי לא שלא יאמרן לדייר
שדהו מתכוון : מפני מראית העין שלא יהא כל' כמתכוין לזבל שדהו אם עושה את כלה סחר : כדרך
המזבלין ג' אשפות לכל בית סאה ואין הלכ' כר' שכן : ה מהכח מקום בתוך שדהו שחונכי' ממנו אבני'
לכנין אם היה מוכסה עפר ולא היה נראה אין פותחין אותו בתמלה בשביעית שהרואה אומר לתקן שדהו
הוא עושה כדי לזרוע בתוכו לא להזניא החככי' לכנין : עד שיהא בו שלש מורבותיות שיהו נגלים ונראים
מאותו מהכח קודם שביעית שלש שדות של אבנים שכל שורה מהם שלש אמות אורך ושלש אמות רוחב
ברום של ג' אמו שמתכחו ט' אבנים שכל אבן היא אמה על אמה ברום שלש וכן בכל שורה ושורה הדי' כל'
אבנים לשלש שדות ונכהו ככד שלכורך אבנים לכנין הוא מוזניאם ולא לתקן שדהו : ו של משאר
שנים שיש שם בכל אחת מהן משאיו שני בני אדם הדי' אלו ינטלו כלן ואפילו הקטנות שבהן ולא מתני'
כתמלה הנדר לבנות מקומו שדה : פזות מכאן מהכח ואינו כוטלו כלו אלא גומחו ומתיח מן הסלע כאין
טעם כדי שלא יהא ראוי לזריעה : ב' ד' היא דל' יפתח מהכח והאי דגומחו : וזה שהוא רובה ויטול דל'
מחוי כמותן שדה כיון דלאו דרדיה הוא ואפי' בשלו כמי' לא מחוי כמתקן שדה אם התחיל לטול מיעב'
שביעית

שביעות פרק ג

כתיבת: ז שביעות המחירי ואפי לא ובעתן לא שעתידה לנשטן הוי כלומר ובעתן: הרי לויכטלו כלן אנב איתם שעת: המסקל גדהו שמשלך האכבי מן השדה לטון סקלו מאבן: ומכוח את התחנות: הכוננו בארץ דככה לא מחו כמתקן שדה: גריר של כרדות גל של אכבי קטנו: אם יש תחתון סלע או קש לא מחו כמתקן כיון דאין המקום רחון לזריעה: ח אין כוכי מדגנות מעלות על פי הגחוי שלא יחלקו כבידידתן לקסא המי שכתקבנו

בומערב שביעות מה שהוא רוצה נוטל ז אבנים שזועותן המחירי או שהיו מכוסות ונתגלו אם יש בהם שתיים של משאוי שני שני הרי אלו ינטלו המסקל את שדהו נוטל את העליונות וכניח את הנזעות בארץ וכן גריר של צירודה או גל של אבנים נוטל את העליונות וכניח את הנזועו בארץ אם יש תחתון סלע או קש הרי אלו ינטלו ח אם בונן מדרגו על פי תגאיו ערב שביעות משפסקו הגשמי מפני שהוא מתקן לשביעות אבל בונה הוא בשביעות משפסקו גשמי מפני שהוא מתקן לסוצאי שביעי דלא יספק בעפר אבל עושרה חונה חייץ כל אבן שהוא יכול לשטוט אתירו וליטלה הרי זו נוטל ש אבני בתף באות סם והמקבלן מביא מכל מקום ואילו אם אבני בתף כל שאינרה יכולה להינטל באחת יד דברי ר' מאיר ר' יוסי אומ' אבני בתף כשמן כל שחן גשלות שתיים שלש על הכתף י הבונה גדר בינו ובין רשות הרבים מות' להעמיק עז חסלע מה יעשה בעפר צוברו ברשות הרבים ומתקנו דברי רבי יהושע רבי עקיבא אומר בדרך שאין מקלקלין ברשות הרבי כך לא יתקנו מה יעשה בעפר צוברו בתף שדהו בדרך המובלין וכן המוצר בור ושיחומערת:

בצמח באותן הגומות דכרחה כמתקן להשקות בהן שדועתו בשביעות: לא יסמוך בעפר אם בא להיות מוכר מקו יביאת המים באכבי לא יתן עפר וטוט כין ה האכבי מושם דמחוי טפי שהוא מתכוין להשקות מהן שדועתו אבל עושה הוא חייץ אכבי שדורות זו על זו ובעין גדר כלל עפר וטוט: כל אבן ששדהו אפי קטנה אם כשהוא בונה הגדר או הכנין יכול לפשוט ידו וליטלה ולכנות בה הרי זו נתגל שהגדר מוכף עליו ללכנות גדרו הוא כוטלה ולא לתקן השדה לזריעה: ט

באות מכל מקום אפי מתקן שלו דמירע ידוע ללכון קבש להא ולא לתקן את השדה: והקבלן שקבל שדה באריותא שביא מכל מקום ואפי מאותה שדה שהוא ארס בה אפי אנבי קטנות שאי כוכת לא לקבץ יאכבי ואפי מביא מתוך

כשדה שלו: ר' יוסי אומ' כו' והלכ' כר' יוסי: ז להעמיק עז הסלע ולא חיישיב' דלמא ממליך וזרע ליה שאין לך בני אדם לזרוע סמוך לרשות הרבי אבל כינו לבין הכירו חיישיב' דלמא ממליך וזרע ליה וחסור: צדורו ברה ואיכ' כוטלו משם ומתקן את רשו הרבי כמו שהיה: כשם שאין מקלקלין רשות הרבי כך לא יתקן כלום לא מבעיא ללכור עפרו לרה שהוא אסור אע"פ שיסריכו איכ' שרי מקלקל הוא לשעה לא אפי לתקן אסור כגון אם היו אכבי או עפר ממורי ברה לא יכרס כמקום אחד לא יסלקם לגארי מרשו הרביס ויהיו דקאמ' כשם שאין מקלקלין רשו הרבי ללכור עפרו לרשו הרבי אע"פ שדעתו לללקון מיד כך לא יתקן ללכור אכבי או עפר המפורי לרשו הרבי ולשים אותם בגרי רשו הרבי לפי שעה אלא יסלקם מיד לגמרי וכל רשו הרבי יזכיחם לים או לנהר: מה יעשה בעפר איכ' דר' עקיבא נזכר בתוך שדהו כדרך המובלים שלם אשפות לבית סאה: וכן החוסר כור שיש ונערה בשאר ימות השנה פלוגי בה ר' יהושע ור' עקיבא לר' יהושע נזכרו כרשות הרבי ובלבד שיסלקנו איכ' ויתקן רשו הרבי כמו שהיה ולר' עקיבא אע"פ שדעתו לתקן אם אלא נזכרו ברשותו והלכ' כר' עקיבא:

פרק ג

בראשונה

כדרך שהיו מלקט מחבירו את הגם הגם הכי מפרשא מתיבי כירו שלמי בראשונה היו אומרי מלקט אדם מתוך שלו את הגם הגם כדרך שמלקט בשל חבירו בין גטין בין דקין ואע"פ רעבי ועשבי כשמלקטו איתן מתוך השדה מתקן השדה לזריעה כשמלקט הגם כלומר העבים העשבים הגמים ומכוח את הדקין תליכן דכדיך לנעים הוא ולאן לתקן את הקרקע קעביד כדרך דתליכן

שמיעה פרק ד

במלקט בשדה חבירו בין דקין בין גמין דלא עבד אכיס למתן שדה חבירו ומידע דיימ דלענין הוא סמך ד:
 מערכו עבדו עבדה שהיו מלקטיו כשדוניהן בין דקי' בין גמי' והן חומרי' כגם' לקטנו שלא כעונה שחי' חבירו
 מחייב לו טובה דהשת' ודאי' לא אתי' למלקט דקין בין שאין חבירו מומין לנטובה על זה: ויחזן בדיק'
 לזמ' שיקפן להם מוזכר' שימיר' לו לקוט' מעדי' היום ואתן' לך מוזכותך דכשיט' דאסור: כ' שנקונה

כחוד של זה וזה מלקט מהודך של זה שלא בטובה ואין צרי' לומר
 שיקצין להם מוזנות * ב' שדה שנתקוצה תורע בכיוצאי שביעי'
 שנטיב' או שנדייר' לא תורע בכיוצאי שביעי' שדה שנטיבה בש'
 אום' אין אוכלין פירותיה בשביעי' ובית הלל' אום' אוכלין בש' אום'
 אין אוכלין פירות' שביעיה' בטובה ובית הלל' אויב' אוכלין בטובה'
 ושלא בטובה רבי יהודה אוכר' חלוק' הדברים' זו בקילי' בית שבש'
 ומחוכרי' בית הלל' * ג' חוכרין גירין סן הגנים בשביעית' אבל
 לא מישאל' ומחויקי' ירוגו' בשביעית' אבל לא על ידו וישראל' ושואן
 בשלום ספני דרכי שלום * ד' הברל' בוית' בית שפאי' אוכרים'
 יגום ובי' חלל' אוכרי' ישראל' וכורים' בכחליק' עד שיגום' אי זה חוצה
 חמדל' אחד' או שנים' חסדליק' שלשה' את בצר' זה במס' דברי' אסור'
 מתוך' שלו' אבל מתוך' של חבירו' אף חסדליק' ישראל' * ח
 התבקייע' בוית' לא יחפהו' בעפר' אבל כסכה' הוא באבנים' או בקש'
 הקוצין' קורות' שקמה' לא יחפהו' בעפר' אבל מסכה' הוא באבנים' או
 בקש' אין קוצעין' בתולת' שקם' בשביעית' ספני' שהיא' עבור' ד' הורח'
 אובר' בדרך' אסור' אלא' או מגביה' עשרה' טפחים' או גומם' געל'
 הארץ' * ו' הסוגב' בפנים' והקוצין' קנים' ר' יוסי' תנלי' אסור'
 ירוח' טפח' ע' קיבא' אום' קוצין' בררכו' בקרדום' או במגל' ובסמית'
 ובכל' בה' שירצה' אילן' שנשפח' קושרין' אותו' בשביעית' לא שיעלה'
 אלא' שלא תוסף' * ז' באיסור' אוכלין' פירות' האילן' בשביעית'
 חפנים' בשזריחו' אוכל' בהם' פתו' בשדה' ביחלו' כונס' לחיך' ביתו
 וכן

שכרש' הטב' שכל' העולם' חורגו'
 פעם' אחת' והוא' חרש' שתי' פעמים'
 ומתני' איידי' בשעת' הסכס' שהיתה'
 המלכות' חונסת' על' המס' היומט'
 הקרקעו' והתירו' לחרוש' בשביעית'
 כדי' ליתן' המס' הקצוב' מתבואתה'
 למלך' ולא' חרש' שתי' פעמים' ק'
 קנסוהו' רכנן' דחרוש' אחת' העירו'
 ולא' שתי' חרישות': או שכדיירה'
 שעשו' ממנה' דיר' לכהמות' שעשה'
 בה' סחר' כדאמרי' בפרקי' דלעיל'
 ולא' עשה' ממנו' אשפות' לא' הביא'
 כדי' לזבל' בו' שדה': לא' תורע'
 למזבאי' שביעית' דקמי' ליה' בהמי'
 יותר' מנכוננה': בטובה' אסור'
 דאין' מחויקי' טוב' לבעלי' דרמח'
 אשקריכהו': חלוק' הדברי' דגם'
 לקולא' ואין' הלכ' כד' יהודה': ג'
 מוכרין' כוין' יכול' ישראל' לקבל'
 עליו' בכר' וכך' כורים' לשכה' שדה'
 הגו' שחשה' בשביעית' לזרעה'
 למזבאי' שביעית' ואינ' עשור' לגו'
 לחרוש' בשביעי' בריס' לשון' כדמ'
 לכס' כד': ומחויקי' יודי' גוים' אם'

מנאו' חורש' יכול' לזול' לו' יגיד' כהך' וכיוצ' בה': ושאלו' בשלומן' ואפי' כיום' אידו': ד' המידל' בוית' כשהיתה'
 מקורבו' זה' לזה' חתר' מדאי' נוטל' ב' ומכוס' ב' או נוטל' ב' ומכוס' א' כדי' שגדל' ויתעבה': מידל' לשון' שליטה'
 זה' הסרה' וימ' לשו' דלדול' ודלות' שיה' לרל' שדה' מן' האיתים': יגום' גומס' מוקצן' האלן' ומשאידי' השמש' כארץ'
 ולא' ישראל' לגמיר' שלא' יראה' כעובד' את' האדמה': ומודי' במחליק' כגון' אס' נוטל' ב' וזית' זה' כדד' זה' שמחליק'
 פני' הקרקע' יותר' מדאי' אמרו' לעבודת' קרקע' הוא' מתכוין' גאסור': מתוך' של חבירו' אף' המחליק' ישדש' דלא'
 עבד' אכיס' שיתקן' קרקע' חבירו' וידוע' דלענינים' הוא' מכויין': ה' לא' יחפה' הניקוציע' בעשר' שהרי' הוא'
 מיתקן' בכך' שהעפר' נעשה' טיט' ומשבו' האלן': כאכוס' ונקש' דהיי' כמושיב' שומר' שלא' ינש': בתולת'
 שקמה' שלא' נקצנה' מעולם': ומפני' שהיא' עגור' שהיא' משוכחת' בכך': כדרכה' אסור' שהיא' מתגדלת' ומתעבה'
 בכך' והיי' כשעין' ומור' לגפני' אלא' עגובה' עגרה' שאין' דרך' לעולם' לכרתה' אלא' למטה' יעצב': חו' גומס' מעל'
 הארץ' שאין' דרך' לכרות' אותה' כך' והלכה' כד' יהודה': ו' המזבג' נפני' מקטע' וכמו' הנפני' כדי' שיעבס'
 הגוב' ויגדל' ויגביר' כחו' וכן' הקונץ' קמי' כדי' שיתעבבו' ומסך' כמן': ירחיק' טפח' מן' הקרקע' ושכ' לא' יחייז'
 כעבודה': שפסח' כהדק' כיווני' שחבו': לא' שיעלה' שיתחברו' סדקיו' אלא' שלא' יוסף' ליסדק': ז' מחייז'
 אוכלי' פירות' האין' בשביעית' מושב' דרדשי' לא' חלה' ולא' להבסד' ואס' אוכלין' קודם' כשולן' הינו' הפסד': הענין'
 כנ'

פני תאכה לדכתי התאכה חכטה פניה: משהוריתו האדומו וזהו התחלה בשולן: אוכל בהן פתו כשדא
 אכל לקט ולהכניס לבית אינו דשאי עד שיגמרו: בחלו שגדלו הרבה ודומה לו וגם כפסם בהלה כי
 וכיוצא שיתו יליך לה מדכתי יהיה כל תבואתה לאכול וכתי'מן השדה תאכלנה תבואתה בשתי תבואות
 הכשו מרכר אחת מן הבית ואחת מן השדה: ח משהביא מים שסומו יונא ומיניו משה: ע עשהבאשו
 משיקראו באשה והיו כשיחילו

להתגלו וכתבשלו עד שהחכמי
 שכתב נראי מכחזק מתוך הקלפ:
 ט רביעית לסאה שמסאה
 זיתים יוכל להוציא רביעית הלוג
 שמן: פונע דרך הזיתים לפנען
 כדי למתק מרירותן: ויחולל בשדה
 דדבר שדרכו לאכול הוא אכל
 לסוך לא חווי'ן סכין לא דדבר
 שדרכו לסוך: הכניסו חכו לוג
 שכתבשלו עד שהיא ויכול להוציא
 חמי לוג מסאה: הכניסו שליש
 שכתבשלו שליש ממה שפתידים
 להתגל' אונמי שמו'א מהן פ
 עכשו שליש ממה שמוציא לסאה
 כשכתבשלו יפה: כך עונתן
 לשביעית ואין אוכלין מהן כ
 בשביעי' עד שיגיעו לעול' מעשרות'
 המסרש פסק דמעשרות דדוקא'
 תאמי ועבדי' זוית' דגילוס לאכול
 קודם בשולן לפיכ' היתרו לאכול'
 מהן כשדה בשביעי' קודם שיגיעו
 לעונת' המעשרות אכל לא בשאר
 יעשה

וכן ביוצא בחם בשאר שני שבוע חייב במעשרו: ח הבוסר
 משהבי' מים אוכל בו פתו בשד' הבאיש כונם לתוך ביתו וכן כיוצ'
 בד'שאר שני שבוע חייבין במעשרות: ט זתים משיכניסו
 רביעית לסאה פוצע ואוכל בשדרה הכניסו חציו לוג כותש וסך
 בשדה הכניסו שליש כותש בשדה וכונם לתוך ביתו וכן כיוצא
 בהם ושאר שני שבוע חייבי' במעשרות ושאר כל פירות האילן
 בעונתן למעשרו' כן עונתן לשביעי' י מאיסתי אין קוצע'
 האילן בשביעי' בית שמי' אומר כל האילן משיוציא בירת הלל
 אומר' החיובין משישאלו והפגמי' משיגרעו החייתים משינצו
 ושאר כל אילן משיוציא וכל האילן כיון שבא לעונת' המעשרות
 מותר לקוצעו כמה' יהא בוית' וללא' וקוצעו רובע רבן שמעון כן
 גמליאל אומר הכל לפי חיות' »

פרק ה

בנות שוח שביעית שלהן שניה שחן עושרת
 לשלש שנים ד' יהודה אומר הפרסאות שביעית
 שלהן מצאי שביעי' שחן עושו' לשתי שנים אמרו' לו ללא אמרו
 אלא בטת שוח' ב השומן את הלוק' בשביעי' ד' מאיר אום'
 לא יפתח סמאמים עד גובה שלמה שפחים ושפח' עפר על גבי
 יחכמים ואיכיל' לא יחזרו מארבעת קבס' עד גובה שפוח ושפח' עפר
 על גבי ושומנו בסקר דריסת אדם' ג לוק' שעברה עליו
 שביעית ד' אליעזר אום' אם לקטו העניים את עליו לקטו ואם לאו
 יעשה

פירות: ז אין קוצע' את האילן בשביעית משום דלאכלה אחר דחכ' ולא להסדק ואכי שמעתי כיון
 דאפקרינהו דחכ' לפירות' אם יקטבו הו' נוול את הרבי': משינצי' תחלת' העל'ין כיומי' כיון: ע עישלשלו
 משיתחילו להכבד ולתלות כעין שלשלת: משיגרעו משיעשו גרביעי' פ'א הכוזב' כשידילו ורעשה כפול'
 הלכן קחרא גרוב: משיככו משיגדל עליהן הכן כמו הכנמי' כראו בארץ כשיגיעו לשעור' הלל' חסור לקנען
 כשביעית: מותר לקנענו ואין כאן משום הפסד הפדיו' או משום גול לאידך' לשכ' שכבר השרי' ראוי לאכילה
 ומשום קונץ חלנו טוב' לויכ' אם הוא מעולה בדמי' שדמויו יקרו' לעבדי' יותר מלאילן: זכמה יהא בוית' לא
 אשביעית קאי אלא שיהא חסור לקנענו משום קונץ' למות' טאכיס בדכתי' כי מענו תאכל וזאתו לא תכרות':
 רובע הקב משום דחשיב מיני' משאר אלהת' דאלו בדקל' מיני' לקנענו עד דתעין קבא':

בנות

שח תאמי' לצנו היגדלו' מ' סמ' לג' שמי': שביעית שלקן שנה שניה של שמטה דפירו' החכמיש
 כשביעי' אין נגמר בשולן' עד שנה שניה של שמטה שהיא ג' לחמשה זאו כהן בהן דין שביעית
 מבית חבטה אולמין: פרכיות מין תאבי' טעמי' משתי' שכי' לשתי' שמי' ואין הלכ' כר' יהודה: י הטומא'
 את הלוק' מין מפני' הכבלי' שג' ליל' למסמן' בארץ: לא יפחות מסאתי' משום דעמיו' כארבע' עד שיטעון מהם
 שארעם כחפירה אחת על אמה' ג' טפמי' טלא' היו מפחד' לא היה גובה הכדי' והמביד' ג' טפמי' וטעם' עפרי'
 על גבי הכרי': וטומכו במקום דריסת האדם כדי' שלא יבמה והלכה כחכמי': פ לוק' שעברה עליו
 שביעית ונבכסם עליו שפתי' טהור' מתקיים ומן' מאיבה בארץ' במחזור' אם לקטו עניים את' עליו לקטו
 דעלי'

שביעית פרק ח

דעתי הלוף יש להן ביטור ועקרו חין לביטור כדעתן לקמן כפי הילכך חס לקטו עניים את עליו כשביע
לקטו ואם לאו וככנסו לשמיכות וגדלו העלין כמנאן גדולי שביעית ושמיכות מעורבי יחד : יעשה חשבון
וישער כמה גדל מהן כשביע' ויתן לעניים דל אלביטור סכר כל יהודה דאמ' לקמן עניים אוכלי אחר ביטור
ולא עשירו ול' יהושע אומ' חין לעניים עמו חשבון דסכר כד' יוסי דאמ' לקמן אחד עניים ואחד עשירו אוכלי
אחר הביטור והלכ' כד' יהושע :

ד לוף של ערב שביעית
שכסלם מערב שביע' ולא הוסף
במחי' כשביע' שאם הוסף במחי'
כשביעית אסור לעקרו משי' הפסד
פרי : הקיבנו ימ' כזרענו בקין
וימ' מיוחד לקין שהן יבשו' אחד :
פוחה של עדית הגדילה כשדה
שמיכה : פוחה כבע אדום שקור'
דיויא כלעב : במרופו של עץ כמר
שמופדו את הקרע של עץ ולא
של כרזל שלא יראה כעובד את
הארץ : בקדרמות של מתבת ולא
חייש' דל' מחוי כעבוד : כפוחה
של כלעב כמו הלעת כסמך פוח'
הגדלה בין הסלעים כיון דאין
דרך לזרע עש' לא מחוי כעובד
את הארץ : פא כלעב' כמו וללעב
המשכן כלומר נדי השדה שאין
דרך לזרע עש' : ה ר' יהודה
אומ' מיד ואעב' דכשאר ידקו מוד'

ו אלו כלים שאין האומן רשאי למכרם בשביע' מתירישח
וכל כליה העול חסורה וחדק אבל מוכר חו' מגל ד' וסגל קציע
ועגלה וכל כליה זה הכלל כל שמלאכתו מיוחדת לעבירה אסור
לאסור ולהתר מתר * ו' ואיך מוכר חסר בדי שכן חסר
עשר כדו' יין שכן דרכו לחבוא מן התפקד ואם חביא יותר סיכאן
מותר ומוכר לטים בארץ ולישראל בחוצה ארץ * ה בית
שמיאי אומרים לא יסבור לו פרה חורשת בשביעית ובית הלל
מתירין מפני שהוא יכול לשחטח מוכר לו פירות בשעת חזרע
ומשאול לו מאתו אעפי' שהוא יודע שיש לו גורן ופורש לו מעו'
אף על פי שהוא יודע שיש לו פועלים וכולן בפירוש אסורין *
ט משאלת אשה לח ברתה החשורה על השביעית נפרח
וכברח

יהודה דאסור עד שיגעה כיוצ' בלבון הוהיל וברייך לעקרו לבש' במדתו של עץ ולבנה בקדרמות של מתבת
חין דרך לעקרו כשביעית לא עי' שמי' הילכך כמנאן שביעית לא שכיח דאסור ומשום הכי מותר מיד אכל
ירק שלא גורו שלא לתלשו כי אורחיה שכיח כמו דאסור בשמיכות לפיכך אסור עד שיגעה כיוצ' בו :
משוכה בו החדש בירושלמי מפרש דהיכו מן הפסח ואלך והלכה כחכמי' : ו' שאין האומן רשאי למכר
כשביעית למי שהו' חשוד על השביע' אבל למי שאיכו חשוד שרי דאיכו קונה לא להכניע עד אח' שביעית :
מורה שזרי' בו העבואה כגורן : דקד כמין יתר של כרזל שקור' קולטרו כלעב והוא עשוי לחפור בו את
הקרקע לשו' וידקור את שיהיה : ומגל יר ומגל קבוי ועגלה מותר' שמה' הוא רונה לקבור מן ההפקד
ולהביא בעגלה למאכל ביתו חין אסור לא להביא הרכה לעשות חונר : ז' הונר חומן העושה כלי
חרס מוכר אפי' לחשוד על השביעית : ה' כדו' שמו' וטו' כדו' יין וליכא למיחש שמה' רונה כלס' לשמן או כלס'
ליין ש' כרי' הן אותם של יין מאותם של שמן שהעפר שגשו' ממנו כדו' יין איכו רומה לעפר שגשו' ממנו
כדו' שמן : ואם הביא יותר מכאן מותר ולא חיישין שמה' מן המזויזר דשביעית הביא : ומוכר לגוים בארץ
ולא חיישי' שמה' יחזור הגוי וימכרם לישראל חשוד : ולישראל בארץ ולא חיישי' ש' יוליכום בארץ חיישי'
שמה' יכניס לתוכן יין ושמן של שביע' שהביא מאי' דלא החמירו חכמי' כל כך : ח' שהיא יכול לשחטה וכל
דחו רמזין למתיל' תליכ' וכש' סכרי דאין דרך כלל לשחוט פרה העומדת למדישה : חפי' כשעת חזרע ולא
אמריכ' ודאי לזריעה הוא לוקח דתליכ' לאכילה הוא רונה : שיש לו גורן ולא חיישי' ש' מ' מודד להכניס לחונר
דאיכו למתיל' דלמחיה הוא מודד : וזכרנו לו מעו' מחליק לו מעו' כפרטו : חצ' שהוא יודע שיש לו פועלי'
אמ' מ' שיש ידו עובדי ע' ד' דאמרי' : ל' לא' כרכו' הוא כריך : וכלס' חס' פ'ו שלדבר אסור רוב אות' חסו' : ט
החמירה

השואה על השביעית לאכול פירות שביעית אחד הכיבוד בלא כיבוד : כפה שאכי אומר לספור בה משע
 היא לוקחת : כברה שאכי אומר לכבוד בה את החול : ריחום דשמא לטחון בהן סמכי : תגור שוין ליבש
 בו אויבין של פשתן : ולא תטחון עמה שאפול לסייע ודי עובדי עבירה : וזכרת וטוחנת עמה ולא חכרו הכח
 באשת עה קסוד על המעשר ותכדאפסר : כהשואה על השביעית משום דרוב עמי הארץ מעשנים הן : אבל
 משתטיל המים בעיניהן : לא תע
 עמה לפי שמשגבלה הוטבלה
 לחלה וקא מיטמאה מחמת כלי
 טמאי' שערי הוכשר לקבל טומא'
 זו ומסייענה לגבל ואפול לגרום
 טומאה לחלה : וכן לא אמרו לא
 התינו להשליבן כלים ולסייען
 בלא שעת עבירה עמה לא משע
 דדכי שלום : טחוקי ודי גוים
 אפך גרדא דדכי שלום תבאליה
 הכא ומשמש לפי כפר :

שלוש ארבות לשביעית
 חלוקו לעבין דין
 שביעית : כל שהחיקו עולי בכל
 ערא וסייעתו כשעלו מנבל : לא
 באכל ולא כעבד שעבודת הארץ
 שהיא אומר בשביעי' ואם כעבד

זכבר ורחיים ותגור אבל לא תבור ולא תשחן עמה אשרת חבר
 משאלת לאשת עם הארץ נפה וכברה ובוררת ושוחנת ומרקרת
 עמה אבל משתטיל חמים לא תגע מצלח שאין מחזקין ידו עוברי
 עבירה וכולן לא אמרו אלא בפני רבבי שלום ובחזיקין די גוים
 בשביעית אבל לא די ישראל ושואלין בשלום ספני דרבי שלום :

פרק ו

שלוש ארצות לשביעי' כל שתחזיקו עולי בבל
 מארץ ישראל ועד כויב לא נאכל ולא נעבד
 וכל שתחזיקו עולי מצרים מכויב ועד הנחר ועד אסנה נאכל אבל
 לא נעבד סן הנחר ומאסנה ולפנים נאכל ונעבד : ב עושין
 בתלמי בסוריא אבל לא במחבר דשים חורין ודרכין ומעמיקין
 אבל לא קוצרין ולא בוצרין ולא מוסקין כלל אמר ר' עקיבא ברי
 שמועא בו מותר בארץ ישראל עושין אותה בסוריא * ג
 בצלים שירדו עליהם גשמים וצמחו אם היו חלקין שלאין שחורין
 אסורין חוריקו הרי אלו מותרין רבי חנינא בן אנטינוס אום' אם
 אים'

גדלה אחד לאכול מאותן גדולי' פ'א ועקר לא נאכל לאחר שביעי' בלא כיבוד ולא כעבד בשביעי' : מכויב
 ועד הכהר צד אמכום כויב עשין כלפי הכעס לכד מורח ורבועה יונחה מעבו שיחבת כרכובה של אף
 במקבוע עובדי' מורית' אונתה רבועה' אפוסה כלפי' עמון והולכת עד כויב ורבועה' אחרת עשוכה מעבו
 כלפי מורח וכה הכהר האמור כאן ואלו השתי רבועה' : שום עולי מנדים ולא כבשו' עולי בכל : ועד אמכום
 הוא הוד ההר הכתי נבנלו' הארץ בפרש' לא מעטע' ינתאו לכס הוד ההר מתרנמי' כירושלמי טורי אמכום
 והוא כפופ' של אף' לכד מעבד אכל הים הגדול גס וז לא כבשו עולי בכל הילכ' ככל לאחר הכיבוד ולא דך
 לשכ' אם כעבד בשביעית ככל' דקדושה ראשונה קדשה לשענה ולא קדשה לעיני' לבא ולא כעבד דלעבין
 עבודה החמירו לאסור מדרכין : מהנהר ומאמכום ולפנים כך כתי' בכל הספרי וטפי הוה ביחאי הוה
 גרסי' ולחון ואפסר הפרש בדוחק מהנהר ולפנים מתחלת הנהר ולפני' לגד הכהר חונה לארץ וכן מתחלת
 טורי אמכום ולפני' לכד ההר קרני לעני' : מוריא ארם ההרי' ואדם נובא שכבש דוד ואינם בארץ ישראל לכל
 דבר מפסי שכבשה קודם שכבש ארץ ישראל כלה ונקנת דבי' עשאהו בארץ ישראל תקנתן במחנה לארץ :

ב . עשוי בתלוש אפי' אכל החשוד' ולאו בארץ ישראל תקן לא תבור ולא תטחון עמה : אבל לא במחבר
 כגון מסיקה קנידה וכנידה ודוק בשמור אבל במופקר אפילו בארץ מתעד דעביא בת' כמן השמור אי איתם
 בוכר אכל איתו בוכר מן המופקר וטעמ' גגור בסוריא במחוב' כדי שלא יהיו מניחו את ארץ ישראל והולכי'
 ומשתקע' בסוריא ובתלוש היתרו כדי שימנאו העמים שכא' קנת ריחו בסוריא שהיא קדושה להם ולא
 ינטר כולב' את מא' לחונה לארץ : כל שכיונא בו מתעד בארץ ישראל מראוית' כגון תלוש אפי' דמדרב' אסו'
 בלא שכי עש' איתו בסוריא כי אומייה ואימי כרין לשמון אימימי הכי קאמר כל שכיונא בו מותר בארץ
 במופקר . עש' אונת בסוריא אפי' בשמור אבל בחובר אסור מדרכין בארץ אפי' במופקר : בנלים
 שירדו עליהן גשמי' בכלי' של ששית שכבשו' לשביעית וירדו עליהן גשמי' ונשחו אם השחירו העלין בידע
 שגדלו והוסיפו ואינו גדולי' שביעי' ונשטלי' הפק' אעמ' שהיא מרובה אבל אם הדיקו העלין אז הולכי' וכמין
 ולאז מארעא קא רנו : אם יכולין ליתלש בעלין דרך כנלים כשעמדי' ימנאי' עשמתן ען הארץ ונחמין ליתלש
 ואם

שביעית פרק ז

העלין חוקן וכסאחמו בהן יכול לתלוש הכנבים מן הארץ או ודאי גדלו בשביעית : כנגד כן למזאלי שביעית מותרים להו בכנבים של שביעית שינאו למזאלי שביעית מיירי דלא מקילינן בהו כלו האי שגדולי היתר כל מה יעלואת האסור לא סופי כמו מיירי בכנבי של שביעית שערקן בשביעית נחמד ונטען בשביעית ולאחר שגדלו מיצע בשביעית עקרון וחזר ונטען בשביעית ומיטרך שכבר גדלו בשביעית לא הוסיפו כי אם ממש בשביעית

וכאסרו וכסאחמו והוסיפו מעט בשביעית חזר אותו היתר ונטעל אסור המונע שנס של שביעית מן מסייע לנטעו אחר שסוף גדלו היתר ואין הלכה ככתיב חכיה בן אבטיבובם : ד משיבשה כוונא בו ממה שזכרע כמוזאי שביעית יש גדול כיוצא דתליב' אינוי מפני שרבה היתר על האסור התבטל : הככור מקום שמוחה היתר פירושו וית' משאר מקומות היתר האפל דתליבן ש ממקום הככור הכיווס : מוזאי שביעית מיר לפי שהיו מוזאי' ריק מחל והיה רבה על ירק שזארן יסאל ואני שמעתי הטעם לפי שזכאי' שלשה ימים עשה כיוצ' בו : ה שזן שרופה שזן של תרומה טמאה ומיטרך של שרופה עומד קריו ליה שזן שרופ' ומעלה עשו לשרפה בארץ כדאשכחן כ

פרק ז
כלל גדול אכר בשביעית כל שהיה סאכל ארס ובאכל בהמה וכמ' הצובע' ואינו סתקי' בארץ יש לו שביעי' ולרמי' שביעית יש לו ביעור' ולרמי' ביעור' וזאת זה עלה הלוק' חשוטה ועלה הדגנה העולשין והכרשין הרגל' ונץ החלב ובאכל בהמה החוחי' והדריר' ומכין הצובעין ספיה אסטיס וקוצ' יש לה שביעית ולרמיהן שביעית יש לחם ביעור' ולרמיהן ביעור' ב ועוד כלל אחר אמרו כל שאינו באכל אדם ובאכל בהמה וממין הצובעין ובתקיים בארץ יש לו שביעית' ולרמי' שביעית אין לו ביעור' ואין לרמי' ביעור' אי הו עקר הלוק' חשוטה ועקר הדגנה' והערקבנין והחלבעין והבובריא ומסין הצובע

בקדש' פסולים שהן כשרפים במקומן וכן פירות שביעית זריכים צישר בארץ דכתיב בארץ תיה כל תבולתה ואין הלכה כר' שמעון : ו אין מוזאי' תרומה מחל לארץ לפי שהתרומה כהני' מחזירי' אחרית לבית הגרנות אישי רכבן שח' יהיו הכהנים מרדפים אחריה וינאו חובה לארץ להביא את התרומה ואין הלכה כרבי שמעון :

כלל
גדול ולדמי' שביעית אם מכרין וקבל הדמים שלהן יש בהמיהן קדושת שביעית יש לביעור' כשכלה לחיה מייב לבער : עלה לוק שוטה אבטרין ליתבי לוק שוטה חסוס דתנן כפ' כתרס דיעובי' עלה לוק שוטה אין ממו' טומאה אוכלי' כלא ה' לא לחול עליה קדושת שביע' קוול : הדכדנה בערבי' כעלבי וכלבי' ויכפוז : השלשין תרי' נזווי' עולשי' הן עולשי' גיכה ועולשי' שדה וכשאר שמי' דשביחי' עולשי' גיכה עולשי' שדה לא חשיבו אוכל' ואין ממזאין טומאת חובלים והל קוול' דכשביעית דאין עולשי' גיכה ממזין עולשי' שדה חשיבו טומאה אוכלי' וכשי' כוהנת בהן : וכישי' כיוי' תרי' נזווי' ככהו' כיושי' גיכה וכישי' שדה וברמי' שדה אבטרין לזמועין : הרג' ליה אם ח' ונלגות וכלבי' בה' הול' : וכך החלב פתחים לכס' כחלב' : לא עשב הוא כשחתך ונכא מננו חלה : החוחי' והדריר' מיני קוטי' : אסטיס הוא שזובעי' בו מין תכלת' וקויל' לוב ערבי' כ'ל וקוטי' אותו והוא כוונא ודמה לספיה לכך קוריהו התנא כמי' אסטיס : וקוטה' הין ממני' הגבוע' אומרים שהוא לעיתור בערבי' : יש להן שביע' קדושת שביעית כוהנת בהן שלא להפרידה ואלא לעשות בהם סחורה : יש להם ביעור' כשביע' זמן הביעור נדך לבערם ולקמן בפני' שמוסין דמי' הביעור : ב עקר שרש' : ערקבלין רבועי' ומרש' עשב הגדל אצל הדחל' ועלם וכרך' כמי' והקל' ואני שמעתי שהיא עוב שיל' שלו דמיות לערקב' : והל כן השמי' של כן הלכ' החמוד למעלה

למעלה? הנכריה קורין לו בערבי ככר: הפוחה בערבי פוח (וכלע) חיויא: והרכפא טרסא סתמא
סקרקע ושולקי ארתן ושתי מיומין ומי יס לנ תולעס בכטנו ומיתס: אין להס ביעור לפי אמתקיימיהס.
בארץ ולא כלה לחיה מן השדה לפיכך אין כריך לבערו מן הבית: דמיהס מתבערים עד דה הך דמיהס
כריך שיתבערו מן העולם קודם דה של שמיכי וזה דהויא מני למתני מתבערי אחר דה שאס ישכן לחותן
דמי בעולם אחר דה של שמיכות

חצובעין חפואה והרכפא יש לחם שביעית ולדמיהן שביעית אין
לחם ביעור ולא לדמיהן ביעור ר' מאיר אומר דמיהן מתבערין עד
ראש השנה אמרו לו לחן אין ביעור קל וחומר לדמיהן ג
קליפירימון והנץ שלו קליפיה אנחים והגלעינין יש לחם שביעית
ולדמיהן שביעי' הצבע צובע לעצמו ולא יצבע בשכר שאין עושיין
סחורה בפירות שביעית ולא בבכורות ולא בתרומות ולא בנבלו'
ולא בטרפות ולא בשקצים ולא ברששים ולא יהיה לוקח ירקור'
שרה ומוכר בשוק אבל הוא לוקט ובנו מוכר על ידו לקח לעצמו
וחותיר מותר למכרן ד לקח בכור למשתה בנו או לרנל
ולא צריך לו מותר למכרו צדי חיה עופו' ר'גי' שגורסנו להם מיני
טמאין מותר למכרן רבי יחודה אום אף מי שנתמנה לו לפי דרכו
לוקח ומוכר ובלבד שלא תהא אוסרותו בכך וחכמים אוסרין ג

ה לולבי זרדים והחרובין יש לחם שביעית ולדמיהן שביעי'
יש לחן ביעור ולדמיהן ביעור לולבי האלה והבשנה והאשרין יש
להם שביעית ולדמיהן שביעית אין לחם ביעור ולא לדמיהן ביעור
אבל לעינין יש ביעור מפני שנושרין מאביהן ד חזורר
וחמרי הקפא וחלוטם יש לחם שביעי' לדמיהן שביעית ר' שמעון

אמר
שרי למ' ר' אפילו מדרכין ובלבד שלא ימכרנו באטליח: לא בכבלות ולא בטרפות דמאיר דתלמידיה
טמאים הם מה כריך לומר תו וטמאין יהיו לכס לא אחד לאסור אכילה ואחד לאסור הכאה ואת' הוי חומר
הוי גמ' ומום ופרד שאני הוי דלמלאכתן הן גדלי' ולא אסרו לעשות סחורה אלא בדבר העומד לאכילה
וכל דבר שאסורו מן הסורה אסור לעשות בו סחור' אבל דבר שאסורו מדבריהם אין אסור לעשות בו סחורה
אלא פנים יבן דאינן דאסורו מדבריהם אסור לעשות בו סחורה: ולא יהא לוקח כלומר לוקט ומוכר בשוק
דכראה בסורה אבל כשכנו מוכר על ידו פירוש נשכרלו אעפ' שהיא לקטן למכרן לא מחוי כסמורה: לקח
לעצמו לקט לעצמו האכל והויער מותר למכרן אפי' הוא עצמו: ד לקח בכור בעל מום דמותר
לזרי: מותר למכרו ובלבד שלא ימכרנו אלא בדמי' שקנה אותו שלא ישתכר בו: מותר למכרן דהא בית'
גבי כבלה או מוכר לככרי הא לא אסרה תורה אלא לקיימן לעשות בהן סחורה אבל כבודתן מותר: דבי
יהודה אום אף מי שנתמנה אעפ' שאינו ביד אלא שמכא עופו' טמאין כמו יי קרא קן גפור ופלג' אתין דמא'
ביידי דוק' כתמכה כדמן לש' וימן המלך: והכמי' אופרים למי שאינו ביד ואפי' אין אומנתו בכך וטעמיהו
דרכן לפי שהביידי שרכיכס ליתן מה למלך מאומנותם התיירו להם למכור סיה עופו' ודגים טמאים כדו
שיוכלו לפרוע למלך המס שיעליהם אבל שאר כל אדם לא והלכ' כר' יהודה: ה לולבי זרדין לולבי אן
שמו ודקתן: לולבי האלה לשון כאה ובלאן בערבי בלאו ובלע' נלכדי: בטעם מלשו' בטני' ושקדים בלשון
ערבי פאסיתן: ואטדים מין ממיני הקינים שגומחים בו גרעבי' שהירים קשים וקח באכלו: אבל לעלי' של
כל א' יש ביעור דאעפ' דלולבי אין נושים ואין אבי קורא בהם ולכחמתך ולזיה כלה לחיה מן השדה כלס'
לכחמתך מן הבית מ' העלוי' מצדי הן ממקו' חכורין ולעבפי' שהם ממוכרי' בו קרי אביהן וכיון שהן נושמי' יש
להם ביעור: ו ווד ששן: והכופר הוא שקורי' לו בערבי' לאסא' יא' שהוא בנשם שקורי' גרופול': והקטף

חייב לבערם בקרונת שביעית:
קו לדמיהן וד' מאיר סבר ממחר
אבי כדמיהן יותר מכהן עצמן
דפרי עצמן מוכר ולא אתי ל
למעבד ביה סחורה אבל דמי' לא
מוכרי' ואתי' למעבד בהו סחורה
וקין הלכ' כר' מאיר: ג והכך
שלו פרס שכל הפטמא: וקלפי
אגוזים כל הפי' נובעים בהן:
והנלעבינס גרעבי' פירות כגון
הגרעבי' שכזיתים טמוניאס מתין
שמן וגרעמי' תמרים שלאין ל'
למאכל בהת': נובע לעצמו דכת'
לכס לכל כר' כיכס: שאין עושים
סחורה בפירות שביעית ונביעס
בשכר היכו סחורה: לא בבכור'
ולא בתרומות דלמאמסאי ל'ס'
לבוש' וטמאין בהו לדי' תקלה ז'
ודק' בכבוד סי' גור' אבל שחור'

שביעית פרק ח

שביעית : לטום תדגום ולוטו ולטום אז שהא כזכור בשארני פליליש בלט : יום להם שביעית ולדמיה
שביעית והא דיש להן ביעור ולדמיה ביעור ואף על פי שלא מוכר במשכה : מפני שאינו פרי ודין כענין
דאין להם קדושת שביעית משום דהאיתן אחר בשעון והתור' אמה לאכלה דומ' לאכליה שהנאתן וכעון
שהו יבאו עבדי דהנאתן אהר בשעון ותקן סכר דקטפו והו פריו והלכה כל שמעון : ו וד מרש שכנסו
בשמן ישן וד של שביעית שכנסו

בשמן של שפית ולקט את הורד
קודם שניע זמן הביעור והכל
מותר אבל וד של שביע' שכנסו
בשמן של שמונית וכבר הניע זמן
הביעור של הורד חייב לבער את
הכל דקדקתי ספא דשביעית
אומרת מין בשאינו מינו בנותן
טעם : ומרובי' הדגום וכו' הכא
מיידי בכא לשפית היין אחר זמן
הביעור דבכל ענין חייב לבער
ואם לא נשתהו המרוכים ביין עד
זמן הביעור ילקט תרובו' היין
עמת כמו בורד והכי תביא בהדיא
בתיפספתא : זה הכלל וכו' בכל
אסורים שכתובה מיידי דכללן
מין במינו במשהו ומין בשאינו
מינו בלט ואינה הלכה : השביע'
אומרת בכל שהוא במינה לאחר
הביעור אבל קוד' הביעור אין בהם
קדושת שביע' שהיא אסור להפסידם

פרק ח

כלל גדול אכרו בשביעית כל המיוחד לאכיל
אדם אין עושין כנסו מלונמא לארם ואין ערך
לומר לבח' וכל שאינו מיוחד לארם עושין כנסו מלונמא
לארם אבל לא לבהכחובל שאינו מיוחד לא לאכיל אדם ולא
לאכיל בהב' חשב עליו לאכיל אדם ולאכיל בהכח נוחנין עליו
חומרי ארם וחומרי בהמה חשב עליו לעצי' ארי הוא כעצים בגון
הסיא והאזוב ותקרנית * ב שביע' ניתנה לאכילה ולשהיה
ולמיכה לאכול דבר שדרכו לאכול ולסוך דבר שדרכו לסוך לא
יכור יין וחומין אבל כך הוא אה השכונ וכן בהרובה ובסעור שני
קל סחם שביעית שכתבה לחדלקרת הגר * ג אין סוברין
פירות שביע' לא במרה ולא בששקל ולא בכנין ולא תאנו' בסטן
ולא ירק בסשקל בית שמאי אומרי אף לא אגודו ובי' הלל אומרי'
את שדרכו לאנו' כבי' אגודין אהו בשוק כגון הכרשין ונין ההלב :

ד האוכר

ולעשות בהם שפורה עד שיהא בהן בלט בין במי' בין שלא במינה ושלא במינה אפי' לאחר הביעור בלט :

כלל

גדול : מלונמא תזכרשת ודמיה ופיר' מלונמא מלח לונמא שדרך אדם ללעום מלח לונמא חטו'
או תאנים ומתין על גבי הכתו : אין עושין מלונמא חטו' מלונמא דכתי' והיורה שבת הארץ לכס לאכלה
מה שהוא מיוחד לכס דהכי' לאכיל אדם ללעום מלח חטו' מלונמא חטו' מלונמא חטו' מלונמא חטו'
לאכלה בין למלונמא הולכך כל שאינו מהכל' אדם עשו' גמנו מלונמא חטו' מלונמא חטו' מלונמא חטו'
אבל לא לבהמ' דכתי' ולבהמ' תהיה כל תבואת' לאכול דבר הראוי לחיה ולבהמ' תהיה
לאכול לבהמ' ולא לעשות לה מלונמא : חומרי' אדם שאין עושין מהן מלונמא . והאזרי' בהמה שאם לשלקן :
הסיאה עשב שקורין לו בערבי' פירדג : ואזוב נעזר בערבי' וכלבו חיסמו : וקורית כערכי' רש' וכלבו
שדריאה : ב לאכילה ושתיה וסיכה בעכבי' וזיתים מיידי שיש בהם אכילה ושתיה וסיכה : לאכול
דבר שדרכו לאכול אף על גב דאמרה תורה לאכלה ולא להתר' אין מחיתים מותר' לאכול דבר שאין דרך
כבו אדם לאכלו כגון עבשיל : שתילקל' ולא היישיין אס הייל' לאכילה וכן דבר שאין דרך כבו אדם ללבו
אלא על ידי תקין וזבא הוא לאכלו כמות שהוא בלא תקין כגון לאכול תרדון היין או אכיס חטין מחית אין
שומעין לו : וכן בתרדונה וכן במעשה שני לא כתבו ולא לאכילה ושתיה וסיכה : שבת' להדקת הכר מה
שאין כוננתו טהורה אבל תרומה טהרה גדליקיי' בה את הכר ונחמ' כתי' ולא בערתי מחמו כמלא
אבל בטבור מותר לבער ובשביעית בין שמתא בין בטהור מותר : ג לא במדה ולא במשקל ולא במשין
כדי שימכרו בזה אינו מותר שאין מוכרים אותו כדרך שמוכרים בשאר שנים ובהם קדושת שביעית
ולא אתו לולולו בהו : אף לא אגודות שלא ימכור כדרך שמוכרים בשאר שנים : וכן חלב מטהר' כדקיי'
דלגיל

שמיעת פירק ח

מ

דלעיל: ד שכרו מותר ואין בו קדושת שביעית ואע"ג דשביעית תופסת דמיה הוא לא דמי שביעית הוא: לקוט לי בו ורק למון מדר הוא דמשמע לקוט לי שווי ורק אבל לקוט לי לזון שכירות הוא ולא למון מדר: ככר בפוכה לא שאז' לו אמן לך פכד' ורק ככר שיה פוכד'ין: כשאקט ירקות שדה אביא לך ומדר משום דמתנת חכס יהי זה לזה לפי שירקות שדה מניין: לקח ממנו כסתם בהקפה כדרך מוכר' בחמת לא ישלם לו מדמי שביעית דמי

כסמרה: ה בחד חצוי בחד ומספיק מים לכבי העיר: לא יתן לו מדמי שביעית להספיק לו מים לכל תשמישו: ולא לכלל מחמס מרחבאות: ולא לספר שזר תספורת: ולא לספן שזר הספיכ: ולכלל לכל הכי דתנבין במתמי: יכול ליתן מתבת חכס שלא לשם שזרן ואלפי סידוע ששטיב שכתן לו מתבת לא יתבע ממנו שזר:

ב במוקנה כלי המיוחד לקון כו תאכי קדו מוקנה: בחדכס סכין לשון חרז זמנמי משו דכתי' וזאת עבדי מורך לא תבנור כדרך הכיכרים: עריבה שלשי' בה אית העמס: ונקוטב עין גדול זסכד וכראשו אבן גדולה שכותבים על סוית' כבית הכד כקרא קוטב: כודל' כבית הכד קטן כעין עריל: דבי שמעון אומר' והלכה כרבי שמעון: ז שלא יביאנו לדי פסול שאס כפסל כשכיל שמן של תרומה וירך הכל זמנמי גורס לפיריות שביעית שלא יאכלו: ורש מתיר להביא קדשים לבית הפסול ואין הלכה כרש: והאחרון אחרון

ד האומר לפועל הא לך איסר זה ולקט לירק הזים שכרו שותר לקט לי בו ורק היום שברו אמור לקח מן הכתומים ככר בפונדיון בשאלקוט ירקות שדה אביא לך מותר לקח ממנו מהם לא ישלם לו מדמי שביע' שאין פורעין חוב מדמי שביעית: ח אין נותנים לא לכייר ולא לבלן ולא לספר ולא לספן אבל נותן הוא לכייר לשתות ולבלון הוא נותן מתנת חנם: ז תאנים של שביעית אין קוצין אותן במוקנה אבל קוצה אותם בחרבה אין דורכין ענבים בנת אבל רהק הוא בערבה ואין עושין זיתים בלד ובקוטב אבל כותש הוא ובגנים לבוריא ר' שמעון אמר אף שזון הוא כבי' הכר ומכנים לבורד' ז אין מבשלין ורק של שביע' בשמן של תרומה שלא יביאנו לירי פסול ר' שמעון מתיר ואחרון אחרון נתפש בשביעית והפרי עצמו אמור ח אין לוקחים עבדים וקרקעות ובהמה טמאה מדמי שביעית ואם לקח יאכר' כנגדן אין מביאין קניי זבים וקניטבות וקניי וולדות מדמי שביעית דאם הביא יאכל בגדן אין שבי' כלם בשמן של שביעית ואם שך יאכל כנגדו ט עור ששכו בשמן של שביעית רבי אליעזר אומר הלק וחכמי' אומרים יאכל בגדן אסמא מגיר וקניא אמי' היה ר' אליעזר עור ששכו בשמן של שביע' הלק אמר להם שתוקו לא אומר לכם מה ר' אליעזר אומר בו י ועוד אמרו לו לפני אומר היה ר' אליעזר האוכל פת כותים באוכל בשר חזיר אם להם שזוקו לא אומר לכם מה שרבי אליעזר אומר בו יא מרחץ שהוסקה בתבן או בקש של שביע' מית' לרחוץ בה ואם מתחשב היא הרי זה לא ירחץ י

הפגם והחילוגות והחילוגות **פרק ט**

ב בתפס שביעית כיצד לקח צמרות שביעית בשזר הנשר והפירות ומצטר' בשביעית לקח צמח דמי יבא בשזר וכתפס דמי לקח כרבי שמן יבאו דמי וכתפס השמן והייז' לצמח הפירות והשמן כמי' אחרון אחרון נתפס זהפרי של שביע' עגמו אסו לעילכ ומספד' לה מדכתי' כי יוכל היה קדש מה קדש עופס את דמיו אף שביעית נתפסת א' דמיה אי מה קדש עופס את דמיו ויבא לחולין אף שביע' נתפסת דמיה ויבא לחולין אף שביעית נתפס' כנגד כנגד אומדמי' יקנה משלו דכדים שהם לנורך אבילה ויאלל בקדושת שביעית: קני זכוי קניי זכות שתי תרילאו שבי כבי יונה שמידי' להביא הזכוי והזכוי והיולד: ט שתוקו לא אומר לכם מה ר' אליעזר אומר בו ר' עקיבא קבל מ' אליעזר רבו דמוקל טפי כביה וכשאמרו לו שהיה ר' אליעזר אומר' הלק אמ' להם שתוקו שאינו דשאי' לפר כמה היה ר' אליעזר מיקל בו והלכה כחכמי': י באוכל בשזר חזיר לאו דוקא שאין החכל פת כותי' לוקח מן התור' לא מכת מרדו מדרכנן: מה ר' אליעזר אומר בו דמוקל בו טפי: יא ואם מתפשט הוא אם אדם חסוב הוא שבי' אדם למד' ממנו כריך להחמיר על עצמו: עש שזוקין רעוא כלעו: והיכווין אספרני כלעו: והשועים הם אספרני של שדות אותן

הפגם שאין

שאינן של גבנות: והחלונות בעמדי רגלם וכלעז ויר לולאניש: וכוסבר קנוליאכרדו כלעז ומקא של הרים
אכל של גיכה חשוב הוא: זכן כרפס של כהרות דוקא אכל לא של גיכה: כרפס אפיו כלעז: גרנד אוריגא
כלעז: שכאפר הגדל בחמו אכל של גיכה חשוב הוא: פטורים מן המעשר ככל השנים כרמפרש טעמ' שאין
בזכ' בהן כשמר שאינן כחשבי בעצמי בעליהן ומתקירי אותן והפקר פטור מן המעשר דכת' וכא הלוי כיין

והחלונות כוסבר שבחרים והכרפס שבנחרו' חגרגר של אפר
פטורין כן המעשרות ונלקחין מכל אדם בשביעית שאין כיוצא
בהם כשמר רבי יהודה אומר ספיה חרדל סותרין שלה' נחשדו
עליהן ועוברי עבירה רבי שכען אומר כל הספחים סותרין חוץ
מספיה כרוב שאין כיוצא בהם בירקות שדה וחכמים אוכרים כל
הספחין אסורין * ב שלש ארצות לבעור יהודה ועבר הירק
והגליל ושלש שלש ארצות לכל אחת ואחת גליל העליון וגליל
התחתון והעקב מכפר חנני' ולמען כל שאינו מגרל שקבין גליל
העליון ומכפר חנניה ולמטן כל שהוא מגרל שקבין גליל התחתון
ותחום שבריא והעסק וביתודה חחר השפלה והגנב ושפלת לוד
כשפלת חדר' והחר שלח בחד' חסלך מכות חרין ועד הים מדינח
אחת * ג ולמח אכרו שלש ארצות שזחו אוכלין בכל אחת
ואחת עד שיכלה האחרון שבה ר' שמעון אומר לא אכרו שלש
ארצות אלא ביהודה ושאר כל הארצות בחר חסלך וכל הארצות
באחת לזתים ולתמרים * ד אוכלין על הסופר אבל לא
על

לו חלק וכפלה עמך כדבר שאין
לו חלק וכפלה עמך יטול מ
מעשרותיו יבא הפק לקט שכחה
פא' שיש לו חלק עמך: וכלקמים
מכל אדם כשביעיל לפי שאין דרך
לשמרן דכל דבר שדרך לשמרו
אסור לקנות אותו מעט הארץ
כשביעית שהוא חסוד לשמור ה
העירות ושלא להפקידן והלקוח
מן המעשר אפי' חסדי חסר אסור
וכל הפך דמכני' שמוקתן שאין
משמרין אותן מותר ליקח מהן
מעט הארץ כדי מוין ג' סעודות
בלבד ולא יותר שאין מוסרין דמי
עירות שביעית למע הארץ חבפי
שהפירו' הן מן הספק' ויתר ממוון
שלש סעודות מפני שהוא חסוד
לאזור הדמים ואינו כוהג בהם

קדושת שביעית: שלא כחשוד עליהם עוברי עביל להביאם מן השמור ואין הלכ' כר' יהודה: כל השפחים
מותרים לקחת מכל אדם דמוחזקין להו שאינם מן השמור: חוץ מספיה כרוב שמוקתן מן השמור לפי שאין
כיוצא בהם בירקו' שדה שאין גדל' כמותן במדבר ואין הלכה כל שמעון: ב שלש ארצות בארץ ישראל
חלוקות וזו מזו לעבין בייערי ובעור האמור ככל מקום כשביעית הוא שכל זמן שאין נמנח בשדה מאותו
המין שאסף אליו בכית חייב לבער אותו המין מן הכית מיד כגון אם לקט תבאי' ועשה מהן גרונרות אינו
יכול לאכול מאותן גרונרות אפי' כשכה השביעית אלא כל זמן שמתא' תבאי' מוצרו לאלן וכשכלו התבאים
מן האלכו חייב לבער הגרונרות שביעית או לאכול כלן מיד או להפקירם עד שלא ישאר מהם בכיתו דכתי'
ולכמהיתן ולמיה כל זמן שחיה מוכלת בשדה האכל לכהמתן מן הכית כלה למיה מן השדה כלה לכהמתן
מן הכית והשת' אפוא שארץ ישראל כלה כחלקת לג' חלקי' לעבין בייעור וכל חלק וחלק ממוכה כחלק לג' חלקי'
כל שאינו מוגדל שקמים גליל העליון שהשקמו אין ג' לא אלא כשפלה וסמין לרבר וכשקמ' אש' כשפלה
ותחום טבריה הוא העמק אלו השלשה הם מהגליל: ההר והשפלה והעמק הם ג' חלקים של ארץ יהודה:
שפלת לוד' יהודה שפלה של לוד ומבית חורון עד הים הם ג' חלקו' שלעבר הירדן ושפלת לוד כשפלת הדרום
דכל זמן שאוכל בשפלת לוד אוכל בשפלת הדרום וההר של שפלת לוד אוכלים בו כל זמן שאוכלים בהר
המלך: מובית חורון ועד הים חלק אחד אחת וכל זמן שלא כלה למיה מן השדה: ג ולמה אמרו ג' ארצות
כל אש' הגבול ההוא לחבול עי' המוקם עי' חלק אחד שלא כלה בו למיה מן השדה: ג ולמה אמרו ג' ארצות
הואיל וע' ארצות בכל אחת היו כיון ש' ארצות למאי הלכתא אמרו ג' ארצות לביעור ועל לא: שיהיו אוכלים
בכל אחת ואחת עד שיכלה החזרון שבה אוכלים ביהודה עד שיכלה האחרון שבה ארצותיה וכן הגליל
וכן בעבר הירדן אכל אין אוכלי' ביהודה על ידי אותן שנגליל ולא בגליל עי' אותן שביהודה דממיו דאין
מיה שביהודה מתחלקת לאחת מיהודה לגליל ומגליל ליהודה אבל יוצאה היא מגליל לגליל ויהיה ליהודה:
ושאר כל הארצות בהר העלך שאר כל הארצות שכאן ישראל אוכלי' עי' הפירות הממנאים כהר המלך
והוא

הוא היה רב הפירות ואחרון מכל שאר ארצות שגדלן ישרא : וכל הארצות כאחת לזיתים ולתמרים כל הארצות שגדלן ישראל אוכלי זיתים ותמרים על ידי ארץ אחת שלא כלו בה הזית והתמר למה מן השדה בין שתי הארצות היא ביהודה או בעבר הירדן או בגליל ואין הלכה פרטי שמעון : ד אוכלים על המוסף אוכלי ממה שזבית על ידי שמעון מאותו המין בשדה במקום מוסף אבל אם פסק וכלה אותו המין מן ארץ המוסף ארבע שמכא

המין מן ארץ המוסף ארבע שמכא ומכא מקום השדה השמור בבית או בגנות חייב לבער כדאמרן כלה למה מן השדה כלה לבהמתך מן הבית : דכו יוסי מתיר אף על השמור ואין הלכ כד יוסי : אוכלי על הטפחים על מה שמימיים העופות בטפחים שהן כלי הרש הנזוין כבתל : אשר פס נפרים יקבחו ואוכלי ממה שזבית כל ארץ שמכא מאותו המין בטפחים : ועל הדיופלא חלן שזבית פירות שבי פעמי בשנה אוכלים בראשון עד שיכלה האחרון שמימי : אבל לא על הכתובות און אוכלי בעבדים על הענבי הגדלים בימות המצות ד יהודה מתיר לאכול בענבי פה

על השמור רבינוס מתיר אף על השמור אוכלין על השפוחין ועל חורפא אבל לא על הסתוכיות ר' יהודה מתיר כל זמן שבכרו עד שלא יכלה הקיץ : ה הכובש שלשה ככשים בחבי אחת ר' אליעזר אומר אוכלין על הראשון ר' יהושע אומר אף על האחרון רבן גמליא אומר כל שכלה מינו מן השדה יבער מינו מן החבית והלכה כרבינו ר' שמעון אום כל ירק אחד לבעור אוכלין בריגילה עור שיכלו סבריות מבקעת בית נשופה : ו הבלקש עשבים לחים עד שיכש חמתוק והמנבב ביבש עד שהרר רביעה שנה קלו גטשיתלי גטשיתלי שישורו מאכחין הסנבב ביבש עד שהרר רביעה שנה רביע קבוצ אום כהולן עד שהרר רביעור שנה : ז כיוצא בו חמשיר בית לחביו עד הגשמים עד שהרר רביעה שנה הנאה מחברו עד הגשמים עד שהרר רביעה שנה עד לימתי עניים כננסים לפרדות עד שהרר רביעה שנה מאימתי הנהין ושורפין בתבן ובקש של שביעית כשהרר רביעה שנה

המסמות כל זמן שבכרו קודם שיכלה הקיץ ואין הלכ כר' יהודה : ה הכובש שלשה ככשי' מימי ירק כחבית אחת של חומץ או של ביר כדי שיתקיימו שלשה מימי הירק יחד : ד ר' אליעזר אומר אוכלי על הראשון וכיון דכלה מין אחד מהן מן השדה באמדו כלם יאמי אמתן שלא בלואותו מן שכלה מתן טעם באמתן שלא כלו ואחרון דתן לביבש שביעית אחרית כמיכה במשהו שלא במיכה ככס : ד ר' יהושע אומר אף על האחרון על סוף מין הכלה אחרון ואל משלשתן ארבע שמכר כלו השנים למה ששדה וטעמא דר' יהושע הואיל ואלו שכלו בלואותו טעם אותו שלא כלה דתן קרא מן השדה תאכלו איתתא ואתה כל זמן שאתה אוכל מן השדה אתה אוכל מן הבית והאי קרא יתיר הוא דהא דרשיכלה מן ולבהמתך ולמהי אשך בארנד כל זמן שזיה אוכלת בשדה האכל לבהמתך מן הבית וכו' חלף קרא לכבושי הוא דיתתא והכי קאמר מן השדה תאכלו איתתא ואתה אם יש בשדה מקצת מן הדבר הכבש בבית שטעם הכלוע בדבר הכבש יש במינו עדיו בשדה שצדן לא כלה ארבע שמכר הפרי כלה ארבע תאכלו איתתא ואתה ואתה ואתה : כל ירק אחד הוא לא כתבו חכמי' שיעור לכל ירק וירק בפרי עגמו אלא ארבע שמלשתן כלו מן השדה הואיל ואיכ שאר ירקות שלא כלו אוכל על ידי שאר ירקות ולא יבערם מן הבית עד שיכלו כל הירקות כלן מן השדה והלכה כרבן גמליא שכלה מין אחד יבער מינו מן השדה : ז השאר : ה המלקט פששים לחי' אוכלין בכל שכלה מיעור עד שיכש לחלומית הארץ הממתק את הפירות ממש ואלך חייב לבעור המנבב כיוש המלקט בעשבים יבשים אוכלין כלל בייער עד שתרד רביעה שנה שהיא בשנה בימיות ככס במרחשון ממש ואלך חייב לבער : מנבב תרגו לקושש קש לנבבא : ד רביעה על פס שהמטר רובע את הארץ ומולדה כוכר זה שרובע את הכקבה : פא שמרביץ העפר ומשכיבו תרגום רובץ רביע : ועלי נפחים לחים אוכלי בהן כל זמן שמחלי' כחיהן כלומר במחבר לחלן : שיצורו ויפלו : והמנבב כיוש כעלי קלי' ונפחים יבשי אוכל עד שתרד רביעה שנה ואחכ יבער : ככלן בין עשבי בין קלי' ונפחי' בין לחי' בין יבשי ואין הלכה כר' עין פא : ז עניים ככסום לפי דקאות כשאר שני שבעו ליתול לקט שכמה ופאה וכן ככסו לנבב כקלי' שביעית עד שירד רביעה שנה מפני מותרות פירות שביעית ששאריו בה : בתבן ובקש של שביעית

דעתם תבין וקשה מילמאכל כהמה ויש בו קדושת שביעית ואסור לטרונו ולהנות בו הנאה של אסור משום דדמיכן לאכלה ולא להפסד אבל כשכתבנו מה שצדקה ממאכל היה פקעה קדושת שביעית ממש שביעית: ח והגיע שעת הביעור וזמן הביעור הפיזיות לפי מקומם כדתנן לע' ג' אהנות לביעור וכדלית שכיבוזוכלי בערכי עד הפסח בזית' עד הפגרת בגדונרות עד הקמחה בתמזי עד הפורים וכלן של שש

השמיכות וזמכי הללו בהתם שאין ידוע אם כלה לחיה מן השד' אם לאו אבל בידוע הכל לפי מה ש שכלו: מחלקן ומוזג' סגודו לכל אחד ואחד מאכשי בינו ואחר כך מתלק לשכביו ולקדכויו ומיודעיו ומזכיא ומכיה על פתח ביתו ו נאח' אחיכו ביתי ישראל מי שנידך לטוול יטול: ועכיים אוכלי אחר הביעור אבל לא עשירים דכתבי ואלכו אבינו עמך ויתרם תאכל מית השד' אבינו עמך ולא עמך: אחד עניים ואח' עשירי קרי ביה ואלכו אבינו וגם עמך והלכה כרבי יוסי: ט רבי אליעזר אומר יכתבו לאוכליהן אף על פי

שפירות הללו בהיתר כלקטו לאכלן בקדושת שביעית ומ סבר ד' אליעזר דאסור לזה שכתבו לפירות הללו לאכלן לבדו לא יכתבו שיאכלם הוא עם אחרים דר' אליעזר לטעמיה דסבר ככס דאמרי אסור לאכול פירות שביעית בטובה כלומר להחזיק טובה למי שנותן לו פירות שביעית דהמאכל הפקיעהו הילכ' זה שנתנו לו פירות שביעי' במתנה או כפל' לו בירושה אסור שיאכלם לבדו שלא יהא חובל פירות שביעית בטובה: והכמים אומרים אין החוטא כשכר חכמים לרבינו דר' אליעזר קאמרי ליה לדין מותר לאכול פירות שביעית בין בטובה בין שלא בטובה לא לדיך דאמרת אסור לאכול פירות שביעית בטובה היכי קאמרת יכתבו לאוכליהן ושדית למי שנתנו לו פירות שביעית במתנה לארלן עם אחרים והלא מנינו חוטא כשכר שאוכל אותן עם כל בני אדם והדין נותן לפי דבריך שימכרו לאכליהן שיפרע אותם מה שהן שוין כדו שלא יהא חוטא כשכר והדמי יתחלקו לכל אדם ואין הלכה כרבי אליעזר: האוכל מעבת שביעית עד שלא הורמה הלחה חייב מיתה דלא תניח אין הלה בשביעית משום דכתבי לאכלה ולא לשריפה וחלה אם כטמאת טענה שריפה קמל

פרק י

שביעית משנת ארת הכלורה בשטר ושלא בשטר הקפת ההנות אינה משכטת ואם עשאו מלוח תריזח משכט ר' יהודה אום הראשון הראשון כשכש שכר שכיר אינו משכט ואם עשאו מלוח תריזח משכט ר' יוסי אום כל מלאכה שפוסקת בשביעית משכטת ושאינה פוסקת בשביעית אינה

דראגית עריוסותיכם אמרה תורה תאי זו עסה שתהיה חלה תרימו: משמט' את המלוח: המלוח את מבירו ועברה עליו שביעית אחר ההלואה אינו יכול לתבוע הלואתו מחבירו כדכתי' שמוט כל בעל משה ידו: בשטר שכת לו שטר באחריות כככסי' ושעבוד קרקעות על הנולוח דמחי כמי שימשכן קרקעו ואלו אצ' כן שביעית משמטתו: הקפת ההנות שקמה ממכונ באמנה אינה משמטת דאין זה חוב ואין זו דרך מלוח: וחם נבאה מלוח שהצב עם הקונה וקפן עליו במלוח: הראשון הראשון משמט אם לקח באמנה פעם ראשונה מן ההנות וחזר ולקח שניה הראשונה כעשית מלוח ומשמטת ולא השניה חזר ולקח שלישית ראשונה ושניה נצטו מלוחו ושביעית משמטתן ולא השלישית וכן לעולם האחרונה אין שביעית משמטתה וכל האחרות שביעית משמטתן הוציל והיה ראוי שתן לו מצי' הראשונה קודם שיקח השנית בהקפ' ולא כתן כעשית הראשונה מלוח וכן לעולם ואין הלכה כר' יהודה: כל מלאכה שפוקת בשביעית אס שכר שכיר זה ממלאכות השפוקות כשביעית כלומר ממלאכות שאסור לעשותן בשביעית כגון מר' שה וקנינה ועבודת קרקע כעשה שכר זה כשביעית כמלוח

שביעית

משמט' את המלוח: המלוח את מבירו ועברה עליו שביעית אחר ההלואה אינו יכול לתבוע הלואתו מחבירו כדכתי' שמוט כל בעל משה ידו: בשטר שכת לו שטר באחריות כככסי' ושעבוד קרקעות על הנולוח דמחי כמי שימשכן קרקעו ואלו אצ' כן שביעית משמטתו: הקפת ההנות שקמה ממכונ באמנה אינה משמטת דאין זה חוב ואין זו דרך מלוח: וחם נבאה מלוח שהצב עם הקונה וקפן עליו במלוח: הראשון הראשון משמט אם לקח באמנה פעם ראשונה מן ההנות וחזר ולקח שניה הראשונה כעשית מלוח ומשמטת ולא השניה חזר ולקח שלישית ראשונה ושניה נצטו מלוחו ושביעית משמטתן ולא השלישית וכן לעולם האחרונה אין שביעית משמטתה וכל האחרות שביעית משמטתן הוציל והיה ראוי שתן לו מצי' הראשונה קודם שיקח השנית בהקפ' ולא כתן כעשית הראשונה מלוח וכן לעולם ואין הלכה כר' יהודה: כל מלאכה שפוקת בשביעית אס שכר שכיר זה ממלאכות השפוקות כשביעית כלומר ממלאכות שאסור לעשותן בשביעית כגון מר' שה וקנינה ועבודת קרקע כעשה שכר זה כשביעית כמלוח

במלוא חובותיהם ולא שפטרם זה שפטר זה שפטר זה היום משאך מלאכות שאין אחרות בשביעית לא כעשה כמלוא ואין שביעית משמעת ואין הלכה כל יומי: ב השמט את הצרה ומלקה כעשה שביעית ומלקה ביום ראשון של שביעית טובים של דה אם היה חלול מעובר כמנא דיום ראשון שנתחלקה היה סול והיה יום אחרון של חלול של שנה השביעית ושביעית משמעת בכופה דכתב מן שבע שנים תבטלה שמטה: האוכס והמפתה שכותבי

חמשים שקל והמנאוי שם רבע פ שניות מאה: וכל מעשה לך ממוין שכתבו עליו פסק דין חייב אתה ליתן לו: ואין משמיט' שכיון שפסקו לך על המנון כנבני דמי וכאלו הגיע לידו: המלוה על המשכון דכתיב ואשר יהיה לך את אחיך תשמט ידך פרט לזה שיש לאחיך בידך: והמוכר שטרותיו ללך דכתיב ואשר יהיה לך את אחיך פרט למוכר שטרותיו ללך שכל יש להם זה החוב אבל אהיו: ג

א. וכן משמט ב השוחט את הפרה וחלקה בראש השנה אם היה החדש מעובר משמט ואם לאו אינו משמט האונס והמפתה והמנושא שם רע וכל מעשה בית דין אין מ משמטין ערל המשכון והוסדר שטרותיו לבית דין אינו משמטין: ג פרחבול אינו משמט זה אחר מן החרבים שהתקין חלל התקן כשראה שנמנעו העם מלחלוות זה את זה ועוברין על מה שכתוב בתורה השמר לך פן יחיה רבר עם לבבך בליעל תו' התקין חלל לפרובול: ד זה גופו של פרוובול מוסר אביו לכם איש מלצו ופלוני ודייב' ששכמקום פלוני שגור' רוב שיש לי שאנבנו כל זמן שארצנו וחריינים חותמין למשה או הערים: ה פרוובול חקוקם כשר והמאחר פסול שטרי חוב חקוקים פסולים והמאחרין בשרים אחר לזה כחמשרה כותב פרוובול לכל אחד ואחד חס' לוויין מאחד אינו כותב אלא פרוובול אחד לכלם: ו אין כוהבין פרוובול לא על הקרקע

אם

השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל ותקנה לעבדים שימנעו מי צלחה להם: והשמט כספים בזמן האס דרכנו דכתב וזה דבר השמטה שמט כל כסף משע ידעבטו שמטות הכתוב מדברי יאח שמטת קרקעות נאחת שמטת כספי' בזמן שאינה משמט קרקע איה משמט כספים בזמן שאינה משמט קרקע אי' אתה משמט כספים ודכנן הוא דתקיכו שמטת כספים בזמן הזה ומשום הכי היה כח ביד הלל לתקן פרוובול לקפקיע דין השמטה הואיל ואין שמטת כספים בזמן הזה אלא מדברי סופרים: ד זהו גופו של פרוובול עקרו ושרשו: והדיינים חותמין למטה או העדים להכי קתני הדיינים או העדים ללמדך שיוכל העד להיות דיון או הדיון עד דרכנו עד כעשה דיון ופרוובול דרכנו הוא: ה פרוובול העיקר שישנו מוקדם שכתב בכספיו וזמנו הכתוב בתוכו מתשני קודם כשר מפני שהורע כמו של פלוני ככך דפרוובול אינו מועיל אלא להלואות שלפניו דמשכמסרו לבית דין הרי הן כנבניות וזכו אין משמטות הילכך הלואות הנאות אחריו שלא כספו משמטות ומכאן דמפסיד כמה שהקדים ומכאן אכל פרוובול המתאחר פסול שאיחר זמנו והוא הלוה ככתים וכשמנואי פרוובול זה ורואים בית דין הזמן סבורי שאותן הלואות קדמו לפרוובול ומכאן גובה שלא כדיון: שטרי חוב המוקדמים פסולים כגון דקאי בדין וכתב בשטר זמן תשני שלפניו פסולים משום דגובה שלא כדיון מן הלוקחות שני תשני לביטן וקסטיכה דכך דלא ליגבו בשטר זה מן הלוקחות כלל ואפי' מכיסן ולהלן גורה שמא יגבה מאותן שבין תשני לביטן שלא כדיון ומיהו לא היו השטר פסול מחמת שהעדי' שהתנו בו הוון רשע' שחתמו על שטר מוקדם בשטר דמי' העדי' למי' אכחכו על שטר המלוה חתמו ולא על הזמן שלא באנו להשיע שכתב וכחתם ביומו: והמאחר' כשרי' דהורע כמו של מלוה שאינו טורף לקוחות לא מוזמן שכתב בשטר: כותבי פרוובול לכל אח ואחד שכל מלוה ומלוה נדון שימסור שטרותיו ללך עבדו לו פרוובול הילכך כשחמ' לוויין מאי' אינו כותב לא פרוובול א' שאין כאן לא מלוה אח ואעפ' שהלויין מרובי' כשיהיה למלוה פרוובול אחד על כלן דיון: ו

לא על הקרקע יא' א' יש לו קרקע ללוה שאז חסוב החוב כנבני ביד לך ולא קריב'יה לא יגוש: אם אין לו ללוה ולמלוה יש לו מוכה לו מלוה ללוה בתוך שדהו קרקע כל דהו וכותבי עליו פרוובול ואפי' החוב קאי'ם

שביעית פרק י

משום דקרקע כל שהיא ראויה לנבנות בה כל מחוץ כגון דגני ויהדר גבי עד דמשל' כל חובו: היתה לו ללש
סדה ממושכנת בעד בנין שאחרים משכנו אותה. לזכין שמשכן הוא למחרים כותבין פרוזבול: כותבי ליש
על ככסו אשתו כגון קרקע של ככסי מלוגו שהיא חוכל פירות: על ככסי הפטודוכין שלווין לכורך היתומים
והיתומים אין להן קרקע: ז כוורת דבורים וכו' כשהיא מחוגרת. בטיט הכז מודים שהיא כקרקע

לכל דבר ואם היתה מוכנת על
גבי יתדות הכל מודים שהיא כ
ככלים ואינה כקרקע ללא כחלקו
אלא שמוכנת עם קרקע ואינה
מחוגרת בטיט ל' אליעזר אומר
הרי היא כקרקע וקניית בכסף
בשטר ובחוקה כקרקע: וכוונתן
עליה פרוזבול אם יש ללוה כוורת
כאלו היה לו קרקע: ואינה
מקבלת טומאה כדרך שהקרקע
המחוגרת אינו מקבל טומאה ו
והרודה מקולת דבש שבמכה
בשבת חייב טטאת כמילש דבש
ממקום חיבורו דכתב ויטבול
אות' ביצרת הדבש וכי מה עבין
יער אכל דבש שא מה יער התולש
ממנו בשבת חייב טטאת' הך דבש
הרודה ממנו בשבת חייב טטאת
ואין הלכה כד אליעזר: ט

המחוייר חוב בשביעית בסוף
שביעית דהיינו כשמיטת שנין

שביעית משמטת אלא בסופה של מקץ שבע שנים: אמר לו אף על פי שזו אמר לו הלווה אעפ"כ כן אני רוצה
לפרוע'ך: יקבל ממנו ולא עוד אלא שמועד לו שתהא ידו פשוטה לקבל בשעה שאומ' לו משמט אבי שאף
זה דבר השומטו כלומר דבור בעלמא שמוציא מפיו שהיא משמט דיו וכדבור ראשון שאמר' המשמט אני כגו
ואין כריך שאמר' וישנה שכ' זה דבר אין לך אלא דבור ראשון וכן זה דבר הדוניה: ט המחוייר חוב
בשביעית לזה שאומר' הללוה אעפ"כ ומחוייר לו מעתה רוח חכמים נוחה הימנו: לא יחזיר לבניו אינו חייב
להחזיר לבניו אם מית הגר ואם החוייר רוח חכמים נוחה הימנו והוקף לבניו שכתב ידיו עמו משו' דניו יורש
את אביו מן התור' דכתי' בני ירוש' לבבשו כתת' את הר שער ואם לא יחזיר לבניו יש להושט שמה יחזרו למורס
שיאמרו אם היו נשים היו יורשים אביה והיו נרכי' להחזיר להם אכל' הם הית' הורתם שלא בקדושים ולדתם
בקדושה דעתיבלם לא ידעו את אביהם מן התור' ולא היתה ירושה זו רחוקה להם ליעלה' אין לחוש בזה שאף
יחזרו למורס והמחוייר להם מן רוח חכמים נוחה הימנו: כל המעלה' לקנין כתיב' וכל זמן שלא משא
יכול כל אחד מן הנזויר בו ויורש' שבתן המצות אין המצות קיימות עד שימשך' החפץ הנקבה והף על פי
כן המצות את דבניו ואינו חוזר בו ואפ"ל לא משך רוח חכמי' נוחה הימנו דהכי נתיב חופת' בדיק והיון כדק
שיהא לזו' שלך כדק והיון שלך כדק:

פרק א

חסידי לא יתרוכבו ואם הרכבו אין הרוכזין
תרובה החרש והשוטה והקטן וההורם את
שאינו

חמישה
לו יתרומות ירכיח למעוטי הא' דה' יהודה לקמן קטן שלא הביא שתי שערות תרומות
תרומה קטנה דאין יתרומות תרומה: החרש והשוטה והקטן: כוליהו מהך קרא כפיא
לן דכתי' דבר אל בני ישראל' ויקחו לתרומה ואת כל איש אשר ידבנו לבו אל בני ישראל' כדני מלני מאת
כל איש פרט לקטן אשר ידבנו לבו פרט לחרש ושומט שאין בהן דעת להיות מודבי' וקטן לא מני ממשע
מא שר

מאשר ידכנו לבו דאיכא קטן שהגיע לעצבת כדלים שיש לו דעב להיות כודב וזאת התרומה אשר תקשו
 מואתם קטע לתרום שאינו שלו גאטותה פמאכד מה שנועבים לו קרוי שונה: אפי' כדמות של ישראל שגאשו
 ישל שלזנו לתרום אין תרומת תרומה דכתיבן תרומה גם אתם גם לרבו שלוחמה אתם בני בריית אף שלוחמ'
 בני בריית: כ לא יתרום לכתמול' דנדיך להשיב לאזנו כשיכרך: חרש שדברו חכמי בכל מקומוכו לאו
 כלל הוא דכריש חגיג' פגיחאש

שוינו שלו נגרי שהתם את של ישראל אפילו ברשד' אן תרומתו
 תרום: ג חיש חסרב' ואינו שומע לא לתרום ואם תרום תרומתו
 תרומה חרש שדברו בו חכמים בכל מקום שאינו לא שומע ולא
 מדבר: ג קצן שלא חביא שתי שערות ר' יהודה אומ' תרומתו
 תרומה רבי יוסי אומר אם עד שלא בא לענות בדרים אן תרומתו
 תרומה ומשבא לענות נדריב תרומתו תרומה: ד אין
 תורמין זיתים על השמן ולא ענבים על תין ואם תרומו בית שסאי
 אומרים תרומת ענבים פתח בית גלגל אמרו' אן תרומתן תרומה
 ה אן תרומין מן חלקם וכן השבוח וכן הפאה וכן החפקר
 ולא סמעשר ראשון שנשלח תרומתו ולא סמעשר שני והקדש
 שלא נפרו ולא על החייב על הפטור ולא מן הפטור על החייב ולא
 מן התלוש על הסחובר ולא מן הסחובר על התלוש ולא מן החרש
 על הישן ולא מן הישן על החרש ולא מפירות הארץ על פירות
 חוצה לארץ ולא מפירות חוצה לארץ על פירות הארץ ואם תרומו

להשיא מהן תרומה אינו יכול לתרום מן הזיתים כפי השיעור שיש לו לתרום על הזיתים ועל השמן
 כלספור השמן בתרומת הזיתים דכתיב כדגן מן הגורן מן הגמור על הגמור ולא זמיה שאינו גמור על
 הגמור: וזה תרום כש אמר תרומת ענבים שכן כלומר אף פתח תרומה לא על הזיתים כלל אבל לא על
 השמן: וזה אומר איך תרומת הזיתים והעובן לתרום גם על השמן אין כלל תרומה לא על הזיתים' וכן השמן
 והרי הוא כולו לא תרום כלל: ה אין תרומין מן הלקט מן השכחה ומן הפאה מי שיש לו כדי של טבל
 אינו יכול להפדים עליו תרומה מלקט ושכחה ופאה שדורו שאלו מתרומ' עניים הן ואינו יכול לתקן טבלו
 במתנו' עניים: ההפקר דכתי' וכא הלו כי אין לו חלק וכחלה עמך זמיה שיש לך ופן' לו ארתה חייב ליתן יבא
 הפקר שידך וידו שוין בו: ולא ממעשר ראשון שנטלה תרומתו אין תרום ממנו תרומה גדולה על כרי של
 טבל שדורו ונטלה לא שמוע' י' ש' הקדומו כן לוי לכהן בשבלי' שהוא פטור מתרומה גדולה ודוק שנטלה
 תרומתו אבל לא נטלה תרומתו יכול לתרום דתביא בספרי מכו' לכן לוי שרבה לעשות ממעשר ראשון של
 תרומה גדולה מכו' שנושה תל' כי את ממעשר בני ישראל אשר ירומו לה תרומה מכאן שאם רנה לעשות
 תרומה לאחרי עושה יכול אף לאהר שנטלה תרומתו יהא עושה אותה תרומה לאחרי תל' את מקדשו ממנו
 בזמן שקדשו בתוכו הוא עושה אותה תרומה לאחריים אין קדשו בתוכו אין עושה אותה תרומה לאחרי': ולא
 במעשר שבי' והקדש שספדו היא תל' סכר מעשר שבי' מיתן גבוה הוא והיכ' דלא כדורו פשיט' דאיתו יכול לתקן
 טבלו במומן של גבוה אבל היכ' דכסדו' סל' דיכול לעשות תרומה גדולה על טבלו וכי תמ' הוא כמי פשיט'
 דחולק נמדור הוא אבטריך היכ' דהקדומו בשבלי' דפטור מיתרומ' גדולה כדפרישית במעשר ראשון: והקדש
 שנפדה כמי אבטריך כשהקדיש טבל ומרחו הנזכר ואיכ' פדאו דפטור מן התרומה: מן הפטור על הזית
 כגון משרות שלא הניחו שלש שהן פטורין מן המעשר על פירות שהנבאו שלש שהן חייב' במעשרות: ולא
 מן התלוש על המחובר דכתי' והרמתם מחונו שלא תתרום מן התלוש על המחובר ולא מן המחובר על
 התלוש על הרמה לא שידך לא בתלוש וממנו משמע שהתרומה והחולקן שביהם שוין: ולא החרש על הישן
 מפירות פנה ו' על פירות שסכ שטברה ולא מפירות שסכ שטברה על פירות פנה ו' דכתי' הויכא השל' פנה
 פנה אבל שדה שיש שכי נרבו' בשכה כגון שדה בית השלמי תנו מי' ומעשרו פנה על זה: ולא מפירות הארץ

להשיא מהן תרומה אינו יכול לתרום מן הזיתים כפי השיעור שיש לו לתרום על הזיתים ועל השמן
 כלספור השמן בתרומת הזיתים דכתיב כדגן מן הגורן מן הגמור על הגמור ולא זמיה שאינו גמור על
 הגמור: וזה תרום כש אמר תרומת ענבים שכן כלומר אף פתח תרומה לא על הזיתים כלל אבל לא על
 השמן: וזה אומר איך תרומת הזיתים והעובן לתרום גם על השמן אין כלל תרומה לא על הזיתים' וכן השמן
 והרי הוא כולו לא תרום כלל: ה אין תרומין מן הלקט מן השכחה ומן הפאה מי שיש לו כדי של טבל
 אינו יכול להפדים עליו תרומה מלקט ושכחה ופאה שדורו שאלו מתרומ' עניים הן ואינו יכול לתקן טבלו
 במתנו' עניים: ההפקר דכתי' וכא הלו כי אין לו חלק וכחלה עמך זמיה שיש לך ופן' לו ארתה חייב ליתן יבא
 הפקר שידך וידו שוין בו: ולא ממעשר ראשון שנטלה תרומתו אין תרום ממנו תרומה גדולה על כרי של
 טבל שדורו ונטלה לא שמוע' י' ש' הקדומו כן לוי לכהן בשבלי' שהוא פטור מתרומה גדולה ודוק שנטלה
 תרומתו אבל לא נטלה תרומתו יכול לתרום דתביא בספרי מכו' לכן לוי שרבה לעשות ממעשר ראשון של
 תרומה גדולה מכו' שנושה תל' כי את ממעשר בני ישראל אשר ירומו לה תרומה מכאן שאם רנה לעשות
 תרומה לאחרי עושה יכול אף לאהר שנטלה תרומתו יהא עושה אותה תרומה לאחרי תל' את מקדשו ממנו
 בזמן שקדשו בתוכו הוא עושה אותה תרומה לאחריים אין קדשו בתוכו אין עושה אותה תרומה לאחרי': ולא
 במעשר שבי' והקדש שספדו היא תל' סכר מעשר שבי' מיתן גבוה הוא והיכ' דלא כדורו פשיט' דאיתו יכול לתקן
 טבלו במומן של גבוה אבל היכ' דכסדו' סל' דיכול לעשות תרומה גדולה על טבלו וכי תמ' הוא כמי פשיט'
 דחולק נמדור הוא אבטריך היכ' דהקדומו בשבלי' דפטור מיתרומ' גדולה כדפרישית במעשר ראשון: והקדש
 שנפדה כמי אבטריך כשהקדיש טבל ומרחו הנזכר ואיכ' פדאו דפטור מן התרומה: מן הפטור על הזית
 כגון משרות שלא הניחו שלש שהן פטורין מן המעשר על פירות שהנבאו שלש שהן חייב' במעשרות: ולא
 מן התלוש על המחובר דכתי' והרמתם מחונו שלא תתרום מן התלוש על המחובר ולא מן המחובר על
 התלוש על הרמה לא שידך לא בתלוש וממנו משמע שהתרומה והחולקן שביהם שוין: ולא החרש על הישן
 מפירות פנה ו' על פירות שסכ שטברה ולא מפירות שסכ שטברה על פירות פנה ו' דכתי' הויכא השל' פנה
 פנה אבל שדה שיש שכי נרבו' בשכה כגון שדה בית השלמי תנו מי' ומעשרו פנה על זה: ולא מפירות הארץ

חרמות פרק א

על חזנה לארץ דכתי' וכל מעשר הארץ מורע הארץ גלי קרא כמעשר וזה לתרומה: ענין אין תרומתו מפורשת
הארץ על פירות שבסודיא ולא מפירות שבסודיא על פירות שבארץ: ו חמשה לא ית יומו מוכף
למעטוי מדל יהודה דלע קטן שטרס ערומת תרומה: האס והוא. שמוע לא שנסתתך מחמת חוליו לא
יתרום לפי שאינו יכול לכרך: וכן הערום אינו יכול לכרך דכתי' ולא ידאה כך ערות דבר נעשה שאתה
מדבר בו לא יראה כך ערה:

אין תרומתן תרוסה: ו חמשה לא יתרומו ואם תרומו תרוסין
תרומה האלם והשכור והערום והסובא ובעל קרי לא יתרומו ואם
תרבו תרומתן תרוכה: ו אין תרוסין לא בכרה ולא בסקל
זלא בכנין אבל תורם הוא את הסודיא ואת השקל ואת הכניו אין
תורסין בכל ובקפה שהם של כרה אבל תורסין הוא כהן העיין
ושלישן לא יהרו' בסא' חצייה: חציה סרה: ח ואם תורסין
שמן על זיתים הנכשתין ולא יין על ענבים הנכרות ואם תורסין
תרוכה ויחודד ויתרום הראשונה כדבעת בפני עצמ' וחייבין עליה
חומש אבל לא שניה: ט ותורסין שמן על זיתים הנכשים
וין על ענבים לעשותם צמוקין הרי שורם שמן על זיתים לאכול
וחתי' על זיתים לאבילה וין על ענבים לאבילה ותנבים על ענבים
לאכול וזכבולך לדורכן אינו צריך לתרום: י אין תורסין
מדבר שנבטרה סלאכתו על דבר שלא נבטרה סלאכתו ולא
מדבר שלא נבטרה סלאכתו על דבר שנבטרה סלאכתו ולא סובר
סלא

ונעל קרי כמי בזמן התק' מקמי
דכטולה לטבילות לא היה מני
לכרך דתכן בעל קרי מהרהר
בלבו: והשכור והסומא אינם
יודע' לברוד מן היפה ואכן בעל
טוהא התרום כורד ותרס מן
היפה דכתיב את כל חלבו את
מקדשו ושכור מקרי כל שאינו
יכול לדבר בפני המלך מחמת
שכרותו: ו אין תרומיו לא
כמל' דכתי' וכחשב לכם תרומת'
כמחשבה אתה תרום כלומר מ
מאומד זאי אתה תרום לא בכרה
גלא כמסקל ולא בניין וחק על
גב דהאי קרא בתרומת מעשר
הוא דכתיב אס אינו עיין ל

לתרומת מעשר שהי כתיבה בותר' שיעור מעש' מן המעשר וכרי' שיעורו כדי שיען השיעור הראוי תבה
עיין לתרומ' גדולה שלא כתיבה בה תורה שיעור: אבל תורם הוא את המדוד שמודד הוא את טבלו או מוכ'
ושוקל את טבלו ומכביסו לתוך ביתו וכשמצרפו התרומ' גדולה ממנו מצרפו מאומד ולא ימדוד ולא יסוקל
ולא ימנה: אין תרומיו בכל ובקופה שהם של מדה שהרואה אומ' בכמה הוא תרום: אבל תור' הוא כהן חנין
ושלישן דכיון דאינו ממלא אונת' לוב' לתור: י חמשה פים כפאס מדה פעמי' סימני' עד מקום חניה ואיכ'
למור' דלע אתה לתרום כמה: ח הויית' הככשת' דגלי' היו לכתיש הויית' כמכתשת להוכי' שמכן: תרומת
תרומ' גמור' היא מדאוריית': ויחודד ויתרום מדרככן לחת' שילי' כתישת אונת' הויית' ודריכ' העכני' ויחודד ויתרום
תרומה שניה כשיעור הגדול לשמן וליין שיניא: הראשונה מדמעית אס כפ' לפחות ממח' הולין נעשה הכל
מדומע ואסור לזרים וימכר הכל לכהן לתרומ' גמור' היא מדאוריית': וחייבו עליה מומ' ור' האוכלה בשנה
משלם קרן וחומש כדיון כל זור אוכל תרומה אבל לא שניה לפי שאינה אלא מדרככן לפיכך אינה נכבלת
עד שיפדושו עליה תרומה ומעשרות ממקום אח' דמדאור' ית' היא טבל גמור' ואי קשיא מאי שכל הכ כתיס
שמן על הויית' הככשת' תרומתו ויחודד ויתרום ומאי שכל לעי' גבי התורס ויתים על השמן ועכני'
על היין דאין תרומתו תרומה ויל' דהתורס ויתים על השמן איכ' פסוד' לכהן לפיכך אין תרומתו תרומה
אכל' כתיס שמן על הויית' הככשת' דליכ' פסוד' לכהן תרומתו תרומה אלא דרככן הוא דגור' דייחוד
ויתרום: ט וית' הככשים ויתים כליהן ודוק שמן על ויתים העומדים לחמיה שמכן וכן יין על עכבים
מלאכתו הילכך תרומים מן השמן פליהן ודוק שמן על ויתים העומדים לחמיה שמכן וכן יין על עכבים
העומדות לדרך הוא דאסור לתרום אבל יין על גמוקים ושמן על ויתים הנכשים כדרי הככשים מן
השמן על הויית' הככש' ומן היין על הנמוקי' תרום לפי השמן הראוי שיניא מן הויית' הככש' ולפי היין
הראוי שיניא מן הנמוקי': אין בדרך לתרום הויל' וכי קא תרום שפיר קא תרום שהדי כולת' טעה היו עומדות
לאכילה: י אין תרומים מדבר שנבטרה מלאכתו מדבר שנתמרה בכרי: על דבר שלא נתמרה
מלאכתו שלא נתמרה בכרי דכתי' כדן מן הגורן וכמלאה מן היקב מן הגמור על הגמור ולא מן הגמור
על

תְּרוּמַת פְּרִק ב

מד

על שאיננו נמור ולא משאין נמור על הנמור: ואם תרמו תרומת תרומה ודוק בשאר פירות אכל התרומה
מן הוייתו על השמן או מן העבכים על היין הא אפרוכן לש' לאין תרומת תרומה מאם דאית כיה פסולא
לכחן כדאמרן:

אין תורמין מטהור על הסמא גור שמא יתירום שלא מן המנחף משום דאסתמי שמא יעב הטמא

בטהור ויטמאנו ואין נעיצן ד

שהתורם יתירום מן המנחף:

באם אמרו כל היב בתניכין באמת

אמרו כללו היא הלכה למעשה

מאיובי אכל לאו דוקא הלכ למעשה

מאיובי שיהי בכף דשבת שמינו

באמת אמרו חמץ כוזה היבין

הפיקוחו קורי ומדכבין היא:

העגול של דכלה חמץ אהרן

לעגבין ביו כהן הפגול היבין

חשובו שכול לעבין טעמא ואם

כנצה טעמא באמת מן הדכלין

לא כטמאת הפארת: וכן אגודה

של ריק וכן ערימס כריבו דאי

חשמעין עגול היה חמץ עגול

שכלו נח חסד תורם אהיה:

שאיכה נח חסד אינו תורם ואי

אשמיכין עגולה חסד אינו תורם

שכלה חמץ חסד אינו תורם

שאיכה חמץ חסד אינו תורם

כריבו: ר' אבהו אומר וצא

לכתמלה מן הטהור על הטמא

דלא גור רכי אלוטור שמא יבא

תורמין

לתירום שלא מן המנחף ואין

לכחן כדאמרן: אין תורמין מן הטמא על הטהור משום פסול דכהן ואם

שלא נבמר: שלא כתי על רכב שלא גמרה שלא כתי: ואם תבאן
תרומתן תרומה:

פרק ב

אין תורמין משאו על חמץ ואם תרמו תרומתן
תרומה באמת אמרו העגול של רבילה שבטמא

סקתו תורם מן השקור שיש בו על חמץ שיש בו וכן אמרה

של ריק וכן ערימס חיו שני עגולות שני אמרה שם ערימס אהת

פסמא ואחת שהורה לא תרומם מה על דאם אהיה אום תורמין

מן המנחף על חמץ: אין תורמין מן הטמא על המנחף

ואם תרם חמץ תרומתו תרומה ומה לא נשאת כלום קין: בן לוי

שמות ל' משה מכל היה כפריש עליו ותורה יתנו מה לעש' עשוי

כזור לא עשה כלום ד' ותורה אומר אם היית יודע בו בתחלה אעמי

שהוא שונג לא עשה כלום: ג המטביל כלום בשב שונג

ישתמש בהם המעשר והמטביל בשבת שונג ואכל סוה לא יאכל

הנושע בשב שונג יקי מעד יעקור ובשב יערה: בין שונג כן מעד

יעקר: ד אין תורמין ממין על שאינו מינו ואם תרם אין

תרומתו תרומת כל מין חמץ אחד כל מין חמץ ותרומתו תרומה

אין תרומתו תרומה על כל פנים שיש בהו תרומה מן חמץ וכל פנים

שאין בהו תרומה מן חמץ תרומה כדאמר ר' אבהו: חמץ הוא תרומה

מן חמץ: ה תורמין בעל קמץ שלם ולא חצי בעל גדול רבו

יהודה אומר לא כי אלא חצי בעל גדול וכן היה דבי יהודה אומר

תורמין

לתירום שלא מן המנחף ואין כל כדאמרן: ב אין תורמין מן הטמא על הטהור משום פסול דכהן ואם

תירום תרומתו תרומתו תרומה והטמא לתורם מעשר וקדשים שבעת דמדאוריית

תירומה תרומה הוא אבל אם לא תרומה קודם שתירום לעבית מעשר לא הוי תירום מדאוריית ואם תרם אפי

שונג אין תרומתו תרומה: ח מעשר טבל מעשר ראשון שלא כטלה מעכו תרומת מעשר: ה היה מעשר

עליו והולך היה מעשרו מעשר על שאל מעשרותיו אם היה יודע כן בתפול שהוא טבל או שהו טמא אפי שכתב

שקר היה שונג שכתב שהוא טבל או שהו טמא אפי שכתב

תרומות פרק ג

אע"פ שהיא יפה ממנו: ר' יהודה אומר לא כיר' יהודה לטעמיה דאמי לעולם הוא תרום מן היפה: מנה
המדניכה טובה לא כילה מן הכזרי הכנלי של בני הכפרי אבל של בני הכפרי מתקמי' יותר: מפני שהיא
מאכל פולטיקין בבלי של בני המדיח הוא מאכל לאכסי' חשובים והם יפוי יותר מחותן של בני הכפרים:
פולטיקין בני פלטרין של מלכ': ו תרומי' ויתן שמן העשירי להוניה שמן על ויתן ככש ויתן שאי' עשוס

תורמין בצלים בכני הסרינה על הכתרים אבל לא סן הכתרי' על
בני הסרינה מפני שהוא מאכל פולטיקין ו תורמין ויתן
שמן על ויתן כבש ולא ויתן כבש על ויתן שכן וכן שאינו מבושל
על המבושל ולא סן המבושל על שאינו מבושל זר הכלל כר'
שחוא כלאים בהברו לא יתרום מה על זה אפי' סן היפה על הרע
וכל שאינו כלאים בהברו לא יתרום סן היפה על הרע אבל לא סן הרע
על היפה ואם תר' סן הרע על הרע סן היפה תרום' חרץ סן חנוק על
החטי' שאינ' אוכל והקיסו והמלפפן מין אחר ר' יהוד' אומר ב' סנין
התורם קישות ובמצאר כרה אכטיה ונמצא
פרק ג

פרק ג
סרות תרומה ויהיה ויתרום התורם הבית שר'
יון ובמצאת של חוסן אם ידוע שהיה של חוסן עד שלא תרומה
אינה תרומה אם משתרבה החכיצה הרי זו תרומה אם ספק תרום'
ויחזור ויתרום חראשונה אינה מרמעת בפני עצמה ואין חיובין
עליה חוסש וכן חשניה ב נפלה אחת סתן לחוף החילוק
אינה מרמעת נפל שניה מסק' אח אינה מרמעת נפלו שתיהן
לסקום אחד מרמעות כקטורה שבשתייהן ג השותפין
שתרמו זה אחר זה ר' עקיבא אומר תרומת שניהם תרומה וחכמי'
אוסרים תרומת הראשון תרומה רבי יוסי אומר אם תרום הראשון
בשעור אין תרומת חשני תרומה ואם לא תרום הראשון בשעור
תרומת חשני תרומה: ד במת דברים אסורים בשלא דבר
אבל

זהו שכן שני עיכוסין: אם הפך עד שלא תרמה המענה או לאחר שתרמה החמיצה: תרומה ויתור'
ויתרום וכורן שתייהן לכהן וכהן נותן לו דמי הראשונה שהיא ג' דולה מן השכיה שהשכיה מתמעטת כפי
מה שעולה תרומת הראשונה ושפי שהכהן הוא המוניא מחבירו ואין קימא לן בכל דוכתא המוניא מחבירו
עליו הראיה לפיכך אינו לוקח בלא דמים חלה הקטנה ונדך שיתן לו דמי הנדולה שהיא הראשונה:
הראשונה אינה מדמעת בפני עגמה אם כפלה לפחות ממאה של חולין אין נעשים מדומע דשאר אינה
תרומה לא השכיה היא תרומה וכן השכיה אינה מדמעת בפני עגמה שמה הראשונה תרומה ולא השכיה:
זאין חיובי' עליה תומע זר שאלה הראשונה לכהן או השכיה לכהן אינו משלם חומש כדון שאר אוכלי' תרומה
בשנה: ב מדמעות כקטנה שבשתייהן כשיעור השכיה שהיא קטנה שבשתייהן ואם יש בחולין מאה ככנה
הקטנה אין נעשים מדומע אלא כושל מן החולין כשעור לו הפתי' תרומה כשכלו בהן וכדעתן לכהן והשאר
חולין כמו שהיו: ג תרומת שניהם תרומה היונו דתרומת כל אחד מהן תרומה וחצה חולין כשכל
בשתייהן שיהיו מל' סאה וזה שאלה וזה שאלה קדשה תרומה כל אחד מהן בשל זה וזה שאלה כל' וזה כל'
אחד כפי חלקו: אם תרום הראשון כשעור אחד מכ' כשעור שמינו חכמים תרומתו תרומה והלכה כר' חיימי
לדפוסו מלתייהו דחכמי' קאתי' ואית דפערזי' אם תרום הראשון כשעור אחד שתר' סבירו' אלא יתוומתו תרומה
דחובין דהיה כח' ליה להקד' בתראה כמה שתרום הראשון שהיה היפה דעגמו מסכת' עמו כשיעור התרומה
זפירש ראשון כדאה בעימי עקר: ד נלא הא דפליג' רבי עקיבא לשי' ואמר תרומת שניהם תרומה בשלא

דבר שלא נטל רשות מקבילו לתרום לו שאם תרם מדעתו אכל הרשע שנתן בהדמות לתרום פרומו תירומו :
 בעל אם לאחר שמינה שליח לתרום נטל שליחו לומר שהלך השליח מלפניו : חוץ בעלים ענה שהשכיר
 פועלו מכריז כדי להפריש תרומה בנטהרה רשאי לתרום עד שלא יעשו בו הכבלי ענה ויעמאו את התרומה
 עשני שהן מעמקאים את חנות שהבעלים עשו הארץ : מיד כשהתחילו הדוכרים והלכו בנות שמי וערב
 דורכים בדרך וימך מלונע בנות

אכל הרשע את בן ביתו או את עבדו או את שותפו לתרום תרומו
 תרום בשל אמו מי שלא תר בשל אב תרומו תרום ואם משתתף
 בשל תרומו תרום חפועליב אין לחון רשות לתרום חוץ מן
 הורכבות שהן משמאין את הגת מדי ה האומר תרום הכרי
 זה בתוכו ומעשרותיו בתוכו תרום פועל זה בתוכו רבי שמעון
 אומר קרא שם ותכמו אומרים עד שיאמר בעפונראו בוראמר
 אלעזר תכמו אומר ואומר תרום הכרי מברעליה קרא שם ר'
 ליעזר בן העקם אומר תרום מעשר מעשריה עליו תרום מעשר
 עליו קרא מעשר ר' יוחנן ור' יוחנן בריה ר' יוחנן בריה ר' יוחנן
 לתרום ומעשר שני לראשון אף על פי שחזא עוכר בלא תעשה
 מה שעשה עשות של כלאחר דמעך לא ואחר ו ר' ז' ור' ז'
 שיקדמו הבכורים לתרום זה קרוי תרום וראשית זה קרוי
 תרום וראשית אלא יקדמו בכורים שהן בכורים לכל ותרום זה
 לראשון שחזא ראשית ומעשר ראשון לשני שיש בו ראשית :

אם התחבון לומר תרום ואמר מעשר מעשר ואם תרום
 עלה ואם שלמו שלמנו ואם עלה זמניי בבגס לבית ה' ואם לית
 זמניי נקבת לומר ואמר ליה לא אם כלום ע' יחזיקו פ' ור' ז' ור' ז'
 ה הכרי והכרי תרומוהו ור' ז' ור' ז' ור' ז' מעשר
 והקדשן הקדש רבי יהודה אומר אין לבכרי כרם דבני וחכמים
 אומרים יש לו תרום תכרי מרמעת וחייבים עליה חובש ורבי
 שמעון

קרא שם ללא בעיך שידים בכרים : עשור מעשר זה וכו' ל' אליעזר בן יעקב פליג אר' שמעון דאמר תרום
 מעשר זה בעיך הכרי קרא שם וקרא שם דבר ור' ז' ור' ז' מעשר לא קרא שם אבל
 קרא שם ור' ז' ור' ז' תרומת מעשר עלת קרא שם זלית ה' לכתא כשר מיתה ואלא כחכמים
 בסבא : ו סכאמה תליתך דמעך לא תאמר חכו קאמ' אף על פי שהיא פנר בלא תעשה סכ' מלאתך
 דמעך לא תאמר תעשה זה מעשה עשוי תליתך אלו הבכורים שמעמלאים בכבוד ור' ז' ור' ז' תרום
 מעשר ראשון כתיב בו תרומת מעשר לא תאמר לא תעשה הסדר : ו וקרוי תרום וראשית בכורי
 קרוי תרום דלמך מעד ותרומת וידך אלו בכורים דכתיב בהו ולקח הכהן הטבא מידך וקרוי ראשית
 ראשית בכרי אכתתך : ו ותרומה קרויה תרום את שמערת תרומתי וקרויה ראשית דכך : בכורים
 שהן בכרים לכל לטון בכרי דרית לכך קדשית דהא' בכורי איכתי מוטום דכתיבי דכר' כי תשא עד שלא
 בכרתי על תרומתי : ו אם נר' ראשית דמעשר ראשון יש בו תרומת מעשר והתרומה קרויה ראשית לכת'
 דין כפי סקדום דאמון לשם : ו פ' ע' עד שהיו פיו ולבו שהן דכתיב מוא' שפתיך תשמור וכתי' כל דכרי
 לכת' ס' סדר דכשן נאון כלבו ומזנה בשפתיה : ו ס' הכרי והכרי תרומות תרומוהו אם הפרישו תרום
 מן העמאה שלחן אכלאם עדם הכרי מעל ישראל בשליחותו אין תרומתו תרומה כדדעך מכן תרומת
 גם אתם עה אתם כמי ברית אף שלחכם כמי ברית : ומכאם אמת' לו והלכ' כחכמים : תרומת הכרי
 קדשית אם בעלים לפחות מעשה הכל עד ועוד ואמר לזר' : וחייבים עליה חובש זר שאכלה בטומא

אם התחבון לומר תרום ואמר מעשר מעשר ואם תרום
 עלה ואם שלמו שלמנו ואם עלה זמניי בבגס לבית ה' ואם לית
 זמניי נקבת לומר ואמר ליה לא אם כלום ע' יחזיקו פ' ור' ז' ור' ז'
 ה הכרי והכרי תרומוהו ור' ז' ור' ז' ור' ז' מעשר
 והקדשן הקדש רבי יהודה אומר אין לבכרי כרם דבני וחכמים
 אומרים יש לו תרום תכרי מרמעת וחייבים עליה חובש ורבי
 שמעון

קרא שם ללא בעיך שידים בכרים : עשור מעשר זה וכו' ל' אליעזר בן יעקב פליג אר' שמעון דאמר תרום
 מעשר זה בעיך הכרי קרא שם וקרא שם דבר ור' ז' ור' ז' מעשר לא קרא שם אבל
 קרא שם ור' ז' ור' ז' תרומת מעשר עלת קרא שם זלית ה' לכתא כשר מיתה ואלא כחכמים
 בסבא : ו סכאמה תליתך דמעך לא תאמר חכו קאמ' אף על פי שהיא פנר בלא תעשה סכ' מלאתך
 דמעך לא תאמר תעשה זה מעשה עשוי תליתך אלו הבכורים שמעמלאים בכבוד ור' ז' ור' ז' תרום
 מעשר ראשון כתיב בו תרומת מעשר לא תאמר לא תעשה הסדר : ו וקרוי תרום וראשית בכורי
 קרוי תרום דלמך מעד ותרומת וידך אלו בכורים דכתיב בהו ולקח הכהן הטבא מידך וקרוי ראשית
 ראשית בכרי אכתתך : ו ותרומה קרויה תרום את שמערת תרומתי וקרויה ראשית דכך : בכורים
 שהן בכרים לכל לטון בכרי דרית לכך קדשית דהא' בכורי איכתי מוטום דכתיבי דכר' כי תשא עד שלא
 בכרתי על תרומתי : ו אם נר' ראשית דמעשר ראשון יש בו תרומת מעשר והתרומה קרויה ראשית לכת'
 דין כפי סקדום דאמון לשם : ו פ' ע' עד שהיו פיו ולבו שהן דכתיב מוא' שפתיך תשמור וכתי' כל דכרי
 לכת' ס' סדר דכשן נאון כלבו ומזנה בשפתיה : ו ס' הכרי והכרי תרומות תרומוהו אם הפרישו תרום
 מן העמאה שלחן אכלאם עדם הכרי מעל ישראל בשליחותו אין תרומתו תרומה כדדעך מכן תרומת
 גם אתם עה אתם כמי ברית אף שלחכם כמי ברית : ומכאם אמת' לו והלכ' כחכמים : תרומת הכרי
 קדשית אם בעלים לפחות מעשה הכל עד ועוד ואמר לזר' : וחייבים עליה חובש זר שאכלה בטומא

ח'רומות פרק ד

משלם קרן וחומש : ור' שמעון פוטר מחומש אבל מודה הוא דמדמיטת ואין הלכ' כר' שמעון :
המפריש מן קבת תרומה ומעשרות כגון שהיה לו מאה סאין טבל והזניח מהן סאה תרומה ונדחתה
להפרוש עדין השאר חוזר ומוציא מאותו הכרי עבמו עד שיטלים שני סאין כשיעור

התרומה דהטבל הוא שיעלה בידו ולא מה שכבר מתקן : אבל לא למקום אחד אם יש לו מאה סאין אחרים
של טבל אינו יכול להפריש עליהן
עאלו שהזניח מקנת תרומתן
לגבי אחרים תליין דלמא מן
המתקן הוא מוציא עליהן ולא מן
הטבל שבו ודבי מאיר שרי אף
למקום אחד ואין הלכה כדבי
מאיר : כ בעמורה כאומר
בדכתיב הפד חרוב כמנורה :

פרק ד

המפריש מקצת תרומה ומעשרות מוציא בסגו
תרומה עליו אבל לא למקום אחד רבי סאה

אוסר אף מוציא הוא במקום אחד תרומה ומעשרות : ב
מי שהיו פירותיו במנורה ונתן סאה לבן לוי וסאה לעני כפריש
עוד שסגה סאין ואוכלן דבריו רבי סאיר וחכמים אום אינו כפריש
אלא לפי משבון ג שיעור תרומה עין יפה אחת כארבעים
בית שסאה אוסר משלשים וחצי גזית כחכמים וחרעה כששים
תרם ועלה בידו אחר מששם תרומה ואינו צריך לתרומה חר
וחוסף חייב במעשרות עלה בידו מששים ואחר הרוסר ויחזור
יתרומם כמות שהיה אומר : כמרה ובמשל ד' יתחד אומר
אף שלא סן חסוקה ד' האומר לשלוחו צא ותרם חורם
כרעהו של בעל הבית אם אינו יודע רעהו של בעל הבית תורם
בבינות

המפריש מקצת תרומה ומעשרות מוציא בסגו
תרומה עליו אבל לא למקום אחד רבי סאה
אוסר אף מוציא הוא במקום אחד תרומה ומעשרות : ב
מי שהיו פירותיו במנורה ונתן סאה לבן לוי וסאה לעני כפריש
עוד שסגה סאין ואוכלן דבריו רבי סאיר וחכמים אום אינו כפריש
אלא לפי משבון ג שיעור תרומה עין יפה אחת כארבעים
בית שסאה אוסר משלשים וחצי גזית כחכמים וחרעה כששים
תרם ועלה בידו אחר מששם תרומה ואינו צריך לתרומה חר
וחוסף חייב במעשרות עלה בידו מששים ואחר הרוסר ויחזור
יתרומם כמות שהיה אומר : כמרה ובמשל ד' יתחד אומר
אף שלא סן חסוקה ד' האומר לשלוחו צא ותרם חורם
כרעהו של בעל הבית אם אינו יודע רעהו של בעל הבית תורם
בבינות

דאשון כתן ללוי ותורת מעשר עבו נתן לעני והריש כחן ח' סאין מתוקף ומפט יומר ר' ע"ז שלח ר' ה'הו
מפריש תרומה גדולה לא כחשדו עניי הארץ על התרומה : וחכמים אומרים לא הפריש בעל הבית לא לפי
חשבון העבודה וז' שרונה הפועל לאכול והשאר מתנה בעלמא הוא דיהיב ללוי ולעני יוליך אף
הפועל יכול לאכול אכלו עד שיכלו ח' סאין כדברי רבי מאיר אלא אותה בעודה שהיה לו לאכול אכלו
ותג' לא - פירוש אחד ונתן סאה לבן לוי וסאה לעני והלכו להם וכשנא להפריש שזנה סאין מן היגוריה
ולאכול אותם על סמך השני סאין שנתן לבן לוי ולעני אינו יודע אם אסך סאין קיימים אם לאו
דבי מאיר אומר מפריש שמוס סאין ואוכלן על סמך אותן שני סאין שנתן לבן לוי ולעני כחוקת שהן
קיימים וחכמים אומרים אינו מפריש אלא לפי חשבון הקיימים אם כל השני סאין קיימים מפריש עליהן
ח סאין ומעט יותר ואם אין קיימים אלא חניין אינו מפריש עליהן אלא ארבע סאין לפי חשבון מה שזנה
מהן קיימים כך מפריש עליהן ולא יותר והלכה כחכמים : ג עין יפה אחד מארבעים מי שהש
כדיב לב ותורם בענין יפה מפריש אחד מארבעים : והבימוכית אחד מחמשים לאו דברי בית סמאי כילת
לא תנא קמא קאמר לה ומעין יפה דבש אתה למד לדבריהם עין רעה ובימוכית אף על גב דלא תבי' לם
במתבי : ועלה בידו אחד מששים כגון שתרם מאומד ועלה בידו אחד מששים וחוח עין רעה : חר
והוסף חייב במעשרות דכבר נפטרו ואין הם תרומה כל על מה שמובק היולכך התוספת הזאת היא
טבל גמור וזייבת במעשרות : מששים ואחד כגון שהיו ככרי ששים ואחד סאין ונלה בידו סאה אחת
סאה תרומה ויחזור ויתרם כמו שהוא למוד לתרם אחד מששים ופריש עדין אחד מששים כסאה חס
הוא רגיל לתרם אחד מחמשים ימנמו דכש' ארו עדין יא סאין שלח התרומה : במדה ובמשקל כלומר אות
יותר שהוא תורם יותר לתרם בנורה במשקל ובמין דלא אמרו לתרם מאומד אלא בתחלת התרומה :
אף שלא מן המוסף דבכר רבי יהודה אין צריך לתרם ען המוסף אלא בתחלת תרומה ואין הלכה כרבי
יהודה : מוסף קרוב ומסוף ובאותו מקום עבמו : ד כדעתו של בעל הבית לפי שיש תרם כעין
יפה ויש כעין רעה ויש בבימוכית : פחת עשרה ותרם מארבעים או הוסף עשרה ותרם משש' תרומה
תרומה דכין דכ' משערו חכמים תרם וכול למימר ליה אף להכי אמרתיך : ואם כתבון להוסף

שהיה ידע דעתו של בעל הבית ובמתכוין הוסיף אפילו אחד אין תרומתו תרומה: ה אחד מעשרה יכול להרבות ולהפריש תרומה הואיל ואשכחן עם תרומה במקום אחר שהיא אחד מעשר ואם רבה חסד אין עם תרומה על אופת רכוי והוא חולין הטבולין למעשר ומדומע בתרומה וזו היא תקנתו שיעשנו תרומת מעשר למקום אחר יתנהו ללוו שיעשנו תרומת מעשר על מעשר טבל שלו והלווי יתן לו חולין כנגד אופת רכוי והא דקאמר יעשנו תרומת

בבינונית אחת מהמשים פחת עשרה או הוסיף עשרה התרומה אם נתכוון להוסיף אפי' אחת אין התרומה תרומה ה חסרבה בתרומה ר' אליעזר אוכר אחד מעשרה בתרומת מעשר יתר מכאן יעשנה תרומת מעשר אבל לא במקום אחר ר' ישמעאל אר' המחצת חולין ומחצה תרומה ר' טרפון ור' עקיבא אר' עזי שישיר שם חולין ז בשלשה פרקי' משערי' את-הכלכלה בבכורות ובסופות ובאמצע הקיץ הבאה משוב והסודר כשבו סמנו והשוכל משובת משלשתן ח ז רבי אליעזר אומר תרומה עולה באחד וסאה ר' יהושע אומר בסאה מעור ועוד זה אין לו שיעור רבי יוסי בן משולם אומר ועוד קב למאה סאה שותות למרמע ח ה יהושע אוכר תאנים שחורות מעלות את הלבנות לבנות מעלות את השחורות עגול: רבילח הגדולים מעלים את הקטנים והקטני:

תרומתו תרומה: ה אחד מעשרה יכול להרבות ולהפריש תרומה הואיל ואשכחן עם תרומה במקום אחר שהיא אחד מעשר ואם רבה חסד אין עם תרומה על אופת רכוי והוא חולין הטבולין למעשר ומדומע בתרומה וזו היא תקנתו שיעשנו תרומת מעשר למקום אחר יתנהו ללוו שיעשנו תרומת מעשר על מעשר טבל שלו והלווי יתן לו חולין כנגד אופת רכוי והא דקאמר יעשנו תרומת מעשר למקו' אחר ולא אמי' עשנו תרומ' למקו' אחר לפי שאין תרומי' שלח מן המוקף אבל תרומת מ מעשר מפרישים אותה אפי' שלא מן המוקף: מחצה חולין ומחצה תרומה דכבר יכול אדם לעשות חבי כריו תרומה דכתי' ולא שית דנכך דיו לראשית שהיה כדון ודגון הוא השירי: עד שיסור עם חולין דלא בעינן דק שהיה שיריה ככדון והלכך טרפוין ור' עקיבא: הכלכלה הסל שמודדים בו להפריש המעשרות ותרומת מעשר שאין מפרישים אותן אלא מאושר כדתנן לעי: משערין את הכלכלה לידע מה שיכבשו בה מן הפירות: בכבודות בומן שהפירות בכבודיהן קן כמלאין והכלכלה מבילה מהן פחות ממה שהיא בסוף הקיץ שבה התחיל להטמק והן כמות דקות: ובלאמצע הקיץ שהן מבוטלות יוציט פנומקת הכלכלה מחמת מן הפירות יותר ממה שמאקת מהן כשהן מבוטלות כמלאין ופחות ממה שהיא מחזקת מהן בסוף הקיץ בשכר כשמוקן הילכך משערין בשלשה זמנים הללו: וכס יפות פירות שבסוף הקיץ: המזה משובת מן המוכי' באומד והמודד משוכה וכו' ודוק כי מעשרות ונתרומת מעשר אבל לא בתרומה גדולה כדפרישית

מעלין

במדה ובמתכוין ובמשקל כדתנן ואל תרכה לעשר אומדות אבל תרומה אכל תרומה גדולה אין מפרישים אותה אלא מאושר כדתנן לעי: משערין את הכלכלה לידע מה שיכבשו בה מן הפירות: בכבודות בומן שהפירות בכבודיהן קן כמלאין והכלכלה מבילה מהן פחות ממה שהיא בסוף הקיץ שבה התחיל להטמק והן כמות דקות: ובלאמצע הקיץ שהן מבוטלות יוציט פנומקת הכלכלה מחמת מן הפירות יותר ממה שמאקת מהן כשהן מבוטלות כמלאין ופחות ממה שהיא מחזקת מהן בסוף הקיץ בשכר כשמוקן הילכך משערין בשלשה זמנים הללו: וכס יפות פירות שבסוף הקיץ: המזה משובת מן המוכי' באומד והמודד משוכה וכו' ודוק כי מעשרות ונתרומת מעשר אבל לא בתרומה גדולה כדפרישית

תרומה עולה באחד ומאה סאה של תרומ' שפלה למאה סאה של חולין שהם בין הכל אחד ומאה כטל אחד מהן ומתנה לכהן והשאר חולין כמו שהיו: במאה ועור אם נפלה סאה של תרומה לתוך תשעה ותשעים שאין של חולין ומשהו יותר מתשעים ותשעה וזה המשהו אין לו שיעור הואיל ויש באן מאה ועוד משהו כטל סאה אחת ומתנה לכהן והשאר חולין כשהיו: קב למאה סאה שנתת למדמע אם נפלה סאה של תרומה כתשעים ותשעה של חולין וקב יותר שהקב הוא שנתת למאה של תרומה המדמעת שהסא שש קבים אז כטל סאה אחת והשאר חולין כשהיו אבל אם היו החולין פחות מתשעים ותשעה וקב הכל פדומע וימכרו כלם לכהן בדמי תרומה חזק עדמי סאה של תרומה שבה והלכך ר' אליעזר שאין תרומה עולה בפחות מאחת ומאה דמתם לן תבא כותיה כמות דוכתי והכל מודים שאין התרומה עולה במאה בלבד וכל שכן בפחות ממאה דכתיב בתרומת מעשר מכל חלבן ואת עקדשו וממנו דבר שאתה תורם מומח אם כפל לתוכו ומקדשו והיכו אחד ממאה דממאה שאין מפרישים עשרה למעשר ראשון ומאותן עשרים סאה לתרומת מעשר ואמר דממאז שאם חזרה אותה סאה לתשעים ותשעה מקדשתן ונעשה הכל מדומע

תאכיס שחורות מעלות את הלבנות תאכה של תרומה שחורה או לבנה שפלה למאה תאכיס של חולין חנינין שחורות וכןנין לבנות כלן מנתפרים לבטלה שאם היה רוצה היה דורסן ומעדין הכל ביחד ואם שחורה כפלה מעלה אחת מן השחורות ואם לבנה מעלה אחת מן הלבנות והשאר חולין כשהיו: עגולי דכלה דבלות תאכיס הכרסום בעגול: גדולים מעלים את הקטנים אם יש חמישים עגולים קטנים וכה עגולים גדולים ואחד מן הגדולים כשנים מן הקטנים וכפל לתוכן עגול קטן של תרומה מסייעת כלן לבטל

תזמנת פרק ד

לבעל וכן עגולים ומלככים עגולים הם הכדרמות כעגול מלככים תאכיס הכדרמות כגולת דבוע כחן
דבוע שששים בו הלככים מדבועות: ורבי אליעזר חזק אס שחורה כפלה השחורות אסורות ואם לבנה
כפלה הלכות אסורות וכן בגדולים וקטנים וטבולין ומלככים הדומין לאותה שפלה אסורים:
בידוע מה כפלה שחורה או לבנה אין מעלות לשי שיכול לאכול האסורות וכיון דמותותהן אין מסייעת

לבעל אבל אם אין ידוע אם
שחורה כפלה או לבנה כפלה
כיון דכלן כספק אסור מעלות
וזאתו והלכה כל עקיבא:

ט כיצד לפרושי מלתיה
דרבי עקיבא קאתי: וכוז רבי
אליעזר מחמיר בהא דתיבין ל
לבעל אבל כפאי דבשנה לומר
לקמן היו איכא: י בדורס
ליט קניעות ליט של תאכיס י
יבשים של תרומה על פי הכד
של חולין והדנה כדון יש ואין
ידוע באי זה כד דרסה ובכל כד
יש מאה ליטדים של חולין אפילו
אין כאן מאה כדון שרי ליעזר
ואף על פי שידוע הוא שהליט
של תרומה היא כפי הכד ואיכה
מעורבת עם החולין דואין אותן
כאלו כפרדו ממקומן ונתערבו
החולין בתרומה ועלון באחד
ומאה: ור' יהושע סב' כיון דאיכה
מעורבת אין התערבו מסייעת

מעלין את הגדולים העגולים כעלין את הסלכנים והכלבנים כעלין
את העגולים רבי אליעזר אומר ורבי עקיבא אומר בידוע סר
נפלה אין מעלורז וזאתו וכשאינו ידוע מה נפלה מעלות זו
את זו: ט כיצד חמשים תאכיס שחורות וחמשים לבנות
נפלה שחורה שחורות ואלבנות סחורות נפלה לבנה
לבנות אסורות ושחורות כחורות בשאינו ידוע מה נפלה מעלות
זו את זו וכוז רבי אליעזר בחמיר ורבי יהושע מקל: י וכוז
רבי אליעזר מקל ורבי יהושע בחמיר בדורס ליטרא קיעות על פי
הכד ואינו ידוע אי זוהי רבי אליעזר אומר רואין אותן כאלו הם
פרורות והתחתונות מעלות את העליונות רבי יהושע אומר לא
תעלה עד שיחייאם סאת ברים: יא סאת תרוכה שנפלה
על פי סגורת וקפאה רבי אליעזר אומר אם יש בקפוי כאם סאת
העלה באחד וסאתו ר' יהושע אומר לא תעלה סאת תרוס שנפלה
על פי סגורת יקפאה וואם הן לכא אמר הרוס עולה באח וסאת
אם אינו ידוע אם בלוליה הן או לאין נפלה: יב שתי קופו
ושתי סגורו שנפלה כאת תרוכה לתוך אחת בהם ואין ידוע לאי
סהן נפלה מעלות זו ארת זו רבי שמעון אומר אפילו הם בשתי
עירות מעלות זו את זו: יג אסר רבי יוסי בעשה בא לפני
רבי עקיבא בחמשים אגורות של ירק שנפלה אחד סהן לחובן
חצי

לבעל את העליונות אלא השלים אותהים והכומין אסורים עד שיהיו שם מאה כדון ויתבעל פי חבית זס
במאה פומין והלכה כרבי יהושע: יד אגורה אגור שאעדים בו התנוחה: וקפאה הסיר מה של
מעלה תרגום ויבך הכרזל וקפא פרזל: אס יש בקפוי תעלה באחד ומאה מפרש בירושלמי דהכו קאמר
אס יש בקפוי עם מה שמתו אחד ומאה תעלה ורבי אליעזר לטעמיה דאמ' התחתונות מעלות את העליונות
וקמ'ל דאשע דקפאה וגלי דעתיה שלא כתיבנה עם התחתונות אעפכ התחתונות מסייעו לבעל: ורבי
יהושע אומר לא תעלה ר' יהושע לטעמיה דאמ' לבי שאין התחתונות מסייעו לבעל: סאה תרווה וכוז ביימא
דמלתיה דר' יהושע היא והכי קאמ' כיון דלא תעלה כיצד יעשה יקפאה וסיר מה שנק' למעלה ומעט סביב
לה עד שידע שהסיר כלה והשאר הכל חולין: חכ'למה אמרו מתני' פריך על מלתיה דר' יהושע אב' באיזה
מקום אמרו תרומה כריכה אחד ומאה כיון שיש תקנה בקפוי ומשני בשאין ידוע אם כללה הסאה בתגור'
אחר שנפלה על פי המגורה אינני מתחלה אין ידוע להיכן כפלה והלכה כרבי יהושע: יז שתי
קופות ככל אחת המשים סאה ואין ידוע לאי זו מהן כפלה ושהיהן אסורות מספק מסייעות זו את זו לבעל
ואם רנה להעלות סאה מזה מעלה מזה מחכה מזה ומזה מזה מעלה ושתי קופות אפי' הן בשני בתי
ואין ידוע לאי זו מהן מהן כפלה סאה של תרומה מעלות זו את זו מפני שדרכן להתפנות והן מטלטלות
ממקום למקום ופעמים שמתערבות זו עם זו אבל שתי מגורות שאינן מטלטלות בזמן ששתייהן בבית אחד
מעלות זו את זו ואם הן בשני בתוך אין מעלות זו את זו: רבי שמעון אומר אפילו הן בשתי עירות
ז אין הלכה כרבי שמעון ג שנפלה אחת מהן אגורה אחת כיוכא בהן ואיכה ככתיב
מבטיה?

תרומות פרק ה

מז

אנכי וזאתה א. וזה היתה מניח חולין נחמה תרומה שהיו שם ונאמר ונאמר ונאמר של תרומה ששם
ואשעשעך יומי שאין האגודה שזיה תרומה מלפניו ה' לשיחשבוך תרומה שבה וכן אמרנו 'האגודה
כלה תרומה כיון שהיא תרומה מעורבת בחולין :

סאה

תרומה טמאה ששכלה לפחותי עומה חולין לתרומה טמאה מני עולה באמת ומאה :

ירקבו דלוי חפשי לכהן כחכלה
משום תרומה טמאה והא' דלא
תני וירקבו משום דהוי שכיב ללמא
אדמה ליהן ליה חמי בהו לדי
תעלה ויהי למיכל מניהו מ
משום דדמוש קיל ליהו לכבשי
ולא מודהו ביה כולי האי : אם
טהרה היתה אונה כהה וגם
החולין טהורים ומכרו לכהנים
בדמי תרומה שדמיה פסונו לפי
שאין לה חובלים מדויים וגם אם
כעומת לה חמיא לחכילה הן
מדמי אונת סאה שגריך ליתבה
לכהן : ואם לוי עשר ראשון טהור
שלא נטלה ממנו תרומת ויעשר
ככלה יבקש מן הלוי שחליפם
לו בחולין ויעשם הלוי תרומת
מעשר על טבלו : ואם למעשר
שני והקדש טהורים ככלה יפרדו

חצי' תרומ' ואמרתי לפניו תעלה לא שהתרומ' תעלה בחמישים
ואחר אלא שהיו שם מאה ושני חצאים »

פרק ה

סאה תרומה טמאה שנפלה לשהות סאה חולין
אילמעשר ראשון או למעשר שני או להקדש
בין טמאין בין טהורים ירקבו והא' טהורה חיתה אורה הסאה
ומכרו לזכנים בדמי תרומה חייץ כרמי אותה כאה ואם למעשר
ראשון נפלה יקרא שם לתרומת מעשר ואם למעשר שני או
להקדש נפלה הרי אלו יפרדו גאם טמאים היו אונת החולין יאכלו
נקודים ארקליית איילושו במי פירות או יתחלקו לעיסוף כרי שלא
היא במקום אחד כביצה » ב סאה תרומה טמאה שנפלה
לתוך סאה חולין טהורין רבי אליעזר אומר תרומ' ותשרף שאני
אומר סאה שנפלה היא סאה שעלתה וחבבים איסורים תעלה
ותאכל נקודים או קליות או תלוש במי פירות או תתחלק לעיסוף
כרי שלא יהא במקום אחד כביצה » ג סאה תרומה טהורה
שנפלה לסא' חולין טמא' תעלה ותאכל נקודי' או קליו' או תלוש
במי פירות או תתחלק לעיסוף כרי שלא יהא במקום אחד כביצה »
ד סאה

וואכל דמי המעשר כדושלם והדמוש ימכור לכהנים כלליו ידמה הן מדמי אונת סאה : ואם טמאים
היו החולין והמעשר ראשון ששכלה בהן תרומה טהורה דהשתא לא ימני למעברדכהו תרומת מעשר על
נקודים אחר חפשי עליו תרומת ויעשו ומכרנו לכהנים ויחלום הכהנים נקודים כדש' ביושם כדמיש
היה נקודים חו' קליות כדמיש' דלא תתבשר ויהיה ה' הטהרה שיש בה לקבל טומאה דכל חובל עליו בלא
כלליו ימסקה משכבה משקים חימו מוכשר לקבל טומאה חנוולשו בני פירעון כגון ויו טהרים ודמוים דלא
מכזרי או יחלקים לעסוף שיתן פחות מכוניכה הכל עשה ונבה דחובל שהיא פחות מכוניכה אינו מקבל
טומאת חובלים ואינו מטמא טומאת חובלים ואי קשיא נמי שאם נפאה תרומה טמאה ששכלה בחולין
טהורים דאמרין ירקבו משום דעושה הכל תרומה ונחשב כתרומה טמאה וטהורה דתעוניה והא' כן
תרומה טהורה וחולין טמאים כמי שנתעברו ונחשו כתרומה טהורה וטמאה שנתעברו ויהיו אסורים
באכילה . ויש לומר דלא דאמי דלעיל הכך חולין כעז כתרומה למבר גודים מכס תרומה טמאה
הילכך לכהנים כמי אסורין כדון תרומה טמאה חבל הכך חולין דהבא חין נעשים תרומה אלה מוכח
תרומה טהורה הילכך שריון לכהנים כתרומה טהורה : ג סאה תרומה טמאה ששכלה לחמה
חולין טהורים והש' תרומה עולה כח' ונחה וכל כעשה הכל מדמוש חולין טהורים לח' ונחשו
לקבל טומאה ולא תמאתן התרומה טמאה : ד תרומת ויעשרף כש' שם היתה תרומה טהורה תעלה
ותאכל כן הטמאה תרומ' ויעשרף והיא תשרף דעושו דתקב שחבור ליהנות ממנה בשעה ששופים
דאי שריות ליה ליהנות ממנה חתי למיכלה דסגור שהיא מותרת על ידי ביטול : תעלה ותאכל נקודים
ביושם כוליה כדפרשיין לעיל והלוי' כחכמים : ג תעלה ותאכל בהא מודה רבי אל עזר
דאף אונת סאה כחכלת משום דלעיל תרומה טמאה ככלה אף על פי שנתבטלה בחולין הטהורים מכל
נקודים כשמגביהה שם תרומה עליה וחזרת לטעם הראשון אכל הכא דטהורי' ככלה אף על פי שהחולין היו

טמאים

חרומות פרק ח

ממאוס כשמגזיפה חוזרת לשם תרומה טהורה כמו שהייתה: ד כש אסורים דכדרי תרומה טמאה
בנתעברה כטהורה אינה עולה באחד ומאה כדמפרש טעמא לקמן: לאחר שהודוכש לדברי כה ממש
דהקשו להם כה ללש ומה תרומה טהורה שהיא בעיניה אבל הודים עולה טמאה שהיא בעשה אבל כן
לא כש וחזרו כש להודות כדברי כה: תרום ותשרף והשאר מותר: אכדה נמשעה כיון דהכל תרומה
ואין כאן גזל השבט אפי' לתרום

ד סאה תרומה שמה שנפלה לסאה סאה הרכוב שהורד
בש' אסורין ובח' סתירין אסורין כל לבש' האיל ושהורה אכורת
לזרין ושסאה אסורה לכהנים כה שחורה עולה אף שסאה העלת
אכרו לחם בית שכאי לא אם העלו החולין הקלין הכותרין לזרין
את השחור' תעלה תרום החכורה האכורה לזרים את הטכארת
לאחר שהודו רבי אליעזר אומר תירום ותשרף וחכמים אומר
אברה במעוש' ה סאה תרומה שנפלה לכאה הגביה
ונפלה למקום אחר ר' אליעזר אומר כרבעת כהרובה ודאי וחכמי'
אוברים אינה מרמעת אלא לפי חשבון' ו סאה הרכוב
שנפלה לפחו כסאה ונדמעו ונפל כן הכרוע לסקום אחר רבי
אליעזר אומר מרמעת כתרומה כדאי וחכמים אומרין אן הכרוע
מדמע לא לפי חשבון ואין הכחושין סחמין אלא לפי חשבון' ואין
חמי' שאובים פוסלין את המקה אלא לפי חשבון' ז סאה
תרומה שנפלה לסאה הגביה ונפלה אחרת הנבחרת ונפלה
אחרת הרי זו מותרת עד שתרבה תרובה על החולין' ח
סאה תרומה שנפלה לסאה ולא הספיק להגביהה עד שנפלה
אחרת הרי זו אסור' ר' שמעון מהיר' ט סאה תרומה שנפלה
למאה ושחנן ופחתו כשם שפחתו החולין כך פחתה התרומה כותר
סאה תרומה שנפלה לפחות כסאה ושחנן והותרו כשם שהותרו
החולין כך חותרת התרומה ואסו אם ידוע שהחשי' של דולין יפ'
סאה

טל תרומה הוצרכ בה כדי לחמץ האחרונה בלא תירוף החולין המדומעין: ואין מים שאובי' פסולי' אפי'
המקוה אלא לפי חשבון מקוה שיש בו עשרים ואחד סאין מי גשמים מותרת ככתף תשע עשרה סאין ופתקן
למקוה דרך המזכה וכן טהורי' חצב' דלש' לזון מים שאובין פסולי' את המקוה שהייתה כסרה כשהיא
דרך המזכה היה שם רוב שיצור המקוה ששם כל סאין מי גשמים ויבין לפי חשבון האין השאובי' כפסולין
המקוה כשהיא דרך המזכה לא אכסה בעשירי' לזני' מים שאובין שאין שם רוב שיצור מקוה מי גשמים והלכה
כחכמי: ז ה' ביהה כדון תרומה שגולה באחד ומאה הרי זו מותרת ונדק' להדים עד שתרבה תרומה
לחולין הרינו עד שיפלו שם כל סאה תרומה אכל מתב' על מחנה שרי: עד שנפלה אחר כאה אחרת של תרומה
הרי זו אסורה הכמו שפלו כבת אחת דמי: ח ורש' מותר כשלא נודע לנו כפילה דאסורה יעד שנפלה
שכיה חודי רבי אבהו דכח' דכח' דכח' דמי כי פלוג הוכח דודע לנו נכמים ולא הספיק להדים
עד שנפלה אחרת רבי אבהו דכח' דכח' דמי כי פלוג הוכח דודע לנו נכמים ולא הספיק להדים
כל העמוד לירק ברוך דמי: ו כי יאומרו השתא מיהא לא המיקה והלכה כחכמים: י ואין ידוע שהחשי' של חולין
בבת אחת ובז' לא ידעין חולין חצו' ולא התרומה ואין כאן קא ואסור: יא ידוע שהחשי' של חולין
יפות משל תרומה ונתר' דש' חולין הותרו ושל תרומה לא הותרו ויש כאן אחד ומאה ויך על גב דמפקדא
באסרו חזרו והותרו בטחיה' ופלו לכתחלה וכול' לטחון כדי להתייר' יב ואם מיה' פסול הרינו נכח
לפי שבעל אסור לכתחלה והיה לכל אסורים שבתורה שנטלן כמזיד שהן עומדים:

סאול

תרומות פרק ו

מח

האוכל

תריעה שונג משלם קרן וחמיש כדכתי' ואיש כייאכל קדש בשגגה ויסק חמישיתו עליו והחומש הוא דביעית מה שאכל כגון אם אכל תרומה שגוה דיכר משלם דיכר ודביעיה שהם כין הכל חמשה רבעות דיכר כמנא הקרן עם חומשו חמשה וכל חומשו האזורי בתור כך הם: ואחד השותף יין ואחד הקרן שנין דשתיה ככלל אכילה דכתיב בנקד ובנאון וכיין ובשכר וכתי' בתריה ואכלת עם וסיכה כשתיה דכתיב ויתבא

משל תרומה מותר פאה תרומה שנפלה לפחות במאה ואחר כך נפלו שם חולין אם שונג מורה ואם מיד אכור

פרק ו

האוכל תרומה שונג משלם קרן וחומש אחר האוכל ואחר השותף ואחד הסך אחד תרומה

שחורה ואחר תרומה טמאה משלם חומשה וחומש וחומשה אינו משלם תרומה לא חולין מתוקנים והם נעשין תרומה והתשלומין תרומה אם רצה הכהן למחול אינו כוחל ב בת ישראל שאכלת תרומה ואחר כך נשאת לכהן אם תרומה שלא זכה בה כהן אבל משלמת קרן וחומש לעצמה ואם תרומה שזכה בה כהן אכלה משלמת קרן לבעלים וחומש לעצמה מפני שאמרו האוכל תרומה שונג משלם קרן לבעלים וחומש לכל מי שירצה

ג המאכיל את פועליו ואת אורחיו תרומה הוא משלם את הקרן והם משלמין את החומש דברי רבי מאיר וחכמים אומרים הם משלמים קרן וחומש והוא משלם להם דמי בעודתן ד הגונב תרומה ולא אכלה משלם תשלומים כפל דמי תרומה אכלה משלם שני קרנים וחומש קרן וחומש סך החולין וקרן דמי תרומה גבב תרומה הקדש ואכלה משלם שני חומשי קרן שאין בחקרש תשלומי כפל ה אין משלמין סך הקדש וסך השכחה ומן הפיאה

הכתי' היא דחייב לשלם דבר הראוי להיות קדש ואינו יכול לטעור עצמו ב דמים אין הדבר תלוי בדב' עליו:

ב בת ישראל אכל שהפרישה תרומה ולא נתנה אותה לכהן ואכלתה שונג ואחר כך נשאת לכהן והרי היא ראוייה לאכול בתרומה דאשת כהן אוכלת בתרומה משלמת קרן וחומש לעצמה שהרי אם היתה אותה תרומה שאכלה עכשיו בעין לא היתה חייבת ליתנה לכהן דהיא כעשית כהנת בנשואיה הילכך עתה כמי התשלומים הן שלה: משלמת קרן לבעלים כדין גוול חבירו אבל החומש תעבכ' לעצמה: ג

הוא משלם את הקרן דמי תרומה כדין גוול שהרי הוא כעשה גזלן עליה: והן משלמין את החומש עין אכילתו בשונג שאין משלם חומש אלא אוכל ושותפו וכן עצמו אבל המזיק את התרומה אינו משלם חומש דכתיב ואיש כייאכל קדש פרט למזיק: הן משלמין קרן וחומש חולין מתוקנים ויעשו תרומה והוא משלם להם דמי חולין שהיה כריך להאכילן ואיכא ביביהו דלרבי מאיר אין המאכיל משלם אלא דמי תרומה ולרובן משלם דמי חולין: ד דמי תרומה שאין דמיה יקדים בחולין: קרן וחומש מן החולין והן כעשין תרומה כדין כל אוכל תרומה בשגגה: וקרן דמי תרומה משום כפל לגבב: תרומת הקדש שהקדוש הכהן תרומה לבדק הכית שני חומשים חד משום אוכל תרומה וחד משום כהנה מן ההקדש אבל כפל בהקד' לויכא דתריעיה טהור לרבעה ונלא להקדש: ה מן הקדש מן השכחה ומן הפאה משום דאין כהן ויקח תרומה ויטעמות הילכך לא היו בכלל דבר הראוי להיות קדש ולא דמי לחולין מתוקנים שהכהן היו ראויין להיות קדש שבהקדו אבל לקט שבה ופאה מבעולם לא נראו להיות קדש: ומן ההפקד ליתיה שוכה בו: ולא מיעשר ראשון שנטלה תרומתו ואף על גב דהשתא כיון בחולין המתוקנים כיון דקודם שנטלה תרומתו לא הוי השתא כמי לא חיי: שאין הקדש פודה הקדש ואלי

תרימות פרק ז

ואלו המזבחים להקדש קודם שפדו ואין אדם יכול לפטור עמו במזון גבוה וכבר רבי מאיר מפרש שם
 מניין גבוה הוא זבין הקודם שפדו לא חונו עליו לא חונו לאחר שפדו: וחכמים ויתרין בחלו במפרש שם
 והקדש גבוהו הכללית הכענין: ושיטתם מן היפה על הרע כגון שהכל גרוננו ולפי מדה שהכל גרונות
 שכלם יצאו ויהיה לבי דמים דכיון דבזוזא חכל ובזוזא מכלם מחי כפקא מוכה שישלם זין היפה על הרע
 והיכא למיזן דהמר דאפי לולפי
 דמיזן מניין לזימיר דאי חכל
 מדי דלח קפח עליה זבין משלם
 מדי דקפח על הזבין: לכוך
 שאין כול לשלם מניין אחר הם
 אבדל קטואים של תרומה של ערב
 שביעית ואין קטואים של ארעה
 שבה מניין עוד סבב כקטוא
 ולא חונו לאכלה וזין אחר אינו
 יכול לשלם כדון להמתין לזבואי
 שביעית וישלם מקטואים של מ
 מוכאי שביעית דמשל שביעית
 אסור לפדו וכוונ דדמי לסחור:

הפיאה וכן החפקר ולא במעשר ראשון שלא נטלה הרובה הלא
 כבע שר שני והקדש שלא נפרו שאין הקדש פודה ארז הקדש
 דברירבי באיר והכנים מהירין באלו: ו רבי אליעזר אומר
 כשלמין מכין על שאינו כינו בלבד שיטלם סין היפה על הרע ו'
 ניקבא אביר אין שילמין אלא מכין על כינו לפיכך אם אכל
 קטואין מל עייב שביעית יתרון לקטואין של מוצאי שביעית ושלם
 ההם ככקוה שרבי איל צור נקל בשם ר' יקבא כזכיר שב ונתן
 לכהן את הקדש כל שהוא ראוי להיות קדש דבריר' אליעזר ורבי
 עקיבא אומר ונתן לכהן את הקדש קדש שאכל

פרק ז

האוכל תרומ כניד בשלם את הקרן ואינו בשלם
 את החומש התשלומין חלוי אם רצ' הכהן לסחול
 מוחל: ב בר כהן שנשא לישראלאחרי כך אכלה תרומ'
 משלמת את הקרן ואינה משלמת את החומש וסותרת בשרפח
 ביצאה לאחר ככל הככולין משלמת קרן וחוכש וסותרת בחנק
 דברירבי באיר וחוכש אם אכרסו וחונו בשלכות את הקרן ויזין
 משלכות את החוכש וסותרת בשרפח: ג הבאכל את כנד
 קטבים ואת עבדיו בן גדילם בן קטנים האוכל תריכות חוצר
 לארץ והאוכל פחות ככות הרובית משום את הקרן ואינו בשלם
 את החומש והתשלומין חולין אם רצה הכהן לסחול מוחל: ד
 זה הכלל כל המשלם קרן וחוכש חתשלומין תרומה אם רצ' הכהן
 לסחול אינו מוחל וכל המשלם את הקרן ואינו משלם את החוכש
 התשלומין חולין אם רצ' הכהן לסחול מוחל: ה שהיו קיפוח
 אחת

האוכל

תרומ' מזה בלא
 התרומה דאלו
 אפרו ביה לוקה ואינו משלם ואף
 על גב דכלל התרומה חייב מיתה
 בידי שמים אינה פוטרת מן ה
 התשלומין ואינו משלם את החונו
 דלא הייבה מל' חומש לא לאוכל
 תרומה בשנה: התשלומין חולין
 דתשלומין דשונג בלבד קרבה
 דממנא קדש כדכתי' ונתן לכהן
 את הקדש אבל תשלומין דמוזר

מולין והואיל והן יולין אם רצה הכהן למחול מוחל מה שאין כן בתלמודי' שאינו שאם רצ' למחול אינו
 מוחל מפני שהן קדש: ב נת כהן שנשא לישראל וזכורה לאכול בתרומה: השלמת את הקרן כדון
 גזול את תבדוהו וכלל תרומה דהכית הוא וכו' וכל זה לא יוכל קדש ייח' וזאת שאיזורה וצ' לה שפסוק
 לזית אביה כשעשה ונתה מותרת לאכול בתרומה: וזויתתה בשופה אם ונתתה ת' שבעלה ושלם כדכתי'
 ונת איום כהן כית' ללזנות וכו' כל שהיא בת כהן לש' אשת כהן ולש' אשת אביו כלש' תרין: נשאת
 לאחד וכל הסבולם סנין חלל כהן ומוזר ושלומין קרן וחומש שהיו כחללה בביתו וזוכה דמויה עו'
 לאכול בתרומה והרי היא כזרה: וזויתתה כחוק דכתיב ונתתה כהן כו' תרל' לזנות וזי שרמיה למוזר
 לזנות וזכר' וכל יל' וזנותה היא בשופה וזכה כב' יל' לסבול לה שפיה דמויה לזנות וזי שרמיה למוזר
 אינה כשופה והחכמים אומרים כול' דלח הוא וזכה עדי שהיה וזכה מתי' לזנות וזכה עדי שפיה ככלה
 בתרומה וזכה עדי מתי' את הרומש וזכה עדי שפיה וזכה עדי שפיה וזכה עדי שפיה וזכה עדי שפיה
 הוציא את מתי' קטנים: ד לו בני היחב טכר: עדיהו חילי' ב' יל' וזכה עדי שפיה וזכה עדי שפיה
 ממוזרין אין וזוכים תרומ' עליה: ה ליתן ל' ברעיה ככלה וזכה עדי שפיה וזכה עדי שפיה וזכה עדי שפיה
 אחת של מולין וחסת של תרומה תלמן ינרומה למין תרומה ככלה עדי שפיה וזכה עדי שפיה וזכה עדי שפיה
 מולין

תְּרוּמוֹת פֶּרֶק ח

מט

מולין ואחת טבל או מעשר ראשון וכיוצא בזה לא תליכן שפלה התרומה לטבל כדי להחזיר המולין מאהר שהטבל נדעב ונאסר דמאי הוית לאסור קופה זו יותר עזו וכן טמאה והטורה תליכן בטמאה או מדומעת ושאיכה מדומעת תליכן כמדומעת כלל דמלתא כל היכא דהתא איכ מתקלקלת תליכן בה: אבל אחת מהן פטור דשמיא של מולין אכל: וחייבת בחלה דכסף מולין היא ודבי יוסי פטור דכין דלא ידעי היה ליה כמדומע דפטור מן החלה והלכ כר' יוסי בכל הכי תלת בני דמתינתין: אבל אהר אחר את השביה פטור: בקטנה שבשביהן להקל: ו איכה מדומעת דשמיא היכו אותה של מולין:

ז זרע אחת מהן פטור שהזרע את התרומה בשוגג נדיך להפך את הקרקע וחס לא הפך הגדול תרומה ויכ' פטור דכמולין הן: בדבר שזרעו כלה כגון חטין ושעורין מותר לזרים לאין זו תרומה ודאי וחסבי ליה כגדולי תרומה דתנן לקמן בפ"ט שהן מולין: בדבר שאין זרעו כלה כגון סוס ובעלים אסור ואע"ג דחסבי ליה כמדומע ולא כתרומה נדכ' שאין זרעו כלה יש להמיר טפי:

האשה

בתי ישראל הנשואות לכהן: מתרכך וירשו בן בתי ישראל או בתו הנשואה לישראל: שהיא בן גרוש או בן חלוץ ופסול מלאכול בתרומה: לאליעזר מחייב קרן וחושב בכלהו: וד'הושע פטור בגמרא מוקי ליה דזקא באוכל תרומת חמץ בערב פסח מפני שזמנו בהלכה שהשיה דחמץ ונעמד לבער החמץ של תרומה והלכ כר' יהושע: ודבי יהושע

מכשיר דתני ר' היל' ופעי' ודיו תרצה אפי' חלל שבו פעל ידיו תרצה: כודע שהיא בעל מזה עבודתו פסולה אף לר' יהושע דכתיב את בריתי שלו כשהוא שלם ולא כשהוא חסר והלכ כר' יהושע: ב וכלם עבד דאשה שאכלו מתמלה בהיתר בהא קיאר אליעזר דיבלעו אכל בן גרושה או בן חלוץ דמעולם לא אכלו בהיתר מודה ר' אליעזר דיפלטו מדי דהוה אטמא היית או טמאה היית התרומה קודם שתכנה לתוך פיו דמודה ר' אליעזר דיפלטו: או שטע טעם שפסע שרץ שכשמו ללי' אותו ריחו מאוס ביות והוא מנוי בכותלי' ובמטות וקודלו לו בערתי בקי' ובלעו' נמי' א' והלכ כר' יהושע: ג היה אוכל באשכול תלם אשכול מגפן שכניכה והיה אוכל עד והולך עד שסככם למזכר ותכר קונעת למעשר ואפי' אכילת עראי אסורה עד שיתרוס

תרומות פרק ח

וישערה: : ל'איעזר אומ' יגמור לא שיאכל כהנר אלא יאח חזן לחנר ויגמור לאכול האשכול כניחה: ל'א
 יגמור ואפי' כניחה עה שיעזר: חסי' לילי' שבת יהיה אוכל אכילת ערתי ושבת קובעת ליועזר ואפי' אכילת
 ערתי אסורה: יגמור ל'איעזר שבת אכל בשבת עגיתו מודה דאסור: לא יגמור חפי' למוכחי' שבת עד שיגעה
 והלכ' כר' יהושע: ד יאסף ואין כאן משום אכילת ער ועה מפני שאכלו לשתותו שמא שבת נאכלו

לא יגמור חשיכה לילי' שבת רבי חושע אומר תכור ורבי אליעזר:
 אום' לא יגמור' ד יין של תרוכה שנתגלה יושפך ואין צורך לום'
 של חולין שלטח משקין אסורים משום גלוי חסום וחזין וחחלב
 ושאר כל המשקין סותרין כמ' ישוהו ויהיו אסורין כדי שיצא הרחש
 במקום קרוב וישתה' ה שיעור חבי' חבגולין כדי שתאבד
 בהם המרת רבי יוחי אומר בכלים כל שהן ובקרקעות ארבעים
 סאה' ו נקורתי תאנים וענבים וקסואין והדלועי' והאבטיח:
 והכלפפונות אפי' הם כבר אחד גדול ואחד קטן אחד תלוש ואחד
 כחובר כל שיש בו ליהא אסור ונשוכת הנחש אסור כפני ככנת
 נפשות' ו חבשכרת של יין אסורה כשום גלוי ר' נחמיה
 סתיר' ה חבית של תרוכה שגולד' בח כפק טוכאח רב
 איעזר אום' אם היחה סובחת במקום תורפת יניחה במקום הכושע
 ואם היחה סגולה יכסנה ור' יהושע אומר אם היחה סובחת במקום
 כושע יניחה במקום תורפת ואם היחה ככוסה יגלה רבן גמלי'
 אומר אל יחדש בה דבר: ט חבית שנשברה בנת העליונה
 והתחתונה טמאה מורה רבי אליעזר ורבי יהושע שאם יכולים
 להציל

ועזר כל המשקין מותרים שאין
 כחש שותה מהן לא שהדב והכיר
 והמוריו ושוניים כתוסים כל אלה
 הוזכרו בתלמוד לאסור שהנחש
 שותה מהן: כמה ישהו כמה
 יעמדו יגולין: ה'הרש הנחש ולפי
 שהולך על גחזו קרוי דחש שאינו
 כדאה כמהלך אלא כדחש ו
 ומתענע: ממקום קרוב פירשו
 בו כדי שיצא מתחת און הכלי
 וישתה ויגמור להורו: ה
 שיעור המים להיות אסוריו משום
 גלוי כדי שתאבד כהן מרה אם
 היו מרובי' כב' עד שאדם הנחש
 יפסד ויאבד בהן און בהן משום
 גלוי ויועז' היו כמה ארם הנחש
 מטיל בפעם אחת: מרה הארם
 שהנחש מטיל קרוי מרה: בכלי'
 כל שהן אפילו מרובי' כל שהן יש

בהן משום גלוי כשהמים בכלי': ובקרקעות עד מ'סאה יש בהן מ'אזכ גלוי טפי מזהכי און בהן משום גלוי
 שהארם מתגבט בהם ואין הלכ' כר' יוסי ומעין המושך אפי' כל שהן און בו משום גלוי ומים מגולים כשם
 שאסור לשתות כד' אסור להשקות לבהמת' ולרמז' בהן פניו דיודו גלוי ולגבל' בהן את הטיט ולהשתמ' בהן
 בשם טעמו: ו נקורתי תאני' תאכה שגדאה בה כקור אסורה שמא קצר בה נחש והטיל בה דרם:
 אפי' הן כבר כולמ' שהן גדולי' הרבה והקור מצד אחד לא יאמר הוא אוכל אפי' מצד אחר: כל שיש בו
 ליהא הארם מתערב עם הלהיה ומתחלחל בכלו דברך ינש חותך את הנקור וא' כל את השאר:
 וכשזבת הנחש בהו' שכשכה נחש ושחטה אסורה שהארם מתחלחל בכל גופה: ו טמאת של יין אף
 על פי שהכלי התהתון מוכסה במ'מרת יש בו משו גלוי שהארם עובר דרך המשמרת והולך לכלי' התחתון
 ור' זכמיה מתייר לפי שהארם נף ואינו עובר ואין הלכ' כר' נחמיה: ח ספק טומאה כגון שתי חביות
 צדשיות היחיד ונגע שרץ באחת מהן ולא ידיע להי' מנייה ושתיהן תלויות: במקום התורפה מקום של
 הפקר ועבודת ליפסד שם ונימכה במקום המונגע דערין מוזהר על סמיתיה דכתיב את משמרת עירומי
 בשתי' תרומות הכתי' מדבר אחת תרומה טהורה ואחת תרומה תלויה דתרויהו כגו' שזור: רבי יהושע
 אומר וכד' כדבר תרומתי כתי' כלל' ויו' שם למצורת: אל יחדש בה דבר שאין צריך לשמרה ואף אסור
 לגרוס ור' טומאה והלכ' כדנ': ט בנת העל' וזה מקום טענורים שם: והתחנתה בור על פני כהן
 שהיון אלה לתוכו: טמאה חולין וטמאים יש בה וראויין לו כימי טומאתו און למי שאינו אוכל חולין כטהרה
 ואם תבול לתוכו התרומה הוה ליה מדומע טמא ואף לכהן לא חזיא: שאם יכול' להציל ממנה רביעית
 אם יכול' לחזר אחר כלי' ולהציל ממנה רביעית כטהרה קודם שתרד כלה ותטמא יכול' לחזר אחר כלי'
 וינייל ואף על כן שבתוך כך שיחזר אחר כלי' תרד מן התרומה לחולין שבתתנוס' ויפסדו החולין לא יטע'
 סתירעה בידים להציל החולין כיון שיכול' להציל ממנה רביעית הלי' כטהרה שהוא דבר חשוב ואם לאו
 של

תו ומות פוק ט

נ

פלא ימצא כלי ספור וסוף סוף כלה לטומאה אולם בהא פליגי דר' יהושע סבר יטמאה ביד להביא את המולין כדקתני סיפ ועל זו ועל זו אר' יהושע וכי: ורבי אליעזר סבר אר'ע דסוף סוף כלה לטומאה אולם לא יטמאה ביד להביא המולין ואין הלכה כל אליעזר: וכן חכית של שמן טהורה שכשפכה וכלה הולכת לאבוד פליגי כל על על ולהכי קתני גבי שמן כשפכה ולא קצט כמו גבי יין משום דכהית של שמן שכשפכה

בגת העליונה וכתתונה חולין טמאים מודה לאליעזר ור' יהושע שאם יוכל להביא ממנה רביעית בטרה יביל: ואם לאו תרד בטרה ולא יטמאה ביד משום דשמן ראוי להדליק ולא חשו להפסד מועט וביין כמו לא כחלקו אלא דוק בדאיכ בתתונה פחות ממאה חולין שכשפון המולין כלן מדומע ואיכ הפסד אבל אי איכ מא' חולין כלהו מודה דל' טמאה ביד משום דליכ הפסד: וא

להחיל ממנה רביעית בטרה יעיל ואם לאו רבי אליעזר אום' תרד וחטמה ואל יטמאה בידו: וכן חבית של שמן שנשפכה מודה רבי אליעזר ורבי יהושע שאם יכול להחיל ממנה רביעית בטרה יעיל ואם לאו רבי אליעזר אומר תרד נתבלע ואל יבלענה בידיו: וא על זו אמר רבי יהושע לא זו היא תרומ' שאני בוחר עליה מל'טמאה אלא מלאכלה ובל'טמאה כיצד היה עובר ממקום למקום וככרו' של תרומה בידו אסר לו גברו הן אחת סחן ואשטמאה ואם לא הרי אני משם את כולה רבי אליעזר אומר ישם את כלה ואל יתן לו אחת סחן וישטמא רבי יהושע אומר יבית לפניו אחת מהן על הסלע: יב וכן נשים שאמרו להם צוים חנו אחת מהם ובשטמא ואם לאו הרי אנו מטמאין את כולן: ישטמאו את כלן ואל ימכרו להם נפש אחת מישראל:

על זו ועל זו על זו שכולד לה ספק טומאה ועל זו שהולכת לאבוד אר' יהושע שאינו מוזהר טומאתן ואותה שמוזהר עליה בל'טמא: כיצד היה עובד וכו' דקאמר ר' יהושע יבית לפניו אחת על הסלע כדי שלא יגרשו טומא' לאקרות ואף אותה אחת יבית על הסלע ולא יתכה בידו שלא יטמאה בידים והלכ' כל' יהושע יב תנו לכו אח' מכם שרובי לבוא עליה באכום וטמאו כלן דאין דומי' כפס מפני כפס ובהא מודה רבי אליעזר ורבי יהושע:

חזרע תרומה שוגג יופך וסויד יקיי' אם הביאה שליש בין שוגג בין סויד יקיים ובפשתן סויד וחייבת בלקט ובשבחה ובפאה ועניי ישראל ועניי כהנים בלקט ודמים שלהם רבי שרפון אמר לא ילקטו אלא עניי כהני' שטמא ישכחו ויתנו לתוך פיהם אמר לו רבי עקיבא אם כן לא ילקטו לא טהורים: ג וחייבת במעשרות ובמעשר עני ועניי ישראל ועניי כהנים נוטלים ועניי ישראל מוכרין את שלה' לכהנים ברמי תרומה ודמים שלהם החובט בשובה והרש כיצד יעשה תולר' כפיפות בצוארי בחמה ובתן לתוכן מאותו הסין נכצא לא זומם את התרומה ולא מאכיל את התרומה: ד גדולי תרומה

פרק ט

אפק

תרומה שוגג יופך חרש ומהפך כדי שלא יגדל ואין בכך כלום: ומזיד יקיים כיין שנקרא שם תרומה על הגדה היה כדאלה כמאלה את התרומה: ואם הביא שניש אפילו שוגג יקיים משום דאסור לאכוד את התרומה: וכפשתן מזיד יופך ואפ'יה ציאה שליש כדי שלא יתכה בקסמין ויקחשוב שהורע כלבד הוא דהוי תרומה ואסיר ועקד פשתן משום קסמין הוא ולא משום זרע: ז בדמי תרומה גדולי תרומה אסורים לזרים: לא ילקטו אלא עניי כהנים דחייסוקין אדמלקטו ליה עדו לפשוהו: אם כן לא ילקטו אלא עהורים דהא כהן טמא אסור בתרומה והלכה כרבי עקיבא: ח וחייבת במעשרות מעשר ראשון ושני ויה' בתרומה: וכמעשר עניי אם היא סכה שליטת או שצית של שמיטה שמעשר עניי מהג כהן: החובט גדולי תרומה הללו במקלות הרי זה משוכח כדי שלא ינטרף להכוס את הכהמה שדש כה שאסור להניחה לאכול בתרומה אם אינה פרתה של כהן: כפיפות סלין מאותו המין של חולין אם חטים חטים ואם שעורים שעורים: כמצא לא זומם כלומר איכ חובס וכותן זומם לתוך פיה שהדי הוא אוכלת מאותו המין ולא מאכילה תרומה דמשל חולין שכשפיה התלויה בצוארה היא אוכלת: ד גדולי תרומה תרומה עדרכך עבדו רככך עקנתא משום תרומה טמאה ביד כהן כי

הזרע

הרומות פרק ט

ויכו ללך לשהי לה לגביה עד זמן הרע כדו לזרעה ואתי כה לידו תקלה ומשום הכי נזור שיהי גדול
תרומה כתרומה: וגדולו גדולין חולין חס מזרע איתן גדולין גדולין חולין: הטבל גדולו חולין
משום דרובו חולין: ומעשר החסון כמו משום דרובו חולין: וספיהו סביעית לכי שחין וזוהין ויחין כזרע
בכל שבה ותרומת חל ממי לבי שהיכה וזוהיה: והדמוע שרובו חולין: וככורים שחין כזוהין ויחין
נהנים חלם כשבעת המיני:

הרובין וגדולי גדולין חולין אבל הטבל וכעשר ראשון וכפחיו
שביעית והרובת הוצה לארץ והכרע עובדכרם גדולין חולין
גדולי הקדש וכעשר שני חולין וכזרה אורם ביבן זרעם:
ה באה לגנח של הרוכח ואהת של הלן כולן כותרין
בדבר שזרעו כלה אבל בדבר שאין זרעו כלה ופלו כלה
חולין ואחד של הרוכח כלן אכורין ו הטבל גדולין
כותרין בדבר שזרעו כלה אבל בדב שאין זרעו כלה גדולי גדולין
אכורין איהו דבר שאין זרעו כלה כגון הלוק והשוב והבצלים ר'
יהודה איכר השום כשעורין ו הכנכש עם הנכרי בהכרית
אעפי שפירותיו טבל אוכל בהם עראי שהילי הרוכח שנטבא
שהלן שחרו כלשם ואכורין סלאכול עד שיגום את האוכל ר' יהוד'
אומר עד שיגום וישנה

פרק י

בצל שנתכו בתוך ערשים אם שלם כותר ואם
חתכו בנותן טעם ושאר כל הטבל בין שלם
בין מחות בנותן טעם רבי יהודה סתיר בצהנה שאינו אלא לטעם
את

שלא כגזירה מל זכמו: בדבר שזרעו כלה השתא משרש תנא למלתיה דתמן לצבי הטבל גדולו חולין ללא
היח חלם בדבר שזרעו כלה חלם בדבר שאין זרעו כלה אפילו גדולו גדולין אכורים באכילת עראי:
השום כשעורה כליזר השום חסוב זרעו כלה כמו השעורה ונקט כשעורה לפי שאין בתרומות דבר שיהי
זרעו כלה וכפסד מהרה כמו השעורה פ"ח השום שהוא גדול כשעורה אין זרעו כלה אבל פרות מכשעורה
זרעו כלה ואין הלכ כלי יהודה: ו המנכש תולש עשבים דשים הגדלים בתוך התבואה והידקות:
במכיות כגון השום והלוק והכנלס והכרתי כל אלו קראים הקיות: חף על פי שכירותיו של גוי טבל
דסנד היז תנא חין קין קין לגוי כחזק ישראל להפקיע מן היעשר גדולי טבל טבל: בדבר שאין זרע
כלה אפילו הכי מוכל מהן עראי: שיעלי תרומה כגון שיעלי כרוב ותדרין שנטמחו ושתלן טהרו מלש
דכיון שנתכרו לקרקע כשנטמחו ומתרת אוכל נח"כיון העקד גזירת גדולי תרומה כתרומה חיה אלא
משום תרומה טעמה ביה כהן דלמא משהי לה גביה ואתי לידו תקלה אכתי כיון דטהרו משהי לה גביה
גיל דתרומה כמכרות כול הרבה לפי שאינה ראיה חלם לכהנים טהורים ואם כטמאת טעמה שריפה
הילכך אפילו חס היו נתינים לכהן תרומה כדו לזרעה לא היה מוכל שיהו חלם חס היו הגדולים חולין
היה משא תרומה טעמה כדו לזרעה: ואכורים מלחכול מעלה בעלמא היא: עד שיגום האוכל יחתך
כל הדזו לזכיה ונה שיהי אלא יחא מותר: עד שיגום וישנה שיהתק מנה שגדל גם כשעם השנית ומי
שיגל משני וחלף יהיה מותר וזין הלכה כרבי יהודה:

בצל

שכתי ולתוך עדשים ככל של תו ומה שכתמו לתוך עדשים וזה לכל של חולין שכתמו לתוך
עדשים של תרומה ומידי כגון שכתמו בעדשים אחר בשולו ויחאו ממנו מיומו שאז אין הכנס
כשהוא שלם פולט ביהדים ולא בולע מהם אבל חס כתבטל הכניל בעדשים פשיטא דיהיב ובלע טעמא חף
כשהוא חלם: כמתן טעם דטעם להו כהן שזותר בחולין ובתרומה אף אית בהו טעמא דתרומה הכל
אמר

אמר לרבים ואי לא הכל תולין כשהיה: ושאל כל תבטיל כגון אדם וקפלוט וכוונא בהן: מותר בנחמה
 אף בתכלית של תרומה בנחמה שם דגש קטנים הכנוסים בנזיר כעול את הנבל והנחמה מותר וכלכד
 ישיח הנבל שלם שלם ביומא ולא כמגדלגאם הנחמה שאין הנבל ניתן לתוכו אלא להעביר וזהו המה הדני
 ולא כדי ליתכן טעם ואין הלכך בר יסודם: ב תפוח של תרומה שרקו ונכתבו כשהוא מרוסק וכתום
 לתוך העבה וממנו הואיל והאין

מחמת התרומה בנחמה העבה
 אסורה לרבים: אע"פ שהבאישו
 מחמת העשור של תרומה מותר
 מותרים: ג הרודה הנחת
 הפת מן התבואה כקראת דריוה:
 וכתבה על פי חכית של וין של
 תרומה להשתא הפת קולטת
 ושואבת מריח היין: דבי מאיר
 אומר דכבר ריחא מלת היא וכי
 יהודה מותר דכבר ריחא לא
 מלתא היא: מזכי שהשעורים
 שואבת מושכות מלחוקות וין
 של תרומה והלכה כרבי יוסי:

ד אלא ריח כמון דדוקא
 ריח של פתום ככנס לתוך הפת
 וריח לאו מלתא היא בדין התרומה
 בין ככל אשורו שכחור ואי משום
 אשורו התבואה בתרומה אין אסור
 אסור האסור ה' ה' לתתן צדקה
 חולבא ובלבד פיכורגו: אכל

את החמא: ב' תפוח שהסקו ונתנו לתוך עומק וחמץ
 קריזו אסורה שניה שנפלו לתוך תבואה של מים אע"פ שהבאישו
 מימיו מימיו מותרין: ג הרודה פת חסה ונחמה על פי חכית
 קולין של תרומה רמ אומר ור' יהודה מותר ר' יוסי מותר בשל המי
 ואומר בשל אעורים מפני שהשעורים שואבות: ד הגור
 שחסיקו בכסון של תרומה נאפה בו את הפת הפת מאתת שאין
 פועם במין אלא ריח בכסון: ה מלתן שנפלה לתוך חבור
 של וין בתרומה במקשה שואבות ויש פועם בתוך ויתן טעם אבל לא
 בשוף במבוישת ובבלא תבואה חזקה אע"פ שיש פועם בתוך ויתן
 טעם: ו מי שהורו חבילי לתלתן ככלא חכרם ידלקו חיו לו
 תבולות לתלתן של שכל כותש ומחשב כמה זרע יש בהם ומפריש
 את חזקה ואינו צריך להפריש את העץ אם הפריש לא יאמר אבתוש
 ואטול את העץ ואתן את החזקה אלא בתוך העץ עם הזרע: ז

זיתו תולין שבקטן עם זיתו תרומה פצועי חולין עם פצועי תרומה
 פצועי תולין עם שלימי תרומה או כמי תרומה אסור אבל שלימי
 תולין עם פצועי תרומה מותר: ח ה' ג' שם שכבשו עם דג
 שחורב לרוב אשורא מסתקם באתים אם יש בו משקל עשרה וח
 בחורה שחן חמש סלעים בגלגל רג' שם אסור רבי יהודה
 אומר

לא כפי אף על פי שטעם עבו ופריו זהו אין העץ מנטרף עם הפרי לחסוין של חולין לפי שאין העץ קרוש
 בלתי מותר: אבל מציעית וכלאם והקדש אף העץ אסור והעץ של תלתן כיון כותן טעם לשבח הוא:

ו ידלקו שחף העץ מאסור וכלא חכרם טעמים שדיעה דכתיב: כן תקדש המלחה כן תקדש אש:
 ומתבב כמה זרעיש בתך העשוריה כוללת במחשבה ובאומדן הרעת: ואינו כדרך להפריש את העץ ואף
 על פי שטעם עבו ופריו שוין: ואם הפריש קודם כתישה אינו יכול לכתום ולהפריש מן הזרע ושאר העץ
 לכתום לכוין שקדש עליו שם תרומה כדרך ליתנו לכהן: ז שכבשו עם זיתו תרומה דרך ויתן לכתום
 במים ומלח וכזיתו חולין פגשו: דהיינו כתישו או מרוסקים בלעיס מויתת תרומה אף אש זיתו תרומה הם
 של מים ואף אם כבשן במים שכבשו בהן זיתו תרומה אסור: אבל שלימי חולין כשן תי חולין שלמין אף אם
 כבשן עם זיתו תרומה פגשו אין פולשין מהן: ח גרס חכית: כל גרס שהוא מחויק פאיתם אם כבש
 דג טמא עם חלפה דגים טמאים בתוך חכיתו וחסכית מחוקת פאיתם ויש מנזיר דג טמא משקל עשר זווי'
 של יהודה שם תלפשים של גלגל וכל השאר נזיר דג טהור טמא נזיר של דג טמא אחד מתעב מאות
 נששים של דג טהור אסור ואם היה הנזיר של דג טמא פחות מכן מותר: דבי יהודה אומר דבימינו אסור
 כשהיה רביעית לת של נזיר טמא כיתוך פאיתם של טהור אסור הכל פחות מכן מותר ושעור זה הוא
 קרוב למאיתם ואף על גב דרבי יהודה סבר מין ממינו לא בטיל שאכי נזיר דעשה בשלמה הוא ואין אסור
 אלא מדרכן לכך אר' יהודה דבטל בקרוב למאיתם: ורבי יוסי אומר דבטל כששה עשר והלכת דנזיר בטל
 בתיק מאלף אם יש מידע מאלף מדג טהור ואחד מדג טמא הכל מותר ואם לאו הכל אסור: ט לא
 פסלו את כיון דקילנו נזיר של חבנים טמאים שאינן אסור עממי. שאין להם דם ואינו אלא לחיובית

ועלמא: שהיא טהור לא מצעיא דאינו אובר את תערוכתא חלח הוא עצמו טהור והלכה כפדיותו של רבי
בדוק: כל הכבשי' זה עם זה ידקו של תרומה שכבשו עם ידקו של חולין אין התרומה אומרת את
בחולין: חוץ מן החסית שום ולוף ונבל וכרתי קדווי חסית דאג סרפיהו יהבי טעמא בכל מדו לכבשי'
עמון וכשהן של תרומה אומרים בין ידק בין חסית של חולין ושאר ידקות של תרומה אין אומרים כשאין
בכבשים אבל מבושלי או כשקלי'
אומרים: יא ד'ונוי אומר
כל השלקים עם התרומה אסורי'
דבי וימי פליג איתק וכבר דכל
שאר ידקות אינן אומרים אפילו
כשלקים חוץ מן התרומה של א'
אסור כגון של תרומה ושל כלאי
סכסס שהן מיתבי טעם בשליקתן
: כרוב של שקי הגדל בארץ יבש
שנריך להשקותה אם בשלו עם
ברוב של תרומה הגדל בארץ ל'
למה שאין נריך להשקותה אסור
דשל שקי מחמת יבשותו הוא
בולע: רבי עקיבא אומר כל
אסור והיתר המתבטלים זה עם
זה והם מין אחד מותרים שאין
ביתנים טעם זה בזה חוץ משאר
אסור והיתר שנתבטלו יחד דאסור
ולית הלכתא כחד מהך תנאי
לא כתקן בלבד דאמ' כל הכבשי'
מוותרים חוץ מן החסית אבל מ'
מבושלים או שלקוי' כלן אומרי':

אומר רביעית במאתים וה' יצא אומר אחד מ'בדו ט הגביה
טכאי שנכבשו עם הגבים טהור' לא פסלו את צירם העיד ר' צדוק
על ציר חגבים טמאים שהוא שהח' כל הכבשי' זה עם זה
כותרים לא עם חסית חסית של חולין עם חסית של תרומה ידק
של חולין עם חסית של תרומה אסור אבל חסית של חולין עם ידק
של תרומה מותר: יא ד' עי אומר כל הנשלקים עם התרומה
אסורים מפני שהם נותני' את הטעם רבי שמעון אומר כרוב של
שקיא עם כרוב של בעל אסו מפני שתוא בולע ר' יהודה אומר כל
הכתבשולין זה עם זה מותרים אלא עם הכשיר רבי יוחנן נודר אומר
חכבר אומר ואיני נאסרת מפני שחיא פולשת ואיני בולע: יב
ביצת שנתבלה בתבלק אסור אמר' חלבין שלת אסור מפני שתוא
בולע מי שלקות ובי כבשים של תרומה אסורים לזרים

פרק יא

אין נותנין דבילה ותרומה לתוך סגוראם מפני
שתוא כאברן אבל נותנין את היין למדרים ואין
מפטמין את חשמן אבל עושים את היין ייבוסלים אין מבשלין
של תרומה מפני שהוא סמקשו רבי יהודה כותר מפני שהת'
בשביחו' ב דבש תמרי' ויין הפוחים וחובין כתובות רשאי
כל מי פירות של תרומה רבי אליעזר כחייב קרן וחכשי' יחושע
פוטור ורבי אליעזר מטמא משום משקה אסור רבי יהושע לא מנו
חכמי'

הכבר אסרת כבד של טרפה ששלה עם היתר אסרת כל המתבטל עמה ואינה נאסרת אם כתבשול
עם דבר אסור דמתקן שהיא טרודה לפלוס תדיר רבוי דם שנה לא בלעג והלכתא כבד שנתבטלה אפילו
היא של היתר אסור לאכלה ואסרת כל מה שנתבטל עמה לפי שהוא מלחה דם ופולתת וחוזרת וכולפת
מהדם שפלטת ואין לה תקנה בכשול אלא אם כן הכהנה כאור תמלה יפה וכן כהנו העם: יב
בתבלין אסורים כגון תבלין של תרומה או של ערלה וכלאי הכרם: אפילו חלפון האורים של כינה שהוא
מפניס וכל שכן החלבון שהוא מחמוץ: מי כבשים ומי שלקות שכבשו או כשלקו בהן תרומה
אסורים לזרים:

אין

נותנין דבילה ותרומה של תרומה לערך המורים שומן של דגים מפני שהוא מאנדן שכן דרך
דבילה ותרומה הנתמכים במורים לסחטן ולהפוי' את מימיהן ואחר כך משליכן: אבל כמעט
את היין למורים דגילים היו לתת יין למורים שלא היה בו שמום כל כך כדו למתקן ולתת בו טעם הילכך
מותר לתת יין של תרומה לתוכו ולא אמרינן לעבורי וזהמא בלבד הוא מתן את היין והיו במחברו: אין
מפטמין את השמן של תרומה בעקרי כשמים שבושלי' את השמן ואילו לאכוד איכמי דלא חוי השמן לחכילס
כשהוא מפוטם: יינמלין כותבים לתוך היין דבש ופלפלין: מיעיטו שמתחמך ומיתחשע' הכשול
ואית דמפראי שממעטו משותיו שאין בני אדם דגילים לשתת יין מבושל כמו חי: מפני שהוא משכמו
מתקיים יותר ואין הלכ' כד' יהודה: ב סתובות עבדי שאינם מתבטלים עד ימות הסתיו ודגילים
לצאת מהן חמוץ: ושאר כל מי פירות חוץ מיין ושמן מקייב קרן ותחמש לזר האוכלן בשוגג דהשיב לבו
משקת

מסקה תרומתו ויהושע פוטר מחומם אבל קרן חייב ולכתמלה אסורים לזרים: מטמא משום משקם
 טמאים ומטמאים ומכשירים ועצים לקבל תומאה בשאר משקים דכתב אשר יבא עליו מים יטמא וכל
 משקה אשר ישנה: כמוני פטמין כפטם היה שמנה כדורות נשמים שלו שלא בדקדוק וחוזר ומוסף
 בליהם אבל חכמים בדקדוק מנו: משקים שאלו כלכד טמאים ומטמאים ומכשיריהושי לקבל תומאה
 ואין להוסיף עליון ושנבע משקף

חכמים שבעה משקים כמוני פטמים אלא אסרו שבעה משקין
 פטמים ושאר כל המשקין שחורין ג אין עושין חסרים
 רבש ולא תפודין ולא סתובין תוסין ושאר כל הפירות אין משקין
 אחרם מבריתן בתרומה ובמערש שני אלא זיתים וענבים בלבד
 אין סופגן ארבעים משום ערלה אלא על היוצא מן הזיתים ומן
 הענבים ואין מביאין בכורים משקין אלא היוצא מן הזיתים ומן
 הענבים ואין מקריבין על גבי המזבח אלא היוצא מן הזיתים ומן
 הענבים ה עוקצין תאנים ותרנגות חמלימים והחרובין של
 תרומה אסורים לזרים ה גרעני תרומה בזמן שהיא
 מכנסת אסורות ואם השליכן מותרות וכן עצמות הקדשים בזמן
 שהוא מכנסת אסורין ואם השליכן מותרין חסורין מותר טובין
 של אשורת אסורות ושל ישנות מותרות ונותג בתרומה כדרך
 שחור נחוג בחולין המפלת קב אקביל לסאה לא יאבד את השאר
 אלא ויניחו במקום האמצעי ג מגורה שפכה פסנה חשי
 תרומה אין מחייבים אותו להיות יושב ומלקט אחת אחת אלא
 מכבד לדרגו ונותן לתוך החולין ג וכן חבירת של שמן
 שנשפכה אין מחייבין אותו להיות יושב ומשפח אלא נחוג בה
 כדרך שהוא נחוג בחולין ח המערה מכר לכד ונוסף שלש
 קמים ונותן לתוך החולין חריבה ומיעה הריון תרומה וכסה תהא
 בתרומה

הכמים שבעה משקים כמוני פטמים אלא אסרו שבעה משקין
 פטמים ושאר כל המשקין שחורין ג אין עושין חסרים
 רבש ולא תפודין ולא סתובין תוסין ושאר כל הפירות אין משקין
 אחרם מבריתן בתרומה ובמערש שני אלא זיתים וענבים בלבד
 אין סופגן ארבעים משום ערלה אלא על היוצא מן הזיתים ומן
 הענבים ואין מביאין בכורים משקין אלא היוצא מן הזיתים ומן
 הענבים ואין מקריבין על גבי המזבח אלא היוצא מן הזיתים ומן
 הענבים ה עוקצין תאנים ותרנגות חמלימים והחרובין של
 תרומה אסורים לזרים ה גרעני תרומה בזמן שהיא
 מכנסת אסורות ואם השליכן מותרות וכן עצמות הקדשים בזמן
 שהוא מכנסת אסורין ואם השליכן מותרין חסורין מותר טובין
 של אשורת אסורות ושל ישנות מותרות ונותג בתרומה כדרך
 שחור נחוג בחולין המפלת קב אקביל לסאה לא יאבד את השאר
 אלא ויניחו במקום האמצעי ג מגורה שפכה פסנה חשי
 תרומה אין מחייבים אותו להיות יושב ומלקט אחת אחת אלא
 מכבד לדרגו ונותן לתוך החולין ג וכן חבירת של שמן
 שנשפכה אין מחייבין אותו להיות יושב ומשפח אלא נחוג בה
 כדרך שהוא נחוג בחולין ח המערה מכר לכד ונוסף שלש
 קמים ונותן לתוך החולין חריבה ומיעה הריון תרומה וכסה תהא
 בתרומה

שכלי טין ריחב פי סתם עמזי התארים: ה גרעני תרומה גרעני שמתאוו בתוך פירות של תרומה
 בשהכה אובלס נחוג שהכה מביסין ותרעו עליהן ולא הפקידן אסורים וכגון שהן רכות וראויין לאכילה
 בגון גרעמי תתמחי ותחנשוין והאגסים או ששאר בהן לחלוטית שכי אדם מוכנים אותן כגון גרעני
 התמרים וכיוצא בהן אבל אינו ראויין כלל לפי הבהן מכניסין הריון מותרים: עגמות הקדשים בעצמו
 הראויין קנת לאכילה מיירי בגון ראשי כמסין ותסתוסין: המורסן של תרומה והן מוכין הנסין מותר
 לזרים: מוכין של סטין קדשות של תרומה אסורים לזרים לפי שהקדשות הן לחות ואין כטמאים היטב
 וכשאר קמת הדבה מערה בסבין: ושל ישנות של הטין ישנות שהן יבשו וכטמאות היטב מותרו שאין קמת
 למורסן בהן כלל ועל יום בקדושים חדשות: וכהן בתרומה בהוצאת הסבין והמורסן כדרך שכהן
 במתן ואין כאן משום מאבד תרומה כשעשירך מה שאיכו רחוי לאכילה: המאכלת שקולט את הסוללת בהן
 לצמנות פתקיה ביינתר ולא יבירר מהאף אף שהיא ששה קבין אלא קב או קנים לא ישלך את השאר שהריו
 הוא ראוי לאכילה וכמאבד את התרומה: ג מערה חומר שאגרים תבואה לתוכו: אוכל כדרך
 כדרך שרניים לכבד האוגרות כעת שזפכים אותן: ג מטמא מאסף את השמן בטמא שלו כלומה
 עוקצין באנבעותיו: ח המערה טין או שמן של תרומה מכר לכד ושאר שעירם כל מה שנתוכו וטמא
 עמזי שלש טפין טפה אחר טפה כדרך הכלים לאחר שערו כל מה שנתוכו: נותן לתוכה חולין ואין
 פריך לקחתה יפה קודם שיתן החולין לתוכה: הרביבה הטמא אותה על גדה לתבית שהיה בה תרומה אסף

וְנִתְּנוּ פֶתַח יָא

שערה כל מה שבתוכה ומוצת היין או השמן שהיה בה וכראיה כנסם בתוכה קרוי זו תרומה ולא אמרי' לחיך
הן הוואיל ועירה כל מה שבתוכה ונטשו ממנה ג' טפין: כתרומה מעשר של דמאי שהמעש שלו וכותן תרומת
מעשר לכהן ואם יש בידו אחד מעמנה כשעמיכות הלוג כריך להוליכה לכהן אבל פחות ל' והיא כסמל
אבל בטוה' אפי' כל שהו כריך לחור בדמאי אבל כדאי בין טמא בין טהור בין רכב בין מעט כריך לחור אחר
כהן: ט כרשיני תרומה

בתרומת מעשר של דמאי ויוליכנה לכהן אחד משכנה לשיני' ו:
ט כרשיני תרומת מאכלין אות להבטחם הדיעה ולתרבותיה
ישראל ששכר פרה ככהן כאכליה כרשיני תרומה וכהן ששכר פרה
כוישראל אעפ"י שכונותיה עליו לא יאכלנה כרשיני תרומת ישראל
ששם פרה ככהן לא יאכלנה כרשיני תרומה וכהן ששם מישאל
כאכליה כרשיני תרומה: י סרליקין שכין שרפ' בבתי כנסת
ובבתי מדרשו' ובסבאות האפלין ועל גבי החלוי' ברשות כהן
ישראל שנשאת לכהן והיא לכור' אבל אביה אביה סרליקין ברשות
כדליקין בבית המשהה אבל לא בבית האבל רבירד' יחודת רובי
והי אוסר בבית האבל אבל לא בבית המשהה ר' מאיר אוסר כאן
וכאן ר' שמעון סתיר כאן ובאין

עקדם למאכל כהמה דאי עקדם
למאכל אדם היה אסור להאכילן
לכהן ונ"מ חוץ קבת למאכל אדם
דאי לא הו' חוץ כלל לאד לא היו
מפרישי' עליהם תרומו' ומעשרות
דמדי דלא חוץ לאד אין מפרישי'
עלית תרומו' ומעשרות: מאכילי'
אותן כהני' לכהמתן: מאכילה
כרשיני תרומה הוואיל ונ"מ כהנה'
לכהן אעפ"י שמוכותיה על ישראל
שאין כאן ממש גזל שאם היה כ'
דונה היה מותן התרומה לבעל
הפרה ואין שהדי דניחה ליה
לבעל הפרה שיתן לה כרשיני
תרומה כדו שאיכל' כדיווח והוי
כאן וכהן כהן כהן והוא מאכילן
לכהמתו: לא יאכילה כרשיני תרומה כיון שנתן הפרה לישראל דכתיב וכהן כי יקנה כסף קבין
כספו וכסף אפי' כסף בהמה במשמע ואף רחמ' קבין כספו דכהן ליכול בתרומה קבין כספו של ישראל לא
ליכול בתרומה: ישראל ששם פרה מוכא'ן שקבל פרה מכהן בשומא כפי מה שהיה שוה עכשו כך וכך דמי'
יטפל בה ישראל לפטמה ומה שתשבות על השומא יתלקו הדיוח ביניהם לא יאכילה כרשיני תרומה שכת'
שקבלה הישראל בשומתה כפי מה שהיה שוה כעשית פרתו של ישראל ואינה אוכלת בתרומה וכהן שקבל
פרתו של ישראל בשומא כדרך זו מאכילה כרשיני תרומה מפני שהיה כעשית פרתו של כהן מעשה שקבלה
עליו בשומא: י שמן שריפה שמן תרומה שכטמא ואמאי קרו ליה שמן שריפה הוואיל ולשריפה עומת
ברשו' כהן הינו כשיש שם כהן דכר לאחד כר למאה: מדליק כרשומה כשהיא שם: מדליקין בבית המשתה
מתוך שיעמד' כנגד' כקיים אין דגילי' לטלטל כרות של שמן ממקומה שמה יטכוסת בנדיהן היכל' ליה
למישש ש' יטלטלו הכר ממקו' שהכהן שם לתקן שאין שם כהן: אבל בני' האכל שלבושי' בנדו' בחיישי' שכי'
בבית האכל אבל לא בבית המשתה בבית האכל מתוך של כן כשכר וככבד לא חיישי' ש' ונתיאו הכר לתקן
שאין שם כהן: אבל בבית המשתה שהן שמתי ומתוך שמחת דגילי' להתעבך ולטלטל הכרות ממקו' לתקן
חיישי' כן: אוסר כאן וכאן דתופס סברת שניהן לחומרא: ול' שמעון מתיר כאן וכאן דתיפס סברת שניהן
לקולא והלכה כרבי שמעון:

פרק א

כשלתה מסכת תרומות: מסכת מעשרות
בלל אמרו במעשרנו כל שחו אוכל וגשסר החלוק
מן הארץ חייב במעשרו ועוד בלל אמרו כל
שתחלתו אוכל וסופו אוכל אף על פי שהוא שומרו להוסף אוכל

בכספו ובכסף אפי' כסף בהמה במשמע ואף רחמ' קבין כספו דכהן ליכול בתרומה קבין כספו של ישראל לא
ליכול בתרומה: ישראל ששם פרה מוכא'ן שקבל פרה מכהן בשומא כפי מה שהיה שוה עכשו כך וכך דמי'
יטפל בה ישראל לפטמה ומה שתשבות על השומא יתלקו הדיוח ביניהם לא יאכילה כרשיני תרומה שכת'
שקבלה הישראל בשומתה כפי מה שהיה שוה כעשית פרתו של ישראל ואינה אוכלת בתרומה וכהן שקבל
פרתו של ישראל בשומא כדרך זו מאכילה כרשיני תרומה מפני שהיה כעשית פרתו של כהן מעשה שקבלה
עליו בשומא: י שמן שריפה שמן תרומה שכטמא ואמאי קרו ליה שמן שריפה הוואיל ולשריפה עומת
ברשו' כהן הינו כשיש שם כהן דכר לאחד כר למאה: מדליק כרשומה כשהיא שם: מדליקין בבית המשתה
מתוך שיעמד' כנגד' כקיים אין דגילי' לטלטל כרות של שמן ממקומה שמה יטכוסת בנדיהן היכל' ליה
למישש ש' יטלטלו הכר ממקו' שהכהן שם לתקן שאין שם כהן: אבל בני' האכל שלבושי' בנדו' בחיישי' שכי'
בבית האכל אבל לא בבית המשתה בבית האכל מתוך של כן כשכר וככבד לא חיישי' ש' ונתיאו הכר לתקן
שאין שם כהן: אבל בבית המשתה שהן שמתי ומתוך שמחת דגילי' להתעבך ולטלטל הכרות ממקו' לתקן
חיישי' כן: אוסר כאן וכאן דתופס סברת שניהן לחומרא: ול' שמעון מתיר כאן וכאן דתיפס סברת שניהן
לקולא והלכה כרבי שמעון:

בלל

אמרו למעשרות כל שהוא אוכל למעוטי סטיוס שקורים בפרני כל' וקונה שקורין
בפרני אלעצמוד שאילו אינן אוכל אף על פי שהן כאכל' על ידי הדחק ואי' חייבי'
במעשרות: ונשמר למעוטי הפקר שאין לו בעלים שימרוהו: ונדלו' ימין הארץ לחומרי' כמהין ופטוריה'
וכל הני ולפיכ' מקרא דכתי' מעשר את כל תבואת זרעך וכו' את כל תבואת דמיו' דתבוא' שהיא אוכל'
זרעך המיוחד לך פרט להפק' שאין לו בעלי' מעשר זרעך דבר שזרע' אותו ומכמה' כרטי' לכמהין ופטוריה'
שאינן כזרעו: כל שתחלתו אוכל וסופו אוכל כגון ירקות שמיר כשהן גדלי' ראויין לאכילה ומשמדין אותם
עבד שיגדל ויוסף אוכל: חייב קטן וגדול שהדי דאין לאכילה בין גדול' בין קטני': וכל שאין תחלתו אוכל

בגן מיני פירות : אינו מתייב עד שיעשה אוכל דכתי' מדע הארץ מסרי העץ עד שיגדל ויעשה ערי :
 ב . מאמט הפירות מיניס במעשרות דתחלתן אינן אוכל וכדרך לתת שיעור לכלל פרי וצדי מאמטו
 פיע וזמן להיות דאי לאכילס : משכחילו תחלת בשולם קרני כחל ודומיה לזו תחלת ימי העשויס
 באשה קרני כחל וקשר שבגמרא משלכין לאשהס וזה התחלת בשולם : באכשם מין ומימי העשויס
 קרניס כמ ויעש באשס :

משהכאישו שכתבשלו כל כך על
 שההרניס שכתבס כדאי מתחזק
 מתוך הקלפס ואשכול שיש בו גרניד
 אחד שהקלפס לשיעור זה כלו
 חכוד למעשרות : והוא אלן
 עשרותיו ארומים וקומס לו
 כלסו קוריכאול : והתניס
 בערכי תית וכלבו מורלס :
 משימסו משיממק האוכל
 מתחת ידו וסס הגיע אכיל פרוס
 אחת של רמון לשיעור זה כל ס
 רמון חייב במעשרות : משיטלו
 שאור משיפתחו כשאר שיש שיש
 בו סדקס : משיטלו גידס
 כשתחילום להתבשל כדאי בהן
 כחן גידס ארומים : משיעש
 פגור משיכיל : האוכל מן הקלפס

חייב קטן וגדול וכל שאין תחלתו אוכל אבל סופו אוכל אינו חייב
 עד שיעשה אוכל ב . באומתי הפירו חייבו בכעשרו התנאים
 משיבחלו הענבי והאבשי משהבאישו האון והתותים משיארסו
 וכל הארומים משיארסו וריסונו משימסו החמרי משיטילו שאור
 האפרסקים משיטילו גירסם האגוזי כשעשו סגורה ר' יהודה אומר
 האגוזי וחסקים משיעשו קליס : ג . החרובס משינקרו וכל
 השחורים משינקרו האגסס וקרוס סמילן דחפרישין והעורדין
 משיקרו וכל הלבי משיקרו והתלחן משיעשה התבוא האתיס
 משיכפסו שלש : ד . ובירק זקסמיה וחרלועים והאבטיחים
 והמלפפונים התפוחי והאתרוגן חייבים גדולים וקטנים רש פטר
 את האתרוגן בקטנן חייב בשקדי המרים פטור במתוקי החייב
 במתוק פטור מן המרי : ה . איזוהו גרנן למעשרות הקטואים
 וחרלועים משיפקסו ואם אינו פקסם משיעמיד עליכר אבטיח
 משישלק ואם אינו משלק עד שיעשו מוקצה ירק חמגור משיאגד
 אם אינו אגד עד שימלא את חכליו ואם אינו ממלא את חכליו עד
 שימלא

סחיכוכס והיה האוכל בשו מוכח במורה דהינו אזכר : משיעשו קלפס הקלפס המתחלה הסמוכה
 לאוכל ואיכה נעשיע אלס אחר גמור בשול הפרי ואין הלכ' כר' יוחס : ג . משיקרו משיהיה כסס
 כקודות שחורות כי בגמר בשולם הס מתחילס להשמיד וכל השחורו כגון ענבי הדס וענבי סכה : אגסיס
 בערכי אגס וכלעו פיריט : קדסטמלין תפוחים קטנים הדומים לעפנטס שקורין מילין : פרישין קורניכיש
 כלעו ובענבי ספרגל : עורדין בערכי וערוד וכלעו סורכש : משיקרו חייב פירות הללו בקטנן מכוסים
 פערות דקת כסין כובה וכשתחילו להתבשל כקדחים מעט ובגמר בשולם כופל הכל : התלתן משינמח
 כשיהיה בגמר בשולו עד ששסהו ודעיס איתו היה גועס וסופן לידע מתי הגיע לשיעור זה כותן איתו
 לתוך המיס וכל פיריה שזקעת רובה בעיס בידוע פאס יורעכה תבמיח ודרישין לה מדכתיב עשר
 תפער את כל תבואת דרעך דכר שהיא כורע ומנמיח : משיכיסו שלש סכתדלו שלש ממה שיערדין
 להתגדל איכתי כשא לאעדין ולסוחטן מוציא מהן עכשיו שלש ממה שמוציא כשכתבשלו ופה : ד
 בירק הקשאים והאבטיחים הכי קאמר ל' מיני הללו בירק סהן הקשאי והאבטיחי והדלועי והמלפפונס
 פכריות האלן התפוחים והאבטיחים חייבים בין גדולים בין גדולים כפי שתחלתן אוכל וסופן אוכל והן
 באכלים בין גדולים בין קטנים : דבי שמען פטור את האתרוגים כקטנן דכל שאין כאכלים קטנים ולא
 סוף תחלתן אוכל ואין הלכה כרבי שמעון : שקדים המרים כאכלין בקטנן ואין באכלים גדולין ושקדים
 מתוקי אכסל : ס . איזוהו גרנן למעשרות חייבתי הקובעו הפירות למעשר פדן אוכל לאכול מהן ערואי ערוא
 כמזו התבואה בגורן אף על פי שהגיעו הפירות לעוכת המעשרות פדן מותר לאכול מהן ערואי ערוא
 גרנן למעשרות : משימסקו משיטל פיקס שלהס והוא שער הכמות כהן כשהן קטנים וכשתבשלו כל
 ברכין משר : משיעמיד ערימה שיעשה מהן כרי : משישלק שילוק לאכתיס כמזו פיקוס לדלועין : מוקצה
 לפי שאין עושם ערימה מן האבטיחים אלס שוטחים איתן ומקום ששומים בו הפירות קרוי מוקצה : ייק
 סכאגד סדרבו למכרו יאודות : ואם אינו מעלף את הכלי כגון סרונה לעלאת עכיס או שלשה כלי אוכל

מעשרות פרק א

מכל אחד ערואי עד שימלא את האחרון: כלכלה המלקט ידק לתוך הכלכלה דהינו סל משיחפה את הידק בהניחין או בעלין שדרכן לכסותנו: בלא שזה גרין למעשרות כמוליד לשוק למכור דלאו דכעט הדבר תלוי שמה ימנא לקומות ויהיו הפירות טובלי שהיוקח קובע למעשר אבל כמוליד לבית אוכל ערואי עד שמגיע לביתו דכדערתו תלוי הדבר ולא יהיו הפירות טובלי עד שיגיע לביתו שהטבל אינו חייב במעשר עד שירא פני הבית דכתיב בערתו

הקרה מן הכותב: ו הפרד דגילו היו לפניך בלמוכים ולביטן חלותן הגרמרים יבשים קרויון פרד על שם שמפירין אותן כדי שתבטם בהן הרומ מכל נד: משיפקל כמו משיקלף כלומר משיסיר מעליהן הקלפיה הרעו: משימרח אחר שמקין התבואה אין המון שלה כנכר אותה במקו אחד בנורן ומישים פני הכרי ומחליקין אותו והוא הכקרא מירוח: משיכבול לפי שגבילים לעקור הקטניות עם העפר כדין לכבדה בכבדה: הקוטעו שכלי קטועי שלא כדעו: וכן הכדלים כדי הכרי שלא יתעמד: ו משה שנתן התבן שלא כורה מן המון: ו משיקפה משיסיר החרכני

והגוי שמעל היון בתוך כור של יין בשעת רתיחתו: מן הגת העליון שערין לא ירד לכור: ומן הככור העשוי בפי הגת והיון מקלח מן הככור לכור והיון שכנתו או שככור עדיין לא נגמרה מלאכתו: לעוקף גומ' שלפני בית הגד שהשמן יורד לתוכה: עקל כלי געשו מחבלים שכוכרים הזיתים לתוכו כשמוכדים הקורה עליהם: ומתלכדיה העליונה שמוחכים בה הזיתים: מוכין הפנים שמן היונא מוכין הכסרי: חמיטה היא עגנה דקה וכשמוניא אותה מן התנור רגילי להחליק פניה בשמן וקמ"ל דלא חשיב כמנובל שהיא קובעת למעשר ואסור לאכול ערואי מכל תבואה ושירות וירקות שכתבשלו באור אבל היא לא חשיב בשול: וכן לתתחין הכלי שני היא ואינו ממשל: אבל לא יתן שיון לקדרה ולא ילפס כשהן מרתחין אף על פי שהעבירן מן האור ויאכל אכילת ערואי דכל זמן שהיד סולדת בהן חשיב כמנובל וקבע למעשר: לכל הוא כותף לכל אלפסין דיתמי ולכל קדרות דיתחיות הוא כותף: לאחר שהעבירן מן האור ואינו קובע למעשר: חזן מדבר שיש בו חומץ וזר שחריפתו של חומץ וזר מסייע לבשל ואין הלכה כר יהודה: ח העגול של דבילה רגילים להחליק פניו כמשקין והוא גמר מלאכתו למעשר: כתאנים וכצנבים של טבל במשקין היונא ומתאן יעבדי של טבל מחליקים בהם העגול של דבילה ולא חשיבו כיון דזולי לאכוד ורבי יהודה חוכד דמשקין חשיבו הן ואסורי משום טבל ואין הלכה כר יהודה בכלה מתיבס: המחליק כצנב' משפך העבדי על עגול של דבילה לא הוכשר העגול לקבל תומאה דלא חשיב מעקה זה שיונא מן העבדים וכמסקה העמיד לנחבא עליה תק ור יהודה אי חשיב מעקה אי לא: משידוש מיבשים התאנים וזאחכ דשי אותן במקלות לתוך החנית או מעבלין אותן כידים לתוך האור ודישת החנית ועגול המגורה הוא גמר מלאכתן: לא יאכל מן העגול

פרק ב

היה עובר בשוק ואמר טלו לכם תאנים אוכלים ופטירין לפיכך אם חכניו לבתיח' מהכנים דראי שלו וחכניו לבתיכם לא יאכלו מהם ערואי לפיכך אם חכניו לבתיכם היה עובר בשוק ואמר טלו לכם תאנים אוכלים ופטירין לפיכך אם חכניו לבתיח' מהכנים דראי שלו וחכניו לבתיכם לא יאכלו מהם ערואי לפיכך אם חכניו לבתיכם

הוא סוד לא עליון כדון לתתו ולא תחתון כדון לעליון וכלל כנמדה מלאכתו : וזו יסוד סוד ערוך כנמדה זה לזה ולא נמדה המלאכתו ואין הלכה כדליוס :

חיה

שכר נשק עם הארץ השוקד על המעשרות : אוכלן ופסודים דלומה לא ראו פני הנית ולא הוקבעו למעשה ולא עזבו דמכר קובע למעשה האי שפנה יהיט להו ומתנה איפה קובעת מתקנים ודאי שהבנת לא עשיר

לבתיהם אינן מתקנן אלא דמאי ב חיו יושבין בשער או בחנה ואמר טלו לכם תאני אוכלין ופטורין ובעל השער ובעל החנות ודיבין רבי יהודה פטר עד שיחזיר את פניו או עד שישינה מקום ישיבתו ג המעלה פירו' מן הגליל ליהוד' או עולה לירושלם אוכל מה' עד שחו' מניע לסקים שהוא הולך וכן ביחודה ר' מאיר אומר עד שהוא מניע לסקי השבייתה והרובלין המפורין בעיירות אוכלים עד ששניעוים לסקום הלינה ר' יהודה אומר הבית הראשון הוא ביתו ד פירש שטרין עד שלא נגמר מלאכתו ר' אליעזר אומר מלאכול מה' עראי והכסף מתוך הון סכללות האנים כלכלת האנים שתרמה ר' שמעון מתי והכסף אומר : ה האומר לחברו הילך איסר זה וזן לי בו חמש תאנים לא יאכר עד שיעשר דברי ר' מאיר רבי יהודה אומר אוכל אחת אחת פטור ואם ערף חייב אמר ר' יהודה מעשה בגנת ורדים שהיתה בירושל' וזהו תאנים נסכרות משלש ומארבע באיסר וז'א הופרש מסנהן פרוסה ומעשר פעולם ז האומר לחברו הילך איסר זה בעשר תאני שאבור לי בודר ואוכל באשכול שאבור לי צ' רגל ואוכל ברסק שאבור לי פורש ואוכל באבטיח שאבור לי סופר ואוכל

דסבור הוא שיאכלו בשוק ולא בשע עשוריו וכיון שהכניסו לבית הוקבעו והקיא שכתן להם דכר מונע עשורו לחכלל בשוק אבל אם כתן דכר מונע אז שהיו המקבל אדם שאין דרכו לאכול בשוק או שהכל הכיין אינו אוכל כך כמות שהוא ככלל הוא כאול הבנינים לבעיכם ואמר לחכול מהם עשירי דמסתמא ככר הוקבעו למעשה : אין מתקני אלא דמאי נזמין תרומ מעשר לכהן ומעשר ראשון ועם כוסל לעגמו : ה ואם טלו לבס תאני בעל העשר אז בעל התנו אמן ובעל העשר בעל התנו חייבי דכניע טל אדם טובל לו לחכלל לא למדי : ור' יהודה פטר משום דעשר מצות אדם בוש לאכול בתוכו ומד הקובעת

למעשה היא כל שאין אדם בוש לאכול בתוכה : עד שיחזיר פניו למקום ששטאמוכר הוא שום לאכול בלל חזרת פנים אבל במקום שאינו יושב ומוכר אינו בוש וקמי' לן מקום שהוא בוש פטור מקום שאינו בוש חייב ואין הלכ כר' יהודה : ג המעלה פירות הגליל ליקט פירות בגליל כדי למכרן ביהודה לא הוקבעו למעשה אפי' לן כדך עד שיגיע ליהודה שלעתו למכרם שם וכן בחוריהם קודם שהגיע ליהודה כמלך להסודין לגליל אוכלתהן עשירי כדך עד שיגיע לגליל : עד שהוא מניע למקום שמה' רכה למחשם כשנת זמיר כשניע שם הוקבעו פירותיה למעשה אק' שפירין לא הניע שבת ואין הלכ כר' מאיר : וזה עבת המחורל בעיירות למכור בשמי ותמתי' הכשי' ומולכי' עמון פירות אוכלי' ימין עשירי עד שיגיע למקום הליכה וכשמוגיע שם הוקבעו הפירות למעשה : ר' יהודה אומר בית ראשון שכניע שהוא לן שם קובע למעשה ואפי' הוא לן בקנה האמר טל העיר לשי שאלם חנה לפמת כל יעבד אתך אשך שהי' מופ' כדי ללן שם ואין הלכ כר' יהודה : ד עש' שלא נגזרה מלאכתן שלא הניע גרין למעשה כל פרי ופרי כפי מה שממרוש לעיל : דהן אליעזר אומר לאכול אהן עשירי עד שיפדו כל מעשמותיהן דתורמה טובלת : פסחא מתירי דסברי אן תרומה טובלת אלא אה' תרם מתוך הכלכלה : בכללת יחאי שנת מה עד שלא הניע גרין למעשה ר' שמעון מתיר אפי' תרם מתוך הכלכלה ומכיו' אומר יתקבל כדכשי' דעין וקיא קובעת למעשה אשתתם מתוך הכלכה ולאמר שתתם אסור לאכול עשירי מאותה כלכלה עד שיפדו כל העשירות : ס אבד שיעשר דמקח טובל ואם בירף שלקה בעל הניעה שניתם כאחת ומתן לו חייב אבל בושן שהקובה ליקט אבל מודה ר' מאיר דאוכל אחת אחת : אר' יהודה מעשה בניית ורדין וכז' והתם בעל הניעה היה מלקט שלא היו מוכי' לרכס שם אדם מפני הודו ולא עכב לא הופרש ממנה תרומה ומעשר משלם והלכה כרבי אשתד : ז שאבור שאכדוק וזבדק בודר ואוכל עולם אשת אשת ואוכל אכל אים קלס וירף שניתם חייב

ענינו מלקט גרניו גרניו ואוכל: פדע בעד הדמין כחוכר פדע ממנו גרניו גרניו ואוכל: ובלקט
סופת ואוכל גרסי כלומר חותך התיכות דקות ואוכל: ו לקנות בתאכוס לבגו קביעות יש מכתס
לשטח ליכס ימ לתתן במקצועות שרגילים לחתך בהן התאכוס: וחמלו נכת שאוכל תאכיל ולא היכ נדק
לתאכיל דכלאזו הכי אוכל בהין תורה דכתו כי תבא בכרס רעך ואוכלת עבדי וכו' וכפועל הכתו' מדבר

היכל לא היי במקח ואינו קובע
למכור: פח שאוכל אינו נכני
אכלת כבו היי מקח וקובע:
ולאחר הקניע שגזל ככר פועלתו
אינו אוכל בדין תורה ופח לאכול
מכח התבאי והיי במקח: תאכול
מן התורה פטור וכפרק השוכר
את הפועלים מפרש אלו אוכלים
מן התורה העשה כחוכר לקרע
בשעת גמר מלאכה וכתלות עבד
שלא עמדה מלאכתו: ח
בלבסין מין ממני התאכיל כרעי:
בכמת שבע מין של תאכיל לבסין
פטורי לא יאכל בככו' שבע דבס'
כי תבא בכרס רעך זאכלת עבדי
מה תל ואכלת עבדי זה לא ידענו
שאין בכרס לא עבדי מדין שאם
היה עש' בתאכיל לא יאכל בעבדי
אבל מוכע את עצמו פועל השאי
להיו' מוכע את עמיה שלא לאכול
בשעה ששעה ברעות עד שמוע
לפנות ואוכל מן הימית מה שהיה
לו לאכול ברעית: זה לאכול וזה

פרק ג
המעביר האנים בחצרו לקעות בניו ובני ביתו
אוכלים ופטורין הפועלים שעמו בוסן שאין להם
עליו מונות אוכלין ופטורין אבל אם יש להם עליו מונות הרי אלו
לא יאכלו ב חבוציא פועליו לשרה בוסן שאין להם עליו
מונות אוכלין ופטורים ואם יש להם עליו מונות אוכלים אחר
אחת מן התאג' אבל לא מן הכל ולא מן הקופ' ולא מן חבוקע' **א**
השוכר את הפועל לעשות בדייתם אמ' לו על מנת לאכול
זהו

לאכול אכול איתא בתאכילי עמי ואני אוכל בשלך זה לקנות וזה לקנות אוכל אתה בקניעו של השאחות ליכס
או התעבות במקצועות ואינו אוכל בקניעות שלך: זה לאכול וזה לקנות אוכל איתא בתאכוס הלחיס של
ואני אוכל בקניעות שלך בכל אלו היי מקח וקובע למעשרות: המתלק לאכול חייב לקנות פטור דדין מקח
קובע בכרס שלא כגמרה מלאכתו הייך קניע' הללו שלא כגמרה מלאכתו איין המקח קובע בהן והלכס
כרבי יהודה:

המעביר

תאכוס דרך חצרו להוליכס למקום שעושים הקניעות: אוכלין ופטורי' דקנר איך קובע
בדבר שלא כגמרה מלאכתו אבל הוא אסור לאכול חלס במקום שעושים הקניעות משום
דמקומו ככר שלא כגמרה מלאכתו ושלם במקומו אינו ככר וככו' מודעי' שכי במקום שאי' עושי' כו הקניעות
שאין תלוי בהם לייולך וכיון שדעת אביהן לעשות מהן קניעות מותר' אבל היא שבידו ליהלך אינו מותר' לא
במקום שעושי' הקניעות: אבל אם יש להן עליו מונות שקבץ להן דאיין אוכלי' מן התורה כיון שאינו גמר
מלאכה דלא שברן אלא להעבירן עד מקום שעושי' הקניעות: הרי אלו לא יאכלו דהיי מקח ולגבי לוקח
חשבי' כגמרה מלא' תהן שלוקח עיניו במקום: ב החוציא פועליו לשרה למלאכה אחרת ולא ללקוט
פירות דהשת' איין אוכלי' מן התורה: אוכלי' ופטורי' אף כתיב להם דעתיה איכה כמכר: ואם יש להן עליו
מונות שקבץ להן: אוכלי' אחרת אחרת וכו' דלא היי קובע: ולא מן החוציה כרי של תאכילי: ג לעשות בדיית'
לעדר ולקטקט עמת הוית' ולא ללקט דהיי אינו אוכל מן התורה: ואם נדק שמים ביחד חייב דהיי קובע
לככס

לכֹּכֶם בְּנֵיכֶם לְתַלְמוֹת הַעֲשֵׂהוּ הַרְעוּ הַגֵּד לוֹ בְּתוֹךְ הַכְּנֵלִי מִקְרֹכֶם מִתְּךָ וְדוּמָה לוֹ יִכְרַם מִכָּה קוֹיֵר מִיֵּשֶׁר :

7 וְאִפְיָכֶם שֶׁהָ קִצְיוֹנוֹת דְּמוּכָה מִלֵּת דְּמִיךָ שֶׁהָ כְּפֹל אִפְיָכֶם הִכִּי מוֹתֵר מִשׁוֹכ גּוֹל דְּכֵתִי אִל כְּתִישָׁוּ בְּבִעַל מֵהָס : וּפְטוּרוֹת מִן הַמַּעֲשֵׂר כִּדּוֹן הַבֶּקֶר : וְכוּתֵיךָ וְכִרְוֵיךָ אִינֵי לְפִי שֶׁאֵין הַבְּעַלִּי מִתְיָשֵׁם מֵהֶן שְׂמֵרֵימֵי מוֹכִיחַ עֲלֵיו שְׂמֵרֵלֵךְ וְהַכֵּל אֶבֶל תִּיכִיחַ עַם כְּכִלְתָּהּ כְּמֵאֶתֶת וְלֹא יִדְעֶה מֵהִיא זֶה אֶלָּן הִיא : הֵם דְּרַסְרוּבֵי אֶרֶס אֶבְרֹוֹ אֶבְרֹוֹ אֶבְרֹוֹ

וַיְתִי' אוֹכֵל אַחַד אַחַד פְּטוּר וְאֵם צִירָף חַיִּיב לִכְשׁ בְּבַעֲלִים אִכְרֵ לוֹ עַל כֵּת לֹא כוֹל יִרַק סְקִרְטִים עֲלֶה עֲלֶה וְאוֹכֵל וְאֵם צִירָף הַיֵּיב »

ד כֵּצֵא קִצְיוֹנוֹת בְּרִדָּךְ אִפְיָכֶם בְּצֵר שׂוֹרָה קִצְיוֹנוֹת וְכֵן תֵּאֲנַרְה שְׂחִיא נוֹטָה עַל דְּרָךְ וְכֵצֵא תַחְתִּיה הַאֲנִי מוֹתֵרוֹת מִשְׂרָגֵל וּפְטוּרֵי כֵן הַכְּעִשְׂרוֹת וּבוֹתִים וּבְחִיבוּים חַיִּיבִים בְּצֵא גְרוּגְרוֹת אֵם דְּרֹכּו רֹבּ בְּנֵי אֶרֶם חַיִּיב וְאֵם לֹא פְטוּר בְּצֵא פְלַחֵי דְבִלְה חַיִּיב שִׂירֹוע שֶׁהֶן מְדַבֵּר נְסוּר וְחִיבֵי עַד שֶׁלֹּא כִּנְס' לְרֵאשׁ הַגַּנּוּ מוֹרִיד סֵה לְבַהֵם פְּטוּר כִּפְנֵי שְׂחִיא בְּחִזֵּר אֵת הַפְּטוּר » הַיֵּי אִיזוּחֵי חֲצֵר שְׂחִיא חַיִּיבֵת בַּעֲשָׂהוּ רִישְׁמַעֲלֵי אִימֵר חֲצֵר חֲצוּרִים שְׂהַכְלִי' נִשְׁכָּרִים בְּתוֹכָה רְבִי עֲקִיבָא אֹמֵר כֹּל שֶׁאֲחַד פּוֹרַח וְאֲחַד נוֹעַל פְּטוּרָה רְבִי נַחֲסִיה אֹמֵר כֹּל שֶׁאֵין אֶרֶם בּוֹשׁ כִּלְאֵזֵל בְּהוֹכַח חַיִּיבֵת ר' יוֹכִי אֹמ' כֹּל שֶׁנִּכְנַס לְהוֹאֵן אֹמ' כֵּה אֵת' מִבְּקַשׁ פְּטוּרָה ר' יְהוּדָה אֹמ' שְׁנֵי הַצְּרוֹת זֹו לְפָנִים כְּזֹו הַפְּנִימִית חַיִּיבֵת וְהַחִיצוֹנָה פְּטוּרָה » ד וְהַגְּנוֹת פְּטוּרִים אֵף עַל פִּי שְׂהֵם שֶׁל חֲצֵר חַיִּיבֵת בֵּית שְׂעַר אֲבַדְרָ' וּבְרַפְסַת הַרִי אֵלוֹ. כְּחֲצֵר אֵם חַיִּיבֵת חַיִּיבֵת וְאֵם פְּטוּרָה פְּטוּרֵי :

ו חֲצוּרֵי הַחֲבוּרֵינֵי הַאֲקִשׁוּ פְּטוּרִין כּוֹכֵת גְּבוּסֵר אֵעֵף שִׁישׁ בְּרַחֵי וְהַרְגוּלִים פְּטוּרָה סוֹכֵת הַיּוֹצֵרִים הַפְּנִימִית חַיִּיבֵת וְהַחִיצוֹנָ' פְּטוּרָה ר' יוֹכִי אֹמֵר כֹּל שֶׁאֵינָה דִירַת הַחֲמַח וְדִירַת הַגְּשָׁמִים פְּטוּרֵי כֵּת

בְּשׁוֹ כֹּל כְּרֹכֵן : מַעֲשֵׂי שְׂחִיא אֵת הַחֲזֵר לְמִקְוֵה שְׂשׂוּתָן שֶׁסֵּ לִבְשׁ וְכֵל הַיֵּב דְּמוּתוֹ הַחֲזֵר לֹא טְבִיל :

ה אִיזוּחֵי חֲצֵר חַיִּיבֵת כְּמַעֲשֵׂר שֶׁנִּזְעַת לְמַעֲשֵׂר כִּיּוֹנֵיבֵת : הַצֵּר צְרוּיֵת שֶׁכֵּן בְּזוֹר הַיֵּ מוֹתֵרֵי שְׂחִיא כְּפִתֵי הַחֲצֵר : כֹּל שֶׁאֲחַד פּוֹתַח וְאֲחַד כּוֹעַל כְּנוֹן שִׁישׁ בְּיַד שְׂכִי בְּתִי לְשִׁנֵי כְּנִי אֶרֶם וְכֵשֶׁאֲחַד מֵהֶן פּוֹתַח פְּתוּחַ הַחֲצֵר בֹּא הַשֵּׁנִי וְכוֹעַל וְכֵשֶׁאֲחַד כּוֹעַל הַשֵּׁנִי מוֹחֵה בִּידוֹ וְכֵפִתַח כְּמֵאֶתֶת חֲצֵר שֶׁאֵינָה מוֹשְׂמֵרֵת : וְאֵין אִיזוּרֵי לוֹ מֵה אֵתֵה מִבְּקַשׁ פְּטוּרָה וְאֵף עַל פִּי שֶׁאֵינָה כּוֹשׁ לֹא כוֹל בְּתוֹכָה : וְהַחֲזוֹנָה פְּטוּרָה כִּיּוֹן שִׁישׁ לְפִנִּימִית דְּרִיבֵת הַדָּגֵל עֲלֶיהָ אֵינָה מוֹשְׂמֵרֵת וְקִימֵי לֹא הִלְכָה כְּדִבְרֵי כֵּלֵן לְהַחֲזִיר : וְ אֵעֵפֵי שֶׁהֶן שֶׁל חֲצֵר חַיִּיבֵת וְהַעֲלֵה הַפְּטוּרֵי לְגַן דְּרָךְ חֲצֵר אֵף עַל פִּי כֵּן לֹא טְבִיל הַחֲזִיל וְנִשְׁעָה שֶׁהַכְּנוֹס לְחֲצֵר הִיָּה בְּדַעְתּוֹ לְהַעֲלוֹתֵן לֹא אֶלָּן כִּי וְהִי מְלֵי כִשִׁים בְּגַן ד' אִיזוּת עַל ד' אִיזוּת אֶבֶל אֵם אֵין בְּגַן ד' אִיזוּת עַל אֶרְבַּע אִיזוּת בְּטוֹל לְגַבֵי חֲצֵר : בְּנֵי שְׂעַר אֶבֶל פְּתוּחַ הַחֲצֵר : אִכְסַדְרָה מוֹקֶפֶת נוֹשֵׁטֵת וְהַיּוֹצֵר לְמַעֲלָה : מִרְכַּבֵּת מִקוֹס לְפִנִּי הַעֲלוֹת מִן הַעֲלוֹת לְמַרְפֶּתֵת מִן הַמַּרְפֶּת יוֹצֵרִים בְּכוֹלֵי לְחֲצֵר : וְ הַצֵּרִיבֵן אֵין לְהַסֵּג גַּן אֵלָּא הַקְּרוֹת לְמַעֲלָה כִּיּוֹנֵינֵנוּ כִּיּוֹלֵקֵת מִכּוֹת שְׂעִישׁ כִּיּוֹמוֹת הַחֲזֵר לְגַל הַגְּנוּס קוֹץ קִיּוּשֵׁא : סְכַת צְרוּיֵתִים בְּשָׂדוֹת לְחֲזוֹר כְּהֶן פְּטוּרֵי : וְהַחֲלֻקֵת מִכּוֹת שְׂעִישׁ כִּיּוֹמוֹת הַחֲזֵר לְגַל הַגְּנוּס קוֹץ קִיּוּשֵׁא : סְכַת צְרוּיֵתִים בְּכִרְתֵי מַתְּרָגְמִיכִים גְּבוּסֵר וְהֵאֵן חִקוֹס בְּחֵרֵן הַגְּלוּל בְּכִירְוֵינֵי מְרוֹכֵי וְצוּבֵי יוֹשְׁבֵינֵי עֲלֵי סְכַת וְדִרֵי טֵם כֹּל חֵן הַפְּטוּרֵי אֵף עַל פִּי שִׁישׁ שֶׁסֵּ רִיּוֹ וְהַרְגוּלֵי לֹא הֵי קַעֵב : סְכַת הַיּוֹצֵרֵי דְגִילִים לְעֵשׂוֹת שְׂעֵי סְכַת וְזוֹ סְכַת מוֹ הַפְּנִימִית מַזְכִּיעַ קְדָרְתוֹ וְזֵר טֵם וְכִיּוֹצֵרָה עֵשֶׂה מִלְּאֲבָתוֹ וְמוֹכֵר קֶדֶר הַיּוֹ : כֹּל שֶׁאֵינָה דִירַת הַחֲמָה וְדִירַת הַגְּשָׁמִים וְסָכָה פְּטוּרֵי אֵין הַיּוֹצֵר דְרֵבָה כִּיּוֹמוֹת הַגְּשָׁמִים הַיִּלְכָךְ פְּטוּרָה וְאֵין הִלְכָה כְּרִבּוּיֵי : ר' יוֹסֵף מְחַיֵּב רְבִי יְהוּדָה לְעַעֲמִיה קַבֵּר כֶּה דִירַת קַנְעֵב כְּעֵיכֵן וְקִיּוּשֵׁא מַעֲזוּה וְאֵין הֵל כֵּה כְּרִבּוּיֵי יוֹדָה :

מעשרות פרק ד

תאכה שהיא עומדת בחצר ארץ של תאכה שהוא עומד בחצר ונחר קובעת למעשר: ואם נלקח
 שנים הייב ר' שמעון אומ' אחרת בימינו אפי' שלשה כהנ' לא היו נדוקו ושוי ואין הל' כל' שמעון: עלה לראש
 לראש התאכה ממלא חיקו ואוכל עס ובלבד שלא יוריד לחצר: ט נוטל את האשכול וחוכל כדרכו ואין
 צריך לנגרד וכן ברמון אין צריך לפרט וכן באבטיח אין צריך לספות והיו לחתוך חתיכות דקות: וט
 עקיבא אומ' כו' והל' כל' עקיבא:

סכת חנוג' בחג רבי יתורס סחייב חכמי' פוטרין: ח התאנה
 שהיא עומד' בהצר אוכל אחת אח' ופטור ואם צירף חייב ר' שמעון
 אוכר אחת בימינו ואחת בשכאלו ואח' בפיו עלה לראשה סבלא
 היקו ואוכל: ט גפן שהיא נטועה בחצר נוטל את כל האשכול
 וכן ברמון וכן באבטיח דברירבי שרפון ר' עקיבא אוכר כנגרד
 באשכול ופורט בריוכון וסופת בצבטיח כסבר שהיא זרועה בחצר
 סקרסם עלה עלה ואוכל ואם צירף חייב הכאת ותאיוב והקדונית
 שבחצר אם היו נשכרים חייבין: י האנה שהיא עוברת
 בחצר נוטה לגנה ואוכל כדרכו פטור עוברת כנגנה ונוטח לחצר
 אוכל אחת אחת פטור ואם צירף חייב עוברת בארץ ונוטח לחצר
 לארץ בחוצה לארץ ונוטה לארץ חבל הולך אחר העקר ובבתי
 ערי חוסם חבל הולך אח' העקר ובערי סקלט חבל הולך אח' הנוף
 ובירושלם חבל הולך אחר הנוף:

פרק ד

הכובש השולק המולח חייב הסכסן באדמ'ר
 פטור המטבל בשרה פטור הפיצע ויהים שיער
 מה' השרף פטור הסוחט ויהי על בשרו פטור אם סחט ונתן להחד
 ידו חייב הבקפא להבשיל פטור לקדרה חייב ספני שהוא כבור
 קטן: ב היניקות שטבנו האנו' לשתב וסחטו לעשרך לא
 יאכלו למוצאי שבת עד שיעשרו כלכלת שבת בית שכאי פוטרין
 ובית

וכופו נוטה חוץ לתחום כי היכי דבעקרו לא מני גואל' ההם קטיל ליה לרובח כמפוכמי לא מני קטיל ליה
 דשדיכן כופו בטר עקרו ואי עקרו בחוץ ונפסו בפנים כי היכי דכופו: א' מני קטיל ליה בעקרו מני לא
 מני קטיל ליה דשדי עקרו בטר כופו לחומרא: וכן בירושלם הלך אחר הנוף לענין מעשר שני היכו כמי
 לחומרא דעקרו בחוץ וכופו לפניכי היכי דכופו לא מני פרוק דאין מעשר עהור ככדה בתוך ירושלם
 בעקרו מני לא מני פרוק ליה: ואי עקרו בפני' ונפסו להוץ כי היכי דמקום מניו לא מני אכיל ליה כלל
 פדיה שהרי הוא חוץ לירושלם הכי נמי במקום עקרו אפי' שהוא בפנים לא יוני אכיל ליה בלא פדיה:

הכובש

ויקות אוזינתם בחומץ או ביין וכן השולק או המולח אף כשהיה חייב שהאור והמלס
 והמחץ והתרומה והשבת והחצר המשתמרת כל אחד מהן קובע למעשר: ז המכסן
 באדמה המטמין פירו' תרת הקרקע כהדך שרגלי להטמין פירו' שרץ מנושלים כל צרכן כדי שיתבטלו:
 והמטבל פירות במלח או בכור או בחומץ ואוכל פטור ואינו קובע למעשר כמו הכובש או המולח אלא
 אוכל מהן אכילת ערלי ופטור מן המעשר: ה פנוע ויתם שמתם וכותם אותם כדי שינא שרץ דהיו
 המרירות שלהן: ה כחוטו ויתם על בעשרו וירדו גופו: ו לתוך ידו חייב רמה שבתן לתוך ידו כחשב כללו
 נתן לתוך בור קטן דהיו המפירה שהיו והשמן וירדו בה: ה המקפה לתבשיל השולה ספולת שמעלה היין
 בעת דיעשמו קרא מקפה ואם אחר שנתן יין בתבשיל הכור מנגלו ההרביני והגוזן הנפין למעלה קפיו
 עראי הוא זה ואינו קובע למעשר כשאר מקפה יין בעלמא ונתבשיל כוכן איירי דאי נתבשיל דותח הא
 אמריין שהאור קובעת למעשר ובלא הקפאה היה נקבע למעשר מהמת האור: לקדרה דקכית קודם שנתן
 לתוכה

למכה התבטל כתיב בתיבה ויין והקצהו היה ליה כמקפה כבוד קטן וחיוב: ב תימונות שטמונות תאליס: בשדה ראי כבית ככל שבת בית קובעת. וכקט תימונות לאשמועינן דיש להם מחשבה הככרת מתוך מעשיהן: לא יאכלו למוציא שבת דכיון שקבעתן שבת למעשר אסורים לעולם עד שיתבשרו: כלכלת שבת כלכלה מלאה פירות שיחדה לשבת בית הלל מחייבי במעשר מיד אפי' קודם השבת דכיון שיחדה לשבת הוקבעה מיד: לשלוח

לחברו ולא יאכל עד שיתעשר ג הנוטל ויהיה סך המעטן טובל אחד אחד במלח ואוכל אם מלח ונתן לפניו חייב ר' אליעזר אומ'סן המעטן חטאור חייב וכן הטמא פטור מפני שחוא כח: ר את חטורה: ד שותי' על הגת בין על חמין בין על הצוב' פטור דברי ר' מאיר ר' אלעזר בר' צדוק מחייב וחכמי' אומרי' על החמין חייב ועל הצוב' פטור ה המקלף שעורים מקלף אחת אחת ואיכל ואם קלף ונתן לתוך ידו חייב הכולל מלילו' של חטי' מנפה ביד ליד ואוכל ואם נפה ונתן לתוך חיקו חייב כסבר שזרעה לזרע דקה פטור זרעה לירק מתעשרת זרע וירק ר' אלעזר אומר השבת מתעשרת זרע וירק וזירין וחכמים אומרי' אינו מתעשר זרע וירק אלא השחלים והגרגיר בלבד ו רבן שמעון בן גמליאל אומ'סר' של תלתן ושל חרדל ושל פול הלבן חייבות במעשר ר' אליעזר אומ' הצלף מתעשר תמרות ואבינו וקפרס ר' עקיבא אומר אין מתעשר אלא אבינות מפני שחן פרי:

רבית הלל מחייבין ר' יהודה אומר אף הלוקט את הכלכלה לשלוח לחברו לא יאכל עד שיתעשר ג הנוטל ויהיה סך המעטן טובל אחד אחד במלח ואוכל אם מלח ונתן לפניו חייב ר' אליעזר אומ'סן המעטן חטאור חייב וכן הטמא פטור מפני שחוא כח: ר את חטורה: ד שותי' על הגת בין על חמין בין על הצוב' פטור דברי ר' מאיר ר' אלעזר בר' צדוק מחייב וחכמי' אומרי' על החמין חייב ועל הצוב' פטור ה המקלף שעורים מקלף אחת אחת ואיכל ואם קלף ונתן לתוך ידו חייב הכולל מלילו' של חטי' מנפה ביד ליד ואוכל ואם נפה ונתן לתוך חיקו חייב כסבר שזרעה לזרע דקה פטור זרעה לירק מתעשרת זרע וירק ר' אלעזר אומר השבת מתעשרת זרע וירק וזירין וחכמים אומרי' אינו מתעשר זרע וירק אלא השחלים והגרגיר בלבד ו רבן שמעון בן גמליאל אומ'סר' של תלתן ושל חרדל ושל פול הלבן חייבות במעשר ר' אליעזר אומ' הצלף מתעשר תמרות ואבינו וקפרס ר' עקיבא אומר אין מתעשר אלא אבינות מפני שחן פרי:

פרק ה העוקר שתליו' מתוך שלו וגשע לתוך שלו פטור לקח במחובר לקרקע פטור לקט לשלוח לחברו פטור ר' אלעזר בן עזריה אומר אם יש כיוצא בהם בכורים בשוק חרי

לשמות: בין על הוויין בין שמוג היין במקוין בין שמוג בכוכן: ר' לעזר בר' דקוק מחייב דגור שמא יוניא מן היין חזן לגת: על החמין חייב שהוא קובע לפי שאינו יכול להחזיר המותר שיקלקל היין שבת אכל מוג בכוכן פטור שכול להחזיר המותר והלכ' כחכמי': ה המקלף מסיר קלפתן: מקלף אחת אחת שצורה אחת דוקא כשאינו מוגד לגורן אבל אם היה סמוך לגורן אפי' קילף יותר פטור מפני שהו' מחזיר את המותר: המולל מלילות המהבב שיבולין באור וממעבן בידו להסיר הפסולת: מכפה להפריח המון: מיד ליד מעבין מידו אחת לידו האחרת: יקרה פטור שהזרע עוקר וירקה לא חשיב לא אב כיון לירק: מתעשרת זרע וירק חייב לעשר בין אכלה זרע בין אכל העליון וירק כמות שהן: השב' כך שמה בערבי ובלעז' אכינו: חורים ומזרות ואפי' זרעה בתם מתעשרת זרע וירק וזירים לפי שהשבת עשה ומזרו' ארזוכ' אבל הכוסבר איכה מתעשרת זירים אהב זרעה תמלה לזירים: אינו מתעשר זרע וירק אם זרע סתם ולא פי' השחלים בערבי חב אל שאר ובלעז' קרישין: הגרגיר כך שמו בערבי ובלעז' אירוגיא והלכה כחכמים: ו התמרות של תלתני'ש מחדשים לולבי' תלתן כעין שיש לפסחים והן כאכלי' ויש כשמתחיל הגבעול לגמוח כראה במקו' במיחתו כמין גרגיר עב וכקרא תמרה כדאמרי' גבי הדם כקטם ראשו ועתמה בו תמרה ובתלתן ומרדל ופול הלכ' משוני' אוכל: הכלף בלעז' קפארי': תמרות לולבין שבו ויש הפריח: ואבינות הוא עקר הפרו וקפריסין הוא שומר הפרי: ר' עקיבא כו'הלכ' כר' עקיבא:

שתלין נטיעות אחר שנחזו ונדלו קצת עוקדין אותן ושיתלן אותן במקום אחר והן מתעבין ומתרחבי' ומתדלגין שם פטור אפילו ראו פני הבית מפני שעדין לא נמרס גלאכתן: לקח במחבר לקרקע הקונה פירות כשהן מחוברין פטור שאין יאקח קובע למעשר אלא כקונה בתלוג

העוקר

מעשרות פ"ק ח

פת"ש לא במהדר : לקח שתיקן שלמות לחיבור פטור : אם יש כונת בהן כמכרים נשוק חשיבו כאלו
במדה מלאכתן ואין הלכה כרבי אלעזר בן עזריה : ב' ונטע בתוך שלו לזרע שיתבטל בהם הורק
במקו' נטיעתן : מפני שהוא גרען עקודתן הוא גרען שאין להם גורן אחר להתחייב במיבאר דורשן פטור
מן המיבאר דכתיב מודע הארץ ולא כל זרע ברע לזרעו גינה שאין כאכלי' : וכמ"ז שבמדה מלאכת
ואסור לנטוען עד שיבאר :

טוהרו מלבושיו דכורשין דמו
יהת דה רכנה כטהרת דרעיש
דכתי' על כל זרע וזרע אשר יור'
טהור הוא הכל לכל שאר תול'
כתלוי' דמו ובחוקתן קת' למיבאר
ולשבישת ואש' לטהרת טומאה
דוק הסריטו בעלי' שיש תמיהה
עפר המצובה אבל הסריטו ה'
באופה כתלושין דמו אף לביין
טומאה : והן מולין העלין שלהן
כדל' גריתן ככעועזין בשד' דמו
והתולש מהן בשבת חייב והייבין
בשבישת ובמיערות : ג' לא
ימכור אדם פירותיו וכו' דקעבר
מש' ולפני עיור לא יתן מחסול :
ואם בכרו אם יש בהן ככרות
שזניעו לעבות מעשרו והסאר
לא הגיעו כולן ומוכר את האר'
ד תבנו שכולין כדנשו ופענו'

הרי אלו חייבין ב' העוקר לפת וענינות ברוך שליו ונטע
לתוך שלו לזרע חייב בפני שהיה גרען בעלים שיבשרושו בעלת
טהור מלשטא גזלה עליהם כפולת והם סגולים הרי אלו כנשואי
בשרה' ג' לא ימכור אדם את פירותיו שיבאו לעינתי
המעיטות לפי שאינו נאמן על המעשרו ולא בשביע' לים שחיה
חשוד על השביע' ואם בכרו נוטל את הבכורו וכומר את השאר'
ד' לא ימכור אדם את הבנו ואת גפרו ואת זגול לכו' שאם
נאמן על המעשרו להוציא כהן משקן ואם הוציא חייב במעשרו
ופטור בן הרוסה שהתורם בלבו על הקוטעים ועל הצדדים ועל
כח שבהוך ההבן' ה' הלוחק שדחירק בכוריא אם עד שלש
בא לעונת המעשרות חייב ומשבא לעונת המעשרו' פטור ולוקח
בכרו והולך רבי יהודה אומר אף ימכור כוללים וילקט אכוריהן
שמעון בן נמליאל כמה דברים אכורים בזמן שקנה קרקע אבל
בזמן שלא קנה קרקע אם עד שלא בא לעונת המעשרות פטור ר'
אומר אף לפי חשבון' ו' המתכד וברן סים כסדה יבאר
כדי מרתו פטור רבי יהודה כחייב מצא יתר על כדי כדתו כתיב
עליו סכקו' אחר לפי חשבון' ז' חורו הנבל' ש' שלנו בעי'
היריבה

כשאר בהן הטין : גפתי פכולת של יתים : ז' זנין פכולת של עניים : להוציא מהן משקין הנשפתי וזנין קאי : על
הקוטעין פכולת קטונות שלא כדושה על הדדין כדי הכרי' : וכן המורס ככור כלבו על מה שנתכריבו ועל
מה שזנינו והתורם ככית הכד כלבו על מה שנתוך הנפת : ה' הלוחק שדה ידן מן הגוי ככוריא הם
ארי' שכבש דוד כגון דמשק וארס הכרים וארס נוכח ונמוקת הכרים עבאום כהרץ ישראל ונמוקת
לא : אם עד שלא בא לעונת המעשרות חייב הואיל ובשעה שבלים לדידי הויה ברשותו של ישראל הן הכל' אם
הגיע עת החיוב ברשות הגוי פטור דלדבר זה עשו מוריא ככנסו יהודי ולאן שיהי ככוס : ולקוט כדדתי
ופטור מלעבאר אף מה שנסק ברשותו אבל פועלים לא ישכור דהיינון ד' למח' אחי למעבד הכי אף בשדס
שלקח עד שלא בא לעונת המעשרות ויהיודה לא נור : פטור כיון שאין לו כגוף הקרקע כלום : ר' אומר
אף לפי חשבון אמלתיה דתין קאי והכי קאמר כי היכי דמחייב אס לקח עד שלא בא לעונת המעשרות
לעבד על הכל הכי כונו מחייב אס הגיע לעונת מעשרות לעבד לפי חשבון שנתוסף ברשותו כגון אם
הביאו שלש' ביד הגוי חייב לעבד על שני שלישים שנתוסבו ברשותו הלכה כרשבנ' : ו' המתמד היתן
מיס בהרביץ ובזנין או במחירם כקרא מתמד והכא מיידי כותין מיס בשערי' דוקא : ומכא כדי מדתי לט'
דוק כדי מדתי דאש' כ' ג' כדתי' של מיס ומכא נ' והכי פטור עד שיתין ויונח' : פטור ואלעז' דשמרים
יהי בהו טעם פטור דטעם שמרים של טבל לא השיב טעם ג' והכי לא קיהא בעלמא : ר' יהוד' מהייב דטעם
או אפשר שיבאו כל המי' להקח לא כשאר חטי כה' של מיס כתיב השמי' וכונתו שאלו השלשה כדו' והכי
שיבאו יש בהן כ' אחר של יין : שמים וחטי מיס והוי כיון מונ' שכן דרך מונית היין ואין הלכה ככבי יהודה :
מכא יותר מכדי מונית והוא דרמא פתלא ואשכח ארבעה : יוניא עליו מוקים אחר אף ממוקם אחר
כלומר לא מעביא מניה וכיה' ד' : לא אף ממוקם אחר וכול' לעבד לפי חשבון היתר על מוקם אחר
ל' יבית

לבת לילה : הערומה החיובת הכדי שנתחייב כמעשה כי יהיה הענין כפיך ואם אינו מורה משיעמי ערומה
 ח שום בעל כפי שום סרוף שהאכלו נוכח ועיניו זולגות למעולו כד שום הגדל בהר הלכנון שכן בעג
 קורו ללכנון בעל כין : רכפא שם מקום : גרסימך הקלקין גרסימך של מול הכאים מן הקלקוי שם מקום והן
 ממנו בעית כדעתן כנגעים גדלים הקלקוי המרוכב : וערשים קמנהות לאשן אחד זד והמיוני הללו כלם

הם מדבריות ומזקתן מן ההפקד
 לפי שאין כורעים בגובה לפיכך
 פטורין המעשר : אף הקורקס
 בערבי קלקאם והוא מין ממימי
 הכרוב : הקוטבי ממימי העדש :
 והלב כסתם משכה : וכלקאי מכל
 אדם אף מן החסוד : למכור פיר'
 שביעית : זרע הלוק העליון אינו
 שמעתי הלוק השומה אבל זרע
 הקלק הפקת חייב ודומם פירש
 שהמטרה מקורם זרע העליון של
 לוק ולוק הוא מין ממימי הכנלי :
 שאעט שאכיהן תרומ ארבע שאחד
 מכל א זרעווי נבנה שאיכו ככלל
 הן תרומה זרען הדי הגדלים
 כאכלין ולא אמריכו גדולי תרומה
 תרומה אלא כשהזרע הורוע הוא
 מקדרי הראוי ללכילה : שאמתן
 הזר שהיו אכ למת שגדל מקטן :

הערומה החיובת הדי אלו חייבים שידוע שפרך המצור גורדין
 כל הילוח : ח שום בעל כפי ובעל של רכפא וגרסימך
 הקלקין והערשו המעריות ר מאיר אום אף הקרקס רבי יוסי אום
 אף הקוטנים פטורים מן המעשרות ונלקחין מכל אדם בשביעית
 זרע לוק העליון זרע כרמיים וזע מצלים זרע לפת וענבות ושאר
 זרעוני גנה שאינן נאכלים פטורים מן המעשרות ונלקחין מכל
 אדם בשביעית שאף על פי שאביהן תרומת וחיאלו יאכלו
 הלוק אום אמת מעשרות : מסכל מעשר שכי :

פרק א

מעשר שני אין מוכרין אותו ואין משכני אותו
 ואין מחליפין אותו ולא שוקלין כנגדו ולא יאמ'
 אדם לחברו בירושלם הילך יין ותן לי ששן וכן שאר כל המדורות
 אבל נותבין זה לזה מתנת חנם : ב מעשר בחמה אין מוכרין
 אותו תבי די ולא בעל מום חי זשחוט ואין מקדשין בו את האשה
 ותכור מוכדים אותו תמים חי ובעל מום חי ושחוט ומקדשין בו
 האשה אין מחללי מעשר שביעיל אסיון ולא עלהמטבע שאינו
 יוצא דלא על המעות שאינן ברשותו : ג הלוקה בחמרה
 לזבחי שלמים או חיה לבשר תאוה יצא העור לחולים אף על פי
 שהעור

מעשר שכי אין מוכרין אותו

אפילו להלויכו ל
 להשלים לפי שהו קדש וסתם מתני' כדמ' דאמ' מעשר ממין גבוה הוא : ואין מחליפין אותו ולא יאמר לו הילך
 יין ותן לי ששן ונתן לי יין : ואין שוקלי' כנגדו סלע של מולין כנגד סלע של מעש שכי משום בוויי מנה :
 ולא יאמר אד לחבירו בירושלם לפי אמירו קוז לירושלם והכ' קמלן דאפי בירושלם מקוין בדמיו מאכל ומשתה
 אינו רשאי להחליף : וכן שאר כל הפירות אפי' אותן פירו דמעשר דדהה לא הוי אף מדרבנן : אבל מתכוין
 לזה מתבת חנם כגון שמומיתו ללבוש עמו על שולקו ודברי הכל היא אבל לעית לו מתג' ממש לדברי האוני
 מתבה כמכר אסו : ג אין מוכרי אותו דמריכו גאולה גאולה ומקדשים באמ' כמעט לא יגא וזאמ' בחדעיל לא
 ימכר ולא יגאל מה להלן מכירה עמו אף כאן מכירה עמו : תמים חי והה' שחוט שכלא יגא אינו כמכר לא
 קי ולא שחוט לא תמים ולא בעל מום אף תמים הלכו ודמו קרבן עג המזבח והבשר אוכלים אותו העבלים
 בירושלם ובעל מום אוכלין אותו העבלי בכל מקום ואידי דבעי למתבטיס' גבי ככר מוכרי אותו תמים חי
 ונכר כמו ידש תמים חי : ואין מקדשין בו את האשה דהוי כמכר : ה הככר מוכרין אותו תמים חי משום
 דככרו כתיב לא תפדה אכל כמכר הוא : ומקדשי' בו את האשה דממוכו של כסן הוא ומותר למכרה :
 אומיון מטבע שאין עליו כורה : ואין מחללין עליו מעשר עליו דכתיב וצרת הכסף בידך כסף שיש עליו
 כורה : ולא על המטבע שאיכו יובא דכתיב וצרת הכסף בכל אשר תצאש כשפך פרט כשפך שאיכו יובא
 שאיכו יכול לקנות ממנו מה שהוא רובה : ולא על המעט שאיכו כרשונו כגון שפך כיום לים הגדול
 אינו יכול לכדות מעשר שכי על מעות שנתוכו שהוא נריך לשכור מי ששט על פני המים להוציאו : ג
 הלוקה בהמה לזבחי שלמים ממעות מעשר שכי אף עקר מנות מעות מעשר שכי לקנות מהם שלמים

מעשר שני פרק א

דילפינן שם שם לנזורה שזה מהר עינבל : וזוהי שאיכה דאוייה להקדשה וקראה ממענות מעשר שני לאכלת
אונתה בשך תאזה כלומר לחולין : ויבא העור לחולין ואין כריך לאכול דמיני בידושלם : ויבא הקצקן לחולין
ואין כריך למכרו ולאכול דמיני בידושלם והבי עלי כשהמוכר והקחה הדיוט : ואין כותבי
עניהם אלא בבשר לאכול וכיין לשמות אכלת אס אסד מהם אומן לעבד עורות או יונקר חרם דעכסוי ודלי
בנותן עכסוי בעורות או בקקבוי

שחעור מרובה על הבשר כדיון מתוסרת מקום שדרכן לימסר
מתוסרת יצא קנקן לחולין האנשים והשקדי יצאו ק' שהם לחולין
החמר עד שלא החמיץ אינו נלקח בכסף מעש' ומשהחמיץ נלקח
בכסף מעשר' ד' הלוקח היה לזבחי שלמים בחסת לבשת
תאזה לא יצא העור לחולין כדיון מתוחו' או כתוסר' כקום שדרכן
לימסר מתוחות ללא יצא קנקן לחולין סלי ותינים וסלי ענבים עם
הכלי לא יצאו דמי הכלי לחולין' ה' הלוקח כוס ומלח וסביבות
הסחוברים לקרקע או פירות שאינן יכולין להגיע לירושלם ללא
קנה מעשר הלוקח פירות שונג יחזור דמים לכקוסן סויד יעלה
חאכלו במקום ואם אין מקדש ירקבו' ו' הלוקח בחסת שנג
יחזור דמים לכקוסן סויד תעלה ותאכל במקום ואם אין כקדש
תקבר על ידי עורה' ז' אין לוקחין עברים שפחות וקרקעות
ובחם' טמאה מדמי מעשר שני ואם לקח יאכל כנגזן אין מביאין
קינו וזים וקינוי וזרות וקינוי וזרות חשאות ואשמות מדמי מעשר
שני ואם הביא יאכל כנגד' זה הכלל כל שהוה חרץ לאכילת
ולשתיה ולכיבה מדמי מעשר שני יאכל כנגד' ו

כעשה כקונה זה כפני עצמו וזה
כפני עצמו ולא יצאו לחולין :
התמד פסולת של ענבים שנתן
עליהם מים' אינו נקח בכסף
מעשר דחשיב כמו מים ואין
בעיני פרי מפרי וגדולי קרקע :
קנה בכסף מעש' כדיון שהחמיץ
חשיב אוכל והוא דרמא תלתא
ואשכח ארבעה : ד' הלוקח
סיה לזבח שלמים ואין קרבן בא
מן הסיה דכתיב מן הכקר ומן
הבאן : ובהמה לבשר תאזה
הכמים גזרו שלא יקחו בהמה
ממענות מעשר שני אלא שלמים
לפי שבראשונה היה מותר לקח
בהמה לבשר תאזה כיון שראו
שהיו הכל לוקחים בהמה לבשר
תאזה ומכריחים אותה מעל גבי

פרק ב

המוכר חורו ואמר לו לא יקחו : אין העור יוצא לחולין כלומר אינו תורה זו שצא העור לחולין לא לא קסא
מעשר לא החיה ולא בהמה דנעשה כקונה שור למדינה דמי מעשר דלא קנה מעשר : לח יבא הקצקן
לחולין כיון שנהגו למכור היון בלא הקצקן : לא יצאו דמי הכלי לחולין לפי שדרך למכור בלא הכלי :
ה' הלוקח מים ומלח וכו' מים ומלח אין בקחים בכסף מעשר שני דכתיב ונתת הכסף בכל אשר תאס
כפשך כלל בכקר ובבאן וכיין וכשכר פרט וככל אשר תשאלך כפשך חזר וככל כלל ופרט וככל אי אמת דך
אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר שהוא אוכל וגדולי קרקע דכקר ובאן גדלים מן הנמחים שהם
גדולי קרקע ותלוש ודבר המתקיים עד שטוליכן לירושלם אף כל דבר שהוא אוכל וגדולי קרקע ותלוש
ודבר המתקיים יצאו מים ומלח שאעפ' שהן אוכל אינן גדולי קרקע יצאו פירות הממכרו לקרקע שאינן
תלושים יצאו פירות הכבדקרים קודם שיגיעו לירושלם שאינן דבר המתקיים שכל אלו מין קקחים בכסף
מעשר : לא קנה מעשר גלה חלה קדושת מעשר על הדבר הקניו ולא יצאו המעות לחולין : הלוקח
פירות שונג שלא היה יודע שמכסף מעשר הוא קונה : יחזור דמים למקושן המוכר לוקח פירותיו ומחיר
הדמי' משום דהו' כמקח טעות' שאם היה יודע הלוקח שהם דמי מעשר לא היה לוקח בהם פירות הללו
משום טורח הדרך וכיון דשונג הוא בטל מקח : מויד שידע שכסף מעשר הוא יעלו ויאכלו במקום אשר
יבחר' ה' כלומר בירושלם : ואם אין מקדש שידקבו שהדבר הקניו בכסף מעשר אינו נפרדה טהור כדמיון
מקום כדתנן לקמן בפ' שלישי : ז' תקבר על ידי עורה עם עורה לפי שגם עורה אסור : ז' אין
לוקח' עבדי וקרקעות וכו' לפי שאינן אוכל ודחמכא אמהה בכקר ובבאן ויאכלת שם : יאכל כנגדן כנגד
מענות מעשר שני שהזניא כדבריו הללו ויבא משלו ויקנה דבר שהוא אוכל ויאכל בקדוש מעשר בירושלם
והכא מיירי בשבחה המוכר ומאסם הכי לא תבא יחזור דמים למקושן : אי נמי ממני' איירי במויד אכל
שונג יחזור דמים למקושן : קיני וזים וקיני וזות שעי תורים או שני כפי וזכה שחיבי' חזי' והזכות להביא

מעשה שני פרק ב

בכרשי' הקלו : יתחלקו לעמות ואפי' כשטמא שמדוך אותו ואפי' בירושלם אבל כרשי' לפי שאין מאכל אדם חין פודין אותו דכל דבי טהבון חין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים הילכך יתחלקו לעמות וטהרות של מעשר שני וישמו בכל עפה ועפה ען הכרשינים הללו שנטמאו כמות פחות מכהונה דאוכל פחות מכהונה אינו לא טמא מאד דגלגל טמא חמור וזכה יאכלו חותן : והכמי' חומרים

יפרו כשאר מעשר שני והלכה כחכמים : שורין במים ושפין על הנשר בטהרה ככטילת ידים שעתם ידים שניות ופוסלות את הדרומה ומאכילין לבהמה :

וכנכסין לירושלם ויוצאין נטמאו רבי שרפא אומר יתחלקו לשני וחכמים איברים יפרו ושל תרוכה בית שמאי אוקרו שורין ושפין בטהרה ומאכילין בטומאה ובית הלל אומרים שורין בטהרה ושפין ומאכילין בטומאה שמאי אומר יאכלו צריר רבי עקיבא אומר כל מעשיהן בשוכבא ח בעות חולין ובעות מעשר שני שנתפזרו טרן שלקט לקט למעשר שני עד שיטלים וחטא חולין אם בלל וחפן לפי חשבון זה הכלל מהלקטי למעשר שני והנכללין לפי חשבון ו סלע של מעשר שני ושל חולין שנתערבו כבי' בסלע בעות ואום סלע של מעשר שני בכל מקו שהיא מתחלת על המעורת האלו ובורר את היפה שבה ו חולין עליה לפני שאם מהלך כסף על גזתה מרוחק ולא שיתקיים כן אלא חוזר וכוהלם על הכסף ו בית שמאי אומר לא יעשה אדם את סלעיו דיגרו וחב ובית הלל מתירין אבר רבי עקיב' אבי עשיתי לרבן גבליאל ולרבי יהושע את כספן דרבי וזב *

ח הפורש סלע סכעות מעשר שני בירת שבאי אומר כל הסלע בערו ובית הלל אום שקל כסף ושקל כעור רבי כאר אובה אין בחולין כסף ופירו' על הכסף וחכמי' כתירים ט הפורש

אופן אחד אחד מכאן ומכאן אלא שהיו בלולין ומעורבו ולקח אותם עלא מעני : לפי חשבון שהם לזה חסם לזה מאתים נותן לזה של מכה שליש וזוה של מאתים שני שלשים : ו שנתערבו וזוה להניח של חולי' חזן לירושלם : מביא בסלע מעות של כחשת שיש עליהן נורה ששין סלע של כסף : ובורר את היפה שבהן ששני הבלעים ומחלל אלו המעות עליה והסלע השני והמעות שארים חולין : מדוחק כשהוא דוחק ואינו יכול לעשות כדרך אחר : ולא שיקיים כן שישייר המעות של כהשת ויעשר אלף חחר ומחללם על הכסף ואי קשיא ולמה מביא בסלע מעות יקח אחד משני סלעי' שנתערבו ויקמר חכו והוא של מעשר מוטוב ואם לאו הרי השביה שהיה של מעשר מחוללת עליה אי שריית ליה ליקח אחד מהן ולהתנות מיישכ' דלמא אתי למשקל חד מניהו בלא תנאי : ו לא יעשה אדם סלעיו דיגרו וזה סלעיו של כסף שיש לו מעשו' מעשר שני לא יעשה אותו דיגרו וזה שחא ישהא עלייתו עד שיחליף סלעיו ויתבטל מלעולת לדגל וזה סבדי לא גזריכ' : ח הפורט סלע ממעו' מעשר שני שיש לו מעות כחשת של מעשר שני וכל לפורטן בסלע כסף להעלו' לירושלם מפני משאוי הדרך : כש אומרים ככל הסלע מעו' חס בא לפדטן יכול הוא לפדוט כלן ולתת מעו' בשביל כל הכלע : וזה אומר לא יפרו לא חניין שהפרוטו ינאזו בירושלם וכשי' חס יהיה נדוך לפדוטו מיד לקבו' נרכי סעור ואם ירובו הכל אבל שולחני לפדו ויקירו הפדוטו וכמא' מעו' שני כספד לפיכ' שאו פדוטו עמהן להונו' כמק' ולכשיכלו יפרו בכס' שבידו מע מעט : שקל הוא חסי סלעו' אין מחללי כסף ופירו' על כסף מי שיש לו חני דיב' כסף של מע' ופירו' של מע' שזין חני דיב' לא יכרסם חד לחללם על דיב' : וחכמי' מעוררי ככה' על ידי גידו' פירו' כיון שאין לו גא' חני דיגרו כסף אבל לחלל דיגרו כסף גפירו' שזין דיגרו על חני' סלע שהו' שני דיגרו מודי' חכמי' שאין מחללי' והלכ' בחכמי' : ט הפורט בלע' של

מעשר שני פרק ג.

במקום אחד ועוד אשמועי' כמתני' דאפד' דטירות מעשר אין יוכלין לירושלם מצות מעשר מתחללין
 הן בירושלם: ה מצות של מעשר שני ככבדות לירושלם ויוכחות שאין המחויבות קולטות מעט
 כדרך שקולטות פירות: אף פירות הכבסו ויכאים ודוקא להוכיחן כדי לטוהן: ולחפותן ולהחזיקן אצל
 לירושלם שרי דשגג לבי טוהר היו מוכאי' לטוהן ולקטות חוץ לירושלם מנירוש לה עבמה ותנן אחד נתי

בהא ואין הלכה כרשבנא: ו

וסעות במדינה אומר הרי המעות ההם כחוללין על פירות האלה
 סעות בירושלם ופירות במדינה אום' הרי המעות האלו כחוללין
 על פירות ההם ובלבד שיעלו הפירות ויאכלו בירושלם * ה
 כעות נכנסות לירושלם ויוצאות ופירות נכנסין ואינן יוצאים רבן
 שמעון בן גמליאל אומר אף הפירות נכנסין ויוצאין * ו
 פירות שנכנסה מלאכתן ועברו בתוך ירושלם יחזור מעשר שני
 שלהם ויאכל בירושלם ושלא נכנסה מלאכתן סלי ענבים לגת
 וסלי תאנים למוקעה בית שמואל אומר יחזור מעשר שני שלהם
 ויאכל בירושלם ובית הלל אומר יפרה ויאכל בכל מקום רבי
 שמעון בן יהודה אומר כשם ר' יוסי לא נחלקו בית שמאי ובית
 הלל על פירות שלא נכנסה מלאכתן שפירה מעשר שני שלהם
 ויאכל בכל מקום ועל סה נחלקו על פירות שנכנסה מלאכתן
 שב' שמאי אום' אחו' מעשר שני שלהם ויאכל בירושלם ובית
 הלל אומר יפרה ויאכל בכל מקום והדכאי נכנס ויוצא ונפרה *

שנמנה מלאכתן למעב' כדתנן
 בפס' דמעשרות איהו נרנן
 למעב' : ועברו בתוך ירושלם
 בעודן טבל יחזור ועבש טבי שלהן
 דקסבר מתנות שלק הדמו כתי
 שהורמו דמיין וקלטוהו מחיבות
 למעב' שבי : ושלא נגמרה
 מלאכתן נגון סלי ענבי' לגת וכו'
 אבל סלי ענבי' לאכילה נגמרה
 מלאכתן: למוק' מוק' שמוטי'
 בו תאי' ליבש קרוי מוקעה :

דכי שמעון בן יהודה אומר כו'
 סבר דלבה מתנות שלק הדמו
 לאו כתי שהורמו דמיין אי כתי
 אפי' כתי שהורמו דמיין הכי מלי
 שאר דברים אבל לעבין קלטות

דכי שמעון בן יהודה אומר כו'
 סבר דלבה מתנות שלק הדמו
 לאו כתי שהורמו דמיין אי כתי
 אפי' כתי שהורמו דמיין הכי מלי
 שאר דברים אבל לעבין קלטות

מחויבות דרבנן עקילין בה ואין
 הלכה כרבי שמועון בן יהוד' שלא
 נחלקו כש ובה אלא על פירות
 שלא נגמרה מלאכתן כדכינו

מחויבות דרבנן עקילין בה ואין
 הלכה כרבי שמועון בן יהוד' שלא
 נחלקו כש ובה אלא על פירות
 שלא נגמרה מלאכתן כדכינו

תנן : והדמיא טבל של דמיא ככ
 לירושלם ויוצא וכפרה חוץ ל
 לירושלם אחד שיב' ואין כריך
 לחזור וקך סיפ' לתנן אגטרין
 ולאכא דעה : ז כפכים חוץ
 החומה וכוטה לחוץ חוץ לחומת

תנן : והדמיא טבל של דמיא ככ
 לירושלם ויוצא וכפרה חוץ ל
 לירושלם אחד שיב' ואין כריך
 לחזור וקך סיפ' לתנן אגטרין
 ולאכא דעה : ז כפכים חוץ
 החומה וכוטה לחוץ חוץ לחומת

ירושלם : מכנגד החומה ולפנים כלפנים דבין וכו' עקר מכנגד החומה ולפנים כלפנים ואוכלין שם
 מעשר שני ולא פודין וכו' כוף וכו' עקר מכנגד החומה ולחוץ כלחוץ ופודין שם מעשר שני ולא אוכלין
 והיכו דתנן במסכת מעשרות פג' ובירושלם הולך אחר הכוף כלומר אף אחר הכוף : כתי הכדים שפונדי'
 בהן שמן ורובלין היו לעשות בתי' הללו כחומת המדינה שפתחיהן לפני מחומת ירושלם וחללין חוץ לחומת
 ירושלם : מכנגד החומה ולפנים כלפני' ואוכלין שם מעשר שני וקדשים קלי ואין פודין שם מעשר שני :

ירושלם : מכנגד החומה ולפנים כלפנים דבין וכו' עקר מכנגד החומה ולפנים כלפנים ואוכלין שם
 מעשר שני ולא פודין וכו' כוף וכו' עקר מכנגד החומה ולחוץ כלחוץ ופודין שם מעשר שני ולא אוכלין
 והיכו דתנן במסכת מעשרות פג' ובירושלם הולך אחר הכוף כלומר אף אחר הכוף : כתי הכדים שפונדי'
 בהן שמן ורובלין היו לעשות בתי' הללו כחומת המדינה שפתחיהן לפני מחומת ירושלם וחללין חוץ לחומת
 ירושלם : מכנגד החומה ולפנים כלפני' ואוכלין שם מעשר שני וקדשים קלי ואין פודין שם מעשר שני :

מכנגד החומה ולחוץ כלחוץ ואין אוכלין שם מעשר שני וקדשים ומדין שם מעשר שני : ח הלשכות
 בנינות בקדש בעמרה ופתוחו' לחול להר הבית : ונגותיהן קדש והוא שהיו נגותיהן שוות לקדש העמרה
 כגון שהיתה להשכה בשפופע ההר שחם אין נגותיהן שוות לקדש העמרה קיימן לן דעלויות ונגות לא
 כמתקדשו : תוכן קדש לשחיטת קדשים קלים ולאכילת קדשי קדשים ולהתייב עליהן משום טומאה :

מכנגד החומה ולחוץ כלחוץ ואין אוכלין שם מעשר שני וקדשים ומדין שם מעשר שני : ח הלשכות
 בנינות בקדש בעמרה ופתוחו' לחול להר הבית : ונגותיהן קדש והוא שהיו נגותיהן שוות לקדש העמרה
 כגון שהיתה להשכה בשפופע ההר שחם אין נגותיהן שוות לקדש העמרה קיימן לן דעלויות ונגות לא
 כמתקדשו : תוכן קדש לשחיטת קדשים קלים ולאכילת קדשי קדשים ולהתייב עליהן משום טומאה :

ט באב הטומאה שרץ וככלה וכיוצא בהן : בולד הטומאה היא ולד הטומאה דתנן כמתכות לאו ולד
 הטומאה שגבע באב הטומאה הוא עמא עמא דאורייתא לא בולד הטומאה דדכין כגון שגבע ככלי' שטמא

ט באב הטומאה שרץ וככלה וכיוצא בהן : בולד הטומאה היא ולד הטומאה דתנן כמתכות לאו ולד
 הטומאה שגבע באב הטומאה הוא עמא עמא דאורייתא לא בולד הטומאה דדכין כגון שגבע ככלי' שטמא

במשקין :

מעשר שני פרק ג

ס

ועשין: ופדה דמעשר שני כשנמא פודין אותו אפי' בירושלם דכתיב כי לא תוכל שאתי ואין שאתי אלא אכילה דכדכתיב ויש משאות מאת פניו אליהם: ויאכל הכל כפנים שלא יאמרו ראינו מעשר שני שדכנס לירושלם וינא מפני שיש קול למעשר הוינא אכל אין לחוס כשפודים אותו שמו יאמרו ראינו מעשר שני שפדה בירושלם שאין קול לפדו: חוץ משכטמא באב העומאה בחוץ שכיון שדכנס כשהוא טמא אין האמיה קולטתו: חוץ משכטמ'

בבולד השומא בין בפנים בין בחוץ בית שמאי אומר יפדה ויאכל הכל בפני' הוי' משנטם' באב השומא בחוץ ובית הלל אום' הכל יפדה ויאכל בחוץ חוץ משנטמא בבולד השומא בפנים: ו הלקוח בכסף מעשר שני שנשטמא יפדה רבי יהודה אומר יקבר אב' לו לרבי יהודה ומה אם מעשר שני עצמו שנשטם' הרי הוא נפדה הלקוח בכסף מעשר שני שנשטם' אינו רין שיטם' אמר להם לא אם אמרתם במעשר שני עצמו שכן הוא נפדה בשחור ברחוק מקום האמרו בלקוח כסף מעשר שאינו נפדה בשחור ברחוק מקום: יא שבי שלקחו בכסף מעשר ומה קבר על די עזרו ר' שמעון אומר יפדה לקחו חיו ושחטו ונשטמא יפדה רבי יוסי אומר יקבר לקחו ושחטו ונשטמא הרי הוא כפירות' יב חס שאיל קבנקין למעשר שני אעפ' שגנן לא קנה מעשר זולף לתוכן סתם עד שלא גנן לא קנה מעשר משגנן קנה מעשר עד שלא גנן עולות באחד ומהו ומשגנן מקדשו' בכל שחן עד שלא גנן תורם מאחת על הגל ומשגנן תורם מכל אחת ואחת' יג בית שמאי אומרים שפתיח ומערה לגת ובית הלל אומרי' שפתיח ואינו צריך לערות במה דברים אמורים במקום שדרך לימבר סתומות

אבל

יאכלו במקום ואין הלכה כרבי יהודה: יא על ידו עירו עט עירו: רבי שמעון אומר יפדה ובהא קמפלגי דתנן סבר אין פודי את הקדש' להאכילו לכלב' ור' סבר פודי את הקדשים להאכילו לכלב' ואין הלכה כר' שמעון: לקחו מי ושחטו ונטמא יפדה הכ' לא פליגי רבי יהודה דפליגי לעיל בשפירות הלקוחי' בכסף מעשר ונטמאו דכיון דלקחו מי אין לו ריחוק מקום לפי שכול' להזליכו בכל מקום שירצה הילכך סוי כמעשר שני עצמו וכפדה כשכטמא כדרך שפדה מעשר שני כשכטמא: ר' יוסי אומר יקבר דמאמיה טפי מר' יהודה ומכר דאעפ' שקלאו חיו יכנו כפירות הלקוחי' בכסף מעשר: לקחו שחטו ונטמא הרי הוא כפירות וכי היכי דאפליגו תנן ור' יהוד' לעי' כפירות הלקוחי' בכסף מעשר הכי כמי אפליגו בהא: יב המשאיל קבנקי למעשר שני מי שמשאיל קבנקי להכניס בהן יין שקרא לו כבד שם מעשר שני: אעפ' שגנן שבתם פיהן במגופה אחר שמלאן: לא קנה מעשר לא כתפס הקקון בקדושת מעשר: זולף לתוכן סתם שהכניס לתוכן יין של טבל קודם שקרא לו שם מעשר: ער שלא גנן פ'ם קרא לו שם מעשר קודם שבתמן במגופה: אם משגנן אין אם לא אחר שבתמן במגופה קרא שם מעשר: קנה מעשר כתפס הקקון בקדושת מעשר וטעון פולס כמו היין אם בא לחללו על הכסף: עלו באב ומאה בשל תרומה איירי אם כתבדו קקון של תרומה במאה קבקי' של חולין ולא היה פיהן סתם במגופה ששכ' להו' כאלו כלן מעורבו וזבחו ועלו באחד ומאה כדיו תרומה שכתבדו בחולין: משגנן מקדשו' בכל שהן ופ'י אחד באלף אינן עלו וישכרו כלן לכהן בדמי תרומה חוץ מאחת שנהן שנטלה הכהן בלא דמי: ער שלא גנן תורם מאחד על הכל דחשיב מוקף: יג מפתח ומערה לגת אם בא לתרם מאחת על הכל אחרש גנן כדיו לערות לגת: ואינו כדיו למבד' דמי' להו' בפתיחה כדמעקרא: בדל' דאם לאחד שגנן קרא שם קנה מעשר את הקבנקים:

מעשר שני פרק ד

במקום שדרכן לימכר פתומות דבכה'ג בירושלם הקקן טפלה לין כדתנן לעיל כפך הילכך כנבולין נמי קנה מעשר אבל במקום שדרכן לימכר פתומות לא ינא הקקן לחולין בירושלם הילכך בחולין נמי לא קנה מעשר : אבל אם רנה להקא יעל עממו למכר כמדה הקוק'ין ומעמו מעש שני בירושלם וכפשא המוכר למכור רנה לדרקק על עממו ואמר כך וכך יין כמדה אני מוכר לך ככך וכך מע' ינא קקן לחולין ואפי'

הקקנים פתומות : ה'ג' ר' שמעון ארזי חף האות לחביו דרין זה אני מוכ' לך חוץ מקדקנה ינא קקן לחולין ובירושלמי מפר' לה דרש קאי אהא דתנן לעי' דאם משגפן קר' שם מעש' קנה מעש' ואש מעש' ר' שמעון דוק שקר' שם מעש' לכל היין שבקב' אבל אם אף כלהיין מעשר חוץ מדביע' אינש שכפא למדוד לזכרו איתו רביעיית אמ' לוי' זה אני מוכר לך חוץ מן הקקן שאני רובה לשייר כשבי' מעשר שנת' כפי הכי לא כעשי' הקקן טפלה למעש' ינא קקן לחולין ולא קנה מעשר :

פרק ד

אבל במקו' שדרכן לימכר פתוחו לא ינא קקן לחולין אבל אם רצה להתמיר על עצמו לככור בכרה ינא קקן לחולין רש' אומר אף האום לחברו חביו' אני כוכר' לך חוץ סקנקני' ינא קקן לחולין : המוליד פירות מעשר שני מסקו' חיוקר' לזכות חזול או מסקו' חזול למקום חיוקר' פודהו כשער סקובו הטביא פירות מן הגרון לעיר וכדי יין מן הגת לעיר השב' לשני וציאות בביתו » ב פודין מעשר שני בשער חול' כמות שהחנוני לוקח לא כמות שהו' מוכר כמו' שהשולחני פורש ולא כמות שהוא כצדף ואין פודין מעשר שני אככרה את שרשו ידועים יפרה על פי עד אחר וארת שאין רמיו ידועים יפרה על פי שלשת כגון היין שקרם ופירות שחרקיבו ומעות שחחליאו »

ג בעל הבית אום בסלע ואחר אום בסלע בעל חב' קודם כפני שהו' כוסף חוכש בעל הבית אום בסלע ואחר אום בסלע ואיכר את של סלע ואים קודם ספני שהו' מוסף על הקרן המורה מעשר שני שלו כוסף עליו הכישרת בין שהו' שלו ובין שנתן לו בכתנה » ד בערובין על מעשר שני ביעד אום ארס

המוליד

לבנו ולבתו הגדולים לעברו ולשפחתו העברים הילך כמות אלו ופרה לך כעשר שני זה אבל לא יאכר כן לבנו ולבתו הקטנים לעברו ולשפחתו הבגננים ספני שירן כידו » ה היה עומר בגורן ואין בידו כמות אומר לחברו הרי פירות האלו נרובים לך במתנה

ב פודין מעש' שני יכול לפדוא'ס ירנה כשער חזול כדמפרש ואזיל : כמות שהחנוני לוקח שהו' לוק' כזול כדי להשתכ' : לא כמות שהו' מוכר כהו' מוכר ביות ממה שקנה : כמות שהשולחני פורט הבא לחלל פרוטו' של מעשר על כלע מחשב הסלע בפרוטו' הרב כשלהכי הזה כש' לוקח פרוטו' מבני אדם ולתת להם סלע שהו' לוקח פרוטות הרבה : ולא כמות שהו' מוכר כשמתר' השלחני פרוטו' לתת לבני אדם סלע כותן להם פמות : אככרה בלא מדה וכלל משקל' אף כמה אתה נוטף בכיו' זה או כמותו חפנים הללו : על פי אחד בשמות לוקח אחד : יעפ' שלשה שמאים בקיאו' ואפי' אחד מן גוי ואפי' אחד מן בעלים קדם היתה' להחמין וגא' שקבה ודנאמתו בכך כתר' מחתל עליו עשר קובב' למאה : ג מפני שהו' מוסף חומש כדכתי' ואל' גאל' ינאל' איש ממעשרו על שלו מוכיף חומש ולא על של חכירו : כסלע ואומר האיכר הוא אחד מששה ותשעים כסלע מפני שהו' מוסף על הקרן ונתוספת כל שהו' דקין עדיפ' מפני שעל החומש יכול להערי' כדתנן לקמן : ובין שנתן לו במתנה הטבל קוד' שהפדישו ממנו מעשר נתן לו במתנה דאלו מעשר שני לאחר שהופרש קימח לן כמד' מומן גבה הוא ואינו נתן במתנה : ד לעברו ולשפחתו העברים שאין גופן קניו : ופדה לך בהן מעשר שני לעמך : מפני שירן כידו דמה שקנה עבד קנה דנו ונכו קטן כמי' וכייתו לאכרי' דמביא קטן לאכרי' : ה היה עומד כגורן ורנה להערים ולפדות מעש' שני בלא חומש : ואין בידו ממת' כדי שית' להכריז שיפדה בהן המעשר בלא חומש : הרי הפירות האלו נתונים לך במתנה ודוקא שנתן אותם לו בטבולן קודם שיפדיש מעשר שני

שני כדפריש' לשי' : ו משך ממנו מעשר בסלע המוכר מעשר שני כדי שיתחלל על דמי המכירה ויהיו המעות כתפס' בקדושת מעשר דכ'רג שרי למכרו : והא דתנן בפ' אין מיכין אותו היכול להלכו לירושלם ולא סהיו המעות כתפס' בקדושת מעשר וכשמשך המעשר לקנינו היה שיה כלל ולא הכסיף ליתן הדמי' עד שעמד כשתים שהמעשר לא יבא לחולין עד שיתן דמיו למוכר : ונותן לו כלל לפי שקנאו במשיכה ומרווח הלוקח סלע

במתנה חוזר ואומר הרי אלו מחוללין על מעות שבב' ו משך ממנו מעשר בסלע ולא הכסיף לפדותו עד שעמד בשתיים ונתן לו סלע ומשחקר בסלע ובעשר שני שלו משך מכנו בעשר בשתי' ולא הכסיף לפדותו עד שעמד בסלע ונתן לו כלל מחוללין וכלל של מעשר שני שלו אם היה עם הארץ ונתן לו מרבאי' ו הפודה מעשר שני ולא קרא שם רבי יוסי אוסר דירובי והורה אומר עריך לפרש חיה מברב עם האשה על עסקי גיטרה וקרושים ונתן לה גיטה וקידושה ולא פירש ר' יוסי אוסר דרו רבי יחודה אומר עריך לפרש' ח המניח איסר ואכל עליו חציו והלך למקום אחר והרי הוא יוצא בפונדיון אוכל עליו עוד אחר המניח פונדיון ואכל עליו חציו והלך למקום אחר והרי הוא יוצא באיסר אוכל עליו עוד פלג המניח אחר של מעשר שני ואכל עליו אחר עשר באסר ואחר מסמח באסר בית שמאי אומרים הכל עשרה ובית הלל אומרים בוראי אחר עשר וברבאי עשרה

במתנה חוזר ואומר הרי אלו מחוללין על מעות שבב' ו משך ממנו מעשר בסלע ולא הכסיף לפדותו עד שעמד בשתיים ונתן לו סלע ומשחקר בסלע ובעשר שני שלו משך מכנו בעשר בשתי' ולא הכסיף לפדותו עד שעמד בסלע ונתן לו כלל מחוללין וכלל של מעשר שני שלו אם היה עם הארץ ונתן לו מרבאי' ו הפודה מעשר שני ולא קרא שם רבי יוסי אוסר דירובי והורה אומר עריך לפרש חיה מברב עם האשה על עסקי גיטרה וקרושים ונתן לה גיטה וקידושה ולא פירש ר' יוסי אוסר דרו רבי יחודה אומר עריך לפרש' ח המניח איסר ואכל עליו חציו והלך למקום אחר והרי הוא יוצא בפונדיון אוכל עליו עוד אחר המניח פונדיון ואכל עליו חציו והלך למקום אחר והרי הוא יוצא באיסר אוכל עליו עוד פלג המניח אחר של מעשר שני ואכל עליו אחר עשר באסר ואחר מסמח באסר בית שמאי אומרים הכל עשרה ובית הלל אומרים בוראי אחר עשר וברבאי עשרה

ט כל

עם הארץ כותן לו מדמיו ואם היה המוכר עם הארץ כותן לו שני הסלע' מדמי החולין שלו לפי שאין מוסרי' דמי מעשר לסם הארץ ואת דגריס' מדמיו אס' י' ש לו דמי מעש' של דמיו כותן לו סלע אחד מאותן דמי' דמוסרי' דמי דמיו לטע' : ו ולא קרא שם לא אמה' פדיון מעש' שני : נריך לכל ולומר זה פדיונו והלכה כר' יוחי' : ולא פירש לא אמה' הרי זה גיטך או הרי את מקודשת רבי יוסי אומר דיו כיון שעסקו בחלותו עבין ומתוך אותן הדברי' עוה וגיטך או קדש אין נריך לפרש והלכ' כרבי יוסי : ח המניח איסר להיות מחלל עליו פירות מעשר שני וכבר חלל ואכל עליו עוד חציו והלך למקום אחר והולך האיסר עמו ושם הוא שיה פונדיון ובתורה לא היה יבא חלל בחציו פונדיון שהפונדיון שני אסרין כמבא לפי מה שהיא ויבא עבשיו שנשאר בו איס' של חוללין לפיכך אוכל עליו עוד איסר : אוכל עליו עוד פלג חציו איסר ולא אמריב' כיון שאינו שיה אלא איסר הרי אכלו כלו : המניח איסר של מעשר שני להיות אוכל עליו חוללין שלו בקדושת מעשר ואכל עליו עד אחד עשר באיסר ואחר ממאה באיסר ויבא כל האיסר לחולין פירושו אם היה אותו איסר ממעות מעשר שני של דמיו ואכל עשרה חלקי מאחד עשר חלקי' שבו כגון שאחד עשר דמוני' שוין איסר ואכל עליו עשרה דמוני' וכשאר בו עדין חלק מאחד עשר בקדושת מעשר יבא כלו לחולין ויבא אם היה האיסר ממעות מעש' שני של ודאי ואכל עליו עד שנשאר בו אחד ממאה כגון שמאה תאני כמכרי' באיסר ואכל עליו תשעי' ויבא חוללין ואם כשאר בו ויתר האיסר של ודאי אחד מעשרה חייב לאכול כנגדו : ובה אמרי' בודאי אחד עשר ונדמיו עשרה אם כשאר על לו לא לענין גזל ולא לענין כהנה מן ההקדש ופרטתה היא אחד משמונה באיסר האטלקי קמנא שרי' האיסר היא שמה עשיריות של פרטה והיכו פרטה פחות חומש כשתוסף עליו חומש דהוא רביעי מלגיו והיכו חומש' מלכד יהיה הכל פרטה ולפי' חוש' ל'ה ואם יהיה פחות חומש מעשיריתו אין חוששים לו לו שאילו עם יתוספת החומש יהיה בו פחות משה פרטה ולפיכך אמרו בודאי' אחד עשר ונדמיו עשרה

מעשר שני פרק ד

לפי שאין חייב חנושה על הדמאי ועשיריתו הוא פחות משיה פטונה והלכה ככה : ט כל המעשר
 הכתובים בכל מקום בין ברנל בין בשאר ימות השנה וכירושלם בשאר ימות השנה הון מיונות הרנל היו
 אלו חולין ואין חוששין להן שיח מעבת של מעשר שני הן : אשי' דוכר והב עם הכרף ועם היוצג שאין דרך
 לערבן יחד ואיר' למימד הללו מעות של מעשר שני שגילי' לחלל המעשר על דיכוי והב והשאר שיזי
 מניב לדיכוי זה מחללו על הכס'

ט כל המעות הנכצאי' חרי אלו חולין אפי' דינר זחב עם הכסף
 ועם המעות מצא בחובן חרש וכתוב עליו מעש' חריזת מעשר
 י חכוצא כלי וכתוב עליו קרבן רבי יהודה אומר אם היה של
 חרס הוא חולין וסח שבתוכו קרבן ואם היה של כתבת הוא
 קרבן וסח שבתוכו חולין אמרו לו אין דרך בני אדם לחיות
 בונסין חולין לקרבן יא חכוצא כלי וכתוב עליו קוף
 קרבן ס' מעשר ד' רכאיט' טבל ת' תרומה שבשעת סכנה חז
 בזהבין ת' תחת תרומה רבי יוסי אומר כולם שמות בני אדם הם
 אמר ר' יוסי אפילו כצא חביב והיא מלאה פירו וכתוב עליה תרומ'
 חרי אלו חולין שאני אומר אשתקד היתה מלאה פירות תרומה
 ופנה יב האומר לבנו מעשר שני באית זו ומצא בזוית
 אחרת חרי אלו חולין הית שם כמה ומצא מאתים השאר חולין
 מאתים ומצא סנה הכל מעשר

פרק ה

כרם רבעי כציינין אותו בקיזורת אדכר ושל
 ערלה בחרסית ושל קברו' בסדי וכסחה ושיפך
 אמר רבן שמעון בן גמלי' ככה דברי' אמורים בשביעית והצנועה
 סניחין את המעות ואומר כל הנלקט כזה יא מחולל על המעות
 האלו ב כרם רבעי היה עולה לירושלם כהלך יום א לכל
 צד ואי זו היא החומה אילת סן חררום ועקבת סן הצפון לוד סן
 המערב והירדן סן הכזרח ומשברו חסדיות התקינן שיהא נפרח
 סכוך לחום והנאי היה הדבר שאימתי שדעו יחזור הדבר לבסוף
 שחיה

המותר על מעות של כהנת
 ומערכין אותן יחד אפי' הכי לא
 חיישינ' : מנא ב' בתוכן בתוך הכיס
 או הנרד שהמע' לנוכי' בתוכו :
 י הוא חולין שאין דרך בני
 אדם להקדי' מדסין לברק הנית
 ועל סם מה שכתוכו ככתב : הוא
 קרבן כלומר הקדש : חולין לתוך
 קרבן והכל קרבן ולא אפליגו
 דכנן עליה דל' יהודה אלא בשל
 מיתבת בלבד דנשל חרס מודו
 שהוא חולין ומה שכתוכו קרבן
 והלכה כחכמי' : יא קוף
 קרבן הקד' : ד' דמאי לקוח מע
 הארץ : בשעת הסכנה שגורו
 שלא לקיים המצות : שמוית בני
 אדם הן אוניות של ראשי שמוית
 קוף קהת ד' לדי' ט' טוביה והכל
 חולין : אשתקד היתה מלאה
 פירות ערומה וסוכה ורבען סברי
 אם איתא דפיקה למרומה מוגד
 הוא גריר לה נלא היה מניח סם
 תרומה כתוב סם ואין הל' כרבי
 יוספי' יב חרי אלו חולין

מה שמכא הון חולין שאני אומר
 שני ומנא מאתים מנה מעשר ומנה חולין ולא אמרינן המנה של מעשר כטול ואלו אחרי הן : מאתים ומנא
 מנה אמד לו אביו חרי סם מאתים ומנא מנה האכה שמנא מעשר :

כרם רבעי

מניינין אונות בני' אלון בנין וסופין שיכירו שהוא כרם רבעי וטעון פייזין : בקויות
 ג' בששית והגבי אדמה סימנא כ' אדמה מה אדמה דאיה הכאה מינה הוא עשה
 פירות אף האי כמו כי מפסקי שרי ללאת כנווי מוכיה : ושל ערלה בחרסית כ' אדמה דאיה הכאה כלי חרס
 בומנה כרדיסתו דלית בה הכאה דכשוער' בה איה מוציאה כדו כפילה אף זו אין בה הכאה : ושל
 קביות שלא יכנס סם כרן וכוזי' בסוד סימנא שהסוד לכן כעצמות : ומוצה וסופך מוצה את הסוד כ' א
 כדו שיתלכן יותר וסופך על הקצר : ב' לא העבדי הכירא לכרם רבעי ולערלה בשביעית שהכל הפקר
 ונטול' בהיתר אבל בשאר שני שנוב שאף' לנזול להעטיהו לרשע וימותי' וטחוס לכולל כ' אסוד : והנכוש
 המד' : על עמון כשהיה להם כרם רבעי בשביעית היו מוכיחין המעו' קודם לקיטה ואחריו כל הנלקט
 לכשיהא נלקט והא מחולל על זה : כ כרם רבעי יש לו דין מעשר שני ונדיך להעלות הפירות
 לירושלם ולא כללן סם הן אופייזין ותקנו חכמי' שמהלך יום כל כביד ירושלם יעלו הפירות עמם לירושלם

כדי לעבוד שקוי ירושלים בפירות מתוך שיאכל כל אחד כטע רבני שלו יתחיל השוק שאר פירות שהיא כפדה סמוך לחומה אפי' כרם הממך לחומה: שאינתי שירנו אם יתעצמו הפירות: משחרב בית המקדש היה התכאי לא לפי שרנו הפירות כדאמרת אלא משחרב בית המקדש והיתה ירושלים ביד האויבי ולא היו חוששי לעבוד שקוי ירושלים בפירות: ו אין לו חומש אין הכעלי דרכי להסוּף חומש כשפודו אותם ואין לו ויעור בשכ שלישי וששים

שהיה ר' יוסי אומר משחרב בית המקד' היה התנאי הזה ותנאי היה אימתי שיבנה בית המקדש ויחזור הרבר לכמות שהיה ו ברם רביע בית שמאי אומר אין לו חומש ואין לו בעור ובית הלל אומרי' ש' בית שמאי אומרי' יש לו פרט ויש לו עוללות והעני' פורין לעצמן ובית הלל אומרים כולו לגת ו ר כיצד פודין נטע רביעי מניח את הסל על פי שלשה ואומר ככה ארם רוצה לפרות לו בסלע על סנה להוציא יצאות מביהו מניח את הסעות ואומר כל הנלקט מזה סחולל על הסעות האלו בכך סלים בסלע ו ובשביעית פורחו בשיו ואם תיה הכל מופקר אין לו אלא שכר לקטשה הפודה נטע רביעי שלו כוס' עליו חסישיתו בין שהו' שלו ובין שנתן לו מתנה ו ערב יום טוב הראשון של פסח של רביעית ושל שביעית היה בעור כיצד נוהגין תרומה ותרומת מעשר לבעלי ומעשר ראשון לבעלי ומעש' עני לבעלי ומעשר שני והבכורי מתבערי בכל מקור' שמעון אומר הבכורי ונתנין לכהנים בתרומה התבשיל בית שמאי אומרים צריך לבער ובית הלל אומרים תרי הוא כמבוער ו מי שהיו לו פירות בזמן הזה והגיעה שעת הבעור בית שמאי אומרי' צריך לחלוק על הכסף ובית הלל אומרי' אחד שחן כסף ואחד שחן פירות ו

שהיה ר' יוסי אומר משחרב בית המקד' היה התנאי הזה ותנאי היה אימתי שיבנה בית המקדש ויחזור הרבר לכמות שהיה ו ברם רביע בית שמאי אומר אין לו חומש ואין לו בעור ובית הלל אומרי' ש' בית שמאי אומרי' יש לו פרט ויש לו עוללות והעני' פורין לעצמן ובית הלל אומרים כולו לגת ו ר כיצד פודין נטע רביעי מניח את הסל על פי שלשה ואומר ככה ארם רוצה לפרות לו בסלע על סנה להוציא יצאות מביהו מניח את הסעות ואומר כל הנלקט מזה סחולל על הסעות האלו בכך סלים בסלע ו ובשביעית פורחו בשיו ואם תיה הכל מופקר אין לו אלא שכר לקטשה הפודה נטע רביעי שלו כוס' עליו חסישיתו בין שהו' שלו ובין שנתן לו מתנה ו ערב יום טוב הראשון של פסח של רביעית ושל שביעית היה בעור כיצד נוהגין תרומה ותרומת מעשר לבעלי ומעשר ראשון לבעלי ומעש' עני לבעלי ומעשר שני והבכורי מתבערי בכל מקור' שמעון אומר הבכורי ונתנין לכהנים בתרומה התבשיל בית שמאי אומרים צריך לבער ובית הלל אומרים תרי הוא כמבוער ו מי שהיו לו פירות בזמן הזה והגיעה שעת הבעור בית שמאי אומרי' צריך לחלוק על הכסף ובית הלל אומרי' אחד שחן כסף ואחד שחן פירות ו

ח אבר

הרני לירושלם: ו מניח את הסל על פי שלשה בקיאי בשונו' דבתה כטע רבני אין דנינו יודעי לפי שדרך לחשב הנייהו כדתלהבא: לפיכך בסלע כלומר ליקח בסלע כנומכר לקרקע: עמי להניח יואו' מבינו שבר ביצולת הכרם משעה שנקר פרי כגון שר שר ועדור: ומניח את הנועל לפי השומא להאר ששמו כך וכך סלי' בסלע: ה ונשביעית שאין שר שמירה ולא עבודת קרקע פודהו בשונו: אם היה הכל מופקר אם הפקירו הכעלי כטע רבני שלהם אין הנוכ' כו מכ' לא שר לקיט ומעלה הפירו' לירושלם אופודה ומעלה הרמי ולא אמרי' כיון דמהפקיר' קא וכו' אין דין רבני כהג' בו ונשביע' אינו מככה שר לקיטה שכל ארם מלק' לבענו: מוק' עליו חומש סתם מתני' ככה דילפי' קדש קדש ומעש' כיון שנתן לו במתכ' כשהו' במדל' לא לח' שנתמ' בשלו' הא סברי' בה דממון גבו' הוא כמעש' ואין יכול' ליתן אותו כמתנ': ו ערב יט הראשון של פסח וכו' דכתי' מקנה ג' שני' תבוא' את כל מעש' תבואתך וכאמ' להלן מקץ שבע שכי' במעש' שת השמטה בחד הסכות מה להלן דגל אף כאן דגל אימה להלן חג הסוכ' אף כאן חג הסכות תל' כי תכלה לבער דגל שכל מביאות כליו' בו היו אומר זה פסח שאין פירות של שנה שלישית נגמרי' להיות כלקטי' כלן עד שיבא פסח של שנה הרביעית וכן של שנה ששית עד שיבא פסח של שנה שביעית: תרומה ותרומות מעשר לבעלים לכהנים שהתרומה שלהם: ומעשר ראשון לבעלי ללויים ומעשר שני לבעלי ללויים:

הכסף

מעשר שני פרק ח

הכסף צריך הכסף בלבד מעלן: אחד שהן כסף ואחד שהן פירות עשוי גביזה ומה מועיל החלול: ח מהו ויתקנו את פירותיך תרומה ומעשר ליתת לחותן לראוי לחן ומעש'י להעלותי ולאכלו כירושלם: שלא הניעו לעונת המעשר כל פרי ופרי כמו שזכרנו עונתו כסף דמעשרו: פטויה מן הכיבוד וכרה שוכה היו אומר דקודם עונת המעשר רכמו וקוק לבדג וכל כר עקיבא: ט מי שהיו פירותיו רחוקי ממנו וכבר

כתקנו והניעו זמן הכיבוד: נריך לקרית להם שם לוכות אותן לבעלי בהך עובד דרבנן גמליאל וזקנים: עשור שאכי עתיד למוד מעשר ראשון שאכי עתיד ליתן משירותי שיש לי בבית נתון ליהוש לוי היה ומרומה גדולה לא כתן עתה משום דתרימה מפרשין אותה בגוין כדתמן שאי אפשר לגוין שתעקר אלא איב כתרמה תרומה גדולה וכבר פירש אית' בגוין: ומקומו מושכר לו ומקום המעשר מושכר לו ויקנה המעש' אגב קרקע: עשור אחד מעשר עני נתון לעקיבא בן יוסף גבאי של עניים היה: עשור שאכי עתיד למוד מעשר מן המעשר שאכי צריך ליתן לכהן מן המעש' שנתן לי רבנן גמליאל כתון לאלעזר בן עזריה כהן היה והוא עשוי לעורא: וכתקבלו שכר זה מה רבן גמליאל קבל שכר מקומו של מעשר ראשון מ' יהושע ושכר מקומו של מעשר עני מ' עקיבא ור' יהושע קבל שכר מקום מעש' מן המעשר מ' אלעזר בן עזריה

ח אמר רבי יהודה בראשונה היו שולחין אצל בעלי בתו' שבסדינות מהרו וההקינאו את פירותיכם עד שלא הגיע שעת הבעור עד שבא ר' עקיבא ולמד שכל הפירות שלא באו לעזרת המעשרות פטורים מן הבעור ט מי שהיו פירותיו רחוקי סבכו צריך לקרוא להם שם מעשה ברבן גמליאל הזקנים שחיו באין בספינרה אמר רבן גמליאל עשור שאני עתיד למוד נתון ליהושע ומסוכו כושכר לו עשור אחר שאני עתיד למוד נתון לעקיבא בן יוסף שזכה בו לעניים ומסוכו מושכר לו אמר רבי יהושע עשור שאני עתיד למוד נתון לאלעז' י עזריה ומסוכו מושכר לו ונתקבלו זה כזה שכר י בסנה כיו' שוב האחרון היו מתודין כיצד חיה חודי בערתי הקדש מן הבית זה כעשר שני ונשע רבעי נתתיו ללוי זה מעשר לוי וגם נתתיו זו הרומח ותרומ' מעשר לגר ליתום ולא לסנה זה מעש' עני הלקט והשכחת והפאה אעפ' שאינן מעכבין את חודי מן הבית זו חלה יא

בכל מצותך אשר צויתני האם הקדים מעשר שני לראשון שני ויכול להתודו לא עברתי סמעות לא הפרשתי מסין על שאינו כינוי ולא סן התלוש על המחובר ולא סן המחובר על התלוש ולא סן החדש על הישן ולא סן הישן על החדש ולא שכחתי לא שכחתי כלברכך וסלהזכיר שמך עליו יב לא אכלתי באוני בכסו האם אכלו באיננה אינו יכול להתודות לא בערתי ממנו בטמא האם הפרישו בטומא אינו יכול להתודות ולא נתתי ממנו למת לא לקחתי ממנו ארון ותכריכים למת ולא נתתיו לאוננים אחרים שבעתי בקול ה' אלהי הבאתיו לבירת הבחיר' עשיתי ככל אשר צויתני

יב כסף שנתן למשכיר ששכירות קרקע כקניית בכסף: י טיט האחרון היו מתודין ולא היו מתודין ביט ראשון מיד אחר הכישי כדו שיה' לו מה יאכל כדגל הילכ ערב יט ראשון היה מבער ומשיר עד יום אחרון: זה מעש' שבי ונטע דבש שנקראו קדש: זה מעש' לוי כלומ מעשר ראשון: וגם כתתיו זו תרומה גדולה וגם עוספ' הוא משמע וגם כתתיו ללוי חוץ ממנה שכתתיו לכהן: מן הבית זו חלה שהיא כתרומה מן העשה בתוך הב' : יא ולא מן התלוש על המחובר וכד' דהיו מן החיוב: גל הפטור ומן הפטור על החיוב: ולא מן החדש על הישן דכתי' היום השהי שנה שכה ול' ח משנה זו על של הברתה: ולא שכחתי מלברכך ויולהזכיר שיוך עליו לפי שמברכ' להפריש תרומה וכן על מעשר ראשון ושני ומעש' עני ולפדיון יובשד שני ולחלה על כלן ומכרבי': יב לא אכלתי באוני כל יום המית הויא איניו דאוריית ואפי' לאחר קבולה וליה שללאחר יום המיתה הויא איניו דרבנן וכן יום קבולה שאינו יום המיתה הויא איניו דרבנן: לא לקחתי ממנו ארון ותכריכי למת וכד' אפי' לחי אסור שהרי אסור לקנות מלבוש וכיוצא בזה ומעשר שני כדתנן לעיל סוף פ' כל שהוא חוץ לאכילה ושניה וסיכה אם לקח יאכל כנגדו ולא קנט הכא ארון ותכריכיין אלא לאשמועינן דלא מובש' אם כך מקכו למת שאינו יב' : התודות דכתב מעט

תעשו של מעשר אלה אפי' קנה ארזן ותכריכי דלח כתן מנופו של מעשר על מת אינכי יכול להתדות: יד
 מכאן שמרו מדכתיב זאת האדמה אשר כתת לנו: יש להם ערי מנרש ויכולים להתדות על
 המעשרות שמכיהן ממנו. רש הערי שלהן והלכ כל יוכי: טו יוחנן כהן גדול שמש בכהונה גדולה
 אחר שנתן הכרוי: העניד הודיית המעשר לפי שצורא קכא את הלויים שלא יתנו להם מעשר כשעלה
 מן הגולה וככי לוי לא עלו עמו

צוהני שמחתי ושחרי בו יג השקיפה כסעון קדשך סן
 השמים עשינו כח שגורת עלינו אף אחת עשה כח שהבטת לנו
 השקיפה כסעון קדשך כן השמים וברך ארץ עכך ישראל בכנים
 זבנות ואת הארסה אשר נהיה לנו בטל ובכטר ובולדו' ברסה
 באר נשבעת לאבותינו ירצץ זבת חלב ודבש כדו שהתן טעם
 בפירות יד סכאן אכרו ישראל כמזרים כחודים אבל לא
 גרים ולא עבדו' משוחררים שאין להם הלק בארץ ר' כאיר אוכר
 אף לא כהנים ולויים שלא נשלו הלק בארץ ר' יוסי אוכר יש להם
 ערי מנרש. טו יוחנן כהן גדול העביר הודיית המעשר אף
 הוא בטל אהנה עורריו ואת חנוקפס ועד ימיו היה פשוט ככר
 בירושלים וביכוו אין אדם צריך לשאול על הדבאי

סליקא לה מסכת מעשר טעני: מסכת חלה:

פרק א המשנה רביים חייבין בחלה החטים והשעורים
 וחכוסין ושכולת שוע ושפזן חרי או חייבין בחלה
 במשטרין זה עם זה ואסורין בחדש סלפני חפסח וכלקצו' סלפני
 העומר ואם השרישו קודם לעומר העומר כהדרן ואם לאו אסורין
 עד
 ראשון שלתא טובא ואי' זלוול מועד: ובימינו אין אדם נדין לשאול על הדמאי שהוא אמ' לכי דורו כשם
 בתרומה גדולה עין מיתה כך תרומת מעשר וטבל עין מיתה ותקן שיצאו מן הדמאי תרומת מעשר ומעשר
 שכי בלבד ולא זכיר וממנו מעשר ראשון ולא מעשר עי' שיכולו לומר ללוי או לעני הניא רזיה שהוא טבל
 וטול ומתקנה זו ואלך הלוקח פירו' מן המזק לא היה שאיל אם הם מתוקני' אב לאו אלא מיד מפריש מהן
 תרומת מעשר ומעשר שכי ואוכל את השאר שכל הלוקח פירות מעם ההרץ הם בהזקת דמאי:

המשה

דברי חייבי בחלה דמריכי חלה מפסח נאט בפסח מנות להם עוני: ואמ' להם בחלה והי'
 באכלכ מלחם הארץ מה לחם האמור בפסח דבר הבא לידי חמוץ אף לחם האמור בחלה
 דבר הבא לידי חמוץ ואין לך כל לידי חמוץ לא שחמשת המיני' בלבד: ומנטרפי' זה עם זה לא של' שיפור
 העסה החייבת בחלה ולא שיטרפו כלן יחד דמין בשאינו מוכו אינו מותר כדתנן לקמן ריש פר' לא החטו'
 אכטרפי' עם הכוסמי' בלבד מפני שהן עיני והשעור' מנטרפי' עם הכל חטו' החטו' ואינן
 הן לאו מן חטו' דוק לא מן שעור' ואף מ' חטו' ומנטרפי' עם החטו' והשעור': וצירושלמי משמ' דאם כלשם
 חד מנטרפי' אפי' מין בשאינו מוכו אבל אם לא כלשם יחד לא שאחכ היו כוגע העסו' זו וזו מין בשאינו מנטרפי'
 סלא כמינו מין מנטרפי': ואסורי' בחדש כדכתי' ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד ענש היו זהו ועמרי' לחם
 לחם מפסח: ומלקבו לפני הפסח שאמ' לקבו מאחד מחמשת המיני' קוד' קבירת העסו' כתי' בעמי'
 קבירכם שתהא תחלה לכל הקבירים ואתי' ראשית ראש' מחלה כתי' התם ראש' ערסותיכם וכתי' הבא
 ראשית קבירכם מה להלן מחמשת המיני' אף כאן מחמשת המיני': ואם השרישו אחד מחמשת המיני' הללו
 קודם קבירת העסו' העומר מתיר ומותר לקברו אחד קבירת העסו' דכתי' אשך תורע בשך' משעה שזרע
 בשך' בשדה: ואם לאו שלא השרישו לא אחר קבירת העסו': אסורי' עד שיבא העומר הבא של שנה הבאה ו

חלה פרק א

ב וצא ידי חובתו דכתיב לא תאכל עליו חמץ שכעת ימים תאכל עליו מצות דכתיב הכניס לידו חמץ אדם ויצא בהן ידי חובת מנה דכתיב שאין חמץ אין אדם ויצא בהן ידי חובת מנה: כתערב אחד מהן בכל המיני כתערב אחד מהמשת המיני הללו בשאר תעבודות כגון כותם הבבלי ושכר המדי הכיזת עובר בפסח על כל יריאה וכל ימצא אם הכיחו כדשומן: הכורר מן הדגן אסור ככל המיני דדגן כל דמדגן משמע וקטני ורעי' מדי דמדגן

הוא: אינו אסור אלא בהן דדגן ותבוא אחד הוא והל' כחמץ: וחיבים בחלה ובמעשרות אירי דכשי למתני אלו חיבים בחלה ופטורין המעשרו ואלו חיבים במעשרו ופטורין מן החלה תבוא הכא וחיבי' בחלה ובמעשרות: ג הלכטו והשכח והפאה שהעקר פטורים מן המעשרות דכתיב וכל הלוי כי אין לו חלק וכלה עמך ומה שיש לך ואין לו אתה חייב ליתן לו וצאו אלו שיש לו עמך: ומותר העומר שהעומר היה בא ושלש שאין מעוררין ממנו עשרון סלת מן המופה בשלש עשר נפה והשאר בפדה וכאכל לכל אדם וחיבי' בחלה ופטור ממעט לפי שכשעת

מירוח היה של הקרש: ותבואה שלא הביאה שליש חייבת בחלה שאף היא באה לידו חמץ וכל דבר הבא לידו חמץ לחם אקרו וחיבי' בחלה ופטורה מן המעשרות דכמעשרות כפיכ תבואת זרעך דבר שזרעו אצות וכוחו והוא אי רועי ליה לא נמט: תבואה שלא הביאה שליש פטורה מן החלה דכתיב כתערבת גרן כן תרעו אותה מה תרומה איכה באה מתבואה שלא הביאה שליש אף חלה איכה באה מתבואה שלא הביאה שליש ואין הלכה כדברי אליעזר: ד ופרגין קורין לו בערבי כשכאש וכלעכו פפאורו: ופחות מהמשת רביעים בתבואה תבואה שעושה פחות מהמשת רביעים קמח חייבת במעשרות והעסה שכלושה מן הקמח הוא פטורה מן החלה לפי ששיעור העסה להתחייב בחלה היא חמשת רביעים קמח ועוד כלומר מעט יותר מהמשת רביעים: האופנים לחם שנליתו דכה ועשוי כספון: פירוש אחד ריקוקים דקים תרגום וריקוקי מצות ואספונין: הדובנים מטונים בדבש איכמי כילויס בדבש: האסקריוטין תרגום נפיימת אסקריוטון ובליתן דכה מאד: וחלת המשת חלה חלוטה במחכת תרגום מחכת משתיא: והמדומש באה של תרומה שפלה לפחות ממה שאין של חולין ונעשו כלן מדומש ואסורים לזרים ופטור מן החלה דכתיב תרומת תרומה ולא שכר כתרומה: ה עסה שתחלתה מופנה כגון עסה שנליתה דכה ומומס מופנה שמוטני אותה בשמן ודבש או מבשלה במים: תחלתה עסה ומופה עסה מופנה שנליתה עבה ולאחר כך מוטני אותה בשמן ודבש או מבשלה במים: תחלתה מופנה עבה בלית דכה ואופה אותה בתנור קבוצקעות לחם שמחורי אותם לתו ונעשו ממנו מאכל לתיקון: ו המעשה קמח עג מים רותחים החליטה מים רותחי' עג קיחה ומשורש בגמר דתרי תבאי ככהו ומי שסנה זו לא סנה זו אחד דתבוא מעט והה חליטה ושכר בין מעט בין חליטה בש פטורי וכה מחייבי' ואיך תבוא תבוא חליטה והה מעיפה ככר בין חליטה בין מעיפה בש מחייבי' וכה פטורי ולענין פסק הלכ' בין מעי' בין חליטה אם כאפו כהכר חייבת בחלה ואם במרשא או במח' וכל דבר שהאור עוברת תחתיו פטורין מן החלה: עשאן לעצמו לנדר תודתו

וכזירוש

בזוירונו: פטור כיון דגלגלן לקדשן דכתי' עריומתיכ ולא עמית הקדש: למכור בשוק לבני אדם שנרכוים
 לחלו' תורה ודקיקו כויד: חייב דכל לשוק אימלוכי ממליך אי מוויכ' מוויכ' וחי לא איכל' להו אכא: ז
 כחיתס עשה שאור לחלק ויש בו כדי חיוב חלה לא שדעתו למכרו לבני אדם לחלקו לכמה עשו ואין בכל
 חלק וחלק כשיעור: חייב בחלה שדעתו אם לא ימנא קוני' שיעשנו עשה ויאפה אותה כלה כאמת: ח
 עמית כלבי כעשו מקדמו ומרסן

הרמ' מערב בה: בזמן שהרועי'
 אוכלים ממנה שלא כמערב בה
 מורסן כל כך: חייבת בחלה
 דכיון דחיוא לרועי' לחם קדיין
 בה: ומערבי' בה ערובי' חרות
 להונו מן הכתי' לחם: ומשתפטי'
 בה שתופי' מבוטאת להוסיף מן
 ההכרות לחמו: ומכרין עליה
 ברכת המוציא: וממכין עליה ג'
 שאכלו ממנה כאמת חייבי' לזמן
 וכאפית ביט משום הלך רועיס:
 ואדם יוצא בה ידי חובתו בפסח
 לילה ראשון שחייב לאכול כזית
 ענה: אינה חייב' בחלה דכתיב
 ראשי' עריומתיכס שלכס חייבת
 ולא של חיה: מטמאה טומאת
 אוכלין כיון דעו' הדמק כאכלת
 לאדם מטמאה עד שתפסל ט

בשוק חייב: ז
 נחתום שעשו שאור לחלק חייב בחלה נשים
 שנתנו לבחיהם לעשו' לחם שאור אם אין בשל אחת סחן כשיעור
 פטורה מן החלה: ח
 עיסת תבליים בזמן שהרועים אוכלין
 סמנה חייבת בחלה ומערבין בה וכשהתפין בה סברין עליה
 ומסנין עליה ובעשת כיום טוב ויוצא בה ארוב ידי חובתו בפסח
 אם אין הרועים אוכלין סמנה אינה חייבת בחלה ואין מערבין
 בה ואין משתתפין בה ואין סברין עליה ואין סוכנין עליה ואינה
 בעשית כיום טוב ואין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח בין כך ובין
 כך משכא טומאת אוכלין: ש
 החלה והתרומה חייבין עליה
 פיתה וחומש ואסורין לורים והם נכסי' בהן ועולין באחד וסארה
 והעונין רחיצת ידים והערב שמש ואין נוטלין מן השתור על ה
 השמא אלא מן הסוקף וכן הדבר הגמור האומר כל גרני תרומה
 וכל עיסתי חלה לא אמר בלום עד שישיר בקצת

פרק ב

פירות חוצה לארץ שנכנסו לארץ חייבים
 בחלה ויצאו מכאן לשם ר' אליעזר מחייב ורבי
 עקיבא פוטר: ב
 עפר חוצה לארץ שבא בספיגה לארץ
 חייבת

מלאכול לכלב: ט
 חייבין עליהן מיתה זר האוכלן עויד חייב מיתה בידי שמים דחלה אקריא תרומה
 ובתרומה כתי' ומיתו בו כי יחללוהו: ומומס האוכלן שנג' משלס קרון לכעלים ומומס לכלב בהן שרבה:
 ואסורי' לורים בחנם היא שכויה דכיון שחייבים הורי' עליהן מיתה ומומס פשיטא דאסורי' לורי' ולדבי ויחנן
 דאמר חני שעור מדאוריתא מניכ' למימר דתנא אסורים לורים לחני שעור שאין בו לא מיתה ולא מומס
 אבל אסורא דאוריתא מיהא אויבא: והן נכסי' בהן שיכול למכור ולקוח בהן עבדים וקרקעו' ובהמה טמא:
 ועולין באחד ומאה אם כתעברו במאה של חולין: ועשנוים דחיות ידים הבא ליגע בהן גרין לטול ידיו
 בעלה שפתס ידים פוסלות את התרומה ואת החלה שאף היא כקראת תרומה: והערב שמש טמא שטבל
 אינו אוכל בתרומ' עד שיגריב שמשו בכרתי' ובא השמש וטהר ויחזר ויכב' מן הקדשי' והוא הדי' לחלה: ואין
 פאנן בענן שהתורס יתרוס מן המוקף כדתנן במסוך: ואין כעלין אלא מן המוקף גרסינן ופי' מוקף קרוב
 מסוך: מן הדבר הגמור שנמורה מלאכתו וחלה משתתגלגל העבה: עד שישיר מקצת דחלה ותרומה
 כחייב בהו ראשית ובעינן שיהו שיריה ככרים:

פירות

חונה לארץ שנכנסו לארץ חייבין בחלה דכתיב אל הארץ אשר אינו מביא אתכם שמה
 שמה אתם חייבים בין בפירות הארץ בין בפירות חונה לארץ: מוכאן לשם מארץ
 השאכל לחונה לארץ דבי אליעזר מחייב דכתי' וזיה באכלכס מלחם הארץ בין שאתם אוכלים ארעו בארץ
 בין שאתם אוכלים ארעו בחובה לארץ הויל' ולחם הארץ הוא חייב בחלה ורבי עקיבא פוטר דשמה משמע
 ליה מעטא שמה אתם חייבים ואין אתם חייבי' בחונה לארץ אף על פי שאתם אוכלים מלחם הארץ והלכה
 כרבי עקיבא: ב
 עשר חונה לארץ הבא בפסכה לארץ בפסכה כקובה איידי ורגבי הארמה סותמים
 את הכיב שאין המיס ככקמים בה: חייבת במעשרות אם זרעו ומתו הזרעים בעשר שנתן הספיגה ואף
 על פי

חלה פרק ב

על פי שמעבר אל הוא הואיל והוא בקובה הזרע יונק מלחות עפרה של ארץ ישראל : אימתי בחון שהמחיה
גושמת כונעת בנושי העפר כלומר שהיא בדוקה בארץ : עכה שכלושה נמי פירות חייבת בחלה כירושלמי
אוכיח קנת שאין הל"כ כסתה משנה וזוועסה שכלושה נמי פירות פטורה מן החלה הילכך חין ללוש עשה
שיש בה שיפור חלה נמי ביני ארצנו פירות לבדם כלל תעריכות מים הואיל ולק את כדור הלכה חייבת
בחלה או פטורה : וכאלת בידו

ממחכות שאין אוכל עוכש
לקבל טומאה עד שיבואו עליו
מים או אחד משבע משקין שמה
שלא ההכשרה לקבל טומאה
אין הידים ממחכות פוסלות
אוהה : ג וקונה חלתה
ערומה מפרשת חלה ומכרת
על הפרשתה והוא שפניה של
עטה טוחות בקרקע וכל ערומה
מכסה והעצבות אין בהן משום
ערוה לעב"כ ברכ' אבל האיש אינו
יכול לברך ערוה שאי אפשר לו
לככות ערומו שבלטים הכנים
והגיד : מי שאינו יכול לבעות
עצמו בטוהרה כגון שהוא טמא
ואין שם מ' טאה שיכול בהן :
יעשה קני' יעשה כל בעתו קב

קב כדי שלא תתחיי בחלה וינדרך להכרי' בטומאה : יעשה בטומאה דהכי ידויק עמי נומה שיפטו עשה
מן החלה ולא יהיה בה חלק לשם ואין הלכה כרבי עקיבא : ד קנים קב קב בשני עגמו ונצגוה כד
אין הכניעה מדרפתן להתחייב בחלה עד שיטובו שיתדבקו זה בזה כל כך שאם בא להפרידם כתלבש מוח
לזו : אף הורדה ונותן לסל הורדה חלות מן העבוד לאחר שאכפו וכותנ' בסל הסל מניפן לחלה ואף על פי
שאין כושכות והלכה כד' אלויעור והא דכרכי רכנן כשיכה ורבי אליעזר כגשיה המ לבדף גבי עמות יחד שאין
בכל אהת כשעור אבל לענין לתרו' המוקף אף כניע לא כשי דק שיהיו קימוב' זה כזה ובעלהי סדק דאמר ר'
אליעזר' כותנ' פחות מכנוה באמצע כדי לתרוס מן המוקף אלא כענין כניעה לענין מוקף טהור וטמא שאינו
מפני שהוא דבר שמקפיד על תעריכותו אין הכלי מברף : ה אינה חלה דראשית עריסות כס כתי'
וגיל ביד כהן ונדון להחיותה לבעלי' שאם תשאר בידו יהיה סבור שעשתה פטורה : יזעמה עמה שהפריש
חלתה קמח חייבת בחלה והקמח שבא ליד כהן בתורת חלה אם יש בו כשעור חמשת רביעי' קמח חייב בחלה
: ואמר ל' לורים כל הקמח שבא ליד כהן וחומר' בעלמא הוא לפי דראו שא ליד כהן שלא יאמר דאינו זר
אוכל חלות : וקפשה זקן זר חטפה זקן זר ואלהה : קלקל לבעמו דאלה וזיע' : נתקן לאחר' שאמר'
אוכלין ותולין בו ומבאים פתח להתער לפי שראוהו שאכל : ו חמשת רביעי' של קב חייב' בחלה דכתי'
ראשית עריסותיכם ועשת מרזר היתה עומר לגולגולת והעומר עשירית האיפה הוא האיפה שלש שאין
והסאה ששה קבין הרי י' קבין באיפה והקב ז' לוגין הרי שבעים ושנים לוגין עשירית שבעים שבעה לוגין
ועשירית שני לוגין הוא בינה וחומש בינה שהלוג הוא ששה כנים כשאז לירושלם והוספו שתות על המדות
במאז ששה לוגין חמשה ולוג השביעי חמשה כנים שכל ששה כעשית חמשה וכינה וחומש בינה כעשית כנינה
במאז העומר שהיה במדבר שבעה לוג' וכינה וחומש בינה כעשה כירושלם ששה לוג' כשאז לכפרי והאיס'
שתות על המדות של ירושלם כעשו הששה לוגין חמשה והיו חמשת רבעית קמח וקראו הלוגין רביעית למי
שהלוג הוא רובע הקב שהקב ז' לוגין : הן ושארין השאר כותבין לתוכן : ומבן הוא הדק : מורסן

קול

הוא הנס כן מטעמי עם המקד להשלים השער שכן עניי אולם פתו בעמה מעורבת עם סוכין ומדוק;
 בטל מורסן מתוכן ומור לתוכן הרי חלו פטודי שאין דרך עשה להחזיר מודן לתוכן לאחר שנטל ממכה:
 קחד מכלד לפי שנטל הכנית עמטו מעוטה ובפחות מואחד מכלד אין בה כדי מתנה והתורה חמרה
 נתנו שיהא בו כדי כתיבה: והעושה למטהה כנו חפצ עעוזה עמה מרובה לא פלוג בעסת בעל הכית:
 כחתי העושה למכור בשוק עבתו

מטעמי ז שיעור החלה אחר מעשרים וארבעה העושה
 ציטה לעצמו והעושה למשתה בנו אחד כעשרים וארבעה נחתום
 טוהא עושה למכור בשוק וכן האשה שחיא עושה למכור בשוק
 אחד מארבעים ושמונה נטמאת עוטה שונגת או אנוסה אחד
 מארבעים ושמונה נטמאת מידה אחד כעשרים וארבע כדי שלא
 וזא חוטא נשכר ח רבי אליעזר אומר נטלת מן הטהור
 על הטמא כיצר עושה טהורה ועושה טמאה נוטל כדי חלה מעוטה
 שלא הורם חלתה וגוונת פחית מבביצה באמצע כדי שישול מן
 חמוקף וחכמים אומרין

מכרה ונאחד ממה יש בה כדי
 מתנה: וכן האשה
 העושה למכור חף על פי שעסתה
 מעוטס לא פלוג כסת העשוי
 למכור: נטמאת הואיל
 ולשריפה עומד אחד ממה: ח
 כטלת מן הטהור על הטמא ולא
 חיישינן שמא יגשו זה כזה: כנטל
 כדי חלה שיעור חלה שרדי לטול
 מן הטהור והטמא כנטל מאותה
 עסה הטהורה שלא הורע חלתה
 וזכות פחות מכביצה באמצע כן
 הטמאה והטהורה דפחות מ
 מכביצ אינו מטמא ומכח החלה
 על אותו פחות מכביצה הממכר
 כן הטמאה והטהור שאין החלה
 מקבלת טומא' ככך: כדי שיתול
 מן המוקף שתהיה הטמאה מ
 מחובבת לטהורה על ידי אותו
 פחות מכביצה וכאלו הטמאה
 והטהורה עסה אחת: וחכמים
 אומרין לטול מן הטהורה על

פרק ג

אוכלין עראי מן העכה עד שתתגלגל בחטים
 ותטבטס בשעורים לגלגה בחטים וטיבטסה
 בשעורים האוכל ממנה חייב מיתה כיון שהיא נות' את הטיבס
 מנבחת חלתה ובלבד שלא יהא שם חמשת רבעי קסח ב
 ברמעה עוטה עד שלא גלגלה פטור' שהמרוס' פטור וכשגלגלה
 חייבת נחלד לה ספק טומאה עד שלא גלגלה תעשה בטומאה
 ומשגלגלה תעשה בטוהרה ג הקרישה עוטה עד שלא
 גלגלה ופראתה חייבת ומשגלגלה פראתה חייבת הקרישת' עד
 שלא גלגלה ותגלגלה הנזכר ואחר כך פראתה פטורה שבשעת
 חובתה היתה פטורה ד כיוצבו חסקדי' פירותיו עד שלא באו
 לעונת המעשרות ופראן פטורים ומשבאו לעונת מעשרות ופראן
 חייבין

הטמא דחיישינן שמא יגע בו כו' אלא כנטל מן הטהור לעצמו ומן הטמא לעצמו והלכה כחכמים:

אוכלין עראי

עד שתתגלגל שתתערב יפה לפי שאין שם עסה עליה קודם לגלגל: ותטמטס
 בשעור ילפי שעסת השעורי' מתפרדת ואיכה מתערבת יפה כעסה של חטאי' אלא
 מטמטס ביד: חייב מיתה דכמרה מלאכתה וטבל הוא במיתה: מעבדת חלתה תקבת חכמים היא בעסה
 טהורה למהר להפריש חלה בטהרה שמא יעטמא העסה דעקר מזה היה להמתין עד אחר גמר לישה:
 ובלבד שיהא שם חמשת דביעי' קסח שכתעברו במים דכפחות מהן לא הגיעה העסה לכלל חיוב חלה וזאת
 ספרי' דגרסי' ובלבד שלא יהיה שם חמשת רביעי' קסח כלומר שלא ישראו חמשת רביעי' קסח שלא כתעברו
 במים דאם נשאו חמשת דביעי' לא כתעברו בחלה שהפריש קודם שיתגלגלו ויירושלמי מוכיח שאם אמר
 הרי זו חלה על השאור ועל העסה ועל הקמח הכשע' לכשתתגלגל העסה כלה תתקדש זו שבידי לשם
 חלה הרי זה מותר וכן יולמד אדם בתוך ביתו לכשי' לומר כן כשמיירשו' חלה מיד אחד גלגול העסה קודם
 עריבת הלחם: כ כדמיעה עמטה כתעבר כה תרומה כפחות ממאה חולין: משגלגלה חייבת דכיון
 דכתמיובה בחלה כבר יע לא פקע עי' דמוע: עד שלא גלגלה תע: ה בטומאה כיון דאפי' אם תעשה בטהרה
 אין הכהן רשאי לאכלה מפני ספק שזולד בה יכול לטמאתה מיד קודם לגלגל: משגלגלה תעשה בטהרה
 אם כולד בה ספק לאחר הגלגול אסור לטמאתה דחולין הטובלי' לחלה בחלה דמו ותרימה תלויה נריכה
 ממיר: ג עד שלא גלגלה ופראת' ולאחר שפראתה גלגלה חייבת כיון דכשעת הגלגול לא היתה הקדש:
 שכשעת חובבת היתה טהורה דלגלגל הקדש פטור דכתיב עריוטותי ולא עמית הקדש: ד עד שלא בא

חלה פרק ז

לפרכת המעשרות כל אחד כמש' המפורש כפ' למעשרות : וממון הנזכר שנמצאו בעודן תחת יד הנזכר : שבשעת חובתן היו פטורים דכתיב דנכך ולא דגן הקדש : ה סטור מן החלה שאין גלגולו של ישראל מחייב העבה של גוי וכן עסה של ישראל אין לגלגל גונו פטרמה : אם אין בשל ישראל כשיעור שהייבין להפריש ומנה חלה שהן חמשת רביעי' : ו ספק חייב מעוס דהו ספק אכורא ולחמלא ומפרי חלה ומוכרה לכהן : ואין

חייבין הקדושין עד שלא נגמרו וגמר הנזכר ואחר כך פראן פטורין שבשעת חובת היו פטורין ח נכרו שנתן לישראל לעשות לו עסק פטורה מן החלה נהגרו לו מתנה עד שלא גלגל חייב ובשגלגל פטור העושה עכה עם הנכרי אם אין בשל ישראל כשיעור הלה פטורה מן החלה ו גר שנתגייר והיחה לו עיבה נעשת עד שלא נתגייר פטור ובשנתגייר חייב ואם ספק חייב ואין חייבין עליה חובש רבי עקיבא אוכר הכר הולך אחר הקרובה בתנור ו העושה עסה מן ההמים וכן האורז אם יש בה טעם דגן חייב בהלה ויוצא בה ארס ידי חובתו בפסח ואם אין בה טעם דגן אינה חייבת בהלה ואין ארס יוצא בה ידי חובתו בפסח ח הנזטל שאור סעכה שלא חורמה הלתח ונתון לתוך עסה שהורמה הלתח אם יש לו פרנסה במקום אחר כותצ' לפי חשבון ואם לאו סוציא חלה אחת על הכל ט כותצ' בו ותיי מסיק שנתערבו עם ותיי ניקוף ענבי צעיר עם ענבי עולול' אם יש לו פרנסה במקום אחר כותצ' חלה אחת על לאו כותצ' תרוכה ותרוכ' כעשר לכל והשאר כעש' ובעשר שני לוי חשבון ו הנזטל שאור בעיסת חטים ונחין לתוך עיסת אורז אם יש בה טעם דגן חייבת בהלה ואם לאו פטורה אם כן לכה אמר הטבל אוכר כל שהוא בכינוי ושלא בכינוי בנותן טעם ו

פרק ד

שתי נשים שעשו שני קבים ונגעוזה בזה אמריל הם בסין אחר פטורים ובזמן שהם של אשה אחת

סין

השאור ומוציא ממנו כשיעור חלה שצריך להפרי' מחמשת רביעי' : ואם לאו שאין לו קמח מוציא חלה חלה חלה על כל היעם דטבל אום ככל שהו כמיוכו וכעשיית כלה טובלה לחלה : ט זית מסיק וזיתים שנעל סנית מלקט ולקייט הוית' קרוי מסיק : וזית בקוף וזית' שעביו מלקטי כלה כמקוף זית שבי שלש גרנירו והם פטורי מן המעשר : ועביו צדור שהייבוי במעשר עם ענבי עוללו שפטורים מן המעשר : אם יש אום לו יש טבל אחר כותצ' בזה מוציא ממנו לפי חשבון כשע' מה שצריך להויו מויתו מסך חו מעובי כתידיה סיחייב במעשר : ואם לאו אם אין לו טבל אחר רואי' אותו כלאו כלו טבל ומוציא תרומ' ותרות מעש' כל הכל : והשאר יועשר דאשן ומ' או מעשר עמי אין מוציא לאו לפי חשבון ולא שלא יפדו' לאו לפי חשבון דהא חל להפרי' תרות מעשר עד שיפריש יתחלה מעש' על הכל ונדה אי לא מפדו' מעש' על הכל הרי כל מה שמעשר יש בהן חולין לפי חשבון ונח' מפריש מן הטעם על החיוב לא כל המעשר וצריך להפרי' על הכל חבל אין צריך ליתן ללוי ולעבד חל לפי חשבון והשאר מערב עם פירותיו וכן מעשר שני אין צריך לפדו' לאו לפי חשבון חבל תרומ' ותרות מפדו' שהן כמיות כשפריש על הכל כמ' אז חולין שבהן מדומע' וצריך שיתן הכל לכהן : ו הנזטל שאור מעבת מטין שלא הורמ' חלת' : ואם לאו פטור דאין הטבל אומדה כיון דליכ' טעם אב' למה אחרו הטבל אומר ככל שהו דאמין לעיל כשאין לו פרכסה שמוציא על הכל המכניחו חבל שלא כמיוכו כי האי דהטין כאורו ככס דטעמ' דטבל ככל שהו משו' דכהתרו דהא אחר פטור את הכריכ' אכורו והאי טעמ' לא שייך לא מין כמיני :

שתי

כשי' אפי' הן ממין אחד פטור ואין כשיכ' וכירוף סל מנרפן כיון שמקפידו ואפי' לשו שני קבין כאש' כיון

חלה פרק ד

בין למסן למסן פטורות וסתם מתיב ככה דאמרי קביים לחלה ואינן הלכ' דקל' דחמס' רביש' הוא שמי
 חלה: וזומן שהן של אשה אחת סתם אשה אחת חיבה מקפדת אס העמות מ. ש. טו כו: ז מין במינו
 חייב כנשיכה או בכרזו של הקטן אינן מנטרפו עם הכל אס היו שתי עמות א' של חטין ואחת של מין אחר
 באמסת המימי ואין בחמת מהן שיפור חלה וכוסכות זו כו: השבירו מנטרפום הכל חף עם הכוסמין ואף
 עול גב דמין חטין לאו דוק מין

חטין לא מין שצדו ואף מין חטין
 והכי פירוש' לה כריש' פ' קמח:
 שאר העינים מנטרפיה עם זה
 כגון כוסמין וסבלות שעל ושיפ'
 והלכ' כד' יתכן כו' מורי: ג
 שכי קטין של אחד ממנה המימי
 שחיבי' בחלה: וקב אורו או תרופ'
 שאין חייבי' בחלה כאמנע: אין
 מנטרפיה להתייב' בחלה: ד
 יעול מן האמנע ממקום שנסכ'
 זה את זה כמנא מפריש משתימן:
 וחכמים אובדים שהרואה סבור
 שמתר' לתרום ולעשר מן החדש
 על היטן ומן היטן על החדש
 והלכ' כחכמים: מן הקב שאין בו
 שיפור חלה: רבי עקיבא אומר
 חלה והוא שהשלי' על העשה אחר
 כן כשיפור חלה דכיון שנשלב
 השאיפור היא חלה מהפדע: איזה
 חלה כיון שכשב' להפריש היתם
 העשה פטורה והלכה כחכמים:

מין במינו חייב ושלא במינו פטור * ב איזה הוא מין במינו
 החטים אינן מצטרפות עם הכל אלא עם הכוסמים השעורים
 מצטרפות עם הכל חוץ מן החטים רבי יוחנן בן גורי אומר שאר
 חסונים מצטרפין זה עם זה * ג שני קבים וקב אורו או קב
 תרומה באמצע אינן מצטרפין רבי שנטלה חלהו באמצע
 מצטרפין שכבר נתחייב בחלה * ד קב חדש וקב ישן שנשכס
 זה בזה רבי יטבעא אמר ישרל מן האמצע וחכמים אוסרי' הניטור
 חלה מן הקב רבי עקיבא אומר חלה וחכמים אומרים אינה חלה *
 ח שני קבין שננטלה חלהו של זה בפני עצמו ושל זה בפני
 עצמו חזר ועשו עשה אחת רבי עקיבא פוטר וחכמים מתייבין
 במצא חומר קולו * ו גושל אדם כדו חלה מעיסה שלא
 חזרמה חלה לעשותה בטהרה לחיות מפריש עליה והולך חלה
 רמאי עד שתסרח שחלת המאי נטלת מן השהור על הטסא ושלא
 מן הסוקא * ז ישרא שהיו ארוכין לגנים בסוריא ר' אליעזר
 מחייב פירותיהם במעשרות ובשביע' ר' ורבן גמליאל פוטר ר' ר'
 אומר שתי חלות בסוריא רבי אליעזר אומר חלה אחת אחוז קולו
 של רבן גמליאל וקולו של רבי אליעזר חזרו לבחוג כרברי רבן
 גמליאל בשתי דרכים * ח רבן גמליאל אומר שלש ארצות
 לחלה מארץ ישראל ועד כובי חלה אחרת סכויב ועד חנהר ועד
 אמנח

רבי עקיבא פוטר ואזלא לטעמיה דהדרא והויא חלה למטרע: ה
 עקיבא דאח' לצ' כנטול חלה מזה דהוי' חלה וקדשה גורם לו להקל' ולפטור בשני קבי' כנטלה חלהו של זה
 בפני עצמו ושל זה בפני עצמו: ו כנטול חרס כדו חלה וכו' הדר' ללוש כמה עשות של דמאי טמא יוכל
 לקבוע חלתן מצטה טהור' שלח הורמה חלת וסתה' זאת העשה הטהור' קבועה לחלה על כל עשות שילוש
 מן הדמאי הטמא: עד שתסרח עשה זו ולא תהיה ראויה למאכל אדם שדמאי הקלו לתרומן הטהור על
 הטמא ואלא מן המוקף והקלו כמי לתרומן הרע היפה וחלת דמאי הינו הלוקח תבוא' טעם הארץ ומאכלה
 לבעיים ולאכסויא כדתנן מאכלים את העיבי' דמאי ואת האכסוי' דמאי וחלה שמפריש' ממנה היא חלת
 דמאי: ז בסוריא ארבות שכבש דוד ואינה קדושה כקדושת ארץ ישראל: ל' ליעו' מחיי' וכו' קבבר עשו
 סוריא בארץ ישראל לעבין מעשרו ושביע': וד' פוטר דסכד לא עשו סוריא בארץ ישראל ואיכו חייב במעשרות
 בסוריא' בומן שהקרבן של ישראל ואין לגוי חלק בו: ר"ג אומ' שתי חלות בסוריא כדרך שמפרישין שתי חלות
 בחוג' לארץ הא' כשרפת עפשי שהי' טמא' בטומאת ארץ העיבי' והשני' נתת' לכהן כדו שלא תשתכח תורת
 חלה מישאל' ולא אומ' חלה אחת לא לטעמיה דאמ' עשו סוריא בארץ ישראל ואין עפרה מטמ' כעבר ארץ
 העיבי' הילכך חלה אחת ות' לא: א' חזון קולו של ר' דעטר סורי' ממעשרו ושביע' וקילו של ר' דאומ' ככוריא
 חלה אחת ואין צימ' לא שגשג בקולי דמור וכקולי דמור רשע הילכך חזרו לעשו כדג' בשתי' דרכי' שאין כור' א'
 בארץ ישראל לא לגוי' מצטרותו ושביעית כשום לגוי' חלק בקרבנ' וכלא לעבין חלה וכן הלכ': ח ג' ארכנ'
 חלוקין בדיון חלה: מארץ ישראל ועד כוב' כולומר כל ארץ ישראל עד כוב' שהיא רעועה היו גאה מעט לבד
 בסוף וכנשה עלי' ככל וקדשה וקדשה שמים: מפריש' חלה אחת וכתנת' לכהן: וזוכלה בטהרה: מכויס

חלה פרק ד

ועד הכהן לבד מורח ומוכיב ועד אומה לבד מערב ואיכה ארץ ישראל ממש לפי שכבשה עליו מדינות
ולא כבשה עליו בכל וקדושה דאשונה לא קדשה לעתיד לבוא מפדושי שתי חלות: הרחשונה כשרפת לפי
שהיא טמאה כטומאת ארץ העמי כיון שלא כבשה עליו בכל: והשנייה נאכלת לפי שאין טומאת החלה
הרחשונה מפדושי שתי חלות ארץ העמים גמורה ואם לא היו מפדושיין חלה שניה הלאכלת יאמרו
תדמונה טהורה כשרפת אבל

אמנה שתי חלות אחת לאור ואחת לכתן של אור יש לה שיעור
ושל כתן אין לה שיעור פן הנחה ועד אמנה ולפנים שתי חלות:
אחת לאור ואחת לכתן של אור אין לה שיעור ושל כתן יש לה
שיעור ושכול יום אבלם ר' יוסי אומר אינו צריך שכל יום ואסור
לזבים ולזבו' לגדה וליוולדות ונאכלת עם חור על השולחן ונתנת
לכל כתן ט ואלו ניתנן לכל כתן התרכים והבכורים
ופדיון חבן ופדיון פטר חסור והזרוע והלחיים והקיבה וראשי הגו
ושמן שרפה וקרשי הכקיש והבכורים רבי יוחנן אומר בכורים
ברשיבי תרומה ר' עקיבא כתיב וחכמים אכרים ו נתני
איש תקוע הביא הלוח כביתו ולא קבלו בכנסו אנשי אלכסנדר
הביאו חלוטיון סאלכסנדריא ולא קבלו בהם אנשי חר צבועים
הביאו בכוריהן קודם לעצרת ולא קבלו בהם מפני הכתוב שבתוך
זה

כשמפדושי חלה שניה ונאכלת
הרואה כותן אל לבו להכין
טעם הדבר או שאל לחכמים
ואמרו לו: של אור יש לה שיעור
מפני שזאת הארץ היתה קדושה
כבר כראית חלתה כשל תורה
הילכך יפדוש כשעור שמפדושים
מעשה טמאה אחד מכל או מזה
: ושל כתן אין לה שיעור לפי שהי'
מדברי סופרים: מן הכהן ומן
אמנה ולפנים כלומר מתחלת
הכהן ולפנים מוכן וכן מתחלת
אמנה ולפנים מוכן חונה לארץ
ממש ומפדושי שתי חלות ושתיהן

מדברי סופרי אחת לאור שהיא טמאה כטומאת ארץ העמים ממש ואחת לכהן כדי שלא תשעמך תורת
חלה שנתבת לכהן: של אור אין לה שיעור והואיל ושתיהן מדברי סופרי מוטב להרכבו באותה שנתבת לכהן
שנאכלת ולא כשרפת: וטובל יום אוכלה לחלת האור של מנה לארץ וטובל יום דקחמיר הכא הוא כהן
שטבל לקריו שאין חלת האור של חונה לארץ אכורה לא לפי שטומאה יונאה עליו מנוסו אבל טמא בשאר
טומאו מות בה הילכך בחונה לארץ היכא דאיבא כהן קטן שלא ראה קרי מימינו או כהן גדול בשכי שטבל
לקריו מפדוש חלה אחת בלבד וכנתנה לכהן ואי ליכ' כהן קטן או כהן שטבל לקריו ואי ליכ' כהן בעל קרי
מפדוש שתי חלות אחת לאור ואין לה שיעור ואחת לכהן יש לה שיעור חמד ממנו כדון כל עבר כטומאה
באדם כטומאת ארץ העמי טומאת אונם היא ואוכלה הכהן בקריו כדי שלא תשעמך תורת חלה שטבל
אינו כרין טבילה ובעל קרי מותר בחלת חונה לארץ ואין הלכה כרבי יוסי: ואכורה לזכין ולזנות רבנן
קאמרי לה דאלו לרבי יוסי שריא לזכין ולזנות כי היכי דשריא לבעל קרי: ונאכלת עם הזר על
השולחן ולא גזריה העלמה אטו אכילה: ונתבת לכל כהן בין לכהן חסר בין לכהן עם הארץ כך פי' רמבם
ואין שטת התלמוד מוכחת כן לא בין לכהן שאוכל חוליו בטהרה בין לכהן שאינו אוכל חוליו בטהר' אבל
לעם הארץ אין בותבי שם ממנה ממתנו' כהונה דכתי' לתת ממנה לכהני העוזיקין בתורתה אין בותבי
מנה לא לכהני העוזיקין בתור' הוכן הוא דתב לקמן לזכותי לכל כהן לאו לכהן עם הארץ לכל כה' אשע
שאינו אוכל חוליו בטהרה: ט החדמו לכהני כדכתי' כל הדם בשד' לך יהיה: והבכורו' תס הוא הרי
זה קדשי מקד' ואי בעל מוס הוא בתי' הטמו והטהור יאכלנו: ופדיון פטר חמוד פודה בטה' ואין בו קדושה:
וראשי' הגו דכתיב וראשי' בןכך תתן לו: ושמן כריפה שמן תרומה שטמא: וקדשי מקדש דלא אכרת
לתת לכהן שאינו כזה מנומיה אלף דבר שיש בו איכור טומאה בנבול' כגון תרומה ותרומ' מעשר והלה
אכל קדשי מקדש ונבכור' שביאיין אותם לעזרה לא השמו דטהורי מטהר כפשים: ד יהודה אומר בכורו'
דמיש דלמא לא מודהר דבו הואיל ואין עישי' בהן עבודה ואין הלכה כרבי יודה: ר עקיבא מטיד רבי
עקיבא לטעמיה דאור כפר כ' דמעשר שבי דכרשי' כל מעשיקן בטומא דלח חשיבי איכל: והכי אמרי'
דחשיבי לכו אוכל הואיל והן נאכלין בשמות רעבון והלכה כחכמים: ר' מניגרי שם מקום כאל ולא
קבלו מימינו ללאכלן אי אשפר שהרי נטעו בחרץ העמים ולשרפן אי אשפר לפי שאין טומאה זו ידועה שם
יאמר וראינו תרומה טהורה כשרפת להחזיק לעקומן אי אשפר שלא יאמרו תרומה יונאה מארץ ישראל
לחונק

לחונה לארץ לא מיתון עד ערב פסח ושורפן : ומג הקציר בכורי מעשיך דשתי הלחם אקדו בכורי ומתירי
את ה'ה'ש במקדש : יא העלה בכורות מבבל ולא קבלו ממנו דכתי' ואכלת לפני ה' אלקיך מעשר
דגנך יערוגך וינהדך ובכורות כקך וכאנך ממקום איתה מביא מעשר דגן איתה מביא בכורות מהונה
לארץ שאין איתה מביא מעשר דגן חין איתה מביא בכורות : הביא בכורים יין ושמן ולא קבלו ממנו לפי שלא
בכרום מתחלה לכך דלא בכרום
מתחלה לכך שרי דהכי תגן פרק
בתרא דתרומו אין מביאי בכורי
משקח לא היונא מן הזית ועכבי'
בלבד : פסח קטן פסח שני וכתי
קטנים היו וכפסח ראשון בלבד
הן חייבים שהכל חייבים בראייה
כדכתי' יראה כל זכורך אבל לא
בפסח שני : מאפמיא גרמי' והוא
שם מקו' בסודיא כקונה בפירווי
ירושלם עגרי' ירושלם וכפרים
שסניבותיה תרגום עגרי' שיה

וחג הקציר בכורי מעשך תורע בשדה » יא בן אנשינו
העלה בכורות מבבל ולא קבלו ממנו יוסף הכהן הביא בכוריו יין
ושמן ולא קבלו ממנו אף הוא העלה את בניו ובניו ביתו לעשות
פסח קטן בירושלם והחזירוהו שלא יקבע הדבר חובה אריסטון
מביא בכוריו מאפמיא וקבלו ממנו מפני שאמרו הקונה בסודיא
בקונה בפרוד שבירושלם »

כשלה מסכת חלה : מסכת ערלה :

פרק א

הנוטע לסיג ולקורות פשור מן הערלה ר' יומי
אומר אפילו אסר הפנימי למאכל והחיצון
לסיג הפנימי ח"ב והחיצון פשור » ב עת שבאו אבותינו
לארץ מצאו נוטע פשור נטעו אף על פי שלא כבשו חייב הנוטע
לרכוס חייב רבי יהודה פוטר הנוטע ברשות הרבי' והנכרי שנטע
והגזלן שנטע והנוטע במסוכה והעולה סאליו חייב בערלה »

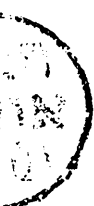
מסכת ערלה

הנוטע לסיג שיהיה חלץ

גדר לכר' ולקורו'
לגדל עגים לפשות מהן קורות
לככין ואין עקר כעשיתו לחבל
הפירו' : פטור מן הערלה דכתיב
וכטעתם כל נעץ מאכל את שהוא
למאכל חייב לסיג ולקורו' ולעצ'

ג אילן שנעקר וחסלע עמו ששאו בהר והסלע עמו אם יכול
לחיות פטור ואם לאו חיי' בעקר הסלע מצדו או שזעזעתו המחרוש'
הוא שזעזעו ועשאו כעפר אם יכול לחיות פשור ואם לאו חייב »
ד אילן שנעקר ובשתייר בו שורש פשור וכמה חייב השורש
רבי שמעון בן גמליאל אומר משם ר' אלעזר בן יהודה איש ברתותא
במוטש של סיתון » ח אילן שנעקר ובו בריכה וחוא חיה
מסכה

פטור : הפנימי למאכל ככתובו שיחור פנימו יהיה למאכל ויחור החיצו' לסיג אע"פ שהכל אילן אחד החיצון
פטור ואין הלכ' כר' יומי : ב ומ' או כטוע פטור דכתי' כי תבאו אל הארץ וכטעתם פרט לכטעו גוים עד
שלא באו לארץ : כטעו בין ישראל בין גוים לאחר שבאו לארץ אע"פ שלא כבשו ישראל את הארץ חייב דכתיב
כל נעץ בין כטעו ישראל בין כטעו גוי : הנוטע לרבי' שנטע ברשותו לגורך רבי' : חייב דכתי' יהיה לכם גרלים
להביא הכטוע לרבי' : יוד יהודה פוטר סכר וכטעתם כפי משמע לרבי' ואין רבוי אחר רבוי אלא למטע ורבנן
סכרי וכטעתם כל אחד לעצמו משא' ואין הלכה כר' יהודה : והנוטע ברשות הרבים לגורך עמנו : והנכרי
שנטע בשדה של ישראל : והגזלן שגזל קרקע וכטעה וכתיאשו העבלי' ממנה : והנוטע בספי' אע"פ שאינה
כקונה אם היא של חרם לפי שאין כל חרם עומד בפני השדיון והמפעפיעין דרך החרם ויונקי' מן הקרקע
אבל של טע' כפי קביעה : והעולה מאליו ודוקח במקו' ישוב אבל במקו' יערים ומדכדו' לא : ג אן שנעקר
שעקריתו הדוח או שטעו כהר והולכי' למקום אחר : והסלע עמו העבר שסביב השדע' קרוי סלע לפי שהוא
כעשה שם קשה כסלע וקאמר שאם היה אותו עפר עמו והוסף עליו עפר וכשרש שם בארץ רואי' אם יכול
לחיות מן העפ' שבא עמו בלא תוספ' עפר אחר הרי הוא ככטוע במקומו הראשון ופטור' מן הערלה ואם לאו
הרי הוא כאלן העולה מאליו וחייב : זעזעו הערשיה וכתפור ממנו העפר ומגדלו השדע' : ד וכשעור
בו שורש מחובר לקרקע שלא בעקר : כמחט של מתוך גרמי' כלומר שיפור עיני השדע' כמחט שהאורים
פועמים בו הכגד אחר שאריותו להפשיטו ולהרחיבו : ה וכו' כריכה מהג' עובדי אדמה שחופים

ערה פרק א

גומא ולקוחים יחוד אחד מן האין ועומכי אותה באותה גומא ויבא שורש היחוד מזה אחר ובעש' סס' ו' ו' אלא
 היחוד כשאר מחובר באלן ואין דין ערלה כהג' כי כשירו מחובר לחלן ויוכח ממנו חציב' שהיא יוכח גם מן
 הקרקע ואם כעקד לן הדין מן הקרקע ומכאן שכל חיובו ויחייבו עתה מן הכריכה מורה היקפה להיות
 ככריכה ושניהם הזקנה והכריכה הוו כללו כטעמו עתה ומורס להם ג' אש' מעשה שנקשר האין: הכריכה
 שכה אחר שכה לאחר שהגדילה

ככנ' הורה הזקנה להיות ככריכה הברכה שנה אחר שנה ונכנסה
 כונה בשעש שנכנסה סיפוק הגנים וסיפוק על גבי סיפוק אף על
 פי שהברכה בארץ כותר רבי מאיר אוכר' סקים שכחה יסח' כחתי
 ומקום שכחה רע אכור וכן בריכה שנכנסה וחיא כליאח פירושה
 אם חוכף בכאתים אכור' ו גשעיה של ערלה ושל כליא
 הכרם שנה הערבו בנשיעו הריוה לא ילקוט ואם לקט' יעלה באחר
 וכאתי' ובלבד שלא יהבון ללקיט' ר' יוסי אום' אף יהבון ללקוט'
 יעלה באחד וכאתים' ו הגלים והלולבו וכי גפנים וככרד
 כותרים בערלה וברבעי ובגנר' ו אכורס באשרה רבי יוסי אומר
 הסדר אסור ספני שהורה פרי רבי אליעזר אוכר' הכעיד בשרף
 הערלה אסור אומר רבי הושע סמטתי בדרוש' שהכעני בשרף
 העלים בשרף העקרים סותר בשרף הפנים אסור כפני שהם פרי'
 ח ענקולות והחרענים והגנים והתמר כעלה להם פרי' רבון
 והנץ שלו קלימי אגוזים והגרגרים אכורס' כעלה להם פרי' ו
 ובגנור ובותרין ברבעי והנובלות כלם אכורות' ט ר' יוסי
 אוכר'

כריכה ראשונה לקח ממנה יחוד
 והכריכו בארץ וכן עשה כמה
 כעשים זה אחר זה מונה לכלן
 שני ערלה משכנסה הכריכה
 הראשונה מן האין: כהן גפנים
 דהך עבדי אדם שלקוחי' ומורה
 ארוכ' מנפן זו ומנפני' אותה לנפן
 שבהה ומכריכו' הזמורה כנפן
 וזהו הנקוד' הפוק ופטור מן ה
 הערלה והא דתנן אחר הכוטע
 ואחר המנדך ואחר המר' כליח
 בערלה התם מיירי כשתך ה
 הזמורה מן הנפן או היחוד מן
 האין ואין הכריכו או הכריכו מן
 מקו' שכה יפה מות' אס הזמורה
 שהכריכה כנפן כמה יפה יונק'
 מן הנפן אשר מונח לקוף מותר

וכטורה מן הערלה ואם כחה רע חייבת בערלה ואין הלכה כר' מאיר: והיא מלאה פירות אם תלפן מדי
 הן מותרו מפני שנדלו כהיתר ואם הכיחן באלן ונדלו לאחר שנכנסה ואין בפירו' שנדלו כבר מאתם לנפול
 העולם אכור' דערלה אוכר' עד מאתים והה' בן און שנעקד וכו' פירו' נסוד' ושתלו: ו שנתערכ' כנטישת
 של היתר ואינו מכיר הכטיעה של ערלה ושל כליא' חסד' כגון שהעביר ענין כקוד' תחת נפן אחת וכאשת
 ואינו מכירה בין שאר גפני': הדי' זה לא ילקט דכין שאינו מכיר אותה שלאסור כלן אסורות: אף יתכין
 וילקוט דחוקה אין אדם אוסר כדמו בכטיעה אחת ולא חיישין לחי' אתי לערב הכטיעה לכתלה ואלה
 דבעלת' אין מטעמי' אכור' לכתלה הכא מלתא' הלא שכיח' היא ולא גזר ואין הלכ' כר' יוסי: ו ומו' גפנים
 הויים הונבאי' מן הגפני' כשחמכי' אותם או חת הזמור' וכימי' ניסן: והסדר הוח הפרח שמינו ויבא הנסר
 אכל הנסר עשמו הכל מודו' שהוא פרי: מותר' בערלה דכתי' וערלת' ערלתו את פריו והכי' לחו' פרי' כחה:
 ובכעני כאל' כשכה רביעי' חזן' לרשעם בלא פדיון דיהיה כל פדיון קדש הלולים כתי' והכי' לחו' הו' פרי:
 וכו' מותר הנסר לאכל' דכבוד' כתי' לא יוכל' והכי' לאזכני' אכילה' כינה: ואסור' כחצה דכתי' ולא
 ידבק בידך מאומה מן החרס ואשרה הוא לן הכעבה: המצמיד כשרף הערלה היצמי' נככה כשרף המוסף
 מעני' ערלה: שרף גומא בלשו': וכפר' ר' אישור' דשרף הוי פרי' בין בלא העושה פירות בין בלא שאינו עושה
 פירות ואין הלכה כר' יוסי ולא כר' אישור': כשרף הפנין שרף הנטפן מן הפירו' שלא בשלו כל כרס' והלכה
 כר' הושע: ח ענקולות לשון מנצריקון עכ' דלקו תלת כליא' שלקו קודם שהביאו שלש בשילן:
 מרכני' גרעיני' שנתך הפני': והואין הקלפות צנחון: תמר' שנתן מים על גבי שמרי' או על הכרני' וחזון
 יש בהן טעם יין: והכן שלהן פרח שעל גבי הפטמו': והגדענין גרעין של כל פרי' כגון הגרעיני' הכמני'
 כתיך הפתמים היתים והאפרסקי' וכיוצא בהן: אסור' בערלה דכתי' את פריו את הטפל' לפרוי': ומותרים
 ברבעי שטעמו רבי' אינו אכור' כהנאה לא כחכל' לבעלי' כיוצאם כמעשה שני ואין מתקדש בקדוש' מעשה
 שני' לא דבר האין לאכילה: מנבלת פירו' קמ' ר' יוסן האין קודם גמר' בשילן: כלן אסורות בין בערלה בין

ברכה

בבבב - בין באשרה בן בן בן : ט כוונתו יהוד של ערלה שהעץ מותר בהבא : אבל לם האמו שהיא פרו וחסור בהבאה ומודה ר יוסי שאם כטעם והכריך והרכיב שהיא מותר דזה וזה גורם מותר : בכפניות יסוד שיש בו בכפיו תמרו בעודן בעדר נקראו בכפיות ור יוסי לטעמיה דאמר הסמדר אסור מבני שהיא פרו והלכה כמותו דמותר לטעמיסוד של ערלה ואין הלכה כמותו שאסור בכפיות :

התרומה עולין באחד ומאה אם כ

כפלה סאה אח' מלא במאה סאין של חולין בטלה ומותרים לזרים בפחות ממאה הכל אסור לזרים ומפסיקין לה מדכתי' בני תרומת מעשר את יוקדשו מיתנו ויה שהיו ממנו אם סוד ליתוכו מקדשו ד דהיינו כט דממאה הפר' עשרה למעשר ומעשרה אחת לתרומת מעשר : ומטעם זה עם זה אם כפלה סאה אחת מכלל לפחות מלא חולין ונקדשתן ובהא מודו כילו עלמח דמטעמי דשם אחד ככהו וכלהו ונקריין תרומ' דבתל'

מותר נטעין ויחד של ערלה ואין נוטעין אגוז של ערלה מפני שהוא פרו ואין מרכיבין בכפניות של ערלה

פרק ב התרומה ותרומת מעשר של דמאי החלה ותבכורים עולים באחד ומאה ומעשרפין ור

עם זו וצריך להרים הערלה ובלאי הכרם עולים באחד ומאתים ומצטרפין זה עם זה ואין צריך להרים ר' שמעון אום אינן מצטרפין רבי אלעזר אומר מצטרפין בנותן טעם אבל לא לאסור כ התרומה מעלה את הערלה והערלה ארת התרומה כיצד סאה תרומה שנפלה למאה ואחר כך נפלו שלשה קבין ערלה ושלשה קבין בלאי הכרם זו היא שחתרומה מעלה את הערלה והערלה את התרומה ג הערלה מעלה את הכלאים והכלאים ארת הערלה והערלה את הערלה כיצד סאה ערלה שנפלה למאתים ואחר

בת' חלה תרומה ובכורי' כמו אקרו תרומה דאמ' יווד ותרימ' יודין לו בכורי' דכתי' בה ולקחת הכהן הכטא מידך : וצריך להרי' הסאה שפלה ולתת אותה לכהן והשאר מות לזר' ואפי' דבערלה וכלאי הכרם דחמדי טפי אין צריך להרי' והאסור עמו בטל שאפי' תרומה דיש לה כעלו וצריך להרים מפני גזל השבט אבל ככל שאר אסורי' דלא שייך בהו גזל כשהן מתבטלי' אין צריך להרי' : עולי' באחד ומאתי' רבני תרומה כתי' ממלאת מלאתך ודמעך לא תאחר ובכלאי' סכר' בת' מלאת פן תקדש המלאת עם מלאת האומר להלן עולה כדילפינן מלאת מקדשו ממנו אף כאן עולה ולפי' שכלל אסורו שהיא אסור' בהבא' כפלו עלייתו וצריך מותרים וערלה ופי' לה מכלאי' לפי שהיא אסור' בהבאה כמותן : ומצטרפין זה עם זה ערלה וכלאי' הכרם מצטרפין יחד ששכלו לתוך היתר מטעמי' לאסור ביבש עד מאתי' וכלח בקדרה כמותן טעם : אינן מצטרפין אפי' לאסור הקדרה כמותן טעם כיון דשני שמות כנהו לא אם יש בקדרה לבטל טעם הערלה כשני ענמה וטעם כלאי' הכרם בפני עצמן הכל מותר : מטעמי' כמותן טעם שצריך בקדרה בלח כדי לבטל טעם שתייהן יחד אבל לא לאסור ביבש שאין צריך שיהיה בהיתר מאתים כנגד שתייהן והלכה כתי' : כ התרומה מעלה את הערלה ומצטרפת עם החולין לבטל את הערלה : וכן הערלה מצטרפת עם החולין לבטל את התרומה : שפלה למאה לאו דוק מאה אלא פחות ממאה דלא מאה ממש עולה ולא בעיא בירוק אלא הכי קאמר התרומה שפלה לחולין וכעשה הכל מאה : ואחר כך כפלו ג קבין של ערלה סתם מתכין כרבי יהושע דאמר בפסק קמח דתרומה תרומה עולה במאה ועוד הילכך כשפלה סאה של תרומה לבטל של חולין ויחדו ונפלו עם ג קבין של ערלה ומטעמי' עם החולין כשכמושם כט ועוד שלם קבין חולין הרי סאה של תרומה בטלה במאה ועוד אינני מביין לאוקומה כרבי אליעזר דהלכתא כותיה דאמר תרומה עולה באחד ומאה וכגון שפלה סאה של תרומה לתוך כט סאין והני סאה של חולין ושלשה קבין הללו של ערלה שהיא חני סאה מצטרפין עם החולין להשלים לשיעור מאה של חולין כדי שתעלה באחד ומאה : זו היא שהתרומה מעלה את הערלה שאותה סאה של תרומה כנטרפה עם החולין להשלים מאתי' סאין סאין להעלות שלשה קבין של ערלה באחד ומאתים : והערלה את התרומה דשלשה קבין של ערלה שהן רבי מאה כנטרפו עם החולין לבטל סאה של תרומ' באח' ומאה דכשפלה סאה לתוך כט וחמי' באשרי' וכשחוד בשלם של שלשה קבין ערלה אובלאים הותרו : ג והערלה את הערלה נדון לומר אחת מהם כטע

ערלה פרק ב

רבע שהם שני שמות דאי אפשר לאסור של סם אחד סיהיה מנטל קנתו לקנתו וקרו תנא לנטע ריש
ערלה שמן הערלה הוא בא ולהכי קתבי הערלה את הערלה ולא קתבי והכלאי את הכלאים שאין בכלאים
שני שמות כמו שיש בערלה : שכלה למאית לאו למאית דוקא דלא מאיתים ממש לא כפי כירק וכשנפלט
מאה ערלה לתוך קנט של היתר נאסרו וכשאזר וכל שכ מיה ועוד שלכלאים מנטרפין עם הקנט לכמל
הערלה וכן הערלה מנטרפ עם

וואחר כך נפלה כמה ועוד ערלה אוסאה ועוד של כלאי הכרם
היא שהערלה נעלה את הכלאים הכלאים את הערלה והערלה
את הערלה ר כל המספץ והסתבל והמרסע בתרומת
ובערלה וכלאי הכרם אסור וביה שבאי אוסרים אף מטכא וביה
הלל אוסרים לעולם אינו מטכא עד שיהא בו כביצה * ה

דוסתאי איש כפר יחכה חיה כחלמדי ביה שבאי ואמר שמעון
משכאי חוקן שאמר לעולם אינו מטכא עד שיהא בו כביצה .

ו ולמה אברו כל המספץ והסתבל והמרסע להחמיר מין
בכינו להקל ולהחמיר בין בשאינו מינו כיצד שאור טר חשים

שנפל תוך עיסת של חשים ויש בו כדי לחספץ בין שיש בו לעלות
באחד ומאח ובין שאין בו לעלות באחד ומאח אסור אין בו לעלות

במאח ואחד בין שיש בו כדי לחספץ בין שאין בו כדי לחספץ אמר
לחקל ולהחמיר מין בשאינו מינו כיצד בנו גריס' שנתבשל

עם ערשיו ויש בהם בנותן טעם בין שיש בהם לעלות באחד וכאח
ובין שאין בהם לעלות באחד וכאח אסור אין בהם בנותן טעם

בין שיש בהם לעלות באחד וכאח ובין שאין בהם לעלות באחד
וכאח כותה * ח שאיר של חולפין שכל לתוך עסה ויש בו

כדי לחביץ ואחר כך נפל שאור של הרובח או שאור טר כלאי
הכרם ויש בו כדי לחביץ אסור * ט שאור של חולפין שנפץ

לתוך עסה והכיצה ואחר כך

הקנט לנטע האם ועוד של כלאי
הכרם והיכו כרבי יהושע דאית

ליה דערלה בטלה במאית ועוד
כמו תרומה במאה ועוד הילכך

מאה של כלאים בטלה בקנט
ומשהו והוא עוד בטל במאסר

ומשהו וכן כמי אס כפל סם מאה
ועוד של נטע רבעי מנטרפים

עם הקנט לנטע את הסאה של
ערלה שכלה ושקרה הכל וכן

מאה של ערלה מנטרפת עם
הקנט של היתר לנטע מאה ועוד

של נטע רבעי שכלו באסרו :
ד כל התחמץ והמתבל וכו'

הכי קאמר כל המחמץ והמתבל
בערלה וכל כלאי הכרם אסור :

והתדמע בתרומה המחמץ את
העסה בתפוחיו או בשמרי יין של

ערלה ושל כלאי הכרם והמתבל
את הקדרה בתבלין של כלאי

הכרם או של ערלה אסור ואין
עולו באחד ומאיתים וכן בתרומ'

כיון שהחמינה עסה של חולפין בשאור של תרומה וכתכלה קדרה של חולפין בתבלין של תרומה נעשה הכל
מזומע ושאר לורים אסור ומאה : בית שניאי חומרים אף מטמא שאור טינא שהחמץ עיסת

טוהרה או תבלין ומאין שיתלו קדרה טוהרה אף על פי שאין בשאור או בתבלין כבינה שהוא שעור טומאת

אוכלין כטומאת העסה ומטמאת הקדרה : ובית הלל אומר עד שיהא בו כבינה דאין הוכל מטמא פחות

מכבינה לח שחא שאור ותבלין ולא שחא שאר אוכלין : ו ולמה אמרו כמו ונשא אמרו לומר בלוי זה

ענין אמרו שהמחמץ חולפין בשאור של תרומה והמתבל קדרת חולפין בתבלין של תרומה והמרסע שיערב

חולפין ותרומה ועד שחמו הזולכים הכל להחמיר ועשני מין במינו וכמה אמרו פתמים להק' ופעמי' להחמיר

במין שכתערב עם שאינו מינו ומפד להחמיר כיצד שאור של תרומ' ויטון שכל לתוך עבת חטין של חולפין

דהיבוי מין במינו אום בכנות טעם אפי' יתער משאה ועד מאה אסור אפי' בלא כתיב טעם : ו גריסין

של פול של תרומה שנתבשלו עם עדשים של חולפין וכתבו בהם טעם לא כטייל אפי' ביותר ממאה וכלא

טעם אפי' בתחו ממאה שרי דהא דבעיך מאה היכו דוקא חטים בחט' והיו מין במינו דאסמכוה אקרא את
מקדשו ומכונה שאתמרים ממנו אס ככל לתבוכו מקדשו מהו מין במינו : ח ויש בו כדי לחמץ אסור
הא קיבל הלל אמריכון הואיל וכלא שאור זה של אסור היתר העכה המתחמט עי' שאור של היקר שכל בו
תולה לא כחוט לשאור של אסור : ט ור' שמעון מתיר דריש' לא פלוג רש' כיון דכפל שאור של תרומה
ק' ויש עתהמט' בשל חולפין והדיו היא מעהרת להתחמץ עי' שאור של תרומה אכל בקים כיון דכבר כתיבמט'

כש'ל חולין כי הדר כפיל של תרומה אינו אלא פונס ורכנן סברי אינן דבעלמא נותן טעם לפגם מותר שאמי
הכא שהיה עשה חזקה דאיה' לחמץ בה כמה עשות אחריו והלכה כחכמים: י' תבלין שנים ושלשה
שמותר' איסורי חלוקין זה מזה קרי' ג' שמות כגון כפלפלין של ערלה ושל אשפה ושל תרומה: אמרו ומצטרפין
כלומר מצטרפי' יחד לחסור התבשיל שמתבל בהם: און שכי' מיני' משם אח כגון וזנביל ופלפלין וזכיה' ערלה
און שכי' תרומה ואין הלכה כדש:

יא אחר אחרון איני בא אס
השאור של תרומה ככל באחרונה
העשה כלה כעשית מדומע ואס
של חולין ככל באחרונה הכל מותר
סחאחרון הוא שעשה החמץ והיא
דשיר' ליעזר כשכפל אותו של
חולין אחרון הינו דוקא כשקדם
וסלק את האיסור ואצפי שהעל
קנת שמייע' לאחרון דהיתר לעמו'
החמץ אצפכ כתב' טעמו ואינו'
חוזר וכער אכל לא קדם וסלק
האסור וכתחצ' עי' שניהס אסור
דסכר ל'איעזר זה וזה גורס אסור:
לעולם אינו אסור עד שיהא בו
כדי לחמץ דוס וזה גורס מותר
והלכה כחכמים: יג כלים
שסכן כגון מעבלי' ושאר כלים של
עזר שסכן איתן בשמן לרכבן:
וזור וסכן בשמן טהור לאסר ט
שכתובס השמן הראשון והטבילג
לכלי כשטמ' בשמן טמא' חור וסכס
בשמן טהור וכשמשתמשים בכלי
כפלט השמ' לחמץ אחר ראשון אני
בא דסכר ל'אליעזר ראשון כפלט
לחמן: וחכמי' אומרי' אחר אחרון
סברי אחרון כפלט והלכה כהכתי'
יד אסור לזרי' רבנן לטעמיהו

בך נפל שאור של תרומה: או שאור של כלאי הכרם ויש בו כדי
לחמץ אסור ר' שמעון מתיר: י' תבלין שנים ושלשה שמות
ממין אחד או ממין שלשה אסור ומצטרפין ר' שמעון אומר שנים
דשלשה שמות ממין אח' או שני מינין משם אחד אינן מצטרפין:
יא שאור של חולין ושל תרומה שנפל לתוך עסה לא בזה
כדי לחמץ ולא בזה כדי לחמץ נצטרפו וחצרו רבי אליעזר אומר
אחר האחרון אני בא וחכמים אומרים בין שנפל שאור בתחלה
בין בסוף לעולם אינו אסור עד שיהא בו כדי לחמץ: יב
יעזר איש חבירה היה מתלמידי בית שמאי ואמר שלתי את רבן
גמלי' הזקן עומד בשער המזרח ואמ' לעולם אינו אסור עד שיהא
בו כדי לחמץ: יג כל' שסכן בשמ' טמא וחוזר וסכן בשמן טהור'
או שסכן בשמן טהור וחוזר וסכן בשמן טמא ר' לעזר אומר אחר
תראשון אני בא וחכמי' אומרים אחר האחרון: יד שאור של
תרומ' ושל כלאי הכר' שנפל לתוך עסה לא בזה כדי לחמץ ולא
בזה כדי לחמץ ונצטרפו וחצרו אסור לזרים ומותר לכתנים רש'
מתיר לזרים ולכתנים: טו תבלין של תרומה ושל כלא
הכרם שנפלו בקדירה לא באלו כדי לתבל ולא באלו כדי לתבל
ונצטרפו וטבלו אסור לזרים ומותר לכתנים רבי שמעון מתיר
לכתנים לזרים: יז חתיכה של קדשי קדשים של פגול ושל
נותר שנתבשלו עם החתיכות אסור לזרים וכותר לכהנים רש'
מתיר לזרים ולכתנים: יח בשר קדשי קדשי' ובשר קדשי'
קלים שנתבשלו עם בשר התאמה אסור לשמאי' ומותר לשהודי'
בגד שצבעו בקליפי' ערלה ידלק נתערב באחרי'
כלם ידלקו דברי' סאיר וחכמים אומרים יעלה
באחד

פרק ג

דאמרי' לעיל תבלין מכ' ג' שמות מצטרפי' לאסור הדכ' הנתבל ומותר לכהני' דתגומ' שריח' להו ואין כולליו
הכרם כדי להחמין: רש' מתיר לזרים לטעמיהו דאמ' און' שמות ממין אחד אין ונצטרפי': טו תבלין
של תרומה ושל כלאי הכרם כהא כמי רבנן לטעמיהו ודש' לטעמי' ודין תבלין כדון שאור: יז חתיכה
של קדשי קדשי' שאסורה לזרי' ומותרת לכהני': ושל פגול ושל מתר' ושל טמא' דאסורי' בין לזרי' בין לכהנים
שנתבשלו עם החתיכו' של חולין ויש בחולין כדי לנטל של קדשי קדשים בפסי' עגמן ושל פגול מתר' וטיח
בפסי' עגמן אסור לזרי' רבנן לטעמיהו דאמרי' כ' ג' שמות מצטרפי' לאסור: רש' מתיר לזרי' לטעמי' דאמר כ'
און' שמות ממין אחד מצטרפי': יז כשר קדשי קדשי' אסור לזרי' אפי' טהורים: בשך קדשי' קלים שרי
לזרים טהורים ואסור לטמאים: וכש'ן עם כשר תאמה כשר חולין דשרי אף לטמאים ויש בו כדי לנטל כל
אחר בפסי' עגמן מצטרפי' לאסור לטמאי' אפי' לרש' דקדשי קדשים וקדשים קלים שם אחר להם כדאמרינן
לעיל גבי תרומה וחלה וככורים ומותר לזרים טהורים אפילו לרבנן דקדשי קדשי' אין בהן כדי לאסור:

עולה פרק ג

שנכעו בקליפי ערלה כגון קליפי אגוזים ודמוי' דגס הקליפים אסור' בהכאה כדדרשינן את פרוי את הטפל לפרוי: ידלקן שאסור בהכאה דכתיב וערלה ערלתו שלח יהיה ולא ינבע ולא ידליק בו את הכר: כלן ידלקו דת' לטעמי' דאמר לקמן את שדרכו למכו' מקדש וכנע' שדרכו למכות הוא: וחכמים אמרו יעלה באחד ומאתים לטעמיהו דאמר לקמן כפרין אין מקדש אלא ששה דברים נכלבד והלכה כחכמים: ג

מלא הטיט הוא כדי הפסק שיש בין אמה לאנבע כל מה שיוכל להרחיבו והפסק שיש בין הגודל לאנבע כל מה שיוכל להרחיבו הוא הטיט כפול לפי שהוא כפל ממה שיש בין אמה לאנבע ומלא הטיט הוא שיפור חשוב לאיסור הילכך כשאמרנו כנגד ואין ידוע איזה הוא דבי מאיר אומ' ידלקו לטעמיהו וחכמים אומרים יעלו באח ומאתי' לטעמיהו כפלגמא דלבעל: ג ממנו הככור ואסור לגבו ככור שאל' ולא תגזו ככו' באכז ובככו' בעל מוס איורי ולהכי בעי מלא הטיט דלוי ככור תס הרי הוא מוקדשים ותנן וזבמוקדשים מקדשים כל שהוא: משער הכזיר ושערן אס' בהכאה ש'קדושה יהיה גדל פרע גדולו של פרע יהיה קדוש: ומפטר

חמור לאחר עריפה כע' מודו דאסור בהכאה דמריכין עריפה עריפה מעלה ערופה: בשק גבי נמר תנא בגד גבי שער תנא שק דהכי אורחיה: ד ידלק דיש שנח עני כתשילוכן נפת: יעלה נא' ומחית' ונחא עורה דבי מאיר דאין זה מעשרה דברים דהשבי דבי מאיר דמקדשים כדמזכר בירושלמי: ו חבולו תלתין אין חבילה פחותה מכה זרין: ונעצברו באחרים גרסינן ולג' אחרים באחרים וחי גרסינן לג' גריך לומר שנתעברו כל אותן אחרים באחרים דלא הוי אלא חד ספיקא וזשמינן אע"ג דאיכא תרי דוני אסורי: כלם ידלקו והא' דלא אמרינן ומכרו כלן לגוים חוץ מדשי אסור שבהן כדחזיר רשב"ג כפרין כתיב דע' גבי יין כסף עשוס דהכא חיישינן בכלהו שאי יחזור הגוי וימכרו ליש"א מה שאין קן ביין כסף דליכא למשאלהכי: ז שדרכו למכות שאין אדם מוכרו אלא כמין מפני חשיבותו: פרך ובדן שמית מקומות הן ואכי שמעתי אגוזי פרך אגוזים שקליפתן רכה וכפרין כיד: חלפי תרדין עלין יחלעו התרדין: קלפי כדוב קליפי כדוב שבארץ ישראל שהם גדולי' וטובי': של בעל הבית שהן גדולים אצל של כמתוס קטני הן: דהוי לעלה כגון אגוזים ודמויים וחביות סתומות: והדאין לכלאו הכרס כגון הלפי תרדי' וקולסי כדוב ודלעת ויכית ואין הלכה כר' מאיר ולא כר' עקיבא: ט כתפנעו האגוזים גרבי' ולג' כיכר וקחל מתת' דדוק' שלמי' לא בעילי אצל לא שבדרי' ופנעי': כתפנעו הככור האי סתמא כר' עקיבא דהלכת' כוותי': ט כפך ערלה כגון גוי שיש לו טעינו' של ערלה בנתנו ונידו פירוש ואין ידוע אלו ושל ערלה אם מפל וזקנה: ב בארץ ישראל היה ספיקא דאודות לחומרא: בסוריא מופת' דכנסו יחיד הוא ולא שמה כנסו וההמו' בו קת: ובעל ידו ולוקח בתוך הגניבה וקובץ מן הגוי מאות שליקט ככר וכלבד שלא ירחנו לוקח: וכלל יודק ולוקע הגוי יודק ולקח כפי הישרא' ויש"א קונה ממנו: וכלבד שלא ילקוט יש"א כיד: ככלל מקו' ואפי' כאל

בבירים פרק א

ע

דלתינו ולמס וקלי וכרמל לא תאכלו וכו' בכל מושבותיכם : והערלה הלכה למשה מסיני שאברהם כחל ואעפ
כן ספקה מותר שכן כמורה ההלכה למשה מסיני שיהיה ספקה מותר כחל : והכלל מדרבי כופרי דוקא
כלאי הכנס כיון דנאריך חמירי וחסרי ובהכא מן התורה כחל גזרו רבנן אבל כלאי זרעם דנאריך שנו
בהנאה כחל לא גזרו כהו רבנן והרבתה האלן אברהם כחל מן התורה דכתיב בהמתך לא תרכיב כלאים שדך
לא תזרע כלאים מה בהמתך כ

בהרבעה אף שדך בהרבעה ומה
בהמתך בין באל בין במונה לארץ
אף שדך בהרבעה בין בארץ בין
במונה לארץ :

מסכת בכורים

ובלבר שלא יראנו לוקט ברנסנוע ורק ורק נמכ' חוצה לו בארץ
ישראל אסור ובכוריא מותר ובחוצה לארץ יורד חקט ובלבר
שלא ילקוט ביד החדש אסור מן החור' בכל מקו' והערלה חלכה
וחלאים מרבירי סופרים »

כשלמה מסכת ערלה : מסכת בכורים

פרק א

יש מביאין בכורים וקורין מביאין ולא קורין
יש שאינן מביאין אלו שאינן מביאין ה
הנושע לתוך שלו והבריד לתוך של יחיד או לתוך של רבים וכן
המבריד מתוך של יחיד או מתוך של רבים לתוך שלו הנושע
לתוך שלו והבריד לתוך שלו ודרך היחיד ודרך הרבים באמצע
הרי זה אינו מביא רבי יהודה אומר ביה מביא » ב מאיזה
טעם אינו מביא משום שנאם ראשית בכורי ארםתך עד שיהיו
כל הגדולין מארםתך תאריסין והחכורות והסקריקון והגולן אין
מביאין מאותו הטעם משום שראשו בכורי ארםתך : ג
אין מביא' בכורי חרץ משבעת המינים לא בתמרים שבחור' ולא
בסידות שבעמקי ולא מיתיי שמן שאינן מן המובחר אין מביאין
בכוריו קודם לעצור' אנשי חר צבועי' הביאו בכוריהם קודם לעצרת
ולא קבלו כהם מפני החור' שבתורה חקט' בכוריו בעשין אשר
הזרע בשרה » ד אלו מביאין ולא קורין הגר מביא ואינו
קורא שאינו יכול לומר אשר נשבעת לאבותינו לתת לנו זאם
היתה אסו מישראל מביא וקורא ובשחונה מתפלל בינו לבין
עצמו אומר אלהי אבות ישראל ובשחוא בבית הכנסת אומר
אלהי אבותיכם ואם היתה אמו מישראל אומר אלקי אבותינו :
ה ר' אליעזר

יש
מביאין בכורים וקורין
מקרא בכורים מארמי
אובד אבי עד סוף הפרש' : והבריד
לתוך של יחיד שספר גזא' והטמין
יחור של אלן במונה וכסבה בעפר
והניח ראש היחור לתוך שדה
מכירו או ברשות הרבים : וכן אם
הכטיעה עומדת בתוך של חכנו
או ברש' הרבי' והניח ראש היחור
בתוך של אינו מביא כמפרש
בסמוך לפי שאין כל הגדולים מ
מאדמתו : ודרך היחיד או דרך
סרבים כמעט כגון שיש לו שתי
גמות משני כרי הדרכי' אינו מביא
שאין כל הגדולים מאדמתו : כזה
מביא כיון שיש לו רשות לעשות
כן שמונת לעשות חלל תחת רשות
הרבים כשאין מויק לרבים כלום
אדמתך קדימן ביה וזמ' סכר רבי
יהודה שאעפ' שמביא אינו קורא
ואין הלכ' כר' יהוד' ב הארדיון
מקללי' את השדה למחנה לשליש

ולרכיב : חכירו ומקבל את השדה בדבר קצוב כך וכך כורי' לשנה בין שהיא עושה הרב' בין שהיא עושה מעט :
סקריקון הורג כפשו' ומיתן לו קרקע כדי שלא יהרגנו ולשון סקריקון שא קרקע והיחייבי נאע' דיהיב לה לפי
שעה לא מחיל ליה דסכר האדא לסקול ולמחר תבענא ליה כדינא : ג לא מעכבת המינין דכתיבי
מראשי ולא כל ראשי שאין כל הפירו' מיתנין בככורים אלא ז המיני' שנסתבחה בהן אף חמה והשערה וגו' ודבש
הוא דבש תמר : מתמדי' שכהר' וסידו' שבעמקי' לפי שהן גרועי' : ולא מיתנין שמן שאי' מן המובחר דכתי' זית
מין זית אנור' שבאי' עליה גמתי והוא חוגר שמכו לתוכו והוא מובחר ומשונה : אין מביאין בכורי קודם לעצרת
דשתי הלם אמביאוי בעצרת אקרו בכוריהם מתירי' החדש במקדש : ד שאינו יכול לומר אשר נשבע
לאבותינו לתת לנו שאינו מישראל והגרו' לא בטלו חלק בארץ ורענ' כתב שאין הלכ' כמכש' זו ולא הגר'
מביא וקורא ומני' לנתי' לאבותינו לתת לנו מפני שהארץ כתבה לאברה' והוא אב לגרו' כמו לישראל דכתי' כי
אב המון גוי' כתיבך ודרשינן ביה לשעב היית אב לאדם עבשיו אתה אב לכל העולם וכן כשהוא מתפלל בין
בינו לבין עצמו בין בכית הכנס' אומר אלקי אבותינו אפי' אין אמו מישראל : ס לא תנשא לכהני' דכתיב

ביחוסא

בנורים פרק א

ציומקל מודעבית ישראל יקחול להם כשי' וכש' אמ' ישראל קר' לכה מודע' ישראל דמש' ואפי' מקנת זרפ' והלכה כר' ליעזר בן יעקב לכתחלה אבל כדעבד אס' כשא' אין יו' יואין אותה ממנו וכניה כשרים אפי' להיות כהנים גדולים: האפטרופוס הממונה על היתומים בין שמנהו כד' בין שמנהו אבי היתומים: אפטרופוס אבי הפגמים בלשון רומי קורין לזב פאטיר ולקטני פום: והשליט שלקטן מתמלה לשלחן ביד אחר לו מנה למשליחיהו אבל לקטן להביאן הוא עצמו לא מני למשליחיהו

ח ר' אליעזר בן יעקב אוכר אשה בת גרים לא תנשא לכהונה עד שחמא אבה בישראל אחר גרים ואחר עבדים משוחררים ואפלו עד עשרה דורות עד שחמא אמן מישראל האפטרופוס והשליח והעבד וחאשה וטובטום ואנדרונוגוס מביאין ולא קורין שאינן יכולין לוטר אשר נתת לי השם +

ו הקונה שתי אלנות בתוך של חברו כביא ואינו קורא קורא ר' מאיר אוכר כביא וקורא יבט המעין נקצין האילן כביא ואינו קורא רבי יהודה אוכר כביא וקורא כעצרת ועד החג כביא וקורא סן החג ועד חנוכה כביא ואינו קורא רבי יהודה בן בתירא אוכר כביא וקורא + ז הפריש בכוריו וכבר שדה כביא ואינו קורא והשני מאותו חמין אינו כביא מסין אחר כביא וקור' ר' יהודה אוכר אף כאתו המסמביא וקורא +

ח הפריש בכוריו נכחו נסקו נגנבו אברו או שנשטמו כביא אחרים תחתיהם ואינו קורא והשנים אינם חייבין עליהם דמטש נטבאו בעזרה נופין ואינו קורא + ט וכנגין יהו' חייב באחריותו עד שיביא' להר הבית שנאמר ראשית בכוריו ארמחך תביא בית ה' אלהיך כלסר שהיב באחריותם עד שיביאם אחר הבית הרי שהביא מסין אחר וקרא והורו והביא כסין אחר אינו קורא

קורא וממנו: וכקצין האילן יהוא שיבש וכקצין קודש שהפריש בכורים אבל אם הפריש קודש הזאיל וכדלו לקריאה וכדמו וירקבו: דני יהודה אומר מביא וקורא כיון שהקרקע קיים לא חייש לזמן ואין הלכה כרבי יהודה מן החג ועד חנוכה מביא ואינו קורא דכתיב בפרשת בכורים ושמת ככל הטוב אין קריאה אלא בזמן שמחה מעברת ועד החג שאדם מלקט תבואתו ופירותיו ושמה בהם ומהם ושל אצב שהרכה פירו כלקטיו עד חנוכה מ' שמחת איתה שנה כבר נעמרה כחם הילכך מביא ואינו קורא: וממנו ושל אינו מביא כלל דכתי' אשר תביא מארבע כל זמן שמנויין בארבע ועד מאוכהן ומנויין ר' אומר מביא וקור' דלא דריש ושמת בזמן שמח ואין הל' כר' יהודה: ז והשני מאותו הניין אינו מביא הקונה את השדה אינו מביא בכורים מאותה שדה מאותו הניין שהביא המוכר דכתי' הגדתי היום פעם אחת מגיד ואינו מגיד כ' פעמי': ר' יהודה אומר שני מאותו הניין מביא וקורא דהא דאמרן פעם אחת מגיד ואינו מגיד שני פעמי' הני מלי בחדס אחד אבל בשני אדם מביא וחזור ומגיד ואין הלכה כר' יהודה: ח כמקו נקרבנו וכמא כמו אתם ומקו: כזו נבולו ממנו כזו נבולו: ט חייב עליה חומש זר שאכלן אינו משלם את החומש והך מתנו ויודיעה היא ואיכה הלכה לא הלכה שחייב עליהם חומש: טעמא דבעור הכסף ואינו קורא דרסינן כלמ' ממש ושדוק הסל מן הפירות כיון שנטמאו והסל ניתן לכהני' דכתי' ולקח הכסף והניין קורא פדמי' שאין הסכה לוקח לא הטבא ואינו חייב להביא בכוריו אחריו תחת הן דכיון שנאלו להר הבית לא מיידיב תנו באחריותן: ט הרי שהביא ממין אחד וקרא לא ככרם לא לר' יהודה דאמ' לעל סגיד והורר ומגיד קמל דמודה ר' דאדם אחד אינו מגיד וחזור ומגיד: ז' א' מפירו שנהר' ומתמרו שבנעמין ומיו' סמון מעבר היוד' ר' יוסי הגלילי אומר אין מביא בכוריו מעבר היוד' שאיכה ארץ ובת חלב ודבש והפ' פירו' שנהר' הם מוטעמין יותר מעורב שבנעמין' הילכך מביא בכוריו מפירו' שנהר' אבל התמרי' הם הפך זה שהתמרי' שבנעמין הם יותר מל' טעמא

פדעט וזכרנה מהתמיה הוא הדבש שנהם שהרי התורה קראה לתמיה דבש הילכ' מביאין בכורים מתמיה' כעצמק' ולא משל הרים : ומותי שמן מותי העש' שמן : מעבר הירדן מעירו של עבר הירדן נמי מביאים בכורים ח'עפ שאינה ארץ זבת חלב ודבש שכיון שכתבה הקב"ה לירשלא קריב' בה כרי האדמה אשר נתת לי ופליג' ר' יוסי הגלילי נאע' אין מביאין בכורי מעבר הירדן ואין הלכה כר' יוסי הגלילי : יא הקונה ג'

אלכות כסתם ולא פירש אס קסה קרקע אס לאו מביא וקורא דכסתם קסה קרקע שתתעסן ומזהב להן חבל פמות מנ' אלכות כסתם לא קסה קרקע ורבי מאיר פליג' ואמר דאף שכי אלכות כמי קסה קרקע ואין הלכ' כר' מאיר : אף בעלי ארסות ומכירות מביא וקורא דסכר ר' יהוד' ארים ומכר יש לו קנין בארץ כאלו יש לו חלק בה ואין הלכה כר' יהודה :

החרומה והכבור' חייבין עליה מיתה זד האוכלן בעוזה חייב מיתה ביד שמים דכתיב כתרומ' ומתנו בו כזי יחללוהו ובכורים אקרו תרומ' דאמר עור ותרומת ידך אלו בכורים שכ' בהן ולקח הכהן הטמא מידך : וממש האוכלן שוגג משלם קרן לבעלים וממש לכל כהן שירכה : ואסורים לורים כחכם היא שניים דכין שחייבין עליהם מיתה וממש פשיטה אסורים לורי ולרכי ויהאן דאמר מני שגור אומר מן התורם מביאן למימר דתגן אסורים לורים לחבי שיעור שהוא אבוד מן התורה ואין בו לא מיתה ולא חומש : והן ככסי כהן שיכול למכרו ולקוח בהן עבדו וקרקעו וזכרמה טעמה : ועל' באחד ומאה אס כתרענו במאה של חולין : ועטמכי דחיות ידים הנה לינע בהן ג' יך ליטול ידו תזלה ששת ידים עובל' את התרומה ובכורי' כמי אקרו תרומה : והערב שמש טמא שטבל אינו אוכל בתרומה עד שיפריש שמשו דכתי' וכל השמש וטהר ואחר יוכל מן הקדש' וה' ל' בכורי' : מה שאין כן במעשר דשרי לורי ואסור לקבו' בדמי מעשר שכי בהמה טעמה ועבדו וקרקעו וטבל ברוכ' היכ' דאין לו מתירי והכונע בו אין טען דחיות ידים ואין נריך הערב שמש דאמרי' טבל ועלה אוכל במעשר : כ' הבאת מקום להעלותו לירושלם דכתי' והבאתם שמה עולותים וזבחים מעשר ותרומ' תרומות ידכם ודרשינן תרומות ידכם אלו הבכורי' : ועטמכי דרוי במעשר כתי' ואמרת לפני ה' לאקין בערתי הקדש מן הבית ובכבור' כתי' ועבית ואמרת לפני ה' לאקין ארעי אובד אבי ועבד' דתרומה כמי בביא דרוי כדאמרי' וגם כתתו ללוי ותרומה ותרומת מעשר מיהו מעשר ובכורי' מעשר לנדו או בכורי' לנדן טעמכי דרוי ותרומה או לית ליה אלא תרומה לכה' איכי טען דרוי : ואסורין לאונן במעש' כתי' לא אכלתי באוזני מומי ובכורי' כאח' ושמחת בכל הטוב מלמד שאסורי' לאונן : ור' שמיר בכורי' לאונן דתרומ' קרבהו רחמנא ותרומה שריא לאונן : ואיני בניעור לבערן מן העולם לסוף שלם שכי דכתיבי בפרש' מעש' בערתי הקדש מן הבית ומשם כמי בכורי' מערכת הקדש האמור למעלה אלו בכורים שגאמרו בפרש' שלמעלה : ור' שמעון פוסק בכורי' מן הכנעני אלא יתנו לכהן התרומה קרבהו רחמנ' ותרומ' אין נריך לבערה מן העולם : ואסורים מעשר שכי ובכורי' שנתעברו בחולין אסורי' תעד ובתן בכל שהו ואין עולו' בחג' ומאה : אל יאכל בירושלם כלומר אס כתרענו המעשר שכי או הבכורי' בעוד שהן בתוך ירושלם או אסורי' תעד ובתן בכל שהו מלאכל בתורת חולין משום דרוי דבר שיש לו מתירי' הואיל ויכול לאבד התעברו ובת' כלה כמקומה אבל מעשר שכי ובכורי' שנתעברו בחולין אין לירושלם אינן אסורין בכל שהוא הואיל ויש טורח להעלותן לא מקרי דבר

קורא י ואלו מביאין וקורין מן העצרת ועד החג משבעת חמישים כמירור' שבחורים מתמרות שבסעסקים ומותי שמן מעבר הירדן רבי יוסי הגלילי אומר אין מביאין בכורים מעבר הירדן שאינה ארץ זבת חלב ודבש יא הקונה שלשה אלכות בתוך של חברו מביא וקורא רבי מאיר אומר אפילו שנים קנה אילן וקרקעו מביא וקורא רבי יהודה אומר אף בעלי ארסות וחכורות מביאין וקורין *

פרק ב

התרומה והכורים חייבים עליהם מיתה חומש ואסורים לורים והם נכסי כהן ועולין באחד ומאה וטענין רחיצת ידים והערב השמש הרי אלו בתרומה ובכורים מה שאין כן במעשר כ' יש במעשר ובכורים מה שאין כן בתרומה שהמעשר והבכורים טעונים הבאת מקום וטעונים ודוי ואסורין לאונן רבי שמעון בתיר' חייבין בביעור ורבי

בכורים פרק ז

ע"ש לו מתירי: ונדלוהין חסדי תענובת של מעשר וככורי שורקו ונמחו ונדלו חותן הגדולים עמי חסדיו
ליאכל בתרומת מולין אס ורעין ונדלו בירושלם וחוסרי תענובת ככל שהיו כיון שיכולו ליאכל במקומן: אף
לזרי ול כהה מעשני וככורי שאוסר תענובת ככל שהיו ונדלוהינמו דאכרי אף לזרי ולכהה חסדי אס
בכוריהם אכרי התענובת לזרי ואס ומעשר הוא חוסר התענובת לכהה דלח תימח דוק לעבין ליאכל חזק
לירושלם הוא האכרי ככל שהיו

דלחאי מלת חשיבי דכד ע"ש לו
מתירין קיין שיכו לילכלן במקומן
בירושלם ואפי' בלחף לא בטלו
אכל לאוסר התענובת לחים
ולכהמה דאסור ורות וכהמה אין
לו מתירים כדל דלח ואסרו ת
תענובתן ככל שהיו קולל הכיין
דחל על התענובת עס בכורים
ומעש ליהא לילכלן חזק לירושלם
חל כמי לעבין זה לואסר לחכול
לזרי אס הן בכורין אז לכהה אס
הוא מעשר: ורבי שמעון מתיר
אנדלוהין בלכד קאי דסכד ככר
בטלו' אס אכל בתענובת ענמה
מודה ל שמעון ואין הלכה כרש
בכלה מתניתין: מה שאין כן
בתרומה שכל הדינים הללו אין
בהנ' בתרומה: ג אוכרי
את הגורן אסור לאכול מתנוחה

בגורן עד שיפירוש תרומו ומעשרות אכל בכורין איכן אוכרין: ויש להן שער תרומה וישלה שער מדרבנן
אחד מחמשי' אכל בכורי אין לשם שיפיר אפי' מדרבנן: וכהנ' בכל הפירות מדרבנן וככורי איכן כתי' אלא
משבעת המינין: בפני הבית ושלא בפני הבית וככורי איכן אלא בפני הבית בלכד דכתי' בהו והגיהו לפני
מוכת האיקר אס אין מוצא אין בכורי: ובאריסות ובחכירות וכו' מפורש לעי' כריס פק וככורי איכן באין אלא
ממי שהקרקע שלו מן הדיון דכתי' בכורי אדמתך: ד נכרי במחומר לקרקע דכתי' בכורי כל אשר
בארנס בשעה שהם מחומרי בכרנס בכורי הם והכי תבן לקימין יורד אדם לתוך שדהו וכו' קשורו נמי ואית
הרו וו בכורים: ועשה אדם כל שדהו בכורי דכתיב בכורי כל מראשית כל: ועונו' קרבן כאמר בכורי
שעמה ושעתה בכל הטוב ונאמ' להלן ונחת שלמי ואכלת עס ושמת מה להלן שלמי אף כאן שלמים: וישג'
כאמר כאן בכל הטוב ונאמר להלן בשיר עבדי יפה קול ועטוב נגן: וענופה כתי' הכי ולקח הכהן הטוב
מידך וכתיב התם ידיו תביאכה את אשי ה' מה להלן ענופה אף כאן ענופה: ולנה שילין בירושלם
של לילה של אחר היום שהביא הבכורי דכתי' ופנית בבקר והלכ לאהלך הא כל פונת שאתה פונה לא יהיו
אלא בבקר: ה כעלת מן הטעם על הטעם דהא דאין תרומה כעלת מן הטעם על הטעם הלא יהיו
טעמו מנסד דכתיב מוקף והיישיב דלמא לא מוקף דמסתמי דלמא נבע הטעם בטעמו והאי טעמי ליה לית
הכ דהא אחר ממת שלח מן המוקף: ויש ליה שער בתרומה שהתרומה כתובה בה חמתי שער תרי מחמה:
ו שיה אלן דאוליכ בתרומה ומוצי לנג לערלה משעת חכמה וכן לרבינו יוכן לשיעורית דאס כחכמ
בשעית ונגמר בשביעי מותר ומו' פטור ממעש' דלעבין מעשר אוליכ בתר לקימה וכן לרבינו יוכן דכלק
בשעית פטור ומעשר: ז דם מהלכי שתיס הינו דם האדם כמו דם חללי: להשער להכשיר הזרע
לקבל טומאה כמו דם כתי' דכתי' ביה על הארץ תשפכו כמים: ודם השרץ כלומ' וזשה דם מהלכי שתיס

לדם השדך שאין חייבין עליו משום דם ורוק כשהתירו בו משום דם אין חייבין על דם השדך אבל אם התירו בו משום שדך לזקה: שדם השדך כבשדו הוא: ח כיו כחלקו כבשדו ישראל יש אומרו שהיא קול הנד ויא שהוא ענין הכח על הנביה ולא כביה בפני ענמה היא ולא הכריעו בה חכמים אם היה היא אם בהמה:

ט טעון כסוי כדם חיה לחומר ואין מוכרין על כסוי כיון דכסף הוא: ואין שחטויהותו ב'ט לפי שאבוד לכסו את דמו ואע"ד דאפ"ד

כדיה מוכן הוא מוכן לודאי ואימ מוכן לספק: בטומאת נבלה כחיה חלב בהמה טהור טהור הוא כדיליפינן מן וחלב נבלה וחלב טרפה יעשה לכל מלאכה ומשום דספק בהמה הוא וחלב טהור ספק חיה וחלב טמא ל לפיכך טומאתו ספק: ואין פודין בו פטר חמור טמא חיה הוא ודחמנא אפ"ד ופטר חמור טפרה בשה והיא ספק טה ספק נבי: חלבנו אבוד כחלב בהמה כחלב טה וכשב ועו ואין חייבין עליו כרת להביא חטאת על שגבתו וה"ה שאין לוקין עליו: ואינו נלקח בכסף מעשר לאכלו בירושלם דשמא בהמה הוא ואין לזקתי בהמה לבש' תאנה מכסף מעשר אלא להקריבה שלמים: וחיוב בזרוע וכלמיים ונקיבה דזרביכ' להו מקרא דכתיב אם

ח כו יש בו דרכים שוה לחיה ויש בו דרכים שוה לבחמה ויש בו דרכים שוה לבחמה ולחיה ויש בו דרכי שאינו שוה לא לבחמה ולא לחיה: ט ביצר שוה לחיה דמו טעון כסוי כדם חיה ואין שוחטין אותו ביום טוב ואם שחטו אין מכסף אר"ת דמו וחלבו מטמא כטומאת נבלה בחיה ושחטתו בספק ואין פודין בו פטר חמור: י ביצר שוה לבחמה' חלבו אסור בחלב בחמה ואין חייבים עליו כרת ואינו נלקח בכסף מעשר מלאכור בירושלם וחיוב בזרוע ולחיים וקבה רבי לעזרז פוטר שהמוציא מתבירו עליו הראיה: יא ביצר אינו שוה לא לחיה ולא לבחמה אסור משום בלאים עם החיה ועם הבחמה הכותב מיתו ובהסתו לבנו לא כתב לו אר"ת הכו אם אכר הרגיני נזיר מזה חיה או בחמה: הרי הוא נזיר ושאר כל דרכיו שוים להירה ולבחמה וטעון שחיטה בורה ובורה וכטמא כשום נבלה ומשום

אבר מן החי כזה וכו' +

פרק ג

ביצר כפרישן הבכורים יורד אדם בתוך שדה ודוחת תאנה שבבירה אשכול שביבר רמוץ שביבר קושרי כגמי ואמר תרו אלו בכורים ורבי שמעון אומר אע"פ כן חומר וקורה אותם בכורים מאחר שיתלשו מן הקרקע ביצר מעלין את הבכורים כל העיירות שבמעמד מתבנסות לעיר

שה לרבות את הכו שהמוציא מתבירו עליו הראיה דאמ' ליה בעל בהמה לכהן אימתי ראיה דמין בהמה הוא ושקול והלכה כרבי אליעזר: יא לא כתב לו את הכו אע"פ שכתב לו שיהיה לו היה דעתו אלא על ודאי בהמה או ודאי חיה ודמבס פי' שאם כת' לו בהמתו לבד לא קנה את הכו דאמרוינן ליה אימתי ראיה דבהמה הוא ואם כתב לו אימתי לבד אמרוינן ליה אימתי ראיה דחיה הוא כל' מדבריו שאם כתב לו שניהן קנה ממה כפסד: אם אמר הרגיני נזיר שוה חיה או בהמה בין שאמר הרגיני נזיר שוה חיה בין שאמר הרגיני נזיר שוה בהמה הרי זה כויר דספק אסורא לחומר ואפי' אמר הרגיני נזיר שוה חיה ובהמה אז שוה אינו לא חיה ולא בהמה הרגיני נזיר מספק:

ביצר מפרישין

שניברה ואפי' לא נעמד הפרי דכתיב הכה הנבאני את דאשית כל פרי בשעת הנבאה הוא פרי אכל בשעת הפרשה אין גדיך שהיה פרי אלא אפילו בוסר ואפילו פנין: הרי אלו בכורים ואין גדיך לקרות עמד שש אחר לקוטיהן: רבי שמעון אומר אף על פי כן חומר וקורא עם דדריש ולקחת מראשית כל פרי האדמה מזה בשעת הנבאה פרי אף בשעת הפרשה פרי ובשעת קריאת עם גדיך שהיו הפירות בתלוש כמו בשעת הנבאה ואין הלכה כרבי שמעון: ב כל העיירות שבמעמד ב' דמעמדות היו בישראל כנגד כ"ד משמרות כסונה ואכשי המעמד ישראלים היו שלוחים מכל ישראל לעמוד על הקרבן עם הכהנים והלויים שבאזמז משמר כל אחד בשבת מקובע לו וזהו קדאים אכשי מעמד: מתבכסות לעירו של ראש המעמד ולא היו מביאין בכוריהם כל אחד בפני עין משום ברוב עם קדרת מלך: ולא היו נכסין לבתי עשתי אהל העומתה: ולא שכי' בבקר כשהם

בנורים פרק ג

משכמים: המשוכה ראש המשמד: קצומו וכעלה ניון וכדקדק היו אומרים שמחתי באומרים לי בית הללך כשהגיעו לירושלם היו אומרים שמדות היו דגליו כשעריך ירושלם כהר הכיתיה היו אומרים הללו הללו אל בקדשו בשדה היו אומרים כל הכשמה תהללה: ג תחילתו ועבדים כשהם לחי: הרחוקי מירושלם ואין בכוריהם יכולי להתקיים כל כך מביאי גרונדות וכמוי תחילתו ועבדי יבשים: והשור הולך לפניהם ומקריני אותם שלמים: ועטרת של זית

בדאשו אית דאמרי לפי שהן קרוב לארץ יותר מכל שאר ארצות ששכבת המיני דכתיב ארץ זית שמן וזית דאמרי לפי שאין בכל שאר ארצות של שכבת המיני אלא ויהו ועלהו רענן כמו הזית: ועטרו את בכוריהם וכיבד מעטרים מי שהיו בכוריו גרונדות מעטרתן בתאכים לחים מי שהיו בכוריו נמוקי מעטרתן כעבדי לחים ואם מביאים עבדים היה מראה הטוב והיפי שכלם מלמעלה: הפחות סגני הכונה והגוברי הממוכן על ההקדש: ולפי כבוד הנכבדים לפי רוב הנכבס' היו יוצאים חס מרובים מרובי חס מועטו מועטו: וכל בעלי אומניו שבירושלים עומדים עפניהם אע"פ דאין בעלי אומניו חייבים למעמד משני תלמודי חס כמבי' בשעה שמוסקי במלאכת כדו שלא יתבטלו ממלאכת מ"מ היו חייבים למעמד משני מביאי

בכורים דהכיבד מנוה בשפתיה ומטעם זה עומדים עפני נושאי העטה שהטת כה ועפני נושאי העימוק לבריות מילה: ד החליל מין כלי זמר וקולו נשמע למרחוק: היה נוטל הסל על כתפו לפי שהיה צריך ליתנו מידו ליד כהן דכתיב ולקח הכהן הטכה מידך: ה הגזלות שעל גבי הסלים שהיו תולים מאחורי הסל של בכור' תירו' וכי יונה ולא על גבי הסלי משם שלא ינפסו והן קרבי' עולות: ומה שביד' דמ"ב פיקש הגזלות שהכויזו כידם שלא תלאום אחורי הסלים ולי כדא' ומה שביד' הכורים שהכויזו כידם: ו דבי יהודה אומר עד ארמי אובר אבי וזין הלכה כרבי יהודה: ואחוז כשפתותיו וכהן מביא ידו תחתיו מכאן משמע שהסל היה על ידו של כהן אלא שהעבדים אחזים הסל בשפתותיו למעלה כשעת התבופה ושלל כדברי האומר כהן מביא ידו תחת יד העבדים ומניח בגד המוכח בקרן דרומית מערבית: והשתחוה ויבא מכאן משמע שלא הים ענין כי אם תבופה אחת כשעת הקריאה כלבד ויתב' דספתי מעריך שתי תבופות אחת כשעת הקריאה דכתיב ולקח הכהן הטכא מידך והכיתו ונמריכן יד יד מידו תבואכה את אשי ה' מה להלן תבופה אף כאן תבופה והשכית לאחר שהסלים הקריאה דלאחר הקריאה כתיב והכמתו לשון כך נחת את העם דהיכו תבופה שמוליך ומביא מעלה ומודיד: ו כשכח מלהביא עמני הבושה שחיבו יודע לקרות: התקינו שיהו מקריין ואסמכה אקרא דכתיב ועבתי ואמרת ואין עבדי אלא משי אחר: ה בקלתת של כסף ושל זהב קופית מנוקות כסף וזהב הסלם והכורים

בכורים פרק ו

הבכורים נתנים לכהנים מלי עניים נתני' לכהנים וקלתות של מעשים מחזירים לבם מאן אמדו בתא עיבא זולא עביות: ט מעטרים את הבכורים חוז משנעת המיכים מקיפ' את הכלי שהבכורים בהם מפירות כאים ומשוכח' ואף על פי שאינם משנעת המיכים כגון כרס ואמרו וכוונא בהן והיה סיכולין לעטרן מפירות שגדלו בחונה לארץ: רבי עקיבא אומר אין מעטרים הבכורי' אלא משנעת המיכ' ומפירו' שגדלו בארץ שהימים בבכורים

והלכה כרבי עקיבא: י הבכורים עקר הבכורים תאכס שניכרה או אשכול שניכר: תוספת הבכורים בשעת לקיטת הבכורים מוסף עליהם משאר תאכס או משאר ענבים: עטור הפירות הנאים שמקף כניבו' הכל להדור מנה: מין בשאינו מינו מעט' הכל של בכורי ענבי' בתאכ' ושל בכורי תאכ' בענבי' זאפילו בפירות שאינם משנעת המיכים לדברי רבי שמעון ד דסביר ליה כך לעיל ופטורים מן הדמאי אם לקמן הכהן מעט הארץ שהיא בכורים: יא

בקלתות של כסף ושל זהב והעניים כזאין אוהם בטלי נצרים של ערבת קלופה והסלי' והבכורי' ניתנין לכהנים ט ר' שמעון בן גנם אום' מעטרין את הבכורי' חוץ בשבעת הימים ר' עקיבא אוכר אין מעטרין את הבכורים אלא בשבעת הימים: ו ר' שמעון אוכר שלש מדות בבכורים הבכורים ותוספת הבכורים ועישור הבכורים תוספת הבכורים מין במינו ועישור הבכורי' מין בשאינו מינו תוספת הבכורי' באכלת בטהרה ופטורה מן הרמאי ועשור הבכורים חייב ברמאי' יא אימתי אכרו תוספת הבכורים בבכורים בזמן שהיא באח מן הארץ ואם אינה באח מן הארץ אינה בבכורים יב למה אמרו הבכורים בכנסי' בהן שהוא קינח בהם עבדים וקרקעות ובהכה טמאה ובעל חוב נושן בחובו ואשה בכתובתה בספר תורה ורבי יהודה או' אין ניתנין אותם אלא לחבר בשובה וחכמים אוכרי' נותנין אותם לאנשי משכר והם בחלקין ביניהם קדשי המקדש:

יתנין לש' שמכאין משם בכורים אף על פי שאינה ארץ זבת חלב ודבש אי בני מתנבי' שמעון היא ראמר לש' מעטרים את הבכורים חוז משנעת המיכים והם מפירות שגדלו בחונה לארץ וכי היכי דאליניס ימטרי' בפירות חונה לארץ הכי כמי התוספת באה מפירות חונה לארץ וקמל' הכא שהתוספת שאינה מן הארץ אינה בכורי': יב כספר תורה כלומר וכספר תורה כמי הוי כוונ בכורים לדון זה דבעל חוב כונו בחובו ואשה בכתובתה כרוס אחר וכספר תורה ומותר לקנות בהם ספר תור' ואף על גב דתנא בהמה טמאה אנטריך למתני ספר תורה דלא תימא כל הכי כהי' דלא חזו לאכילה חזו לשכר שיבא ליהו אכילה אכל ספר תור' דלא חזו לשכר שיבא לידי אכילה לפי שאין מוכרין ספר תורה אימו לא קמל': אין כתבים אלא לשכר בטובה אין הכהן יכול ליתן הבכורים אלא לכהן חסד שאוכל חוליו בטובה וכותב אותם לני בטובה בתורת חסד וכדכח' ואינו ראשי לקנות בהן דבר ואף לא ליתבן לכהן שאינו חסד דכיון שאין מעטין בהן עבוד' הייטיבן דלמא לא מודהר בהו: כותני' אותם לאכסו משמר גבין חסד בין שאינו חסד: אמלקי' אותם בנייהם כקדשי מקדש כשאר קדשי מוצה ואף על פי שאין עושין בהם עבודה הוייל ומכניב' אותן לשירה מודהדי כהו ולא אתנו למחליניהו בטומאה והלכה כחכמים:

פרק רביעי

אנדרונינוס

יש בודרכי' שוה לאנשים ויש בו דרכים שוה לבשים ויש בו דרכים שורה לאנשים ובשים ויש בודרכי' אינו שוה לא לאנשים ולא לנשים: ב ביעד שוה לאנטי' רשטא בלובן כאנשים וזוקף לייבום כאנשים ומתעטף ובסכתר כאנשו' ונושא אכל לא נישא כאנשי' ותייב בל סעות האבורות בתור' כאנשי' ג ביעד שוה לבשים בשטא באורם כנשים ואינו כתייחד: ים האנשים בגשי' ואינו עובר על בל תקף ולא על בל תשחית ולא

אנדרונינוס פרוק ד

ולא על כל חטמא למתים כנשי' ופסול סן העדו' כנשי' ואיני נכעל בעברה כנשי' ונפסל סן חכחונ' כנשי' ד' כיצר שוה לאנש'ם ולנשים חייבים על סבתו ועל קלתו כאנשי' וכנשי' וההורגו שונב גולח וכיור נחרג כאנשים ונשים ויושבת על יודם שסא ורם שהור כאנשים וכנשים וחילק בקרש' קרשים כאנשים וכנשים ונחל בכל הנחלו כאנשי' וכנשי' ואם אוסר חריני נזיר שזח איש ואשח חרי זה נזיר ה כיצר אינו שוה לא לאנשים ולא לנשים אין חייבן לא על סבתו ולא על קלתו לא כאנשים ולא כנשים ואיכו נערך לא כאנשים ולא כנשי' ואם אסר חריני נזיר שזח לא איש ולא אשה אינו נזיר ר' סאיר אומ' אנדרונינוס כריח בפני עצמה הוא ולא יכלו חכמים להכריע עליו אם הוא איש או אשה אבל סוסטוס אינו כן פעמים שחוא איש פעמים שחוא אשה

בסיעתא דשמיא נשלם סדר ורעי' ובעוד הצור נתחיל סדר ומניסן

אמר מאיר בר יעקב איש פירעניץ

בהיות כי נזה עליהם המאוסר מפיד קאלנו למשפחת קווי' יכי המוסל בים וביבשה להגיה זה הספר ולסדר אותו כתכלית היפוי ושלא יעברו שום פיוור והנפאה מהנביא לאור משפטו ונדול המנוה ועושה חודתי כגבר חלבו לנאת ידי חובתי ולמלאת חקי כמכות אדוכי עליי והכני מפיל תחתי לפני יודעי דת ודין שיסימו עין עינכם בספר הזה אם ימנאו בו טעות ושגיאה מה שיתלה אותם לסכה האמיתי כי לא במנא אתנו דק העתק יסן אשר הטשטוש דבה על הכתב עד כי בדהוק האומים מבחינים האותיות והשם ויכלנו משגיאות אכיר: